بلادس بارر	بلادس پلی	پلول	بخول	بندر
بینورر	بناک	بنک	بن پیل	بنشول
بنوراو	بندالک بنوال	برجه کنده	بن بوارے	برنج جیتر
بیجا مل	بجکول	بجھول	بیناله	بوری
بودکا	بولسری	بماکه	بہاپل ونسا	بھنگرو
بیرعد	بهوج پتر	بهوج	بهوم آملک	بهوک
بیرکرمول	بنکر مول	بهارنگی	بهیست	بهتیل
بلیپل	بیل	بیل بل	بلو	بیلو
بیل	بیلچ	بال	بربیلو	باتل
باجره	بوٹ	بیت	بیدڑ	بنظا
بیسی	بلی	بانرک	بیر	بانسا
بونیدرک	بکیرن	بیستی	بارہ سنگا	بارٹہ
باندر	بیا	باراه	باکره	بیربهی
پپیہا	بیرتوا	بجہد	بسبسو	بیوک
بیرسے	بلروت	بهبیڑه	بتیا	بادسند
بهورا	بالک	ببول	بهانتا	جکنی
بنکاس	بای برک	بیٹرا	بیاز	تملک
بیس جیک	بهیرا	بیلدوا	بانژ	بیدجیور
بلهبان لنکسید	بیار	پارسی بیلچ	بلیلہ	بیلاردیل
برنهما	بنا	بوت	بارا	باره
پتیج	بهی	بهوجپتر	بهی جھتہ	بهوین کرین

برابری	بت پاڑا	بلوتسکہ	بسلوجن	بونک
بہیٹ بن	بستا	بتاسہ	بونڈرا	بھوار
یاسنگ	بنولد	ترنج	بہانک	بجب
بیت کھدر	بریجا	برہتا	بربتی	بربال
بول	بیر	بیرمی	بیرم جارلی	ترنج
برم راک	بکہ تدک	بجکند	بابہم سیتا	بونالسر
بیتیہا	باہن جیک	بہرم کرم	بابونہ	بدرول
برلوا	بالنس	بہس	برنوہ لرجلا	بتیس
بالہ	بکل	بندریک	بدرم	بسندی
بیوسی کرنج	بہار	بابہا	بہاورونہ	بندالہ
بتدال	بہانکرر	بہاپکی	بھوا	اتیس
بسن سکری	بیل دوری	بیاس دوری	بوچو دبنہ	بردوزہ
بیری	بتہ	بہری	باویان جھلا	بارسو
بارسی	بجناک	بناشی	بلور	بہاتعل
پیرودل	باپرہ	پاتر	باج	بانج
بانجہ	بجعبا	برکانک	بوبل	بتیا
برہنابتر	برجعیا	بہیک	بہرستامس	برتحا
بیلوک	ببال ونتک	برما رکندہا	برتیک ہرنی	برستاکی
بہت کتیا	بہسولی	براں وا	بنجانک کی	بانیتر
بسیرک	بلار	برجارنی	بلکا	بردہ دار

براہیمی	برہم ڈنڈی	باتلا	بستی	بُجل
تمواسے	برکھس	بانکا	بارد	بابات
بارہدر	برارسے	بونکی بیل	بہنڈکی	تبنو سیا کرتو
پانکا	ہلاتک	بتربنی	بالجبر	بایا سیلی
پیوتس	پیچ	بہوت	بیر بہوٹی	

باب التاء

تال مکھانا	تال مکھانہ	تال	تار	ترکل
تاری	ترہالد	ترکت	تروکھن	ترسکندہ
مرجانک	تنک	تلسے	تماکو	تتن
تونبری	تونبی	توریہ	تنیندو	تیندوک
بکر تیندک	تجولی	ترنک	توریا	ترن بالنگا
تودریہ	تیتر	تم	تیتری	تیندوا
اہتیریہ	تکر	ترتزہ	تبل کرر	تمال
تنریک	تنریک	تل	تلی	تل تید
تابینر	تابیر	آنامنا	تمبو	توریکام
ترسندیاشر	تورکرا	توتیائی سنز	تنبولار	تری ہانا
تاروکی	تباسیر	تباکھیر	تنج	تردور

ترونا	ترلی	تکمار	تکلی ہار	تیراب
تیرلا	تہر	ترب	تیج بل	ترکاری
تانبرپیا	ترکنک	تردسا	تیوری	ترتبا
تال بنر	تینک	توری	تودل	تیرک
ترسے	تندلی	ترزنی	ترپی	توت
تیئے	تبنے			

باب الجیم

جانزوبت	جامن	جنیو	جھیرجترا	تاوئے
جتربابک	جنسلی	جانی	جاب	جنجرا
جرہ	جرجرہ	جنرامل	جتردکمن	جھینڈا
جنجالد	مرلوتا	جست	جل پیلکا	جل پیل
جنیا دینک	جبیمبرے	جواسا	جوک	جررائی
جوسی	جتھول	جھول بر	جھرکا کولی	جبکی
جیاہیب	جیوک	جیسک	جسوتی	جیولی
جیوا	جیومنک	جیوتتی کس	جسیدہ	جست مل
جینا	جوار	جھدر وہانی	جرو ہانی	جھیرے
جکارہ	جنگلی جوہا	جکورہ	جکورا	جریا
جنگ	جم	جنکا	جیکار	جیتل
جنیا	جیل	جانکادر	جینکر	جوتک

جهجرور	جراکو	جرک	جهی کهار	جاتیسری
جات تریہ	جاکسو	جهارا	جای پیل	جائی پتی
جرونی	جارو	جاروے	جسک	جندرکانت
جندرسو	جکمدر	جهد	جدریله	جیتا
جندل	جهار	جهورور	جکرکا	جرانیا
جلی	جیل	جکرک	جرکار	جیبرکند
جکوتند	جل سبت	جال	جال کرتہ	جیبکلی
جیک	جواکهار	جائی	جاکهرت	جیتا مسی
جنتمد	جستی	جوبج	جرتیل	جینیا
جاکوت	جانکری	جسال	جال	جیپا
جراستی	جینکلی	جامبک	جبیرسکلد	جبیرمدرا
جیندرسیما	جستل پاربا	جکربج	جبتره	جرتکا
جل بتیس	جانگیری	جنگیر	جبتریول	جنکا
جرسی	جهورک	جهوجرد	جست	جاوتره
جکنو	مل تیب	جکه داتہ	جهرتسرسکه	

باب الحا

جحر	حسس			

باب الدال

داؤن	دانت	دامنی	دابه	دسمول

دبھول	دبھریا	دونا	دمنا	دوب
دریا	دودبی	دکلرہکا	جھسا دریا	دودیا
دہتل	دین دیراشا	دامس	دہنول	دیا وہون
دہیو	دیاوری	دیاتکی	دربہر	دادر
دہتورا	دارم	داری تیار	وارما	داکہ
دہنیا	ڈاک	دہول کدہ	دہانشہ	دہاہیہ
دیدمس	دیودارے	دیودار	دیودارے	دہیو
دہاتری سل	دیرکہ مولی	دیاولی	دس برسا	دہمنی
ددیتیا	دبرا	دلومس	دیرکہ ابو	دہیر
دیرکو مول	دہاتکی	دیادوی	دودکا	دوریا
دلدل	وتدسوانہ			
		باب الرا		
راب	راج انبر	اراس	رایسن	اروس
رد	راسے	اروشتی	رکھیک	رکھیر
رکھیکہ	رکت صندل	ریرا	ریوچ	رکت کال
راج جاکہ	روچہ	ارہو	ریچہ	اروہس
راجہ اس	رہیکا	ریتیا	ریوت	رای
رکت لیٹ	رتن جوت	رالک	رانگ	رسس
روبا	رد بک	ردکی	رال	راج موکل
یروس	رکتال	رکت کند	رای بیل	رکس بیل
رای بیل	رکشنا	رام سر	رای دوارے	رتناکو

رتالو	رتن	اروراج	رس کھنی	رکھنی
رودمی	ریوند	رنست کا کوٹلہ	راکینی	رحیسا
راج ربہ	راج ٹیک	راج امر	راج کرتا	رنگترہ

باب الزاء المعجمة

زیرا	زیرل	آزبی کند

باب السین المهملة

سنگترہ	سون تیرہ	سنبل	سانبھر	ساربا
سارامل	سارا ملک	ساراں	سانک	سالوک
ساگوں	ساگک	سال برلی	ساٹول	سالی
سالتی	سربھوکا	سسرع	ساج	سربند
سری ہاس	سریس	سرکیہ	سرل	سرسوں
سرہارتہ	سلاجیت	سلاویت	سمدر پھل	سکھاپارا
سکھاچولے	سیندر اوری	سراسپاکی	ستن	سون مکھی
سورن	سوم بلی	سہورا	سنجن	سکرود
سندری	سینب رسیم	سیسند	سیسم	سالا مکہ
ساداں	سایتی	سن پھلیا	سورس	سنکھیم
ستنا	سودر	سادر	آنرمال	سوار
سینہ	سابر	سریہ	سانب	سیلکی

سیت منت	سرب	سیندھی	سنساری	سیراکھار
سبجی	سدھا کھار	سبھالو	سکندرہ بہار	سیندرہ
سونا	سوتک سوتک	ستیکا	سینبی	سوتٹہ
سال	سیسا	سندور	سرکرا	سنوبالا
شوا	سیالی	سنبل کھار	سنکھیا	سیاری
سینگیا	سرکندر	سیاس	سرل کنتیج	سرل جاکھی
سلارس	سنکھار رس	سناور	سبز کنر	سنکھال
سرب جیا	سینکر	سلات سیری	سیوتی	سنسار
ستوا	سوجیر	سرب ملیر	سیج	سرموبی
سا سرموبی	ست سبلی	ساسبکبید	سریالی	سمدر ہیلی
سرکولر	سنک پرانت	سرم وتی	سوری لبتانے	سوری جنگلا
سرانتی	سروبیرسے	سوربکلی	سماگہ	سکون
سوال	سیب	سیفی	سیب	سیبیا
سیوا	سرسے ابھل	سرسبل پرٹبا	سیت کرما	سلاٹ
ساتھرل	سدا بہل	سکی بہل	سرسبرلی	سرب تبسے
سرب بہار	سکتاس	سلک	سوہنی	سکھا
سرود سبہ	ساکہ	سرکیب	سوربل جاتی	سرووالا
سکن سید	سرب جی برا	ساکہ برتبا	سوارو ماکبا	ساربا
ستھنے	ست بلاس	سالملی	سیت ابرتی	سا توں
سرلکا لنک	سوری اب	سورل جوتکا	سرپاس	سبتکا

سوم حاجب	سلا الکلا	سک البر	ستیابیل	
		باب الشين المعجمة		
شتادر	شمی	اشن هیی	شیونائک	شال رالان
شافل	شانی	شیانمک	شکرداب	شادلی
شکوبز	شینا	شکرونیو	شاوک	شکرنیتی
شکرفتا	شتوری	ستوره	شاگرفند	شنبت
شوناک	شنگلد	شنترنت	شنیعه	شبیلو
		باب الصاد		
صدبرک				
		باب العين المهملة		
عباسی				
		باب الغين المعجمة		
غوغای				
		باب الکاف		
کاک تنکا	کالسی	کاسنائک	کاسکریا	کاسمریا
کالبیرا	کاسمرو	کیشار	کیتماسی	کنبیرگاکوی
کاتجی	کبیر ریل	کبوتیهری	کیوادی	کتبیل
کجنار	کوبدار	کجادر	جیبل	کجیله

کرم	کدنب	کتہل	کرنا	کتہ
کروند	ککروندا کرنڈہ	کرس بہل	کرہل	کریر
کرونٹ	کروچی	کسرج	کلوی	کرریبے
کسونبے	کسونوا	کسیرو	کیرکہ	کیسرک گورا
ککراسینگ	کاکراسینگ	کلہار	کرال کند	کمود
کمدی	کلنبک	کلہاریے	کرل	کرک
کمرمک	کمرکیا	کنبھے	کاناگھو	کتولا
کند	کنیار	کنکہال	کسک بہل	کندرو
کمودرے	کموروچیا	کوروچنی	کوردن	کوجا
کودمبرک	کوہال	کہرمال	کرنہ	کوکو
گدبی	کمندا	ہیپ	کسیر	کاتہ
کترونکمہرر	کرمتی	کرہتا	کہری	کورباکیاں
کہرنی	کیسو	کیبٹہ	کرشن دنی	کیکتاندک
کاکی	کنکنی	کودو	کستوربارک	کموٹرا
ککرا	ککری	کورک	کریج	کوکیہ
کالے گودرے	کوڈی	کدہا	کوال	کرال
کوا	گیدہ	کروانک	کنیوا	کیڈرا
کرکٹہ	کوکر	گمرٹ	کوکلاد	کرکرا
کستنج	کجرا	کوہ	کیکرا	کہمل
گردرس	کہول	کجار سوت ۱	کاک بیل	کالک بدیے

آبرود	مرسیلا	لندبلبل	ترکیوا	ترنجیب
کرخشا ارمنی	کنزره	کیعور	کہرجور	کبابرنا
کاجر	کواوردو	کشنی	کرند	کیلنجن
انکری	کروارا	کاپیل	کجری ۳۲۱	کنیر
کریر	کریر	کماجیه	کاج	کچور ورجہ
کیسر	است لیدر	کندکنال	کساندک	کسیلا لیکی
آکلس دہول	ارید	کندارمایب	کروتنا	کیدکوار ۲۰۶
کمر	کسبنہ	کمرور	کدنبی	کنیکی
کنجی	کریلا	کاربلی	کانی بریشه	کماشت
کوہتہ	کنارا	کپاس	کاربابه	کمانس
کهیسی	کنبیل	کنیلہ	کپور	کدرور
کرکند	کنکم	کرس اکر	کلیرنا	کماکمرکب
کیست	کیت تیری	کوکمانند	کوکمانند پارسی	کمرکانو
کالنک	کرکتنی	کورکہ کلکریا	کوبانکی	کاربیل
ابجال سنبہ	کلوت	کرانک	ابلوریشہ	الپودرا
کیسکی	سرل کیسکی	کندنک	کیوالجیه	الہیرا
کہل	کتاسی	کتابی کلروره	کورجهبند	الفتور
کندروفنزل	کال	کانسی	کاتر باندا	کمرا
کمالاکوره	کنوچا	لستوریشہ	لی جیترال	کروکل
کتیلد	کرام کندر	کوملیس	کاترتیبادل	کفوریشہ

کب گردد	کانتال	گرنجن	کچ پیپل	کدہر
کنول نیب	کسنیا	کلتا	کاٹنک	گلونڈا
کباری لون	کدلون	کورس	کیاب چینی	کمرنی
کراکوند	کیس	کالنکرہ	کلوچی	کرشن جرہکا
اکل دادہ	کالافر	کوندنیا	گولی	گومید
کمویرہ	کہتل	کیکر	کیت	کیتی
کیہرہ	کیرو	کالدرم	کرک بیل	کروچی
کنہدلنی	کربہ	کنہکیا	کتیرا	کوجہر
کہرنکا	کنت بہل	کلسے	کوملک	کراتا
کتیلے	کنتہلا	کنتاریا	کنسی الکاو	کاسکین
کوبرکالوبی	کدلی	کاسوچی	کرشن برتا	کمندسکا
کالیسر	کلیسر	کرشن ساریا	کرشن موسلے	کاکہی
کنت	کت بہل	کت تبریا	کیورکری	کیورے
کویل	کمکی	کورک بان	کورکر بہکرہ	کانڈوا
کوبی	کوبر	کبیرا		

باب اللام

لبہرا	لجالو	لرده بیپ	لوده	لوا
لکتبا	لاڈنی	لوبیا	لہس	لوبا
لہسورا	لونگ	لاہیا	لاکہ	لکھنا و لکھنے
لکھنا لکھتے	لوبان	لعل و گنیرو	لیمو	لتا کستوری
لاحاصد	لاجورد	لرجن	بسلوحیں	لانکلی

لاتیمیا	لون	لیعیس ملی	بلجیک	کلع
لیسینه	لوکزمشک	لوموی	تشریر	لیلی
		[illegible]		لیبیا

ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا

الفاظ الادویہ و تالیف شریفی

باهتمام سید شرف علی واسطی بمطبع العلوم واقع دهلی منطبع شد

8141

بسم الله الرحمن الرحيم

هو الله الاحد الصمد که با حقیقت هویتش از دائرهٔ دریافت، احاطهٔ حس بر تر و تیغ ادراک کنهٔ ذاتش کاشف انوار تجلیات شیونات و فیوضات اوست عرش آسا که انا فانا بفحوای کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف خود بخود از خود بصفات متناهی جلوهٔ ظهور فرموده و همی را بجمیل صورت و صورت را آئینه معنی نموده و بقدرت کامله ان الله علی کل شیء قدیر هر فردی از افراد ممکنات را بتجلی خاص الخاص متجلی او حکام و مخصوص ساخته و بحکمت بالغه الله نور السموات والارض هر ذره از ذرات کائنات را بجمال خاص که حقایق اشیا عبارت از آن است بخلعت اسما مخلع گردانیده و هر اسمی را مخصوص بصفتی و هر صفتی را بمسمی با مسمی کرده و نقطهٔ جوهر جزء لا یتجزی الحب ابتزاز شیونات بخطوط و نقوط را بحروف و حروف را بکلمه و کلمه را بکلام ارتباط مخصوص فرموده از کتم علم بعالم عین آورده و وانتج هزاران هزار اسرار بدیع و نقوش غریبه بموجب ما شاء الله کان وما لم یشاء لم یکن بکاف کن مفروض داشته سرگرم ایجاد و تقدیر گردانیده و ابتلی کلیات عناصر و اجرام را در حجر تربیت مو الید ثلثه سرانجام ظهور بخشیده و بظهور واجب الوجودی استظهار مکنات قسمت ابجاد را که نشت نشو و نمار نباتات و نزد حکما ز روحانی از جماد و نبات سمی و قلم مراد بحرکت ارادی ن والقلم وما یسطرون پرده از روی کار خود برداشت جماد لوح شده نبات

قلم حقیقت اَوَّلُ مَا خَلَقَ اللّٰهُ از کلک قلم نقش هستی بر گرفت و از انبساط نسبت تعینات بحقایق لا امکان را امکانی بهم رسیده احد هستی بواحد گردید و چون دیگر یگانگی بجهت حیوان و چیز آگنیده صور را آمیزشی نقوش دست داد و دلیل صورت و نقش در بیان آمد و آلت و سبب و اسطه صناعت مقصود و سبب گردید و مضمون رَبٌّ وَاحِدٌ بِعَدَدِ الْقَابِهِ لباسی که هزار میگردد بوضوح پیوست معدل که لازمه امتزاج اعتدال مزاج حقیقت و مجاز است علم ظهور بر افراخت منت میم معنی بر فرق میم نهاد و بر نمائی جلوه حیوان بامر نَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي پرده از روی کار جهان و آشکارا فرو هشت و بجهت اثبات دعوی لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ مرج کفت و شنعت آمد و حکمت پوشیده آشکارا شنا یعنی معنی عدم صورت وجود گرفته اسما و مسمی شناخته شد و تمهید وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا جماد و نبات و نما مصدر ذی حیات که کنایت از حیوانست گشت و بحسب اعتدال حقیقی وحدت بجهت مرتبه و جلوه شهود و مظهر اتم که مستجمع جمیع بروز و مکنونست از ظهور سر حضرت محمدی نجم الجامع صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَفْسِيرُ جَفَّ الْقَلَمُ بِمَا هُوَ كَائِنٌ بروی بیان آمد و بچندین ظهور تجلیات زبان نطق حال با شیا عطا فرموده که آثار خواص هر شئی شاهد حال نطق آنست لیس باین حیثیت مقتضا وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ جمیع کونات و اشیا الحطة فلحظة بابراز سپاس انواع تجلیات خواه بلفظ صورت و خواه بجنبش معنوی از محمدت سرائی غافل نباشد بر که هم کمی ستایش ظهور آثار تجلیات باشد عالم و عامل و واحد و احد و سبب و مسبب حمد و محمد در نظر مبصران وحدت گزین یکی بود یکیست ثانی و کو تمی کمو لغه عالم به راطلسم ی بیم من ❊ جانی نه برون ز رسم ی بیم من از روی گر زیبی تا روح برین ❊ یک نقطه ز رسم ی بیم من ❊ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ابیات از حکیم العزیز بدنامید هرچه کرد انجاش دید نظری پاک آنچنین بیند بازبین جلوه بازبین بیند زهی شرافت فضل و کمال و حبذا رفعت مقام و حال صاحب لوای لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْأَفْلَاكَ که بمفتاح وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً

لِلعالمین سبب کتاده رومقصود ختم الله علی قلوبهم و علی سمعهم و علی
ابصارهم غشاوة آمد و بود ای کنت نبیا و آدم بین الماء والطین شرف سیادة علّم
آدم الاسماء کلها با آدم خاکی ارزانی داشته و به غیر وی حکم و لا رطب و لا یابس الا
فی کتاب مبین نکات یونس و دقایق را لشیونات و بنای و تبیان مجید و عنایت نصیب نگارگیان
صور و معانی نموده و بحته اصناف تفاصیل ... محمل ... آورده که ... انگشت قدرت تاثیر
باشاره و ما محمد الا رسول گرفته بگزار انشق القمر و عقل خبیر ... نور ... صفت ...
و ما علی الرسول الا البلاغ را او ما خلق الله ... الکلام ...
صفت ... منسوخ و ... استراق ... مکسور ... اقدام
آثار ... اسرار ... پرده ... در لباس صورت ... باطن ...
و در عالم ظاهر علم باطن ... صورت ... اهل بیت ... انما یرید الله
لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا ... المعصوم ...
قل لا اسألکم علیه اجرا الا المودة فی القربی ... سرمایه نجات
گم شده کان وادی ضلالت ... ذوی القربی
در شان ایشان نازل ... ضلالت ... چون ...
رسالت ... صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله
اجمعین ... التحلیل و الاجلال ... العاقبة ...
سالکان مراحل ... ضلالت ... الملک ...
... رضی الله عنهم اجمعین ... ادب ...
... طبیعت ... کشور ...
... اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم ... سلوک
مسالک ... اولو الامر ...

۴

خداوند کشورستان اورنگ آرای سریر گورگان مطلع نجوم سپهر سلطنت و کامکاری
منبع رسوم حق شناسی و دین داری اعنی شاه جم جاه کیوان بارگاه برجیس سعادت درج حکومت
ناهید عشرت قمر فطنت آفتاب تاب هلال رکاب سکندر فطنت سلیمان منزلت عالم عادل مرشد کامل
خسرو گیهان شهنشاه جهان آرای خداوند عدالت پیرای المخصوص بعنایت سبحانی ظل الله
ابو المظفر شهاب الدین محمد شاهجهان بادشاه صاحب قران ثانی است که بیمن متابعت
سنت نبوی و اقتفا طریقت مصطفوی علم دولت وارشاد و رایت رشد و رشاد برافراشت
و رقوم مسائل دقیق و نقوش اسرار تحقیق بر صفحه جان و جنان دل معتقدان صادق و مسترشدان اوثق و
موافق بنگاشت آئینش همه مطابق آئین اسلام و احکامش همه موافق بنص کلام و زمان حال
را از شورش فتن و آشوب حوادث نگاه داشته و در معموره خراب آباد صورت جهان همت گماشته
که جمهور انام از خواص و عوام باختلاف و اتفاق بر بساط امن و بسیط امان مرفه الحال و
فارغ البال آسوده دل و شگفته خاطر اند و نقد رایج دانش از جنس کاسد جهل اشیا تمام
دارد ابیات خدایا تو این شاه درویش دوست که آسایش خلق در ظل اوست بسی بر سر خلق پاینده دار
بتوفیق طاعت دلش زنده دار برومند دارش درخت امید سرش سبز و رویش بر حمت سفید
و بعد می سراید خادم اطبا نیاز مند درگاه بی نیاز نور الدین محمد عبد الله حکیم
عین الملک شیرازی عفی عنهم که چون بچندین طبقات از آبا و امهات حلقه خانه زادی
و بندگی بگوش عقیدت هوش ارادت نیوش دارد درین زمان سعادت توامان که آغاز اورنگ آرائی
و ابتدای اکلیل پیرائی است چنانچه سال همه جلوس میمنت مانوس بحساب ابجد ازین مصراع برمی آید
مصراع آباد و ابد باد و احسنت قران ثانی بشامه معنی بجوش آمد و در سرانه سالی که ساز
نورستان حدائق سخن از سرنو با تهنیت از جوانی مبدل گشت بهمگی در جست و جوی آن شد که بذریعه
دستیاری و خانه زادی موروثی مقصد را امری شود تا منظور زمره الستادنهای لسان فیض
امبشا عز و جل که مرجع کامیابی علما و منبع کامرانی فضلا است گشته محوط الطاف بی پایان و معطوف

اطلاف بیدو میکران کردو با این بی تمیدانی و تمام نادانی بتمهید سخن را بلسم موروثی خود که
بحکمت طبیه موسوم است آشنا یافته سر رشته سخنی هست آورده در فن سر قدمی کرده بحکم لا من
دامن من گشته کرنیامن مکلوم است از انشاء مرایع و روایع و ابنیه با نجد الطبایع و اکتساب
مناهج است و ابراز خواص اشیا و منوط با لسنه متنوعه جزو علی المحتاج آمد بر یافت اسمای
اشیا و ادویه بر بحو فی حروف الاعمارت تتبع اصطلاحات و لغات و فرهنگ الاطبا و فوز اختلاط
دانشوران زبان دان بر شکلی فن همت کثیر البعثات در تحصیل آن گماشت تا در تحقیق لغت
ادویه معزوه که در کتب منتشره بلغات مختلفه یونانی و تازی و رومی و اندلسی و عبری و سریانی و بربری
و ترکی و فارسی و هندی درج است اهمال نکرده وقت یافته و امانی نموده السنه مختلفه را بوقت تسوید سنجیده
و الفاظ متعارفه را بمعانی متنوعه اشیا آورده و اموزجی مفید تالیف نموده مسمی
بالفاظ الادویه که تاریخ انجام نگارش این تالیف شریف است گردانید لمؤلفه
دار کتاب جود دوای داهیه تاریخ و نام شد الفاظ ادویه دنتقسیم جست با مقدمه و تتمه و خاتمه
مقدمه مشتملست بر چهار فایده فایده اول در بیان تصحیح ابواب فایده دوم در بیان
علامات زبان هر دیار فایده سیوم در تحقیق طبایع و درجات آن و علامات که مستعملست
بان و ذکر معلی از دو البلغ و درجه و قوت فایده چهارم در بیان مختار و شربت و معجون
و بدل دوا و علامات آن تتمه در ذکر الفاظ و طریق اثبت و بیان علامات آن خاتمه
در بیان ادویه کثیر المنفعت که در کتب قدما المکرر است ذکر آنها چون یاد زهر و مومیای و حجر عقیق و دهنج
و مهره و مانند آن و امید از دقیقه رسان این فن آنست که اگر بر سهو و خطائی آگاهی یابند بقلم انصاف
اصلاح فرمایند بالله التوفیق و به المستعان مقدمه مشتملست بر چهار فایده فایده اول در بیان
تصحیح ابواب پوشیده نماند که در تحقیق اعراب الفاظ تتبع صحاح الادویه این مؤلف اختیارات بدیعی و برهان
از جاهای ثقات و کتب معتبره لغت تازی و فرهنگهای پارسی سند کرده و هر جا اشاره باول بود
مراد از حرف نخستین لفظ است و از ثانی حرف دویم که متصل نخستین است و هر دو تلفیقه عبارت

عبارت از همزه مکسوره که بصورت کاف تازی است بر ها و قفیه جهت اضافت مانند شجرهٔ مریم
که همزه بر ها دارد و موحد آن حرف باست د فوقانی اشارت بحرف تا و مثلثه
ثا و ثبات و واو معروف مانند واو یکه در کافورست پس هر جا که بسکون و او نوشته شود اراده
واو معروف است د واو مجهول مانند واو یکه در روغن و شور است و واو معدوله واو یکه
مکتوب شود و بتلفظ در نمی آید مانند واو یکه در خواجه کتابتست و تحتانی عبارت از یاست
و تحتانی معروف مانند تحتانی که در زنجبیل و نیل واقعست و سکون تحتانی مراد از تحتانی
معروفست و تحتانی مجهول چنانچه در شیر و خنید بنید نشتر مرقوم است و چهار حرف پارسی که بر آن
سه نقطه میتویسند پ چ ژ گ مرادی بفارسیست و معجمه بیان حرف نقطه دار و مهمله
تفسیر حروف بی نقطه فایده دوم در بیان علامات اصطلاح و زبان آور دیار و سرزمین مثلا
از عربی ع که حرف اول وست و همچنین از فارسی ف و از هندی هو و از مشهور موصوف
و مذکوره مرقوم گشته و اسامی دیار دیگر را براسم نقش خبر میگردانید فایده سیوم در تحقیق
طبایع و درجات او و علاماتیکه منسوبست بان و ذکر مجملی از زود الطبع و درجه و قوت و خاصیت
بدانکه نزد جمهور اطبا مزاج کیفیتیست که بهم میرسد از اول استحاله اخشیجان که آنرا
هرگاه بر دوا اطلاق کنند طبع نامند و طبایع بیرون نباشند از نه کیفیت چهار از آن
کیفیات اربعه بسیطه که حرارت و برودت و یبوست و رطوبت باشد و چهار دیگر که مرکب
کیفیات اربعه و یکی اعتدال فرضی اطبا پس از طبع ط و از حرارت ح و از برودت ب
و از رطوبت ر و از یبوست ي و از معتدل مع منتقش گردانیده و اطبا ادویه را
در کیفیت اثر منحصر بچهار مرتبه قرار گرفته هر مرتبه را درجه خوانند چه هر دوا که در بدن
موثر و منفعل گردد از حرارت غریزی خالی از آن نیست که احداث میکند در بدن کیفیتی
زایده بر چیزیکه آن راست یا نمیکند اگر احداث نمیکند آنچیز را معتدل گویند و اگر احداث
میکند محسوس میشود یا نمی شود اگر نمیشود در درجه اول گویند و اگر میشود تاثیرش بنگرار

تا اول باکثر مقدار و اگر محسوس میشود بحدی میرسد که ضرر میکند یا نمیکند اگر نمیکند در درجه
دویم گویند و اگر میرسد بحد ضرر منجر بهلاک میشود یا نمیشود اگر نمیشود در درجه سیوم گویند
و اگر منجر بهلاک میشود در درجه چهارم گویند و آن را دوای سمی نیز گویند و آن غیر سم است
زیرا که فعل دوای سمی بکیفیت است و فعل سم بصورت نوعیه و الملاک بردن به تشبیه است او را
بسم در اهلاک والا در حقیقت دو است و هر درجه را سه مرتبه اعتبار کرده اند عالی و سافل
و متوسط بینهما کلیه حکما نیست که گرم و تر تجاوز نمیکند حرارت او از درجه اول
از برای آنکه گر حرارت زیاده شود درین مقدار فانی میسازد رطوبت را پس برای اینست که
یافته نمیشود دوای گرم در درجه دوم و سیوم الا آنکه یابس باشد و هر چیز که گرم باشد در درجه چهارم
یبس او یابس است در درجه چهارم بینهما در تجاوز را الحاجت بود که از یکی او از دوم او از سیوم
و از چهارم هم در حیز تحریر آورد و اکنون تحلی ازدوا مرقوم میسازد بالطبع در درجه و قوت و ضعف
و مراد از قوت یعنی افعال آن دوا چنانکه سقمونیا مسهل صفرا است و سنا مسهل سودا است
و دار صینی مفتح و علی هذا القیاس پس علامت ق اشاره از دوست آدد یعنی گرم در درجه
اول آنیسون بابونه تخم کتان حمص زیاده زعفران بری شاهتره صبر لوف تا دان [illegible]
در درجه دویم آمیل الزرب اصل ذریون شیطرج بسباسه استقلوس نوعی از اکلیل الملک است
بادروج برنجاسب [illegible] زر الانجره دو مرک و حنظل [illegible] دردی عصاره زیتون [illegible]
الاول زراوند طویل [illegible] زعفران تشبت تر و خشک [illegible] مستکی عسل عصاره قثاء الحمار
[illegible] قسط [illegible] قنطوریون [illegible] المفرا و ورق [illegible] فیطوس کرفس کبریت کندر [illegible]
[illegible] الکوار در گرم در درجه سیوم انیسون [illegible] افتیمون [illegible]
[illegible] حرمل [illegible] سکینه [illegible]
[illegible] محرق [illegible] صوف محرق قنطاریون [illegible]
[illegible] محرق [illegible] کرفس کوهی [illegible] نانخواه [illegible]

انگوزه کفناع قوچ ینبوب که در درجه چهارم انواع یوع تبصل توم جمیع اشیاء
محرق زبد البحر سداب بر فربیون قسط قطران کراث گرم بارد یعنی سرد درجه
اول اصل السوس اقاقیا نشاسته برگ بنفشه لوط براده نحاس برگ نعب اسفاناج تمر طلع نیل مجبن
رطب جاورس خشخاش بهمن و ذر دلب زجاج زعفر سماق سنجره تبق تخم الزبیب کمثری
امیثالثا ستة هند باسرد در درجه دوم اقاقیا اصول الطراف زیتون البقلة یمانیه بلیع
برگ لیمون برگ بیون بزرقطونا حماض خوخ خیار رصاص زیتون خام سماق شحم اترج طحلب
عفص اخضر کدو لسان الحمل منقر کلم ماش سرد در درجه سوم بقلة الحمقاء برسیاندار
حلبا رجی العالم کبیر وصغیر حماض اترج حب البلیلج خام دروغن دخشخاش سیاه عصی الراعی فطر
لفاح سرد در درجه چهارم جمیع اشیاء مخدره مثل افیون وغیره شوکران بیخ خشخاش یابس
یعنی خشک در درجه اول ابافالس اصل السنبل اصل السوس آبنوس بادام شیرین
برسیاوشان بسفایج پوست جوزرب تخم خربوزه تخم الجزره حب الفارجی العالم کبیر وصغیر الزعفر
دعلی آزیانه رومن جوز زعفران سعد سلیق الشعیر صعتر صمغ جوز کندر کمثری ورق سوسن
خشک در درجه دوم اصل المراسن اللوف نیلوفر بسفایج لبنا ترب حب بید ستر
حب الصنوبر اوبر کاهو را رای الابل زراوند زرنیخ سنبل الطیب سنبل رومی شیلم اترج
شراب سحکیم تجره مصطکی شیرخشت تخم الزبیب عسل قمر الیهود قصب الذریره کندر کرسنه
قشور اترج کرنب تین جاورس قرملی مصطکی تبیخ الکبریت خشک در درجه سوم اقاقیا
انیسون اسارون افسنتین ابهل افتیمون اصل المازریون اطراف کرنب خشک اصل قنطوریون
برگ وتخم بنگشت بلیلاج پوست غرب سوخته بوره بلوط جلنار جاوشیر حماض اترج حب البلیلج فلفل
حمص خربقین خشک محرق دارشیشعان دخن زرد قشور تعب دجاج ... روغن ترب
زروفا سرطان محرق شکیعه سرو سنبل ... سماق سیرکرنیج ارمنی محرق شب محرق شونیز
شراب کهنه شعیر بلوط شور محرق صبر صعتر صوف محرق نار قوچ نهری فراسیون فاشرستین

قطراسالیون قدوا ما تیسوم تربد یا کرفس بری کما دریوس کافیطوس ترمز نجیب شش
شکاعی تربج ماحوراه قنطوریون توج ذرنبخار زیرب خشک در درجه چهارم تربد
سیر بری تنكران كرم كراث مجمعه غير لذع اذان الفار اصل السوس اصل قسطا ملون
ازروت بابونج رقیق بمن برگ عذب گل ادقعاره برگ اواقلاج تیکوز تسفایج توتیا تخم نظرو
اوستاقودس نیم جاورس تیبج ابرا شجر سرو جمیع انواع طین حب الصنوبر زردی بقاره زیتون
سوس قشور جوز محرق کبر الحبه النیسان الملح طب یعنی تر در درجه اول برگ بنفشه
حمص نیت الثعلب خوخ روغن گل عصاره سوس قطر کاهو لسان الثور تر در درجه
دوبر تقدیها به بقلة الحمقا کیج سرمق طحلب قرع خشخاش ادویه رطوبت مائل آقایا ارزو
بزر قطونا بزرسیاه اندار و بقلة الحمقا تقدیها بنیه برگ بنفشه خشک خشخاش دبق لب تخم الاوبیون
رساص سرمق شوکران کشنیز جوز طحلب نظرقنا ارساکرو کاهو لسان الحمل ابنا شش
ورق طلیق میانه در گرمی و سردی اصل مغنی برسیاوشان لسان الثور تمس حب صنوبر ١٠
حصی الثعلب زیت عذبه زیتون خسرک شنج کشنیز مصطکی طین طلوس طین سابوس عدس دانیا
عصاره سوس قاشرا قشور ترنج مرداسنج طیون میانه در تری و خشکی اصل
جبه منماد حصی الثعلب زیت عذبه شداد ات یعنی ادویه که بجواهند حس و حرکت را افیون
اصل الفاح آذاراقی اصل الذراریح مرتبه جنگلی بیخ تخم و برگ تنباکو جوز ماثل سراج القطرب
بنجی شوکران قنب کاکنج کندر لبن الخیل اوکیک جنگلی بروح الضیم مسهلات صفرا
اجاص آلسنتین بنفشه خشک تمرهندی ترنجبین خیار شنبر سقمونیا شیر خشت
صبر گلسرخ لبلاب آذریون هلیله زرد مسهلات بلغم بسفایج تربد حب النیل
شحم حنظل غاریقون قنا ریون قثاء الحمار بیخ مامودانه مسهلات سوداء افتیمون
اسطوخودوس بالنکو بسفایج حجر لاژورد سنا غاریقون کثوث هلیله کابلی مقیئات منی
ادویه قی آورنده آب کبیکی بیخ توت تخم خربزه بوره تخم ترب برگ اذان تخم شبت تخم

تخم نازریون خربق سکنجبین کنگر زرد کندش لوبیا اسنج موزیج ماء العسل نمک هندی
ملطفات یعنی ادویه که سده بگشاید اذخر انیسون افسنتین اسطوخودوس افتیمون ایرسا
ترمس حنظل نانخواه حماما حاشا حسل دارچینی رازیانه زیره زعفران زراوند شاهتره صعتر عود
غاریقون فاوانیا فوذنج اسپند قنطوریون قردمانا کرفس کبابه کرسنه کوت مرزنجوش
نانخواه ملیون ملطفات ادویه که تلطیف و تقطیع اخلاط غلیظ کند ابهل اسقیل اسطوخودوس
اقحوان الحجره اذخر ابرسا بوره بابونه بوره جند بیدستر جعده حماما حب البان حرف حاشا حرمل
خردل دارچینی زوفا فسکی زراوند سکنجبین سنبل اسپید سیر کشمش عاقرقرحا فنجنکشت قسط قیلم قردمانا
کمادریوس سکنجبین اشیج نانخواه مدرات ادویه که ادرار بول و حیض و عرق کند
ابهل اقحوان انیسون الحبدان برنجاسف بابونه پرسیاوشان ترمس تخم کرفس جند بیدستر جعده سعد
سنبل بزر فاچسک رازیانه دارچینی حبة الخضرا جاوشیر حنظل سلیخه شونیز عروق عود فاوانیا
فراسیون فردما قسطوریون قسط کبابه کرفس کمادریوس میعه مرزنجوش مشکطرامشیع نانخواه
نمام مفتحات ادویه که سدد بگشاید اسارون برنجاسف پرسیاوشان بادام تلخ تخم خربزه
خسک حجر الیهود رازیانه سعد سکبینج صمغ الو نخود سیاه قابضات ادویه که طبیعت را ببندد اذخر
امرود برنج بلوط البسد بقلة الحمقاء بار تنگ تخم شاهسفرم تخم گل سرو دم الاخوین زعرور سماق طین
طین مختوم مورد کهربا کندر گرد کمادریوس کعک مورد انار دینت سنة نبق نخود ورق زر
محللات ادویه که غلظ و صلابت تحلیل برد اکلیل الملک اشق اسقیل اذخر اسارون
اقحوان پرسیاوشان بابونه برنجاسف تاقلا بزر دم ترمس جعده جاوشیر حاشا خرزهره حطمی خروع
روباه ترک زفت زراوند سوسن صمغ بطم غاریقون قنه کمادریوس کتان کبر لادن نمام
مرزنجوش منضجات ادویه که اورام و صلابات را نضج دهد اکلیل الملک آبرسا انجیر بزرکتان خطمی
زعفران صمغ بطم کرنب لادن مرهم مومیا مرداسنگ معتقیات ادویه که نفخ و ریح را
بشکند و تحلیل برد انیسون افتیمون تنبانه فنجنکشت تخم کرفس جاوشیر حماما دار فلفل زیره

زنجبیل تمر اوند زرنباد صندل سعد صعتر قرنفل عود ماکند کندر نانخواه مقویات دماغ

اترج زعفران عود زرنبق بالنکو بهار برده سیب بهار امرود دوده دماغ حیوانات دوفع عنبر زنجبیل که

سیب سنبل شربت نارنج عود عنبر غالیه قرنفل کندر گل سرخ تخم فرنج تخم ریحان [illegible]

بادآورد دشتک نسرین یاسمین مقویات دل ومفرحات امرود آنار شیرین [illegible]

اترج ابریشم آمله بهمنین تنباج پوست ترنج بر تنسید بالنکو بادروج تمر هندی [illegible] دارچینی

درونج رماس زرنباد زعفران سیب سنبل [illegible] شقاقل صندل [illegible]

عود عنبر فرنجمشک [illegible] کهربا گاوزبان [illegible] گل سرخ [illegible]

نارمشک نعناع نارنج [illegible] مقوی کبد یعنی جگر [illegible] المفاز الطیب

جوزبوا [illegible] دارچینی غافت قرنفل قرفه [illegible] مصطکی [illegible] مقویات معده

املا [illegible] ترنج [illegible] بالنکو جوزبوا دارچینی زرنباد [illegible] سماق [illegible]

[illegible] قرفه قرنفل قاقله گل سرخ کندر [illegible] مصطکی [illegible] نعناع [illegible] مقویات

انگور [illegible] کهربا [illegible]

خصیة الثعلب دارچینی زرنباد زنجبیل سورنجان سقنقور شقاقل [illegible]

[illegible]

ادویه [illegible] اسفیداج [illegible]

[illegible] زعفران [illegible]

[illegible] یعنی ادویه [illegible]

[illegible] الدم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۲

سنباده و مابین قرمونی قسط قلقطار سبز تبن تجویز من ملاحت فی وحی ادویه که گرم اند جراحات را

اند آنزروت اسفیداج آب رساندم الاخوین زراوند زیره صبر صمغ آوطین مختوم عسل کندر اکثر اعمل

ورق مورد مجلیات اوساخ قروح ادویه پاک سازنده چرک جراحات آبهل انگبا ماء آریسا

قسب سنبل زاج زنجار عسل نمک اکال گوشت زاید قروح یعنی خورنده و برنده زیاد تیهای

جراحات آنزروت اشنان توبال قلی زنگار زهره خشک کرده آهک پالتا قروح ادویه خشک

سازد جراحات را آنزروت اشنه عفص مای سوخته آهک شسته توتیا صبر صدف سوخته ادویه

ضفدع اللسان یعنی دوای قامع گوشت زائده یعنی غده که در زیر زبان بهم رسیده رگهای

زبان سبز گرداند پوست انار زنگار زاک سوخته با سپید جعفر مرغ سرشته شور نجان سرکه و نمک و سرکه

با نوشادر مجتر ادویه غیضیه آبی وسبب آن کرده است ترش آسیب کوبی اقراص الطین

اقراص الکندر اقراص مورد اقراص است شکن حب الرمان شراب میوه صندل کلاب والله اعلم

فایده چهارم در بیان وشرب ومصطلح در بدل ادویه و علامات آن مختار و مبادی

از اجناس برده اکثر همواره در هر امر مستعمل اکتباد و مراد از شربت تعیین مقدار خوردن مفرد

در استعمال آن و نوبت بدانکه اوزان چند مشهور مثلا مطابق رساله اوزان میر محمد مومن

استرآبادی حبه یکجو میانه نسوق دو جو میانه قیراط چهار جو کهی که بفارسی سرخ و به هند

رتی گویند جو میانه که عبارت از هشت برنج باشد ماشه هشت سرخ توله دوازده ماشه دانگ

چهار ماشه دانک و دانق چهار سرخ و سه تسو سرخ درم و درهم شش ماشه و یک سرخ مثقال چهار ماشه

و سه سرخ استار و سیر شاهی یک نیم توله و دو ماشه اوقیه و وقیه هفت و نیم مثقال رطل بغدادی

نزد رشیدی من طبی چهل استار مصطلح دارو آنکه مضر دوای دیگر را باز دارد بدل

آنکه هرگاه در نسخه دوائی باشد که بهم نرسد دوای دیگر قایم مقام آن میدانند و قول که در بدل آن است

که اگر دوای یافته نشود بدل ثمر او بوزن آن بیخ وی بود و بدل ورق دو دانگ از آن

تخم او و بالعکس از مختار شیخ و از شربت تن و از مصلح ص و از بدل ل ثبت نموده بالله

۱۳

در ذکر الف ذا و در بیه مراتکه اسامی او در به راست ترتیب انبت بعدت ترقیم کاران عرب

تحسین مراد از تنسیق کاشارت بحرف ثانی که متصل کسنیست وتمیم کاباز حرف

آخر کلمه است مرتسم کرده امید که خاصه کبیر را باشارت قلیل رهمون گشته سستا دور و دراز برنوند

رسالکان این راه کوتاه گشت **ترقیم الهمزة تنسیق الالف وتمیم السین المهمله**

آرنیس ~~~ ومیسر و بر کبیع همزه اول وثانی سکون راء مهمله وکسر میم مجهوله وسکون تحتانی وسین مهمله

یعنی حرف میدرخت سدسک طرح ای **تمیم اللام آطریلال** بزانی فتح همزه اول ومد ثانی

مهمله وراء مهمله وسکون تحتانی ولام والف ولام ثانی ونقل ملا قطب الدین شیرازی بر وزن قبیلول

و در پیرمه دیگر بر وزن فابیلال م آورده و مصر جزالت یاکین و در شام رحل الزاغ کوینه فاثم غلول

علیل کومید که کاکنگی و ترمیسی نیست طرح ای **تمیم النون السن** بر وزن فاعن

سبد سوختی **تنسیق الباء الموحده وتمیم الالف ابرکاکا** بفتح همزه و با موحده وسکون

مهمله و کاف والف وکسر کاف ثانی و تحتانی والف ثانی و در آخر موحده نیز می آید یعنی عنکبوت

و شیر از کرتیه گوید که و تنیده عنکبوت ۶ مگر نکیا جالا طی **ابراماع** ف مرغابی

ابوحلستا بفتح اول وضم موحده وسکون واو و فتح حاء حطی و سکون لام وسین مهمله والف

ف تشکار دهوحبر و طرح ی اخ سیاه السیا ر او ف سطبر تم من تا دو درم معمر ملا صدیع آور

معطع آن رو من سه **تمیم العوفا بی السنت** بدال مع ثانی وسکون سین مهمله وفوقانی ف

گوشت ترنج وبه یا لنک ۶ عجوری کا گود طرح راخ گوشت یا لنک دانه کراند یا ترنجا

واکثر معربا مرکب گویند **تمیم الجیم آلکوح** ف بمد و فتح اول وسکون کاف وضم لام وسکون واو ایکدا

در قند **تمیم الدال المهمله آبرود** ف بمد همزه وسکون باء وضم راء مهمله وسکون واو ودال مهمله و صل

۶ چهره کویند بلوز **تمیم الراء المهمله آبارع** با اول وثانی والف وراء مهمله ف بر

سوزه ۶ بگ بفتح موحده وحذف نون وسکون کاف فارسی طبیبی ۲ ال الله ابر المغ

اول وسکون ثانی باراء مهمله والف ذراء مهمله تامرجی الالم ابقر بفتح اول وسکون ثانی وفتح

۱۳

وفتح قاف ف ستوره ⊙ بابونج ح ی اسو ش غیر مرم مو کثیر ادحل لسا طمو انرر ان ابو طاهر ع
بکسر اول و سکون یای مثناه و ضم نون با طای مهمله و الف و ر او رای مهمله ف کبک تیهوق السیس المهمل ابن عرس
ع بکسر اول و سکون یای مثناه و ضم نون کسر عین مهمله و سکون رای مهمله و سین مهمله ف راسو هو نیول طرح ی
ق ملطف خ بسیار موتی مکشوف جهت دفع ضرر باد سموم یکدرم تا دو مثقال ص روغنها لی جهت صرع
انفع آبنوس بمد اول و سکون یای مثناه و واو و سین مهمله ف آبنوس طرح ی کوبید قابض و اودع خ
سیاه المکی که چون آب بر وی افشاند شود ص صمغ عربی یا شاه سفرم ل چوب کنار یا تخم خرمای سوخته آبوعلس
بفتح اول و ضم ثانی و سکون یای وفتح عین مهمله و سکون لام و سین مهمله و آنرا باعلس نیز گویند ف
اقل خیری طرح ی اق جاذب خ تازه متن انگی ص زرده تخم مرغ تیهوق القا انوق زبان گنجشک
بمد اول و کسر ثانی و سکون فا و قاف زیبق ف سیماب ⊙ پا را سرد و تر سیم و گوینده ح رق قابض بت
از مقیورآن تا دو درم ل رصاص مقول تبهل ⊙ بفتح اول و سکون یا و اظهار ها وفتح رای مهمله
و سکون کاف هر طلق طب آبنک ف بمد اول و کسر ثانی موحده هر اق تیهوق اللام اماسیل
بفتح اول و ثانی و الف و کسر موحده یا و سکون تحتانی و لام ف پرستوک ابیل بفتح اول و بعد نیز و کسر ثانی و سکون
لام هر قاقله صغیر و بکسر اول ع ف ستتر و بضم ثانی تکرا تیث انهنلی ع بضم اول و سکون ثانی و ضم
سین و سکون لام ف تخم دهل و تخم سرکوهی ⊙ هو نیز طرح ی ۳ کو میند اق مدر ملطف مجلی و ساخ
قروح خ سیاه فربه و گوینده سرخ و زرین شاه و دو درم تا سه درم و گوینده یکمثقال ص عود الوج
یا قمولیا ان یا حاما ما با ابنر ما بس ل جو بر السر با بوزن آن سلیخه و کمنیم وزن دار صینی و گویند بوزن
او سلیخه و ثلث وزن سکبینج تمیق المسیر ابریشم بفتح اول و سکون یای مثناه و کسر رای مهمله و سکون یا و
وضم سین مهمله و سکون تیم ابریشم ⊙ باث ط مره ح ب کو سیدح محرق مقوی و مفرح دل و معده
محرق و مجفف خ پاک مقرض شه دو دانق تا یکدرم ص رب اترج ل بوزن او سنبل و نصف
وزن او پوست اترج تیهوق النون آب قت بمد اول مجهول مدنیز و سکون ثانی و ضم سین مهمله
سکون واو و نون ع حی العالم آبکوت بمد اول و سکون یا و ضم کاف فارسی و سکون واو و نون

در ناشسته و گیهوا کابیر تمیق الواو آبو ع بمد اول و ضم ثانی و سکون واو دوم کل شلجم و تیق الهاء

ابار العطیع بفتح اول و سکون ثانی یا و را مهمله والف و ضم را مهمله ثانی و سکون لام و ضم قاف و لی ا

مهمله شد دو نعار رام تمر مى اللام آبرق ت بضم اول و سکون ثانی و فتح را مهمله و اظهار ع خیار ی

و برگ تمه یار هیدع بکسر اول و سکون ثانی و کسر را مهمله و مشدد و سکون تحتانی و کسر میم و فتح تحتانی

ثانی و ها و ابراهیمیه نیز گویند ف اسپست سه زیره ع طع الکامدات ترشی نان ف

کرات اقاقیا ها ردم کانجی آبکینه ع بمد اول و سکون ثانی و کسر کاف فارسی و سکون تحتانی

و فتح نون و ها محذوف شیشه ه کانج آن حمه ع بکسر اول و سکون ثانی و ضم نون و فتح و ها مشدد

مشدده و تاف ن تمیق الحتای آن ادی ع بکسر همزه و سکون ثانی و کسر نون و همزه والف و واو

والف مقصوره ف سوال الی ف بمد اول و کسر ثانی و سکون تحتانی سفرجل ح ... تمام نری از

انکمر ط شیرب آن مع ح ف راش ... مرعش و ایرل حسیق الموحدة فارسی و تیق اللام

اپل بفتح اول و موحده فارسی و سکون لام ع طرائیت ط ب ی ۲ ق قابض و مقوی کبد و معده

ص ... شکر ... تا دو درم ل ثلث وزن آن منفس و دو ثلث آن قرنفل و نصف وزن آن ...

محرق ح تیر و تیق الی ایسار ف بفتح اول و سکون ثانی فارسی یا سین مهمله والف و نون م

سنگ ... ع اسامیون بفتح اول و سکون ثانی فارسی و ضم تحتانی و سکون واو و نون هر ...

ط ب ۲ و گرمیده ی ۳ ق محذر قابض ... محلل مسکن اوجاع ... بید ستر و زعفران و

دارچینی و فرفیون ... سیاه ... از یکی درم تا چهار قیراط ... ریه ...

ممنوع ... از تخم لفاح یا پوست بیخ آن یا بوزن آن تودری سفید ...

تسیق التاء العوقان و تیق الجیم آتج ق بضم اول و سکون ... و ضم را مهمله ...

جیم ف ترنج ... پوست زرد او ح ی ۳ و گوشت سفید ح ... تر ... ح رف

مسرح و مقوی ... مدرج بزرگ ... از تخم او ... گرم

و کوبیده ... ح تیق الراء المهمله اترا بفتح اول و سکون ثانی ...

14

با مثلثه و را مهمله و الف و را مهمله ثانی ف زرشک ه زرک طب ی نخ شفاف

آتش حوار بمد اول و فتح ثانی و سکون شین معجمه و ضم خا معجمه با واو معدوله و الف م آتشخوار تمیق

السین المهمله اتنامیس بفتح اول و سکون تا مثنی و نون و الف و کسر میم و سکون تحتانی و سین مهمله

ف بابونه بری انیس ه بفتح اول و کسر نون و سکون تحتانی و سین مهمله طح ۱ی ق مقوی باه و دافع

تمیق غلیظ اتانا ع بفتح اول و ثانی و الف و نون ف ماده خره گدهی تمیق الهاء آتش حوان

بمد اول و کسر آتش خور و تسبیق الثاء المثلثه و تمیق الدال المهمله اثمد بکسر اول و سکون مثلثه

و کسر میم و سکون دال مهمله ف سنگ سرمه الحن ط ب ی ق مجفف و حابس و م نخ براق ریزنده

مش نبد رم ص شکر و کرال آبار تمیق القاف اتلق بفتح اول و سکون ثانی و فتح لام و سکون

قاف ف تخم پنجنگشت ه سنبهالو کی بیج طح ی ۳ تمیق اللام اثل ع بفتح اول و سکون

ثانی و لام ف گز ه جهاو تسبیق الجیم و تمیق اللالف اجل گیا بفتح اول و جیم و سکون لام و کسر

کاف فارسی و تحتانی و الف ف حشیش ه زهر ملبن ه تمیق الجیم اجح ف بضم اول و سکون جیم

مکدو تمیق الدال المهمله اجمود ه بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم و سکون واو و دال

ع بزر الکرفس طح ی ا ق مفتح محلل ص انیسون از کی درم تا سه درم تمیق الراء المهمله آجر ع

بمد اول و ضم ثانی و سکون را مهمله ف خشت پخته ه اینٹ طح ی ا ق مجفف نخ غیر مستعمل

از روغن او یکمثقال مع روغن بنفشه ل غرف تمیق الصاد المهمله اجاص ع

بکسر اول و فتح ثانی مشدد و الف و صاد مهمله ف آلو ه آلو طب ر ۲ ق ملین مسهل صفرا نخ

بزرگ شیرین مش پانزده دانه ص گلنگبین یا عسل یا شراب ل زرشک تمیق النون اجوان ه

بفتح اول و سکون ثانی و واو و الف و کسر تحتانی و سکون نون ف نانخواه طح ی ۳ ق مجفف محلل ریاح نخ

صمکین و ترس مش تا سه درم ل شونیز تمیق الهاء اجهره ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح

را مهمله و خفا ها ه چچیره تمیق الخاء اجواین خراسانی ع بزر البنج تسبیق الحاء

المهمله و تمیق کالالف احلب دبا درومی بکسر اول و سکون حا مهمله و فتح لام و سکون

[illegible]

وکسر لام مهمله و تحتانی نامعروف سبزرم تحتیق الضاد المعجمه احریص بکسر اول و سکون حا و کسر را
مهمله و سکون تحتانی زمرد و بمعنی درخت کاهو که ... و کره برا اقوال آن طرح ای تحتیق العینالی
سعاف المرصع بکسر اول و سکون حا و دال مهمله الف و ضم قاف و سکون لام و فتح میم و را مهمله نام
سور الف مقصور ف بارشا و طرح سوی سبق الحاء المعجمه و تحتیق التاء الفوقانی
احروحت بفتح اول و سکون فا و ضم را مهمله و سکون واو و فوقانی هندی ع جوز
چار مغز و گردکان تحتیق الراء المهمله احتساء البقر ع بفتح اول و کسر ثانی با سین
مهمله مشدد و الف و ضم تحتانی و سکون لام و فتح موحده و قاف و سکون را مهمله ف سرگین گاو ه گوبر
مثل اورام آسگرف بفتح اول و سکون ثانی و ضم کاف فارسی و سکون را مهمله و ... الزنس
ه الکار تحتیق السین المهمله اخنونس بفتح اول و کسر و سکون تحتانی و ضم نون و سکون واو
سین مهمله ف حدیبه ه سالک پیسانی ... سیاه و سست که مثل کنول ع تا آید بهار و بهار ... تحتیق
الطاء المهمله اخریط بکسر اول و سکون خا و کسر را مهمله و سکون تحتانی و طاء مهمله ف ... گیاه
تری ... تحتیق اللام اخیل ع بفتح اول و سکون خا و فتح تحتانی و سکون لام ... تلمون ...
وان مرغیست که عرب آنرا بشوم بگیرند و ... گیلی داده گویند تحتیق المیم اخرم ع
بفتح اول و سکون خا و فتح را ... مهره کوکمیم ف ... تحتیق النون اخیون برنانی بفتح اول
و سکون ثانی و ضم تحتانی و سکون واو و نون یونانی است ع راس الافعی تحتیق الهاء اخیارومند
بکسر اول و سکون ثانی و کسر موحده و ضم را مهمله و سکون واو و فتح سین مهمله و خفا و لام دو مشرف
گندم دشتی ه ... تحتیق الدال المهمله و تحتیق الالف ادا ه بمد اول ... و فتح دال
و الف ف ... زنجبیل ترم ادرک قلمتن آداد ابفتح اول و دو دال مهمله و دو الف ف
درخت کرمان طرح ... آذرهجاف بفتح اول و سکون ثانی و کسر بامیم و الف ... اجهره
جیچره تحتیق الکاف آذریک بکسر اول و سکون ثانی و فتح ... و کسر را مهمله و سکون کاف ف
الوچه بفتح اول ... مهمله زنجبیل تر تحتیق النون آدمن ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم و سکون ...

١٩

[illegible]

نون م مشک خالص ع اذفر تمیم الفاء اذ ذیبان بمد اول وکسر ثانی والف ہا وسکون
تحتانی و با و جیم والف و فتح را مہملہ و خفا ہا ف خار و ازگون ٭ چرچرا تمیم الیاء التحتانی
اذاذاقی یونانی بفتح اول وثانی والف و ذال معجمہ والف ثانی وکسر قاف وسکون تحتانی ف
قلوسن کا خو جلپا طح ی ۲ق محرک نی گرمن شیر تازہ و روغن بادام اذ دقی بفتح اول و سکون
ثانی و کسر واو و تحتانی مجہول ہرکی اکبر کو نیند وج ۳ ی تنضیق الذال المعجمۃ تمیم الباء الموحدۃ
اذان الاذب بمد اول و ذال معجمہ والف و ضم نون و سکون لام و فتح ہمزہ و سکون را مہملہ و فتح نون
ثانی و سکون موحدہ نوعی از لسان الحمل و ورق آن بہ بہن مرزانگوش [illegible] ف [illegible] برنگ
اذان الدبیع بضم دال مشددہ و سکون موحدہ و بوجہ ف کوشرح س تمیم الدال المہملہ اذن العبد
ع بفتح اول و سکون لام و فتح عین مہملہ و سکون موحدہ و دال مہملہ [illegible] تمیم الرا
المہملہ اذان الفار ع بسکون لام با فا و الف و را مہملہ م مرزنگوش و مرزنجوش
طح اذخر ع بکسر اول و سکون ثانی و کسر خا معجمہ و سکون را مہملہ ف گور گیاہ و گیاہ مکی [illegible]
وکند براج و براج حشن و روحن [illegible] ح ی ۲ق مفتح ملطف قابض محلل مقوی معدہ [illegible]
نفحت خوشبو [illegible] تا یکمثقال [illegible] گلاب شستن و صندل [illegible] القصب الذریرہ
یا بوزن او سنبل و ثمن وزن زعفران اذان القسیس ٭ بسکون لام و فتح سین مہملہ
و سکون تحتانی و سین مہملہ ثانی م نوعی از حی العالم اذریاس بمد اول و ضم ثانی و سکون مہملہ
[illegible] را و تحتانی والف و سین مہملہ ف صمغ [illegible] کوہی تمیم اللام اذان الغزال بسکون
لام و کسر غین معجمہ و زا معجمہ والف و لام ثانی م نوعی از لسان الحمل اذان الفیل ع بکسر فا
و سکون تحتانی و لام ف پیلگوش و لوف و گویند ریحان داودی مرزنگوش و اذان الفار [illegible]
و مثل الغا بیر گویند ہو برگ درخت ساگون اذناب الخیل ع بفتح اول و سکون ثانی و نون
والف و ضم موحدہ و سکون لام و فتح فا معجمہ و سکون تحتانی و لام ثانی ٭ لحیۃ التیس اسپلیج
درخت سرس یا درخت [illegible] تمیم النون اذ آنافیون بمد اول و ثانی والف و را مہملہ و فتح

19

همزه و سکون ذال و ضم تحتانی و سکون واو و نون ف نوعی از کندر باشد آذرگون

آذریون و آذرسون نیز گویند بمد اول و ضم ثانی و سکون رای مهمله و ضم کاف فارسی

و سکون واو و نون نوعی از شقایق که کنارهای آن بغایت سرخ شود و میانش سیاه

آذریون بمد اول و فتح ثانی و سکون رای مهمله و ضم تحتانی و سکون واو و نون و آذریون

نیز گویند ف نوعی از لاله کوهی و گویند نوعی از اقحوان است طرح ی اق مطلع شیخ سعدی

بهره مرمن عسل ریاس ل از دیابهار تحقیق الواو آذربو بمد اول و ضم ثانی و سکون

رای مهمله و ضم موحده و سکون واو ف گل اشنان و آن زرد میشود و بوی خوش بخار میدهد

تلیم سوی آتش فلذا آذربو بمد اول و ضم ثانی و سکون رای مهمله و ضم تحتانی و سکون واو فارسی

فارسی معرب بو کراو را بآتش نسبت کرده اند ف گل زرد که با گیاه دیگر و دو گویند

اشنان طرح ی آتش تا بگیرم ل نم اتریح و نیمو زان او باد آورد تحقیق الهاء

آذربویه ف بمد اول و ضم ثانی و سکون رای مهمله و ضم موحده و سکون واو و فتح تحتانی و خفا و ا

دار بو تحقیق التحتانی اذان الجدی ع بسکون لام و فتح جیم و سکون دال مهمله و تحتانی

مجهول در لسان الحارث و رق بارتنگ تحقیق الراء المهمله و تحقیق الالف

اراقوا بفتح اول و رای مهمله و ضم قاف و واو و الف ف سنگ گندم هم گفته اند ارسطا

ردمی بفتح اول و کسر ثانی و سکون سین مهمله و طای مهمله و الف ف بنگ ادطاماسیا

بفتح اول و سکون رای مهمله و طای مهمله و الف و میم و الف ثانی و کسر سین مهمله و تحتانی و الف ثالث

و انطالیسا بکسر طای مهمله و سکون تحتانی و کسر میم و سکون تحتانی ثانی نیز گویند ف برنجاسف

و بوی مادران طرح ی ۲ ارسطلوخیا یونانی بفتح اول و کسر ثانی و سکون سین مهمله و فتح

طای مهمله و ضم لام و سکون واو و کسر خای معجمه و تحتانی و الف هم زراوند طویل ارکا کیا

بفتح اول و سکون ثانی و کاف و الف و کسر کاف ثانی و تحتانی و الف تام ارکاکیا ارمیا بفتح اول

و سکون رای مهمله و کسر میم و سکون تحتانی با نون الف هر نوشادر اذ دمساه بفتح اول و ضم کاف

21

وسکون واو وبا سین مهمله والف مرزبان تمیز الباء الموحدة ارقب ع بفتح اول وسکون ثانی وفتح قاف وسکون موحده ف بزکوهی تمیز التاء الفوقانی ارزت ع بفتح اول وسکون ثانی وفتح زاء معجمه وسکون فوقانی ف درخت صنوبری برطح ی ۲ کویند ح ای تمیز الجیم آرنج ف بفتح اول وسکون ثانی وجیم م کرکدن وبرنج تمیز الدال المهمله ارشد ه بفتح اول وسکون ثانی وفتح شین معجمه وسکون ذال معجمه ف بجنگشت ۵ سنبهالو ارشد ع بفتح اول وسکون ثانی وفتح سین معجمه وسکون دال مهمله م قشیث وحبة النوع ح آرمود ف بضم اول وسکون ثانی وضم میم وسکون واو ودال مهمله م امرود طب د ف مسکن تشد صفرا وخون باقوت قابض ارند ه بفتح اول وثانی وسکون نون ودال مهمله بید انجیر اریل برینت ف بمد اول وکسر ثانی وسکون تحتانی مجهول ودال مهمله وفتح موحده وکسر راء مهمله ثانی وسکون تحتانی ثانی ودال مهمله ثانی اسم فارسی دوائیست مانند پیاز شگافته کراز سپیتل خیزد تمیز الراء المهمله ارف بفتح اول وسکون ثانی م گیهی ره کهل تمیز الزاء المعجمه ارزع بضم اول وثانی وسکون زاء معجمه ف کرنج وبرنج ه چاول طب ع گویند مع گویلح ای اق مغذی خ سفید ص شیر تازه با روغن یا عسل وشکر سرخ ل پیشت جو با جا ورس ارزیز ف بفتح اول وسکون ثانی وکسر زای معجمه وسکون تحتانی وزاء معجمه ثانی ع رصاص م قلعی ه رانگ وکتهیر تمیز الزاء الفارسی آژنیب بر ف بفتح اول وثانی وسکون نون وفتح تحتانی وکسر موحده وسکون زاء فارسی م بطم ع طرخون ه بجیبه تمیز السین اُرُس ف بضم اول وسکون ثانی وسین مهمله درختی است که در طرف اجین در زیر باد بیم سد وار ان کافور جودانه حاصل شود ونیز سرو کوهی تمیز الطاء المهمله ارقطع بفتح اول وسکون ثانی وفتح قاف وسکون طاء مهمله ف پلنگ ارماط یونانی بفتح اول وسکون ثانی ومیم والف وطاء مهمله ه کل کیوڑه تمیز الغین المعجمه ارغ ف بضم اول وسکون ثانی وغین معجمه بادام وپسته وگردگان وفندق

دهار کیس و مثال آن کرانه رون آن نیز و تخم و بر بوی شده باشد تعمیق الکاف
ارالشج بفتح اول و ثانی و الف و کاف درخت بلوط ح ای اق بفتح خ نیز و بش
ار نمر او تلمستان ارمالک بفتح اول سکون ثانی و فتح میم و الف م درخت کیوره طح لی اتفتح
اللام آنالی رومی بفتح اول و سکون ثانی و میم و الف و لام م حوبی است خوشبو چون قرفه از
یمن حیره و گوید اره ک طح ای اخ ن ورلین ببر و قرنفل چوب کاوی یاده در تعمیق
المیم ادرم رومی بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله و سکون
میم ف گل انار ادرین ادقصرع بفتح اول و سکون ثانی و فتح قاف و سکون میم ف
مارالبقر سپیده تعمیق النون انیسان ع بکسر اول و سکون ثانی و کسر موحده و فتح ثانی و الف و نون
ف تخم نه بانی حیه بیکا طامکسوا و ح یح نه دهن روغن بادام بفتح ل ربینا ارجا
بفتح اول و سکون ثانی و میم و الف و نون ف بادام کوهی حاحیلی بادام ارجوان ع بفتح اول
و سکون ثانی و ضم جیم و واو و الف و نون بهار درختی است ف ارغوان طب ای اندیرا
بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله و کسر شین معجمه و فتح تحتانی مجهول و را مهمله و الف و نون ف
نوعی ار مر دیگر آ آرانت بفتح اول و سکون ثانی و فتح تا و کسر و سکون نون نام نخل است ع
دهن دیه صینه و نزار ان رسی م درخت بادام تلخ کوهی آدسامیقی یونانی بفتح اول و سکون ثانی
و سین مهمله و الف و کسر نون و سکون تحتانی و ضم تاف و سکون را و نون ثانی ف رزنیم
زرد هرتال ادسقیلون بفتح اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله و کسر قاف و سکون تحتانی
و ضم لام و سکون واو و نون م ارسا یغون ارقان بفتح اول و سکون ثانی و قاف
و الف و نون ف حنا هندی ارمانیقی ن بفتح اول و سکون ثانی و میم و الف و کسر نون
و سکون تحتانی و ضم قاف و سکون واو و نون ثانی ع بزر البنج ارمنین ادوی است
بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم و کسر نون و سکون تحتانی و نون ثانی م نسل ف ارادستی
جنگلی انار ارمیان بفتح اول و سکون ثانی و کسر میم و تحتانی و الف ف نوشادر تعمیق الواو

الواو اربوف بفتح اول و سکون ثانی و ضم بوحده و سکون واو و فا امرود دارد شیر دارو
بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله و کسر شین معجمه و تحتانی و سکون را مهمله و الف با دال مهمله ثانی و الف و را و
مهمله و واو و ف نوعی از مرو تلخ تمیمة الهاء ارادرومی بفتح اول و ثانی و الف نام مصطکی
ارجیقنه بفتح اول و سکون ثانی و کسر جیم و سکون تحتانی و کسر قاف و فتح نون و ها وارخیفنه
بخاء معجمه و فا نیز گویند ف زریره هو اسپرک ارزاف بفتح اول و سکون ثانی و فتح زاء
معجمه و خفاء نام زفت و آن چیزیست شبیه بقطران که از درخت صنوبر حاصل شود
و صنوبر بری آنست که بر ندهد اردانداف بفتح اول و سکون ثانی و واو و الف و فتح نون و
خفاء نام نوعی از شیر تمیمة التحتانی اردفنانی یونانی بکسر اول و فتح ثانی و سکون دال و فتح
نون و الف و کسر نون ثانی و سکون تحتانی ع قثاء الحمار ارطی رومی بفتح اول و سکون ثانی و کسر
طاء مهمله و سکون تحتانی ف درخت دوزکرم سپید ارغاموف یونانی بفتح اول و
سکون ثانی و غین معجمه و الف و ضم میم و سکون واو و کسر نون و سکون تحتانی نباتی ست
در شکل مانند خشخاش بری و بلون مانند شقایق النعمان چنانچه فرقی در میان اب
و شقایق نتوان کردم ماینای کاسرخ طب ی ارنب بحری ع حیوانی ست
دریائی صدفی شکل و از سموماست ه سمندر کا ششا ارنب بری ع بفتح اول و سکون
را و فتح نون و سکون بوحده و فتح ثانی و کسر راء مهمله مشدده و سکون تحتانی ف خرگوش
ه ششا طح ی ق مجفف سیاه بیابانی فربه که سگ صید کرده باشد لقدر اعتدال
ص روغن زرد ل ثعلب تمیمة الزاء المعجمه ازادرخت بفتح اول و زاء
معجمه و الف و سکون دال مهمله و فتح دال مهمله ثانی و راء مهمله و سکون خاء معجمه و فوقانی ع درخت
طاحک ه بیت طح ی گویند ح ای ال در دراز کردن بود و رق شهدانه تمیمة
الجیم الفارسی ازغج بفتح اول و سکون ثانی و کسر غین معجمه و سکون جیم فارسی ف
بیاره ایست بر درختی پیچد خشک سازد ع عشقه تمیمة الدال المهمله اذاذف بفتح اول

۲۳

و ثانی و الف و دال مهمله بادام سرد و گویند سوسن سفید و گویند درختی است که میوه ندهد چنانچه سرو و سوسن

را بدان اعتبار آزاد خوانند و گویند درختی است بلند قد که بیشتر در گیلان شود و نبشتش سکنج شمشاد

گز و سرو و شاخهایش مانند درخت صنوبر در بالا و تنه اش راست و هموار و چوبش با باد

برکی مثل آن درخت و صنوبر دارد لیکن از چوب هر چوب چنار ریزه تر باشد و گویند نوعی از ناجی است

و بیشتر در گیلان پیدا شود و گویند درختی است که چون بیابانم برگ و چوب او بخورند بمیرد و گویند درخت ارزن

یعنی درخت بادام کوهی است و در کوهستان پارس بیشتر از جاهای دیگر شود و نیز نوعی از رطب

بغایت شیرین و لذیذ باشد آزورد بفتح اول و سکون ثانی و فتح واو و سکون رای مهمله

بشیرازی انروه توقوم جند توی تمیق الفاء ازدف ف بکسر اول و سکون ثانی و فتح دال

مهمله و سکون فا میوه ایست سرخ رنگ که اکثر در شوره و زمین شود و کوز تمیق الکاف

الفارسی ارزنگ ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح رای مهمله و سکون نون و خیار تمیق

الکاف ارغک م ف بفتح اول و سکون ثانی و کسر غین معجمه سنق تمیق المیم آبا ازدم ف

بفتح اول و ثانی و الف و سکون زای معجمه ثانی و فتح دال مهمله و سکون میم هر لوبیا تمیق الزای النار

ازدف بفتح اول و ثانی فارسی خفاره م آکنج گلمرز تمیق السین المهمله

استخوان ذبا بضم اول و سکون سین مهمله و ضم فوقانی و خاء معجمه با واو معدوله و الف و

سکون نون و ضم رای مهمله با موحده و الف ثانی م طائر هما استرخایونانی بضم اول

و کسر نیز گویند بفتح و سکون سین مهمله و ضم فوقانی و سکون رای مهمله و خاء معجمه و الف

زرنیخ سرخ مثل استه خرماف بفتح اول و سکون ثانی و فتح فوقانی و هرمز طیره م

خاء معجمه و سکون رای مهمله با میم و الف هر تخم خرما ق سوخته او بجفف قرو ع آسمونسا

یونانی بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم و سکون واو با سین مهمله ف نوعی از مرو و گویند کز چینی

تمیق الموحده اسرب ع بضم اول و سکون ثانی و ضم رای مهمله و سکون موحده م سرب

سیسا تمیق الفوقانی اسپشت بفتح اول و سکون ثانی و کسر موحده فارسی

۲۳

وسکون سین مهمله ثانی و فوقانی ع ف فصه و رطبه است ف بفتح اول وسکون ثانی ام اسفر
و خیره و استخوان آدمی و سائر میوها تمیق الجیم اسپلنج ف بکسر اول وسکون ثانی و کسرة را
مهمله وسکون نون و جیم گیاهی است ع لحیة التیس ط ب ی ق حابس و مدمل اسپنج
ع بکسر اول وسکون ثانی و کسر را مهمله وسکون نون ف سرنج و شنگرف را ولی هند سندور
وسیندور ط ب ای ق مجفف خ بسیار سرخ ص اسفید بجای اسفیداج یا مردا سنگ
اسفلنج بکسر اول وسکون ثانی و فتح لام وسکون نون و جیم ع لحیة التیس اسفنج ع
بکسر اول وسکون ثانی و فتح فا وسکون نون و جیم ف ابر مرده و ابر کهن و گویند حیوان دریایی است
بدان سبب که چون دست بر وی نهی خود را درکشد و وقتی که بمیرد آب وی را بر ساحل اندازد هوا باد
طح ای ق مجلی و مجفف خ تازه ش بکدرم ص رب حصرم با فانیذ ل قرطاس سوخته
اسفیداج ع بکسر اول وسکون ثانی و کسر فا و تحتانی مجهول و دال مهمله والف و جیم ف سپیده ارزیز
و سرب ه کلک ط ب ی ۲ گویند ۳ ق مجفف و مسکن اوجاع خ پاک سفید خوشبو ص از سفیده
رصاص قند و صمغ عربی و شوربا چرب ل خبث الرصاص با مردار سنگ تمیق الخاء المعجمه
اسفاناخ ع بکسر اول وسکون ثانی و فا والف و نون والف ثانی و خاء معجمه با جیم ف
اسپاناخ ه ساگ پالک ط ب ۱ ق ۲ گویند ح ب ا ق ملین ش بقدر حاجت ض اعضا ودایر
وابکار م ل کدو یا بعد بجای او اسود سالخ ع بفتح اول وسکون ثانی و فتح واو و دال مهمله
و سین مهمله والف و کسر لام وسکون خاء معجمه ف مار سیاه ه کالا ناگ تمیق الدال المهمله
استخوان رند ف بضم اول وسکون ثانی و ضم فوقانی و خاء معجمه و واو معدوله والف
وسکون نون و فتح راء مهمله وسکون نون ثانی و دال مهمله ع همای است هول کند
بکسر اول وسکون ثانی و ضم فوقانی و اظهار ها وسکون را و در و فتح کاف و خفاء نون وسکون
دال ایضا ه کرام کند اسد ع بفتح اول و ثانی ف شیر ه باگهه ۲ اسفرود ف بکسر اول
وسکون ثانی و فتح فا و ضم راء مهمله و واو مجهول مرغی است کوچک مانند کنجشک و بر سر آن چیزی

۲۵

ميته بر شش ن ع قث واسفند اسفيد مرغزار سفيدف تخم سپندان و اسپند ح
ى م ق تقدم تحقيق الراء المهمله استرادف بكسر اول و سكون ثانى و فتح فوقانى و را
مهمله و الف و را مهمله با شيخ مدس اسغرف بضم اول و سكون ثانى و ضم غين معجمه و خار پشت
شاهى اسقنقور ع بكسر اول و سكون ثانى و فتح قاف و سكون نون و ضم قاف ثانى و سكون واو
و را مهمله سقنقور رنگ ماهى و نهنگ دشتى عدريت مجهلى اسپارد ف بضم اول و فتح نيز
و سكون ثانى و ميم و الف و را مهمله درخت مورد اسمنده ف بفتح اول و سكون ثانى و فتح
ميم و سكون نون و فتح دال مهمله سمندر شاگ كبرا اسيرع بضم اول و كسر ثانى و سكون تحتانى
ف كاوخس كاذل طب اسمق العين المهمله اس ع بمد اول و سكون سين مهمله
نام درخت مورد كه اورا اسمار گويند و نيز آنرا حب الآس گويند و شكوفه آن خوشبو شود در هر كس
بو بيد و خواب مستحكم گردد اسپيدبس ف بكسر اول و سكون ثانى و فتح موحده فارسى و ضم تحتانى و سكون
واو ع مذر قطونا مرگوشه اسبغول استطلس يونانى بكسر اول و سكون ثانى و فتح فوقانى و سكون
طا مهمله و فتح لام و ميم قفر اليهود چيزيست چون موميائى اسطرماطوس يونانى بضم اول و سكون
ثانى و فتح طا مهمله و سكون را مهمله و ميم و الف و ضم طا مهمله ثانى و سكون واو ف اسپند
اسطوخودوس رومى بضم اول و سكون ثانى و ضم طا مهمله و سكون واو و ضم خا معجمه
و سكون واو ثانى و ضم دال مهمله و سكون واو ثالث از جزيره ستحا دس خيزد و موافق
او رواج نيز گويند و شاه سفرم رومى شه دنار و گويند منديى طبح ايياق طلف منضج و
مسهل سودا و مقوى دماغ و مفرح دل بيخ تازه سرخ مايل بسبزى تلخ خريف بيش از خرم او دو
درم تا سه درم و در مطبوخ تا هفت درم مصلح صمغ عربى يا كثيرا و گويند مها يا زرد يا سكنجبين
و گويند مقل ف فراسيون يا مرو يا افتيمون نصف وزن او و نيموزن باد رنجبويه اسليوس
بكسر اول و سكون ثانى و فتح فا و ضم تحتانى و سكون واو و سين مهمله يا معجمه ع بزر قطونا ف گو
ع اسبغول اسقاقس بكسر اول و سكون ثانى و قاف و الف و كسر قاف ثانى و سين مهمله م

٢٦

مرنوعی از اکلیل الملک طح ی ۲ اسقوردیوس یونانی بضم اول و سکون ثانی و ضم قاف
و سکون واو و کسر رای مهمله و سکون تحتانی و ضم دال مهمله و سکون ثانی ف پنیر ا یسقولو
بوتا بضم اول و سکون ثانی و ضم قاف و سکون واو و ضم لام و سکون واو ثانی بجی بهت م ختی ف
گیاه ریشم ے ریشم کا کہانس ح ی اسیوس بضم اول و سکون ثانی و ضم تحتانی و سکون واو
و سین مهمله ثانی سنگی کہ سبک کہ زود ریزان شود واز نم دریا نمک بروی بندد آنرا زہرہ
اسیوس خوانند ف نمک چینی ے چین کا لون طح ی تمیق الضاد المعجمہ اسد
الارض ع بفتح اول و ثانی و ضم دال مهمله و سکون لام و فتح ہمزہ ثانی و سکون رای مهمله
و ضاد معجمہ الیباع حرباف بوقلمون ے گرگٹ و باصطلاح کیمیاگران سیماب تمیق الکاف
اسپرک ے بفتح اول و سکون ثانی و فتح موحدہ فارسی و رای مهمله و سکون کاف ع اکلیل
الملک و زریر استخوان رنك ف بضم اول و سکون ثانی و ضم فوقانی و خای معجمہ با واو معدولہ
و الف و سکون نون و فتح رای مهمله و نون ثانی و کاف جر ہیمای تمیق الکاف
الفارسی استرنک بفتح اول و سکون ثانی و فتح فوقانی و رای مهمله و سکون نون ع
بیروج ف مردم گیاہ ے لکھنا لکھنے تمیق اللام اسپخول ف بکسر اول و سکون ثانی
و فتح موحدہ فارسی و ضم خای معجمہ و سکون واو و لام م پخیل مرغان اسقیل ع بکسر اول
و سکون ثانی و کسر قاف و سکون تحتانی و لام ف پیاز دشتی ے کاندہ طح ی ۲
کو بیند ۳ ق تقطیع محلل ملطف مفرح خ مشوی ش یکمثقال ص حماما یا شیر تازہ کہ
در تقبش بنوشند ل بلبوس یا اسقوردیون یا لوف یا قردمانا یا وج یا بجکیر تمیق المیم
اسپرغم و اسپرهم ف بکسر اول و سکون ثانی و فتح موحدہ فارسی و سکون رای مهمله
و فتح غین معجمہ و اسپرم ف بکسر اول و سکون ثانی و فتح موحدہ فارسی و سکون رای مهمله میم
ساکن گلہای دریای چین اسفرم بکسر اول و سکون ثانی و کسر فا و فتح رای مهمله و سکون میم
ف مورد تمیق النون اسارون ع بفتح اول و ثانی و الف و ضم رای مهمله و سکون

و بیخ گیاہی است کہ مگر طرح یُ ق طلف منع محل معتق شخ خوشبو ستو سعد میان
اریکی و سعتری می فید رم تا سه قنطال مس مو بزیع یا مقل لہ یکہم و بن و ع یا تش کیا شا
ہمہ ما یا قردما ما و صبیع یا بیمو نان خولنجان یا زنجبیل یا انیسون و کونیہ سلیخہ و درنا ہست
ف بفتح اول و سکون ثانی و نون مرغ بوزنہ نو رسیدہ اسراں ف بفتح اول و سکون ثانی ر س
و بیخ اسطغلین و اسطفین یونانی بکسر اول و سکون ثانی و فتح طا مہملہ و سکون فا و کسر لام
و سکون تحتانی در لغت اول و کسر فا و سکون تحتانی در لغت ثانی ف زردک شقاقل جرجیر
اسفیداج الجصاصین ع بکسر اول و سکون ثانی و کسر فا و تحتانی مجہول با دال مہملہ و الف و ضم
جیم و سکون لام و فتح میم ثانی و صاد مہملہ مشدد و الف و کسر صاد مہملہ ثانی و سکون تحتانی ف سفیدہ
قلعی کلی اسطوں بضم اول و سکون ثانی و ضم طاء مہملہ و سکون واو و نون ف ارد
اسقوردیون یونانی بضم اول و سکون ثانی و ضم قاف و سکون واو و راء مہملہ و فتح دال مہملہ
و ضم تحتانی و سکون واو ثانی و نون ہم ثوم بری آ ع ثوم البر ف سیر ما روسیر دشتی [illegible]
لہسن طرح ہی اہل [illegible] ثوم الذکر [illegible] بضم اول و سکون ثانی و ضم
قاف و سکون واو و ضم راء مہملہ و سکون واو ثانی ع [illegible] ف ریگ ماہی
[illegible] اسقولوقندریون یونانی بضم اول و سکون ثانی و ضم قاف و سکون واو و ضم لام
و سکون واو ثانی و فتح قاف ثانی و سکون نون و فتح دال مہملہ و سکون راء مہملہ و کسر تحتانیہ
و سکون واو ثالث در سقولوقندریون ف زنگی دارو اسقیلینوس یونانی بضم اول
و سکون ثانی و کسر قاف و سکون تحتانی و ضم دال مہملہ و سکون واو و کسر لام و ضم تحتانی و سکون
واو ثانی و نون [illegible] عروسک پس پردہ [illegible] آسیبکہ ع بہ اول
و کسر ثانی و موحدہ و سکون نون و فتح کاف و خفاء ہاء [illegible] کہ نیز گویند
[illegible] خسروانی [illegible] مثقال [illegible] تازہ [illegible]
آبهال ورق توت یا عصارہ زرشک یا کل حنا اسنتہ ف بفتح اول و سکون ثانی

۲۸

[illegible]

ثانی و فتح فوقانی مرهم بیوه ا درخت آستینه ف بمد اول و سکون ثانی و کسر فوقانی و سکون
تحتانی و فتح نون و ها و خفی مرهم مرغ اسخاره رومی بکسر اول و سکون شین و خاء معجمه و الف و فتح را و ها
و خفاء الطف قودری آسی فرده بفتح اول و سکون شین و ضم راء مهمله و سکون واو و فتح هاء مهمله ثانی
و هاء خفی هم سنبل الطیب اسغرنه ف بضم اول و سکون شین و ضم غین معجمه و سکون راء مهمله و فتح
نون و خفاء هام خارشت اسکنده ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف فارسی و نون
نون و فتح دال مهمله و اظهار ها دوای مشهور هندی ست از طرح ف بیهی تمیق الحبانی اسرج
بمد اول و کسر ثانی و فتح موحده و کسر راء مهمله و سکون تحتانی ف سورو اسفرم تنسیق الشین
المعجمه و تمیق الالف اشتر کاف بضم اول و سکون ثانی و فتح فوقانی و راء مهمله با کاف
و الف ع عنقا اشترگیاف بضم اول و سکون ثانی و ضم فوقانی و سکون راء مهمله و کسر کاف فارسی
تحتانی و الف هم اشترخار اشتموسا بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم و سکون واو و با سین مهمله
و الف هم ماميثا اشیاف ماميثا بفتح اول و سکون ثانی با تحتانی و الف و کسر فا با میم و الف ثانی
و کسر میم ثانی و سکون تحتانی ثانی با مثلثه و عصاره مامیثا طب ی ل در طلا کردن نقوش
در هندی با حضض تمیق الدال المهمله اشنازداود ف بفتح اول و سکون ثانی با نون و
الف و کسر زاء معجمه و دال مهمله و الف و ضم همزه و سکون واو و دال مهمله ثانی هم زوفا و خشک تمیق
الراء المهمله اشترخار ف بضم اول و سکون ثانی و ضم فوقانی و سکون راء مهمله
با خاء معجمه و الف و راء مهمله ثانی هم شترخار جوانه اشترغار بضم اول و سکون
ثانی و ضم فوقانی و سکون راء مهمله و غین معجمه و الف و راء مهمله ف بیخ درخت انگدان است
طرح هم گویند از خ رومی حس سرکه ل انجدان اشترمود ف بضم اول و سکون
ثانی و ضم فوقانی و سکون راء مهمله و ضم میم و واو مجهول گویند که در جنگلی از جنگلهای مغرب
درختی است که برگهای آن اکسیر است و دران جنگل مورچه بهم رسد که بجلای نیز باشد همین که کسی
بان جنگل بجهته بدست آوردن برگ درخت اکسیر در آید آن موران در رو در آویزند و در

٢٩

[illegible]

پاره واش کنند بهر کسی از ترس آن مردان ان صبح و نتوانند آمد و آنرا شتر مرغ نیز گویند

استغر بضم اول و سکون ثانی و ضم غین معجمه م خارپشت تمیق السین المهمله

اسپنادیوس بکسر اول و سکون ثانی و کسر فوقانی و دال و الف و ضم تحتانی و سکون واو و سین

مهمله ادریسشاه کا پهل تمیق السین المهمله استراش ع بکسر اول و سکون ثانی و را

مهمله و الف و شین معجمه ثانی م صمغی ف سریشم ه سرپر تمیق الصاد المهمله اشخیص ارزانی

بکسر اول و سکون ثانی و کسر ثالثه و سکون تحتانی ما دمبدم نرمی از زمان دلیل تمیق القاف اشق ع

بضم اول و ثانی و سکون قاف و بقول آن منسب بفتح صمغ گیاه ایست که گویند صمغ نوعی با صمغ اشتر از ره

ح ی ق کلل ش سفید گرد لانه در گشت درخت آن و نود حل عود وش بجدرم من زوفا و گرنیز دارا

و ب ستل و بخ الکوار ریا بکنج با غرول سفید تمیق اللام اشقاقل ع بکسر اول و سکون

ثانی و قاف و الف و ضم قاف ثانی و سکون لام م شقاقل ف کم زصحرائی ه پهاڑ کی گاجر

تمیق المیم اشکیل جشم فتح اول و سکون ثانی و کسر کاف و تحتانی مجهول و سکون لام و فتح جیم

فارسی و سکون خین معجمه و میم ساکن م موسیج تمیق النون اشکنجان ف بکسر اول و کسر

ثانی و فتح موحده و میم فارسی و کاف فارسی و الف و نون م حنده بستر اشلان بفتح اول

و سکون ثانی با لام و الف ه میوه سکیا اشمان ف بضم اول و سکون ثانی و فتح میم و نون

م غاسول و چوبک شویه و چون از او الیسوز ند شخار نمود ه چوبک ط ح ی ق مجلی و منقی

اکال ش سبز سفید بارقی و بارق موضعیست نزدیک کوفه ش ینه حص خشخاش ل صابون اشن

ف بفتح اول و ثانی م خربوزه نارسیده کالک تمیق الواو اشترکاو بضم اول و سکون ثانی

و ضم فوقانی و سکون را مهمله و کاف فارسی و الف و واو مجهول م جانور زراف تمیق الهاء

اشیشه ف بکسر اول و سکون ثانی و کسر موحده فارسی و فتح شین معجمه و خفا ها م کرکی که

در پوستین و نمد و دیگر چیزها افتد بغیند و تباه سازد اشتینه ف بکسر اول و سکون ثانی و کسر

فوقانی و سکون تحتانی و فتح نون م راستینه اشنه ع بضم اول و سکون ثانی و فتح نون ف

۴۳

ف دواء وودالی ددوالک هے جو برا طرح ب کو رنج ای ف مفوی کبد و اندک تا بعض تخم
سفید خوشبوی مصری دو در وقت کوفتن باب نرم کرده بگو بند تا کوفته گرده بس بگیرم تا دو درم گو یند
بجدرم حل نبون ل قرد مانا او غیر با اسل الشیتیة بجد اول و کسر ثانی و سکون تحتانی وفتح نون و آمینه
نسیق الصاد المهمله و تمیتو الالف اصل العرطنیتا بفتح اول و سکون راء مهمله
و ضم لام و سکون لام ثانی و فتح عین مهمله و سکون راء مهمله و فتح طاء مهمله و کسر نون و سکون تحتانی و مثلثه
و الف ع بخور مریم ف آذربیا اصل الصنابوع بفتح اول و سکون صاد مهمله و ضم لام و سکون لام ثانی
و کسر و سکون نون و ضم دال مهمله و موحده و الف ف بجیا سنی ہے کا سنی کے جڑ تمیتو الموحده
اصل الغربیع ف بفتح اول و سکون ثانی و ضم لام و سکون لام ثانی و فتح غین معجمه و سکون راء مهمله
ن بیخ غرطح ح ی اصل القصب ع بفتح قاف و صاد مهمله و سکون موحده ف بیخ نی جو سرکنڈی کی
طح ی تمیتو الفوقانی اصابع الفتیاع بفتح اول و سکون ثانی و الف و کسر موحده و ضم عین مهمله و سکون
لام و فتح فا و کسر فوقانی و فتح تحتانی و الف و فوقانی ثانی ف انگشت کیرکان و آن فرنجمشک است
یعنی بالنگوی خورد ہے تلسی اصل اللذت ع بفتح اول و سکون ثانی و ضم لام و دال معجمه مشدد
و فتح راء مهمله مشدده و سکون تاء فوقانی ف بیخ غلہ جوار ط ب ی ق محذر تمیتو الجیم اصل
الرازیانج ع براء مهمله مشدده و الف و زاء معجمه و تحتانی و الف ثانی و فتح نون و سکون جیم
مجیا و بیا ہ سونف کی جڑ تمیتو الحاء المهمله اصل اللفاح ع بضم لام و تشدید لام ثانی مکسور
و فا و مفتوح و الف و حاء حطی م بیروج ف سانبرک ہے کہنا لکھنے ق محذر تمیتو الراء
المهمله اصابع صفر ع بفتح اول و ثانی و الف و کسر موحده و عین مهمله و کسر صاد مهمله ثانی
و سکون فا و راء مهمله ف کف مریم و کف عایشه طح ی ل سعد و ہزار چشان اصل
الجاوشیر ع بجیم و الف دواو و کسر شین معجمه و سکون تحتانی ف بیخ گاوشیر ل جاوشیر
اصل الکبر ع بفتح کاف و موحده و راء مهمله ف بجکبر اصل اللوف المر ع بفتح لام مشدد
با ثانی و سکون واو و فتح راء معجمه و سکون لام ثالث و ضم میم ف بیخ بادام تلخ ہے کڑوی بادام کی

اصل البرع بفتح اول و سکون ثانی و ضم را و سکون میم و زای فارسی برزمیرف مرطح ی تمیق
السین المهمله اصل آبهرمس ع بفتح اول و ثانی و کسر را و سین مهمله و ضم را و سکون
را مهمله و ضم میم و سکون سین مهمله کل سوریان طرح یک ل سوریان اصل السوس ع
بضم سین مهمله مشدد و سکون واو فب بمعنی شبیه طرح ب دیا گویند سای ا
ش کیدم درم اصل الکرفس ع بفتح کاف و را مهمله و سکون فا بکسر فرش
تمیق الضاد المعجمه اصل السوسن الابیض ع بضم سین مهمله مشدد و سکون واو و
سین مهمله ثانی و ضم نون و سکون لام و فتح خا و سکون ضاد معجمه ف بیخ سوسن سفید که در روم
بنفشه بری گویند و مشهور است بیخ بنفشه گویند قسط شیرین تمیق الغاء اصل الاصف ع
و فتح صاد مهمله و سکون فاف بکسر اصل اللوف ع بضم لام مشدد ثانی و سکون واو ف
طرح یک تمیق الکاف اصطلین بفتح اول و کسر همزه و سکون ثانی و فتح طا مهمله و را مهمله و سکون
کاف فه میوه گویند صمغی است که از درخت روم حاصل میشود و گویند زنجبیل است طرح ای
گویند ی تمیق اللام اصل الشیلم ع بفتح فوقانی مشدد و سکون نون و ضم میم
و واو مجهول و لام مبهم بیخ بان تکلیمن اصل الفلفل ع بکسر هر دو فا و سکون هر دو لام
بیخ فلفل دراز و فلفلمویه بیلاموک دار فلفل اصل السیل ع بکسر نون مشدد و سکون
تحتانی ف بیخ السیل کوا دو دی که جز طرح یا تمیق النون اصطفین ع بکسر اول
سکون ثانی و فتح طا مهمله و کسر فا و سکون تحتانی و نون م اسطفین که مذکور شد اصل الراسن
بفتح را مهمله مشدد و الف و فتح سین مهمله و نون ف بیخ زنجبیل شامی و گویند نوعی از قلیجو است
طرح ی گویند اصل الماذریون ع بامیم و الف فتح ذال معجمه و سکون را مهمله و ضم
و سکون واو ف بیخ بنگشت طرح ی تمیق الهاء اصل الکاء ع بضم کاف مشدد
والف و اظهار ها ف بیخ کرفس اصول الاربعة ع بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم لام
ثانی و فتح همزه و سکون را مهمله و فتح موحده و عین مهمله و ها ف بیخ اسپ و بیخ بادیان و بیخ کبر و بیخ کرفس

٣٢

۳۳

بیخ کرفس تمیق الخطاف اصابع العذاری ع بکسر غین معجمه و ذال معجمه والف وکسر را مهمله وتحتانی ف نوعی از انگور سیاه و آنرا انگور زینبی نیز خوانند کالی داکه طح ر اصل الاغذان الخراسانی ع بفتح همزه وسکون نون وضم جیم با دال مهمله والف وکسر نون ثانی وسکون لام ثالث وضم خا معجمه با را مهمله والف وسین مهمله والف ثانی وکسر نون م اشترغار اصل الخنثی ع بضم خا معجمه وسکون نون ومثلثه والف مقصوره ف بیخ گیاه سریشم طح ح ب اصل السنبل الهندی ع بضم سین مهمله شدد وسکون نون وضم موحده ولام ثانی وسکون لام ثالث وکسر ها وسکون نون ثانی وکسر دال مهمله وتحتانی م دار شیشعان اصل السوسن الاسمانجونی ع بضم سین مهمله مشدد وواو مجهول وفتح سین مهمله ثانی وکسر نون وسکون لام ثانی وهمزه وسکون سین مهمله ثالث با میم والف وسکون نون وضم جیم وسکون واو وکسر نون ثالث وتحتانی ساکنه م ایرسا ف بیخ بنفشه مشهور است دفی الحقیقت بیخ سوسن کبود است طح ی ا ق ملطف مسخن مفتح منضج خ تازه که خورده و سوراخ دار نباشد ستا دو مثقال مع عسل ل در اسهال ثلث وزن آن با فریون با بست مثقال شیر شتر اصل النیلوفر الهندی ع بکسر نون مشدد وسکون تحتانی وضم لام دواو مجهول وفتح فا وکسر را مهمله وسکون لام ثانی وکسر ها وسکون نون وکسر دال مهمله ف بیخ نیلوفر هندی که کنول و فا یه است هم کنول کے جڑ طب ار گویند ی تنسیق الضاد المعجمه وتمیق الموحده اضراس الکلب ع بفتح اول وسکون ضاد معجمه با را مهمله والف وضم سین مهمله وسکون لام وفتح کاف وسکون لام ثانی وموحده م بسفایج هه کهنکالی تمیق الطاء المهمله اضموط بفتح اول وسکون ثانی وضم میم وسکون واو وطا مهمله هر اطماط تنسیق الطاء المهمله وتمیق الالف اطاء بفتح اول و ثانی والف وهمزه م ارطی اطمیسا بفتح اول وسکون طا مهمله وکسر میم وسکون تحتانی وسین مهمله هر بجا سپ ف بوی مادران هه مار کنده تمیق الطاء المهمله اطماط و اطموط واطیوط بفتح اول وسکون ثانی با میم والف وطا مهمله ثانی در لغت اول وضم میم وسکون واو در لغت ثانی وضم تحتانی وسکون واو در لغت ثالث هر فندق هندی هه ریٹها گویند غلط مشهور

۳۴

طح م زال بربری تحقیق الالف اسطیل ع بکسر اول و سکون ثانی و کسر رای مهمله و تحتانی بر و زن
فتح فا و سکون و م معرب تریاک که عبارت از هلیله و بلیله و آمله است تحقیق النون اطراف زیتون ع
بفتح اول و سکون ثانی و را مهمله و الف ثانی و کسر فا و فتح را معجمه و سکون تحتانی و ضم فوقانی و سکون واو و نون
ف شاخهای زیتون طب تحقیق الهاء اطباء الکلب ع بفتح اول و سکون ثانی با موحده و الف
و ضم همزه و سکون لام و فتح کاف و سکون لام و فتح موحده و نخفا ف سپستان بلغت اهل
بکسر اول و سکون ثانی و کسر را مهمله و فتح تحتانی ف حلوای رسته و تاج سبیوی طح
تحقیق الطاء المعجمه و تحقیق الموحده اظفار الطیب ع بفتح اول و سکون ثانی ابیم
اول مهمله مشدده و سکون تحتانی و موحده ف ناخن سده و ناخن دیو و ناخن پریان
گفته طح یاق ملتف و مقوی که بیخ انجمه اهل السعیده باشد مثل نیدم من کل مختوم با قرص
بالمین ارمنی ال اقحوان با تعصب الی ربه تحقیق العین المهمله و تحقیق النون اعین
السرامطیس ع بفتح اول و سکون عین مهمله و ضم تحتانی و نون و فتح سین مهمله مشدده
مهمله و الف و کسر طا مهمله و سکون تحتانی ثانی بر وزن ف تخم بنجنگشت سنبهالو
تحقیق الغین المعجمه و تحقیق الراء المهمله اغبرع بفتح اول و سکون غین و کسر و فتح
و سکون را مهمله ف توتیا که مرکب است از سنج و توتیا و کرمانی و نبات مصری تحقیق السین
المهمله اغرسطس یونانی بفتح اول و ثانی و سکون را مهمله و فتح سین مهمله و کسر طا مهمله و سکون
سین مهمله و ضم ف بیدگیا آغیرش بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و کسر و ضم را مهمله
که گویند که با صمغ است اعیس بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی ف بنجنکشت تحقیق الهاء
اغال پشه ف بفتح اول و ثانی و الف و سکون لام و فتح موحده فارسی و شین معجمه و نخفا
درخت سدره تحقیق التحتانی اغالوجی بفتح اول و ثانی و الف و ضم لام و سکون واو و کسر جیم
و سکون تحتانی ف عود و گویند درخت هلیلج اند که تلخ اغلیقی بکسر اول و فتح همزه و سکون
و کسر لام و سکون تحتانی و کسر قاف و تحتانی ثانی ف دوشاب تحقیق الفاء و تحقیق القاف

الشوکة آفتاب پرست ف نیلوفر و بوقلمون را نیز گویند و کلیست که بهر جانب آفتاب بگردد و بر کنار رودبار چانها کنند و اهل هند گل سورج را گویند تمیق الجیم افتیاج بفتح اول و سکون فا و ضم شین معجمه و فتح را مهمله و سکون جیم ف سهرب افشرده یعنی عصاره هر چیز افرغنج بفتح اول و ثانی و سکون را مهمله و فتح غین معجمه و سکون نون م کنوث تمیق الراء المهمله افکار بفتح اول و سکون ثانی با کاف و الف و را مهمله ه پهکنی تمیق الکاف آفتاب کرد ک ف بمد اول و سکون ثانی با فوقانی و الف و موحده و فتح کاف فارسی سکون را مهمله و فتح دال مهمله و کاف هر آفتاب پرست افرنجمشک بفتح و کسر اول و سکون ثانی و فتح را مهمله و سکون نون و فتح جیم و کسر میم و سکون شین معجمه قت بالکوی خورد و ریحان قرنفلی ه گویند تسی طح بی ا ص بنغشه افسنک ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح شین معجمه و سکون کاف م شبنم تمیق النون افاسون بفتح اول و ثانی و الف و ضم سین مهمله و سکون واو و نون ف روغن ترب ه مولی کا تیل افتیمون بفتح اول و سکون ثانی و کسر فوقانی و سکون تحتانی و ضم میم و سکون واو و نون ه اکاس بیل و امربیل ط ح ی ۳ ق مسهل سودا و بلغم و مغشی خ افریطی یا تقدسی سرخ تخم تازه مق از مطبوخ بجدیرم تا هفت درم و از جرم او دو درم تا سه درم ص کتیرا یا رب سیب یا سکنجبین یا روغن بادام یا حماشت بکوزن و نیم یا ترید بوزن او یا اسطوخودوس و بسفایج افربیون بفتح اول و ثانی و سکون را مهمله و کسر موحده و ضم تحتانی و سکون واو و نون م فربیون ف شیر درخت زقوم ه سیهنڈه کا دود افسان ف بفتح اول و سکون ثانی با سین مهمله و الف و نون هر سنگ فسان افسنتین بفتح اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله و سکون نون و کسر فوقانی و سکون تحتانی ف برنجاسف گویی و گویند نوعی از درمنه ه مجبری و مستارو طح ای ا گویند سه ق مفتح و مسهل صفرا و قاطع دیدان خ تازه زرد ش از جرم او تا دو درم و در طبیخ از بجدیرم تا هفت درم و از عصاره او یکدرم تا یکمثقال ص انیسون یا نیلوفر یا جعده یا شیح ارمنی یا قیصوم و در تقویت معده اسارون با نیموزن آن هلیله زرد افلاطون یونانی بفتح اول و سکون ثانی و لام و الف و ضم طا مهمله

وسکون راء و دیش ه گوگل طح سی کی دکو ینیح اق بالی اممں ولین با قوت تربیت
حس وساب بیه کثیرا و درباب کبد زعفران ش بگیرم ل و دو مثقال آن مرکی و بیخ آن مرکوتش
افیلون بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و ضم لام و سکون واو ف و بیشکرتی افیون
رومی و فارسی بفتح اول و سکون ثانی و ضم تحتانی و سکون واو ف سبز خشخاش ه ارایم
ب ۲ ای سوق محرور و مسکن لوجاع خ در آب گرم نرزد و حل شود و دو مثقال ب گرم نرم گرم
ش بکیدسر ۲ و دو عدس من فلفل دارچینی سکنجبین دکوبند پر کرشیح بیسترل عرار
وی بزر النیح ویکوزن لیناح تبیق الحاء افاویه ع بفتح اول و ثانی و الف کسر واو فتح
تحتانی و خار ف دارو های گرم چون قرنفل و قولنجان و دارچینی اقلیلمیح ع بکسر اول سکون
ثانی و فتح لام و سکون نون و فتح جیم ... تحمیت ... جزو اول و بیشتر در عطر آید استعمال میکنند ع ...
بیست بالندبوی سیف ه تبیق التحتانی انفی ع بفتح اول و سکون ثانی و کسر ... سکون تحتا
ف مارسیاه طح ی ۲ ق مطفخ ۶ دوش از گوشت او ر مثقال حس تریاق ...
تسنیق القاف رتبیق الالف اقاقیا بفتح اول و ثانی و الف و کسر قاف ثانی با تحتانی و الف ...
در عصاره قرظ و فلفل ط سفید و ی ب ای ۳ و نا شسته ب ای ق ی ابس ...
نیدرم حس البوب ل حنفص با صندل و عدس ... با سواد القصاه یادم الاخوین اقلیمیا ع
و یونانی بکسر اول و سکون ثانی و کسر لام و سکون تحتانی و میم و تحتانی ثانی و الف ف
تفلی است یا دردی است که بالای بوته طلا یا نقره باشد و دران میچسپد بران چیزی از
طلا و نقره چون جبابی لاهر با طح م ح ب ی ق ی ق مجفف خ چون در سرکه ساجی ... کنند
طلا با نقره از و جدا نشود و چندان ... ورخشد و جبابی ثقیل زرین سیاه مایل بسفیدت
و بقدر شورش بم مثقال حس روغن با دام ل مردار سنگ سفید با توتیا تبیق السین
المهمله افسنتین بفتح اول و سکون ثانی و ضم حین مهمله و سکون واو و سین مهمله
ثانی ام مویزج عسلی و دبق تبیق الطاء المهمله اقطع بفتح اول و کسر ثانی و سکون ...

۳۷

طاء مهمله و فوقانی ف کشک و بیسوط ف ی تمیق النون آقاردون رومی بفتح اول
و ثانی والف و ضم راء مهمله و سکون واو و نون ع عود الوج ف اگر ہ تج اقحوان ع بضم اول
و سکون ثانی و ضم حاء مهمله با واو و الف و نون ف بابونہ کاؤ ہ ہرنشی طرح ی گویند اگوید ح
ی ا ف محلل ملطف در سوم خ سبز برگ بیرون گلش سفید و اندرون زرد باشد و تلخ بن
دو درم تا درم مص افسنتین و گویند عب ا ہ س ل شیخ اقطن عمینی بفتح اول و سکون ثانی و کسر طاء
مهمله ف ماش و ماش شیرازی بنو ماش ہ مونگ اقو یالا سمون رومی بفتح اول و سکون ثانی
و کسر واو و سکون تحتانی بالام والف و فتح سین مهمله و ضم میم و سکون واو ثانی ف روغن بلسان
تمیق التحتانی اقطنا ارابیقی و اقطنا لوتی یونانی بفتح اول و سکون ثانی و کسر طاء مهمله با نون
والف و فتح همزه و راء مهمله و الف ثانی و سکون تحتانی و کسر قاف و سکون تحتانی در لغت اول
و ضم لام و سکون واو و کسر قاف ثانی در لغت ثانی ف بادآورده دہا ہ اقطی یونانی
بفتح اول و سکون ثانی و کسر طاء مهمله ف درخت بیل ہ بیل کا روکھ اقماع الرمان المهمله
ع بفتح اول و سکون ثانی با میم و الف و ضم عین مهمله و راء مهمله مشدد و با میم مشدد ثانی و الف ثانی
و کسر نون و سکون لام و کسر تا و سکون نون ثانی و کسر دال مهمله ف نار مشک ہ ناکیسر
اتو ماالی یونانی بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو با میم و الف و کسر لام ع ماء العسل ف
آب شهد ہ شہد کا پانی تنسیق الکاف و تمیق الالف اکلکراف بفتح
اول و کاف و سکون لام و فتح کاف ثانی با راء مهمله و الف ع عاقرقرحا تمیق الفوقانی
اکمکت سریانی بفتح اول و کسر ثانی و سکون فوقانی و فتح میم و کسر کاف ثانی و سکون فوقانی ثانی
ف خایۂ ابلیس ہ کرنجوا طرح ا ی تمیق الثاء المثلثه اکشوث ع بضم اول و سکون
ثانی و ضم شین معجمه و سکون واو و مثلثه ہ کشوث خ تخم قسمی از امربیل تمیق الجیم
اجّ بمد و فتح اول و ثانی و سکون جیم ع تفاح بری م زعرور ف کیل اکجخ ف بفتح اول و سکون
ثانی و کسر خاء معجمه ہ جلاب تمیق السین المهمله اکارس بفتح اول و ثانی و الف و کسر راء مهمله

و سکون سین مهمله ع گیاه است که بهندی آکرفس بفتح اول و سکون ثانی و فتح رای مهمله و سکون فا
مرکرفس ع امبود اکروفس رومی بفتح اول و سکون ثانی و ضم رای مهمله و سکون واو و فتح فا
ع جزر رومی اگر گوشیده کرده است منع اوست تمیمة الضاد المعجمة **اکلیل الصوف**
بکسر اول و سکون ثانی و کسر لام و سکون تحتانی و کسر لام ثانی و فتح همزه و سکون صاد و فتح واو و سکون
صاد معجمه ع تخم اوشکی تمیمة الکاف **آکرحلك** بفتح اول و سکون ثانی و ضم رای مهمله و سکون
واو و فتح حا و سکون کاف مرکرزروت الشه ع بمد اول و سکون ثانی ع شیح بخشکی **اکلیل**
الملك ع بکسر اول و سکون ثانی و کسر لام و سکون تحتانی و ضم لام ثانی و سکون لام ثالث
و فتح میم و کسر لام رابع ف گیاهی قیصر و زرد ریحه اسپرک که از آن رنگ زرد نگاری سازند ط
ح یبس ق محلل ملین منضج خ تازه رسیده زرد مایل بسفیدیکه او از شگافتن دانه ترنج
و رسته باشند مش کید رم نا دو درم من عسل بالطبیخ اش ل نیم وزن ورق انجبار یا ز اسپیوس یا بنا
یا بوزن نیم وزن ان اصلیه تمیمة النون **اکاریقون** بفتح اول و ثانی و الف و کسر رای مهمله
و سکون تحتانی و ضم قاف و سکون واو و نون ف تخم زیتون دشتی **اکمو یزان**
بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم و کسر واو و سکون تحتانی و زای معجمه و الف ف بوئی از گرسنه
تمیمة الهاء **اکل نفسه** ع بمد و ضم اول و ثانی و لام و فتح نون و سکون فا و سین مهمله و الهاء
مرفرفیون تمیمة التحتانی **اکا هولی** ع بمد اول و ثانی و الف و ضم ها و سکون واو و کسر
لام و سکون تحتانی دوائی است هندی دافع زهر یعنی سوزاک تمیمة الکاف الفارسی مع
تمیمة الفوقانی **آکنمنت** ع بفتح اول و کسر کاف فارسی و سکون نون و فتح میم و سکون
نون ثانی و فوقانی ع **اکونت** دارای طح تمیمة الراء المهملة **اگرف** بکسر اول و ثانی فارسی
و سکون رای مهمله ع **و چ** چیح و بفتح اول و ثانی **اگورف** بمد اول و ضم ثانی فارسی و سکون واو
خشت پخته که از اعربی آجر گویند تمیمة اللام و تمیمة الالف **السیا** بفتح اول و سکون
ثانی و سین مهمله و الف ف ناخواده اجزاین **الواف** بکسر اول و سکون ثانی و واو و الف

۳۸

۲۹

والف ع سبر تمنیو الموحدة الب بکسر اول وثانی وسکون موحده ع ابلوا تمنیو الجیم
النج ف بضم اول وضم ثانی وسکون نون وجیم مر الوجه الوچ بفتح اول وضم ثانی وسکون واو
ف کاز لیک و آن نوعی از مخلصه است تمنیق الراء المهمله السمنة العصافیر ع
بفتح اول وسکون دوم سین مهمله وفتح نون وضم فوقانی وسکون لام ثانی وفتح عین مهمله وضاد مهمله
والف وکسر فا وسکون تحتانی وراء مهمله مرغ العصافیر ف اهر ع اند رجو الغنجار ف
بفتح اول وسکون ثانی وضم غین معجمه وسکون نون با جیم والف میوه ایست شبیه بزرداد
که رنگش سبز و منقش وزرد و دیگر الوان بشود و طعمش میخوش بود دم کرده آلود آلوکرده
دخلو کرده تمنیق السین المهمله البانیس بفتح اول وسکون ثانی با موحده والف وکسر
نون وسکون تحتانی وسین مهمله ع ساک جولائی الماس م بفتح اول وسکون ثانی و
میم والف ف ماس ع بیرا تمنیق الطاء المهمله البطوط بفتح اول وکسر ثانی وسکون
موحده وضم طاء مهمله وسکون واو وطاء مهمله ثانی ف کشت برگشت ع بهنیهلی الط
رومی بفتح اول وثانی ع سنبل الطیب ع بالجهر تمنیق اللام ال ف بمد اول وسکون
لام نوعی از ماهی فلوس م ارکه آنرا بال و وال نیز خوانند درختی است که از بیخ آن رنگ
سرخی حاصل شود مانند رنگ روناس داران جامه رنگ کنند و در دواها بکار دارند
تمنیق المیم آکمرف بفتح اول وضم ثانی وسکون میم هرارزن تمنیق النون آگاییون
رومی بفتح اول وثانی والف وکسر نون وضم تحتانی وسکون واو ونون نام رکن
تمنیق الواو الاوف بفتح اول وثانی والف وواو مجهول م آتش آلوف بمد اول
وضم ثانی نام میوه معروف ع اجاص البو بفتح اول وسکون ثانی وضم تحتانی ع گوکر
تمنیق الهاء الغونه والکونه ف بمد اول وسکون ثانی وضم غین معجمه در لغت اول
وضم کاف فارسی در لغت ثانی وسکون واو وفتح نون واخفاء ها هر سرخی که
زنان بر روی مالنده م عاره الله بفتح اول وضم ثانی وانظمار ناف عقاب ع کیده

و فتح ثانی و خفا راء ف ع منقل ارزق و تمدا اول و فتح ثانی و خفا راء
الیلع ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح تحتانی ف گوسفند ه و بہی کے پرچہ ط
ماخوذ از حیوان فربہ جوان ص زنجبیل و فلفل و دارچینی و سرکہ ل
الاهلیلی رومی بفتح اول و ثانی و الف و کسر طا مہملہ و سکون تحتانی و کسر
ثانی م ابلالہ ه عنق یعنی الاشجی ه بکسر اول و لام و الف و کسر تحتانی و
تحتانی ثانی ع قاتلہ النسی ه بفتح اول و سکون ثانی و کسر سین مہملہ
المیم و تمیز الالف امراہ ه بمد اول و بی مرمیز و فتح میم و راء مہملہ
ہندی ہست ف بہ با نبہ تمیق الفوقانی امروت ف بفتح اول
راء مہملہ و فوقانی م امرو و امل بیت ه بفتح اول و ثانی و سکون
سکون تحتانی و خفا نون و فوقانی م ثمر درخت ہند ست تمیق الجیم آمد
سکون ثانی و فتح لام ف آملہ ه انور اطب کو یند ای ق قابض معدہ
و معدہ و مفرح دل و گویند مسہل سودا و خر سیاہ کہ لونش مائل بسرخی
ست کمیقال تا سہ درم ص عسل یا شراب الجبرل شیر املہ با ملیلہ سیاہ
بلیلہ تمیق الدال المهملہ امرود ف بفتح اول و سکون ثانی و ضم راء
واو ع ناشپاتی تمیق السین المهملہ امرس بفتح اول و ضم ثانی
و سین مہملہ ف زنبان و نانخواہ ه اجوائن تمیق الضاد المعجمہ
ع بفتح اول و سکون ثانی و مین مہملہ و الف و ضم ہمزہ و سکون را
و سکون راء مہملہ و ضاد معجمہ ف رخار کرم ہرحرالطین ه کیحو تمیق الا
یونانی بفتح اول و ثانی و الف و ضم میم ثانی و سکون واو و نون م ثمامان
رومی بفتح اول و سکون ثانی و فتح عین مہملہ و الف و کسر سین مہملہ و سکون
ف آب غورہ و الکورع ه اکہ کا پانی امغیلان ع بضم اول و کسر ثانی

فصل الكاف

باب

٤١

دبعین معجمه وسکون تحتانی بالام والف ف مغیلان ٭ کیکر و ببول طب ی اکو برنج ق قالعف

مجفف مش بقدر حاجت حس بنفشه تسبیق النون وتمیوالالف انارگبراف بفتح اول وثانی

والف ورا ٴمهمله وکسر کاف فارسی وسکون تحتانی با راء مهمله والف ثانی م غوره حشنی ست مجی

کوکنار انکه سوداء اسیرنی بفتح اول وسکون ثانی وکسر فوقانی وفتح لام وهمزه طینه وفتح سین مهمله

وسکون واو وبا دال مهمله ع ماء فرفین وصدوار ه زبی انجسا بفتح اول وسکون ثانی وکسر جیم

وضم نیز وسین مهمله والف م شنگار انجفطینا سریانی بفتح اول وسکون نون وفتح وکسر طاء

مهمله وسکون فا وکسر طاء مهمله وسکون تحتانی ونون ثانی والف ع جلنار ف کلنار انلدرزات

بفتح اول وسکون ثانی وفتح دال مهمله وسکون راء مهمله با زاء معجمه والف م کاو زهره وان سنگی است

که در میان زهره کاو سکون شود دیا در میان شیردانش وبیشتر ازکاو هندوستان بهمرسد ومانند

پاز هر بود ودر لون وخاصیت ع حجر البقر انسانا بفتح اول وسکون ثانی با سین مهمله

والف بافنتع زبیب الجبل ف مویزج ٭ لنده انطونیا یونانی بفتح اول وسکون ثانی

وضم طاء مهمله وسکون واو وکسر نون وتحتانی ف کاسنی رومی طب راانقرد یا رومی

بفتح اول وسکون ثانی وفتح قاف وسکون راء مهمله وکسر دال مهمله وتحتانی ف بلاد رومی بلاد

انکارابح بفتح اول وسکون ثانی با کاف فارسی والف با راء مهمله ف انگرانکورفا بفتح اول

وسکون ثانی با کاف فارسی وکسر راء مهمله وشین معجمه وفاع عنب الثعلب ف روباه ترکیب

کموه دجرلوبن انوبیاف بفتح اول وضم ثانی وسکون واو با موحده فارسی م کاسنی وگویند

کاوزبان نبطی انولاع بمد اول وخفاء نون ثانی وفتح واو بالام والف ف آملاطب ی

انومیارومی بفتح اول وضم ثانی وسکون واو وکسر میم یا تحتانی والف م شقایق ف

کل الرتیق الموحدة انب بفتح اول وثانی وسکون موحده ف با دنجان النفحة

الارنب ع بفتح اول وسکون ثانی وفتح فاء وخاء معجمه وضم فوقانی وسکون لام وفتح همزه و

سکون راء مهمله وفتح نون ثانی ف پنیرمایه خرگوش تمیم الفوقانی اتدوت ع بفتح اول

و سکون ثانی و فتح زاء معجمه و ضم راء مهمله و سکون واو و در آخر قاف ف کمیزه ای طرح ای اق

دمل و کال اخ سفیده ایل بزردی ش نیه رم کیدرم ص ضمغ عربی یا روغن جوز ل کموزن بنیت

ابموزن صر انفست ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح فاء و سکون سین مهمله ف نیده منکسر

انکشت ف بفتح اول و سکون ثانی و کسر کاف فارسی و سکون شین معجمه و در آخر کوبه

دسته میوه ها را نیز گویند تمیق الجیم انجح ف بفتح اول و فتح ثانی و سکون جیم عرز عرور انجوج

بفتح اول و سکون ثانی و ضم جیم و سکون واو ف عود هندی اگر تمیق الدال المهمله ابرود

بفتح اول و سکون ثانی و فتح موحده و ضم راء مهمله و واو مجهول و دال مهمله لعرو و اند ف بفتح اول

و سکون ثانی ام هک ع سوس انددود ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح زاء معجمه و ضم راء مهمله هر

بازهرا مکود ف بفتح اول و سکون ثانی و ضم کاف فارسی و فتح زاء معجمه فارسی صمغ ارغف لکرزن

و بشیرازی الکشک کسند کو نیع علفیت ع هینگ تمیق الراء المهمله اشبار ر وی بفتح اول

و سکون ثانی و کسر میم و موحده و الف و راء مهمله بهمن نام مشهور طب ای ق مینفع فرن

سنن و حابس دم و ملین طبع ش کمثقال تا دو مثقال انجیر ف بفتح اول و سکون ثانی و

کسر جیم و سکون تحتانی ع تین انکود ف بفتح اول و سکون ثانی و ضم کاف فارسی و سکون

واو ه داکهه ق ماهی تمیق السین المهمله اناغیلس بفتح اول و ثانی و الف و کسر غین معجمه

سکون تحتانی و ضم لام و سکون سین مهمله هر مرزنگوش انبرباریس ع بفتح اول و سکون

ثانی و فتح موحده و سکون راء مهمله با موحده ثانی و الف و کسر راء مهمله ثانی و سکون تحتانی ف

زرشک ه رسک طب ای اخ بکمال غرور سیده سرخ مایل بسیاه شیره دارمص جلاب

ل تخم گل و چهار دانگ وزن آن صندل مسحح سماق اندروطاقس بفتح اول و سکون

ثانی و فتح دال مهمله و ضم راء مهمله و سکون واو و با طاء مهمله و الف و کسر قاف ف لوم

نخود الفحة الفرس ع ف پنیرمایه اسب تمیق الفاء انفحة الحشف ع بکسر

معجمه و شین معجمه سکون قاف پنیرمایه بچه ... گوی که ایل ... تمیق القاف الفاع بفتح اول

۴۲

۴۳

بکسر اول و سکون ثانی و فا والف و قاف ف روغن زیتون تمیق الکاف انارمشك ف بفتح اول و ثانی والف و را مهمله و کسر میم و شین معجمه و کاف م نار مشک ع اکیر انجبارك بفتح اول و سکون ثانی و کسر جیم و فتح رای مهمله ف مرزنگوش ع مرو انجکك ع بفتح اول و سکون ثانی و ضم جیم و فتح کاف اول و سکون کاف ثانی ص محلب ع کنهیلا انك ع بفتح اول و ضم ثانی ف سرب ع سیسا تمیق اللام انجل بفتح اول و سکون ثانی و کسر جیم و سکون لام ف خطمی انفخة الجلاع بفتح جیم و میم ف پنیرمایه سترق بهی خ از استراوابی انفحة العجل ع بکسر عین مهمله و سکون جیم ف پنیرمایه گوساله تمیق النون انارین بفتح اول و سکون ثانی و الف و کسر را مهمله و سکون تحتانی و نون ثانی ف زنکار س انجدان ع بفتح اول و سکون ثانی و کسر جیم و فتح دال مهمله و الف و نون ف درخت انگوزه ع هینگ کا روکه طح ی ق مدر محلل ملطف خ سفید مش کیدم ص خل ل نیخ آن م ده دو دانگ وزن آن حلتیت یا تخم جزر یا کمون کرمانی انجن ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم ف سرمه و داروی چشم انک ر این بکسر اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله و را مهمله والف و کسر تحتانی و سکون نون ع خنظل طح ف ملین و مسهل انک و خادون نباتی ست که در کشت گندم و جو روید و ورقش بورق نخود ماند و تخمش سرخ و طعمش بغایت تلخ انک روخودون بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله و ضم را مهمله و واو مجهول و ضم خا معجمه و سکون واو ثانی و ضم را مهمله ثانی و سکون واو ثالث م گویند دار شیشعان در صبیت مرکب که در مستعمل ست و آنرا هم بدین نام خوانند اندرداروون بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله و ضم را مهمله و واو مجهول با تا والف و ضم را مهمله ثانی و سکون واو ثانی بیخ اندروخاروون انسان ع بکسر اول و سکون ثانی با سین مهمله و الف ف آدمی ع مانس و لنکهه انقطن بون بکسر اول و سکون ثانی و کسر قاف و سکون طا مهمله و کسر را مهمله و ضم تحتانی و سکون واو و نون ف کهربا ع کپور انقوت رومی بفتح اول و سکون ثانی

وضم قاف وسکون واو ف گل پیدوده سه کواب آکبین ف ع عسل م شهد ع عرم
بنکمان ف بفتح اول وسکون ثانی وفتح کاف فارسی با دال مهمله والف ع انجدان انیسون
یونانی بفتح اول وکسر ثانی وسکون تحتانی وضم سین مهمله وسکون واو وم را زیانه رومی ہم تو
طاح ی ق بفتح مد رشتی خ رومی تازه ش نیمرم ص تخم را زیانه رب السوس
تخم شبت باکرویا بوزن آن را زیانه تحقیق الواو اندرجوه بکسر اول وسکون ثانی و
فتح دال مهمله وسکون رای مهمله وفتح جیم وسکون واو ع لسان العصافیر اغیس بفتح اول وسکون
ثانی وکسر میم وضم تحتانی ف درختیست بزرگ بقیاس خرمای هندی وبوقت رستن
برگ وگل وبار رسیده بزبان مالوه چیار اگویند تحقیق الهاء انبله بفتح اول وسکون
موحده وفتح لام وخفاء ہام تر ہندی انجره بفتح اول وسکون ثانی وکسر جیم وفتح را ع
ف تخم گزنه انگشن پیچ طبرک اوح ی ق ملطف ص صمغ عربی وکثیر اول حرف
وقره با تخم گزنه انجیده ف ویونانی بفتح اول وسکون ثانی وکسر میم وسکون تحتانی
وفتح دال مهمله ف گزنای کوہی انجیره بفتح اول وسکون ثانی وکسر جیم وسکون تحتانی
وفتح رای مهمله م انجرازه ف بفتح اول وسکون ثانی وفتح زا وفارسی مرفلانکی
مدرس ع مسور النسته ف بمد اول وفتح ثانی وسکون سین مهمله وفتح فوقانی ع سو
موتها اشہه الحمار الوحشیه ع بفتح اول وسکون ثانی وکسر فا وفتح خاء معجمه وفتح
وسکون لام وکسر حاء مهمله با میم والف وکسر رای مهمله وسکون لام ثانی وفتح واو وسکون
مهمله ثانی وکسر شین معجمه وفتح تحتانی شده ف پنیرمایه گورخر انفخه ع بفتح اول وسکون ثانی
فتح فاو خاء معجمه وخفاء ہاف شیر دان وپنیرمایه ع جیتا طاح ی ق ملطف محلل
دماغ خ انجه از نوزاد از بزی نمزوده باشند ش دو دانک وارزشیر بکیر انکه حل عسل
انبر بار سیرل مرار وانکمه بفتح اول وسکون ثانی وضم کاف وفتح میم ف فارسی
ع جیرجیرا انگزه ف بفتح اول وسکون ثانی وضم کاف فارسی وفتح زاء فارسی ع حلتیت

حلبت اسیلا ف بفتح اول وکسر ثانی وسکون تحتانی وفتح را وفارسی هر لوبی با دوران میبق
العنابی الیلقی رومی بفتح اول وثانی والف وکسر لام وسکون تحتانی وکسر قاف وسکون تحتانی
ثانی م اخره انلی گیم بفتح اول وسکون ثانی موحده وکسر لام ف تمر هندی ابوت الراعی
بفتح اول وسکون ثانی وضم موحده وسکون واو وضم فوقانی با راء مهمله مشدده والف وکسر عین
مهمله م لوبی از حی العالم آبنوت ملکی بفتح اول وسکون واو وکسر فوقانی وفتح میم وکسر لام وکاف
ف بستان افروز الجیز دستی بفتح اول وسکون ثانی وکسر جیم وسکون تحتانی وکسر راء
مهمله وفتح دال مهمله وسکون سین وکسر فوقانی م الحمیر ادم گورلره کوبند ابعیر جنگلی است
کهو نبری انفخة الظبی ع بفتح اول وسکون ثانی وفتح فا و خا معجمه وضم فوقانی وفتح ظا معجمه
مشدده وکسر موحده ف بیرمایه آهو تنسیق الواو وتمیق الالف اومادیو ثانی
بضم اول سکون واو بالیم والف ودال مهمله والف ثانی م عصاره قثاء الحمار تیمق الجیم
اورنج ف بفتح اول وسکون ثانی وفتح راء مهمله وسکون نون وجیم مرسک انگور و بضم اول واو
مجهول ف چوب جوت انگور که انگور او را جیده باشد اوکیج ف بفتح اول وسکون ثانی وفتح کاف فارسی
وسکون نون وجیم م سپستان اولیج ف بفتح اول وسکون ثانی وفتح لام وسکون نون م ارزیع
تمیق الدال المهمله اودبهد ع بفتح اول وسکون ثانی مجهول ودال مهمله وکسر موحده الملهاث
ع مرباکالون اوسپید بضم اول وثانی ساکن وکسر سین مهمله وموحده فارسی وتحتانی مجهول ف نوعی از
بلور مرکب طرح ی تمیق الراء المهمله اودر ربونی بضم اول وسکون ثانی وفتح دال مهمله
وسکون راء مهمله ف آب هپانی وجل اورف بضم اول وثانی مجهول مرگردکان ومادام وجوز
هندی وپسته وامثال آن که مغزان ضایع وتیره شده باشد تمیق الزاء المعجمه اوزغ بضم اول
وسکون ثانی وزاء معروف مرغابی طرح ر تمیق السین المهمله اودس ف بفتح اول
وسکون ثانی وراء مهمله وسکون سین مهمله م سرد کوهی ع ابهل افانیس بفتح اول وسکون
ثانی بانون والف وکسر نون ثانی وسکون تحتانی ف شکوفه انار تمیق العین المهمله

اوسمع ⊛ بفتح اول و سکون ثانی و فتح شین معجمه و سکون میم هندبست یانوسمو تمیق الشرف
اودا سالیون یونانی بضم اول و سکون ثانی و دال مهمله و الف و سین مهمله و فتح ثانی و کسر
و ضم تحتانی و سکون واو ثانی نام کرفس کوہی اوقطاریون بفتح اول و سکون ثانی و فتح قاف
و طاء مهمله و الف و کسر راء مهمله و ضم تحتانی و سکون واو نام غافث اوقیمن یونانی بفتح اول
ثانی و فتح قاف و سکون تحتانی و فتح میم مرباذریوح اوکیشف بضم اول و کسر ثانی و تحتانی مجهول
و فتح شین معجمه ع صعتر و بزبان عراق کالونی و گیلینی گلکنو و بترکی کیک اوتی خوانند ع سانخ
تمیق الحاء اوشه ف به اول و کسر ثانی و تحتانی مجهول و فتح شین معجمه و خفاء هاء اوریش
تمیق التحتانی اودرمالی وادمالی یونانی بضم اول و سکون ثانی و دال مهمله و راء مهمله و
و میم و الف و کسر لام و سکون تحتانی ع و جهن العسل ف مسل اوودان و موہبت که از ساق
درخت حاصل میشود و مانند عسل است لسبلبری و شیرینی طعم بیخ آن ملیلطه اوکومالی
یونانی بضم اول و فتح نیز و سکون ثانی و ضم نون و سکون واو ثانی یا میم و الف و کسر لام ف
شراب و عسل تسیق الهاء و تمیق الدال المهمله اهلیلج اسود ع بکسر اول و سکون
ثانی و کسر لام و تحتانی مجهول و فتح لام ثانی و کسر جیم و فتح همزه و سکون سین مهمله و فتح واو
دال مهمله ف هلیله سیاه ه زنگی تر طب ای ق مسهل ⊛ هندی ش از جیره او کیدرم
تا دو درم و در مطبوخ از هفت درم تا ده درم من عسل و کتیرا دفع نزدلی هلیله کابلی تمیق
الراء المهمله اهرن بفتح اول و سکون ثانی و راء مهمله درخت ان العسل اهلیلج
اصفر ع بکسر اول و سکون ثانی و کسر لام و تحتانی مجهول و فتح لام ثانی و کسر جیم و فتح همزه و سکون
صاد مهمله و فتح فاء مهمله زرد ه بزنگی طاب ای ق مسهل صفرا و مقوی دل و معده
فربه ش از جیره او ... درم تا پنجدرم و در مطبوخ از هفت درم تا ده درم و تا بست درم من
قند با ترنجبین و آب گرم یا لعاب لب پوست انار اهتمرف بفتح اول و سکون ثانی و فتح
میم مرضعنال تمیق الطاء المهمله اهلال القسط بکسر اول و سکون ثانی و لام ...

دالت و ضم لام ثانی و سکون میم ثالث و ضم قاف و سکون سین مہملہ و طاء مہملہ ف نرمی
از بادر بخبویہ تمیز الکاف اهلک ف بمد اول و فتح ثانی و سکون کاف ؐ چونان
سفید و شستہ او الکال تمیز التحتانی اهلیلج کابلی بفتح اول و سکون ثانی و کسر لام
و سکون تحتانی مجہول و فتح لام ثانی و کسر جیم با کاف و الف و ضم موحدہ و کسر لام ثالث ف بلیلہ کلان
ع انبیاء طب یای ف مسہل سودا و خ فربہ کلان و گران کہ در آب فرو رود ش بخندرم
تا دہ درم ص عسل ل بلیلہ سیاہ و نیم وزن آن آملہ اهوجی ف بمد اول و
ضم ثانی و واو مجہول و کسر راء مہملہ و سکون تحتانی هرخردل ؐ رائی تمیز
التحتانی و تمیز الالف ایرسا یونانی بکسر اول و سکون ثانی و راء مہملہ و سین
مہملہ ف بیخ سوسن آسمانگونی برگل او رنگہای زرد و سفید و بنفش و آسمانگون آمیختہ
ہست و ایرسا بمعنی قوس قزح است و این شاہ با دست طرح کا ق منضج
ملطف مدمل مجلی او ساخ قرح و خ بیخ سیاہ و صلب بسیار کرہ خوشبو ش دو درم ص
عسل یا رب حامض ل دو دانگ وزن آن ما زریون و سہ وزن آن لبن اللقاح
یا کرمازک و گویند نیم وزن آن زرا وند و در درد سینہ نو وزن آن کتیرا کہ بشیرہ
انجرہ سرشتہ باشند ایلوا ؐ بکسر اول و ثانی مجہول و سکون لام و واو و الف ع صبر
تمیز الفوقانی اخشت ف بفتح اول و ضم ثانی و سکون خاء معجمہ و ضم شین معجمہ
و سکون فوقانی هر زر و سیم و مس و آہن و روی و جیوہ و اسرب و ارزیز و امثال
آن ع فلز تمیز الراء المہملہ اینگرہ بکسر اول و سکون ثانی و خفاء نون و ضم کاف
فارسی ف شنگرف تمیز العین المہملہ ایدع رومی بفتح اول و سکون ثانی
و فتح دال مہملہ و سکون عین مہملہ ع دم الاخوین ف خون سیاوشان ؐ ہیرا دوکھی
و گویند زعفران تمیز اللام ایل ع بکسر اول و فتح ثانی مشددہ ف کوسفند
وکاو کوہی و گویند گوزن خ زرد رنگ کہ بکنار چشمہا و رودہا و صحراہا گردد

تیق النون ایرسون ف بکسر اول وسکون ثانی و راء مهمله و ضم سین مهمله و سکون واو و نون
ع طلق ف بزنگ شاه پرک ایرغیون بکسر اول وسکون ثانی و فتح راء مهمله و فا و ضم
تحتانی وسکون واو ف بنفشه ایرقان بکسر اول وسکون ثانی و راء مهمله قاف والف
هر دو نا ایرن بفتح اول وسکون ثانی و فتح راء مهمله ف دو نوع ایرون بفتح اول وسکون
ثانی و ضم راء مهمله وسکون واو ف کوکرد زرد ایقاقین بفتح اول وسکون ثانی و فتح
والف و کسر قاف ثانی وسکون تحتانی ع عود ایهقان بفتح اول وسکون ثانی و ضم
باقاف والف حرحیر بانج ع جنگلی تره ترف

الباء الموحده وتیق الالف مع التمیق الالف باجرام

بموحده والف وسکون جیم و فتح راء مهمله والف غلط است ف کاورس باددوات
بسکون دال مهمله و فتح راء مهمله و واو و میم بیرون بنجا باقلاع بکسر قاف بالام والف
باکلا و دال طرح ب ع کویند بادی و قسمی است هندی که او را سیم کویند قالب فنسج
محلل بیع خ فربه بزرگ خشک ش دو درم ص صندل ماش بالا بموحده والف
ولام الف ع بلام یع کاندل که از وخشی نه سازند و بربالا را نیز کویند بلجه ککوا
ع بجفاء نون و فتح جیم و اظهار رها و سبه و فتح کاف اول و ضم کاف ثانی بار و واو مجهول و راء مهمله هندی
دواو هندی آبانسنا ع بجفاء نون وسین مهمله م اروس تمیق الفوقانی
باردست بسکون راء مهمله و فتح دال مهمله وسکون سین مهمله و فوقانی حرابوس
تمیق الجیم بابونج ع بضم موحده ثانی وسکون واو و فتح نون وسکون جیم ف
بابونه مرمتی و سونبل طرح ی ق ملطف محلل مفتح خ بزرگ زرد گل ش
یکقبضه و کویند سه مثقال ص عسل بار و غنکل ل برنجاسپ بالکلیل الملک بادرنج
ع بموحده والف و دال مهمله ساکنه و ضم راء مهمله وسکون واو و جیم نوعی از ریحان
است که در کوه امیر وید ف تره خراسانی ع بابرو بابچی که تلیسه جنگلی است طرح ی

۴۸

٤٩

ی ا ق محلل و مقوی و مفرح دل و حابس خون خ خوشبو تازه مش ابخم او دوم

ص بقلة الزہرا ال مرزنجوش با بادرنجبویہ با دبخ بموحدہ والف و کسر دال مہلہ و فتح

نون ف جوز ہندی و نا رگیل ش نا ریل و کہوپرا با رح ف بموحدہ والف و فتح را

مہملہ م سک الکور تمیتو الجیم الفارسي با غچ ف بفتح غین معجمہ و سکون جیم

فارسي م ر الکور نیم پختہ تمیتو الدال المہملہ باداورد ف بسکون

دال مہلہ و مد ہمزہ و فتح واو و سکون را و مہلہ و دال مہلہ ثانی ع شوکۃ البیضاء

دمہانا و جوان طرح ی کوینذ با بیز اوب می ق مجفف خ سفید و مثل تازہ

ش بکیدم و نیم ص افسنتین با تخم کا ہوک ش ہترح بادا ہی کند ع بموحدہ و الف

و را و مہلہ و الف ثانی و کسر ہا و سکون تحتانی و فتح کاف و خفا و نون و دال مہملہ و بدون ہا

بمعنی بارانی کند نیز آمدہ و بمعنی بہت ہندیہ بازرد ع بموحدہ والف زا و معجمہ

ف بیر زد ش بریجا طرح م ی بارود سرائی بموحدہ و الف و ضم را و مہلہ و خفا و واو

ف نمک چینی تمیتو الراء المہملہ با بسر بسکون موحدہ ثانی و فتح سین مہلہ و سکون را و مہلہ

ش برگ سنا مکی تمیتو السین المہملہ با ملبس بسکون موحدہ ثانی و فتح لام و سکون

سین مہلہ ف خشخاش ش بابس ف بموحدہ و الف و ضم فوقانی م تیرخ با سبیوس ف بسکون

سین مہلہ و ضم موحدہ و سکون واو م مرزنگوش با طمس بکسر طا و مہلہ ع علیق و بضم طاء مہلہ

ا ب لنگ ع توت رنجوریا با لوس ف بضم لام و سکون واو و سین مہلہ م کافور مسحوق با نس

و بخار نون ف نی طرب ق لین تمیتو الطاء المہملہ باطل با طل بسکون ہر دو طاء مہلہ

ع ملذ از ہم تمیتو القاف با رود ق بضم را و مہلہ و سکون واو دقاف سفیدۂ قلعی ع جنگ

تمیتو الکاف با ملک ف بفتح نون و سکون کاف ع حب البان تمیتو الکاف الفارسي

بادرنگ ف بسکون دال مہلہ و فتح را و مہلہ و سکون نون و کاف فارسی م نوعی

از خیار و ترنج با رتنگ ف بسکون را و مہلہ و فتح فوقانی و سکون نون ع لسان الحمل

بالنک ف بفتح لام وسکون نون نوعی از ترنج است که بغایت نازک وشیرین باشد و پوستش زرد
ورنگ سیاه برنک ع تخم تشانی و موحده ثانی وراء مهمله وخفاء نون ف برنگ کابلی تحقیق
بلادر بالبرف بفتح کاف فارسی وسکون لام و آب بجیم با آل ف نوعی از ماهی بزرگ که در
دریای فرنک بهم رسد و حشاد بسیار کند گوشتش خوش مزه بود ع ماء العسل در تحقیق
المیم بادام م ال مهمله والف غ نی و میم ع لوز تحقیق اللوز بانگان ف بکسر نون
وسکون نون با کاف فارسی والف و نون ثانی م بادنجان بادنجان ف بکسر دال
مهمله وسکون نون با جیم والف ع بیکن و بهنتا طاح یا ق مجفف خ شیرین م تازه
ص روغن بادیان ف ع سونف بارسطاریون یونانی بکسر راء مهمله وسکون
سین مهمله با طاء مهمله والف ثانی وکسر راء مهمله ثانی وضم تحتانی وسکون واو ص
نوعی از ریحان المام بادرن بفتح راء مهمله پوست پنبه زرد بان ف بموحده والف
بکاین طاح ی ق مجلی مبین ش یکیدرم ص راز بانه ل حب لن رو ناکات و بیز زال
سلیمه بادره یک ان لسبا تحقیق الواو بانوف بضم فوقانی وسکون واو و دفع
حب السلاطین ع جمال کوٹہ و بریج را نیز گویند بادر ع بضم راء مهمله ع رطل ف ریک
طب باشوف بضم شین معجمه و واو مجهول م جلپاسه بالنکو بفتح لام وسکون
نون وضم کاف فارسی ع بادرنجبویه تحقیق الهاء بابله بضم موحده ثانی وفتح لام وخفاء
لام لیموساسه ع سلارس بابوسه بضم موحده ثانی وسکون واو وفتح سین مهمله
ع کونپل بابونه بضم موحده ثانی وسکون واو وفتح نون م اقحوان هرتی باخه ف
بفتح خاء معجمه م سنگ پشت ع کچهوا بادرنجبویه ع بسکون دال مهمله وفتح راء مهمله
وسکون نون وفتح جیم وضم موحده ثانی و واو مجهول وفتح تحتانی م بادرنجبویه بادرنگ
وترنجان وبقلة الاترجیه نیز گویند ف بالنگو ع رام تلسی طاح یا ق ملطف محلل
مقوی دماغ و معده و مفرح دل و مسهل سودا خ تازه ش از آب او بیشتر

باب الباء فصل الالف

۵۰

بیست درم وازخشک او دو مثقال ص صمغ عربی ابریباس ل بوزن او
ابریشم وچہار وزن او پوست اترج یا تخم اترج بادرنبویہ ف بکون دال
مہملہ وضم رای مہملہ وسکون واو وفتح نون م بادرنجبویہ بالوایہ ف بسکون لام وفتح
والف وفتح تحتانی وخفاء ہاء م پرستوک تنمیق التحتانی بابادی سرپا بہرد و موحدہ
اپرد والف وکسر راء مہملہ وسکون تحتانی ف فلفل سیاہ ہ کالی مرچ بابچی
بسکون موحدہ ثانی وکسر جیم فارسی م بادروج باجی ہ بکسر جیم ع ابقرف سورہ
بادنجان دشتی ف بکسر دال مہملہ وسکون نون وفتح جیم والف وکسر نون ثانی وفتح
دال مہملہ ثانی وسکون شین معجمہ وکسر فوقانی ہ کٹائی بزرگ بارھی ہ بسکون راء
مہملہ وکسر ع حیدار ے زربی بافلای قبطی بکسر ناف بالام والف وکسر تحتانی ف
ثانی وسکون موحدہ وکسر طاء مہملہ م جامہ بافلای مصری بکسر میم وسکون صاد مہملہ
وکسر راء مہملہ م ترمس تنسیق الباء الموحدہ وتمیق الالف ببغاع
٥١ بفتح اول وسکون موحدہ ثانی با غین معجمہ والف ف طوطا ہ تزتا وسوتا تنمیق الراء المہملہ
تبرف بفتح اول وثانی وسکون راء مہملہ ہ جانور صحرائی شبیہ بکبر کہ دم ندارد واز
پوستش پوستین سازند وآنرا دبر نیز نامند تمیق اللام مبول ہ بفتح اول وضم موحدہ
ثانی وسکون واو ف درخت مغیلان ہ کیکر تمیق الہا بیراله یونانی بضم اول و
سکون ثانی وراء مہملہ والف وفتح لام وخفاء ہاء م زراوند طویل تنسیق التاء
الفوقانی وتمیق الالف بتہوات ہ بفتح اول وضم ثانی واظہار ہا وواو
ع قطف تمیق الباء الموحدہ بتلاف بضم اول وکسر ثانی وسکون ثانی بالام والف
وموحدہ ثانی م گل خرما وآنرا کوزہ خرما نیز خوانند تمیق العین المہملہ تبع ع
بضم اول وسکون ثانی وعین مہملہ ف شراب مست کنندہ تنسیق الجیم
وتمیق الالف بجوا ہ بکسر اول وفتح جیم وسکون واو وراء مہملہ ع اترج

تتميم الجيم الفارسي چچ ع بفتح اول و سكون ثانی ... الف و سكون ميم ف
و ريش ... منسوب ... ن و بضم اول ... بزا ... ف ... تميز ... و مهمله ... چيسك
بكسر اول و فتح ثانی و سكون تحتانی و سين مهمله ... را مهمله ... درخت هنديست تتميم الكاف
الفارسي چچهيانك ع بفتح اول و ثانی شده و سكون را مهمله و ... ثانی و خفا ...
و خفا ... نام نباتی طرح ... تحفه ... من شير تتميم اللام چپال ف بضم اول و فتح ميم
... تتميم الميم چچم بضم اول و سكون ثانی و ميم ع ثمرة ... كرنا ...
تتميم الهاء الفصلي چچركنه ع بفتح اول و ثانی شده و سكون را مهمله و فتح كاف فارسي و
خفا و نون و دال مهمله سوزن تضيق الخاء المعجمه و تتميم الفوقاني چخبات ... بضم
اول و سكون خا معجمه و فتح فوقاني با ميم و الف و فوقاني ثانی ف كشته ... تتميم الراء المهمله
چخول ف بضم اول و ثانی و سكون واو و را مهمله ... ع ميوه سايه تتميم الميم چخسم
ف بفتح اول و سكون ثانی و ضم سين مهمله ... كه از گندم و ارزن ... باسانند ...
ع بضم اول و ثانی و سكون واو و كسر را مهمله و فتح ميم و سكون را مهمله ثانی و فتح تحتاني ...
... شير و مريم ... مرليشاست و ان نوعی ... طرح ... كويند ف
مقطع ... تر و تازه من ... تتميم الهاء چخته ف بفتح اول و سكون
ثانی و فتح فوقانی و خفا ها ... سپند ... و بفتح اول فارسي ... چخبله ف بفتح اول و سكون
ثانی و فتح لام و ... چخيله ف بفتح اول و كسر ثانی و سكون تحتانی و فتح لام و خفا ها ...
تضيق الدال المهمله و تتميم الالف چدا ... بكسر اول و فتح دال مهمله و خفا و ...
و را مهمله دوای هنديست طرح ... تتميم الجيم چديچ ف بفتح اول و ... بضم اول و كسر ...
و سكون تحتانی ... تتميم الدال المهمله چدبد ... بكسر اول و فتح ثانی و الف و كسر را
مهمله و سكون تحتانی ... هنديست تتميم الكاف چدبدك و چدبك ف بضم ...
و سكون دال مهمله اول و فتح دال مهمله ثانی ... بضم اول و فتح ثانی ... تابع ...

٥٢

تمیق اللام بدهل ع بفتح اول وسکون دال مهمله هندی وفتح ها میوه هندی میوه‌ایست
بشکل به دیرتر طرح تمیق المیم ببلهر بفتح اول وسکون ثانی ومیم ف شکوفه درخت مغیلان
ل بدمشک تمیق النون بداسقان یونانی بفتح اول وثانی والف وفتح سین مهمله وقاف والف نون ثانیه
دون ف بدسکان ل کشت برکشت بدلوت ع بکسر اول وسکون ثانی هندی وضم لام
وسکون واو ف تکیه طرح بدلیون سریانی بفتح اول وسکون ثانی وکسر لام وضم تحتانی
وسکون واو مهمله ع کوکل تنسیق الراء المهمله وتمیق الالف برفنا بفتح اول وسکون
ثانی مرحنا بربنج مکڑا ع بکسر اول وفتح ثانی وسکون نون وکسر جیم وفتح میم وسکون کاف والف راء مهمله
ثانی مرجاول چراوری که خودروست برهنیا ع بکسر اول وفتح ثانی وسکون ها وفتح فوقانی
هندی وتحتانی ع کٹائی بزرگ برهلیا یونانی بفتح اول وسکون راء مهمله وکسر ها وسکون لام تحتانی
ع رازیانه ع سونف تمیق الموحدة الفارسی برنجاسف بکسر اول وفتح ثانی وسکون
نون با جیم والف وسکون سین مهمله وموحده فارسی هم بوی مادران تمیق القاف برغشت
ف بفتح اول وسکون ثانی وفتح غین معجمه وسکون سین مهمله با شین معجمه وفوقانی هرکیاهی که سر کرده باشند
اسپناخ است آنرا اول آتش سازند وخود رو بود وآنرا بشیر کویند وبیشتر در زراعت گندم
ودیگر غلات وکنار جوی آب بروید تمیق الدال المهمله برکند ع ربیهه کند ع
بکسر اول وثانی وسکون جیم فارسی واظهار ها هندی وفتح کاف وسکون نون وفتح دال مهمله ع پند
تمیق الراء المهمله بُرع بضم اول وسکون ثانی ف گندم ع گیهون برع بفتح اول وسکون
ثانی هندی شجر معروف هندیست ع ذات الذوائب تمیق الفاء برچیاف ف بضم اول وسکون
ثانی با جیم فارسی والف وفاء غذ طلاب وملک برنجاسف بکسر اول وفتح ثانی وسکون نون
وجیم والف وسین مهمله ع قیصوم ف برتراسک ربوی مادران که قسمی از افسنتین است
ع کنده، ر تمیق القاف برتوق بفتح اول وسکون ثانی وضم قاف وسکون واو وقاف
ف شمش ع خوبانی برواق بفتح اول وسکون ثانی وضم قاف وسکون واو وقاف با واو الف

٥٤

ف کیاه سرشین تحتانی الکاف برناسك ف بفتح اول وسکون ثانی ازفوقانی ومعروف وفتح
سین مهمله مرغی باشد برغمشك بفتح اول وثانی وسکون نون وجیم وکسر میم وسکون سین مهمله و
ف ناسور برشك ف بضم اول وثانی وسکون واو وفتح شین معجمه خاک تحتانی الکاف الفارسی
برنگ بفتح اول وثانی وسکون نون وکاف فارسی ع برنج کابلی تحتانی اللام برغول بفتح اول وسکون
ثانی وضم غین معجمه وسکون واو ف ریده گندم تحتانی المیم برتوم بفتح اول وسکون ثانی وضم
فوقانی وسکون واو ومیم ف خرمای خشک رنگیده گیرند چیده خرمای بیرون برسدم سلام ع
بفتح اول وسکون ثانی وضم دال مهمله سکون وفتح واو وسین مهمله ولام والف وضم میم ستون ف
درق بارتنگ برشوم بفتح اول وضم ثانی وسکون ثانی وضم شین معجمه وسکون واو ومیم مخنث
اهل طبع قصب ثانی برمرغ بفتح اول وثانی نام شکوفه درخت مغیلان برندکام ف
بکسر اول وثانی وسکون نون ودال مهمله وکاف والف م بوزنه و تحتانی النون برسان
ف بفتح اول وسکون ثانی سین مهمله والف م نوعی از دوشاب خوشبو برستن بکسر اول
وسکون ثانی وضم سین مهمله ف پنبه برنان بفتح اول وسکون ثانی ونون والف م
اشجر بیست کرد در هند در دیار اجمیر از وتسبیح سازند تحتانی الواو برشیاندار بفتح اول وسکون
ثانی وکسر شین معجمه وتحتانی والف وخفاء ونون با دال مهمله والف ثانی وضم راء مهمله وسکون
واو عرشی الراعی طب ی گویند رمص بدل عنب الثعلب لسان الحمل با بمیوزن ان خرفه
تحتانی الهاء برسته ف بفتح اول وسکون ثانی وفتح مرحد وثانی وسکون سین مهمله وفتح فوقانی
وخفاء راء ع جا و هر چه بغیر اید وتنبه باشد بردده بکسر اول وثانی ودال مهمله وهاء مهمله ودوای
برهوه ف بفتح اول وسکون ثانی وضم ها و واو مجهول واظهار نام صابون برینه ف
بکسر اول وثانی وتحتانی مجهول وفتح زاء معجمه وخفاء تحتانی ت شبیه بمصطکی وسکی وخشک بود
مانند مسل مشاد تیز بو بام بازرد تحتانی الیاء بردیع بفتح اول وسکون ثانی وکسر دال
مهمله وسکون یا و مشاه تحتانیه نام نوع کرد کی می اندازند و در مصر از و کاغذ سازند ف نگه

نکث تیزاب طب ی ا ق مخفف دیزبان فارسی نوعی از غرای لطیف که آنرا سنگ
اشکنک نیز خوانند ظرف سنگی برطانیقی بفتح اول و سکون ثانی و طاء مهمله و الف و کسر نون
و سکون تحتانی و کسر قاف ف بستان افروز تاج خروس ه سرانی بوغوبی بفتح اول و سکون
ثانی و ضم عین مهمله و سکون واو و کسر مثلثه ع بزر قطونا ه اسبغول ب تیهی ع بفتح اول و ثانی و
خفاء نون و کسر موحده ثانی و اظهار لام زرنب بزیج کابلی ع بفتح اول و ثانی و سکون نون
جیم و کاف و الف و ضم موحده ثانی و کسر لام ف برنگ ه بای برنگ طح ای ق قابض و قاطع
دیدان خ کوچک سرخی مائل ش ده درم با شیر تازه ص کتیرا ل نرمسک دو وزن آن
تنبیل برونی ه بضم اول و ثانی و سکون واو و کسر فوقانی م بکھاں بید تسیتو النزاع
المجید و تمیق الاکف بزر القثاء بفتح اول و سکون زاء معجمه و ضم راء مهمله و سکون لام
و فتح قاف با مثلثه و الف ف تخم خیار ه ککڑی بیج طب رخ فربه ص سکنجبین ل
تخم بادرنگ بزر المنداع بکسر ما و سکون نون و ضم دال مهمله و موحده ف تخم کسینی
طح ب ی خ سیاه فربه ش دو درم تا سه درم ص سکنجبین بزر بقلة الحمقا
ع بکسر راء مهمله و فتح موحده ثانی و سکون قاف و فتح لام و ضم فوقانی و سکون لام ثانی و حاء مهمله
و فتح میم و قاف تخم تورک و خرفه ه لونیا کی بیج بزر قطونا ع بفتح اول و سکون زاء معجمه و کسر راء
مهمله و ضم قاف و طاء مهمله و سکون واو و نون ف بنگو ه اسبغول طب ر آ گ ینده گوینده ی
ق ر ا ع خ سرخ تیکا مائل فربه گران که در آب فرو رود ش دو درم تا سه درم ص کتیرا ل
ب السفر جل یا تخم لسان الحمل یا بزر الورد و در قبض تخم خرفه تمیق الموحلة بزر السداب ع بضم راء
مهمله و ضم سین مهمله مشدد و دال مهمله مشدد و الف و سکون موحده ثانی ف تخم سداب ط
ح ی خ سیاه فربه ش یکدرم تا دو درم جهت فواق بلغمی ص کتیرا یا عسل ل سداب
بزر القنب ع بکسر قاف و فتح نون مشدد ف شهدانه و تخم بنگ ه بجیا کی بیج بزر الکرنب ع
بسکون لام و فتح کاف و سکون راء مهمله و فتح نون ف تخم کلم طح ی خ تازه فربه تمیعت

سوقانی بزر الشبت ع بکسر شین معجمه و تشدید موحده و سکون فوقانی ف گرم تر ث ش
سوئی کابیخ طح تخم گویند ق منفی نخ فربه ش دو درم مص عسل ل دو درم نخست
بزر الفنجنکشت ع بسکون لام و فتح فا و سکون نون و فتح جیم و سکون نون ثانی و ضم کاف
فارسی و سکون شین معجمه سنبهالو کی بیج طح تخم گویند موح فربه ش دو درم مص
شیر بزر اللفت ع بکسر لام مشدد و سکون فا ف گرم خشک طح بیخ سبز فربه ش
دو درم مص بزر البلبع ل بزر الرجلة گرم تر دو درم تمیق المثلثه بزر الکراث ع
بضم کاف و را مهمله مشدد و الف ف گرم خشک طح تخم گندنا گویند و آن بچند نکته با نفع بسیار
سیاه نخ شاخه ناره فربه ش یکدرم تا دو درم مص عسل ل حب بزر الکتوث ع بضم کاف
و شین معجمه و سکون واو و ثا مثلثه طح ب ی نخ فربه ش دو درم مص عسل ل بزر بیدا
به ر دانگ وزن ان افسنتین تمیق الجیم بزر البنج ع بسکون لام و فتح موحده و سکون
نون و جیم ف گرم خشک ابواب خراسانی سیاه و ب ی سفید و ب اق نافع مجلس
نوع نخ سفید و بعد سرخ ش یکدانگ تا دو دانگ مص عسل و قی کردن با ب گرم و روغن
و عسل ل افیون با فنج و خشخاش بزر الرازیانج ع با را مهمله مشدد و الف و سکون زا
معجمه و تحتانی و الف ثانی و فتح نون ف گرم تر بادیان ع سونف بیج ل انیسون بزر الکاکنج ع
بسکون لام با کاف و الف و سکون کاف ثانی و فتح نون ف تخم و سکون هرده بو غنج ف
بضم اول و سکون ثانی و ضم غین معجمه و سکون نون گویند که درخت است یکسال میوه با مغز با دارد و
یکسال بی ثمر و آن مغز را راسته گویند و لی ثمر را باین نام خوانند تمیق الخاء المعجمه بزر
الاسنانانخ ع بسکون لام و کسر همزه و سکون سین مهمله و فتح تا با نون و الف و خا گرم
تر ناگ بانک طب بیخ با پل سرخ ش یکدرم مص طین مختوم بزر البطیخ ع بسکون
لام و کسر موحده و طا مهمله مشدد و سکون تحتانی ف گرم تر طح تخم خربزه گویند ق خشک او
مدت د منفی نخ شیرین ش دو درم تا چند درم مص عسل با بادیان ل بطونه تمیق الدال

٥٦

الدال المهمله بند الرشاد بفتح راء مهمله مشدده با سین معجمه و الف و دال مهمله ع حب الرشاد
ف تخم تره تیزک ۃ ہالونکی بیج بند القثاء ع بسکون لام و فتح قاف و مثلثه و دال مهمله
ف تخم خیار بالنگ ۃ کهیرکی بیج طب ب ر. ماخوذ از خیار زرد و تخم از پنج درم تا ده درم
ص کثیرا ل تخم خیارنده بند الورد ع بسکون لام و فتح واو و سکون راء مهمله و دال مهمله
ف تخم گل که زر گویند و آن زردی میانه گل ست طب ی ق قابض و حابس خون
خ ماخوذ از گل فارسی ش دو درم ص کثیرا تمیق الراء المهمله بند الجرجیر ع
بسکون لام و کسر جیم و سکون راء مهمله و کسر جیم ثانی و سکون تحتانی و راء مهمله ثانی
ف تخم گهنرک ۃ ترمراطح ی کویند ق ممنی مسهل خ بستانی ش دو مثقال ص
کثیرا ل خردل یا تخم الجرجیر با خصی الثعلب بوزن آن تخم گندنا بند الجزر ع بسکون
لام و فتح جیم و زاء معجمه ف تخم زردک ق مدر ممنی بند العصفر ع بسکون لام
و فتح عین مهمله و سکون صاد مهمله و فا و راء مهمله ف خسکدانه ۃ کوکهرو و کسنبه
تمیق الزاء المعجمه بند بازنج ع بفتح اول و سکون زاء معجمه با موحده ثانی و الف و زاء
معجمه ثانی م بسباسه ۃ جاوتری تمیق السین المهمله بند الخس ع
بسکون لام و فتح خاء معجمه و سکون سین مهمله ف تخم کاهو طب ی خ سیاه
فربه بستانی ش سکیدرم تا دو درم ص مصطکی ل دم الاخوین بند بلاسقیس بضم
موحده و کسر ثانیه و لام الف و فتح سین مهمله و کسر قاف و فتح ثانیه و سکون تحتانی ف تخم
تره تیزک تمیق الضاد المعجمه بند الحماض ع بفتح حاء مهمله و میم مشدد و الف
ف تخم ترشه ۃ چوکی بیج طب ی خ فربه و سیاه مایل بسرخی ش دو درم ص
تخم از هر دو یا کرفس ل ک الحمل تمیق الطاء المهمله بفتح میم و سکون طاء مهمله حب
الفلفل ف انار دانه دشتی تمیق الغین المعجمه بنج ع بفتح اول و ثانی
و سکون غین معجمه صرع و شکل و عب و نحو ک ع تمیق القاف براق ع بضم

۵۷

اول وثانی و وف وقاف م لعاب بهی و ریق ... مقع بکسر ... وسکون

مهمله وفتح میم ف تخم قلف • تهری کی بیج طح ح ب ی کوینج بزد کلق ع بفتح سین

مهمله مشدد وسکون لام وقاف ف تخم معتبر طب من سکنجبین ل تخم خطمی تمیق الکاف

بزد ک ف بفتح اول وسکون ثانی وفتح راء مهمله وسکون کاف ع بزد کتان هو السی

بزد سک ف بضم اول وکسر ثانی وسکون سین مهمله ع عدس ه مسور بزد ک ف بضم اول

وفتح ثانی جانوریست سیاه رنگ کوچک و تازه باشد و بیشتر در کنار آب می‌نشیند و غوغا

و آواز بلند کند تحقیق اللام بزد البصل ع بسکون لام وفتح موحده وصاد مهمله وسکون

نون ثانی ف تخم پیاز طح ی مش دو درم ل نیم وزن تخم شلغم و نیم وزن تخم اسپست و در وزن

تخم کند او شش یک وزن آن تخم انجره بزد الفجل ع بسکون لام وضم فاء وسکون جیم ف

تخم ترب مولی که بیج طح ی ق منع ی خ فربه مش کشنیز با سیاه رنگ کرد

بزد لسان الحمل ع بکسر راء مهمله ولام وفتح سین مهمله والف وضم نون وسکون لام ثانی وفتح حا

مهمله وسکون میم ف بارتنگ ه خوب کلان ط ب ی خ فربه سیاه سرخی مایل مش سه درم

مثل تخم ماز ریون سیاه تمیق المیم بزد الخمخم ع بضم هر دو خاء معجمه وسکون هر دو میم

ف شفترک و کوینه حب الفلفل بزد النام ع بفتح نون و میم مشدد و الف ف تخم سیاه

ه برنان کی بیج خ سیاه تخ مش سه درم ص کتیرا ل تخم کتان و باد رنجبویه تمیق

النون بزد الریحان ع بفتح حاء مهمله مشدد ثانی وسکون تحتانی وفتح حاء مهمله والف

و نون ف تخم ریحان طح ی گویند ح ب ق نا بغ خ سیاه فربه کوچک ...

مش یک مثقال با شربت انار یا گلاب ص رزنگوش ل بزد المرو بزد الکتان ع بکسر لام

وفتح کاف با نون فوقانی مشدد و الف ف بزرک ه السی طح اسم دی کوینه ح ب

کوینه ب ی ق منضج ملین خ تازه فربه مش سه درم ص عسل ل حلبه با عصاره

انجبار بزد المانذریون ع بسکون لام وفتح میم والف وفتح ذال معجمه وسکون ...

ضم تحتانی وسکون واو ف تخم مار چوبه ۵ کدو ن کی بیخ طبخ ر د ۲ خ بشابش دو درم
ن عسل ل در بحر یکباره حب الفلفل و نیموزن توری و بموزن شقاقل و جهت بیماری نسا
بوزن تخم کاکنج د د و دانگ وزن آن محلب بقشر و شش یک ان عنب الثعلب کوبند
بیون وحنظل تفیق الحا و بن المر و بفتح میم وسکون را و مهمله و واو مجهول ف مرد اسنگ
ن تخم مرو رنگ ۵ مروا وکنو جا طبخ د خ تازه و فربه ستر ما کل بش د و درم حب کلنار ل
برکمان یا بزرقطونا تفیق الهاء بن الانجره بفتح همزه و سکون نون و ضم جیم و فتح رای
مهمله و خفا و الماف تخم کرسنه ۵ انگنی یکی بیخ طبخ یا کوبندی خ فربه بش نیم مثقال تا سه درم
ن کیزال حرف و قرد مانا یا بزر کراث یا بزر جرجیر بن الخرفه ع بسکون لام و ضم خاء
معجمه وسکون رای مهمله و فتح فا ف تخم نورک ۶ لونیا کی بیخ ط ب ۳ ر د ۲ خ فربه بش
نیم درم جهت بیماری حاره بکوبند و شیره بگیرند حب تندل نصف وزن بزر قطونا بن الطیع
بفتح را مهمله مشدد و طاء مهمله و موحده و خفا و الماف تخم اسپست و تخم رنجفه طبخ داخ زرد
فربه بش پنج درم تا هفت درم ل بزر اللفت بن الهوع یونانی بضم ها و فتح واو و اظهار
تا ثانی ف توری بن غسمه ف بفتح اول و ثانی و سکون غین و فتح سین مهمله و میم
و خفا و الم سبز باشد مانند ابریشم که در میان آب بهم رسد و بزبان شیراز جل کب
الشیخ طلب ۵ موال بنجیه بضم اول و کسر ثانی وسکون تحتانی و فتح جیم فارسی
و خفا و الم بزر جیع حلوان بزنیشه ف بضم اول و کسر ثانی و تحتانی مجهول و فتح شین
معجمه و خفا و الم ازده کنجد تفیق التحتانی بن الجزر البری ع بسکون لام و فتح جیم
و زای معجمه تا و ضم رای مهمله ثانی وسکون لام و فتح موحده و کسر رای مهمله مشدده ثالث
سکون تحتانی م دو توف تخم گزر صحرایی بن الجزر البستانی ع بسکون لام و
فتح جیم و زای معجمه ثانی و ضم رای مهمله ثانی وسکون لام ثانی و ضم موحده ثانی وسکون سین
مهمله با فوقانی و الف و کسر نون ف تخم زرد ک ۵ کاجر کا بیخ ش ایکدرم بن الجنه

59

بنفشه ترقی ع بفتح باء مهمله گویند فارسی و سکون نون و فتح دال مهمله و ضم قاف و سکون
دیگر ثانی تحتانی ف تخم انده نوتو طح ی خ فربه سبزش غیره هم زمین جبه
من کبر اول شیم بزر اللبازي و بزر الخطمی ⊗ بسکون لام و فتح خاء معجمه و سه نقطه
دال و کسر زاء معجمه نوبه اول و سکون طاء مهمله و کسر میم و تحتانی و رشته ثانی ف تخم خیری است
طبع ح دگویند ب ی خ سیاه و سیاه ول از تخم خباری تخم خبازی بزر الرازیانج الرومی
⊗ بفتح راء مهمله ثانی مشدد و والف و سکون زاء معجمه ثانی و فتح تحتانی با الف ثانی
و ضم راء مهمله ثالث و سکون واو و کسر میم م انیسون ف بادیان رومی بزر الرمان البری
⊗ بضم راء مهمله مشدد ثانی با میم مشدد مفتوح والف و کسر نون و سکون لام و فتح موحده ثانی
مهمله مشدد ثالث م حب العلقل ف تخم انار دشتی ح جنگلی انار کی بیج بزر الکرفس
⊗ بسکون لام و فتح کاف و راء مهمله ثانی و سکون فاء و کسر سین مهمله و سکون لام ثانی و ضم موحده
و سکون سین مهمله ثانی با فوقانی و همزه و کسر نون ف تخم کرفس بستانی ابجود طح ی ش
تمام اول ظرا سالیون تنسیق الراء الفارسي وتعميق النون بزن ف بفتح اول
و سکون نون م زغن تنسیق المهمله و تعمیق الالف بس کبیراج کسر اول و سکون
ثانی و فتح کاف اظهار ه و سکون موحده فارسی با راء مهمله والف دواشتم در هندیست عیق
بساتج ف بفتح اول و ثانی با الف و فتح نون گیاهی است که شبیه برگ آن باشد و بر پوستش
باشد و زرکش بر وناس برامه و چون دیر البکند و روغنش زرد تا بسبنج ⊗ بکسر اول و سکون
سین مهمله و فتح فوقانی م کندر بستیتاج رومی بفتح اول و سکون ثانی و کسر فوقانی و سکون
تحتانی با فوقانی ثانی والف م خسکج کوکهرو بسفایج م بفتح اول و سکون ثانی با فاء
و فتح تحتانی ع اضراس الکلب ه کثالی طح ی ۲ ق مسهل بلغم و سوداء سطبر
قرنفلی بلغم و روغنش بعد از شکستن فستقی باشد ش دو درم تا پنج درم و گویند با دیگر مسهلات
از مثقال تا دو درم ص بلیله زرد یا ورد ل بهترن وی افتیمون دو نیم مثقال

تک شی و گویند سنا و قرظم تتمیق الدال المهمله بسدع بضم اول و کسر نیز و فتح ثانی و شدد
و سکون دال مهمله م بیخ مرجان ف بیخ قسریک مو لکا کی جز طب ی ق قابض مجفف مقوی مفرح
دل و حابس خون خ سرخ باریک ش نیم درم تا یکدرم ص کیترا ل کهربا و در حبس دم دم الاخوین
تتمیق الراء المهمله بسرع بضم اول و سکون ثانی و را مهمله ف غوره خرما طب ی
ق قابض ش از شراب یکوقیه ص سکنجبین ساده ل خرنوب تتمیق الزاء المعجمه بستان
افروز بضم اول و سکون ثانی و فتح فوقانی و الف و سکون نون و فتح همزه و سکون فا و ضم راء مهمله و
سکون واو و زاء معجمه م برطانیقی ف اکلیل تاج خروس طب ی ق قابض خ در سایه خشک کرده
ش دو درم تا چهار درم و گویند از تخم او یکمثقال ص کندر یا رازیانه ل حماض بسبایس بفتح
اول و سکون ثانی و فتح موحده ثانی با الف و فتح تحتانی و سکون سین مهمله ثانی نزد اهل مغرب ع رازیانه
ف بادیان ه سونف تتمیق الکاف بسک ف بفتح اول و ثانی و سکون ثالث و بسنک ف
بفتح اول و ثانی و نون ع اکلیل الملک تتمیق المیم بستام ف بکسر اول و سکون ثانی و فتح فوقانی
بالف و میم م بسبع بیخ مرجان تتمیق الهاء بسباسه ع بفتح اول و سکون ثانی و موحده ثانی و الف
و فتح سین مهمله ثالث و خفا و ها ه جاپتری طب ی گویند ق ملطف نفث مسهل خ زرد سرخ مایل
خوشبو ش دو دانگ تا درم ص صندل و گلاب ل جوزبویه بسنه بفتح اول و ثانی
اکلیل الملک تتمیق الشین المعجمه و تتمیق الالف بشکر آنتا ه بکسر اول و سکون
شین معجمه و ضم نون و سکون کاف با راء مهمله و الف و فتح نون و فوقانی و الف ثانی دوای هندیست
تتمیق الزاء المعجمه بشنیز ف بفتح اول و سکون ثانی و کسر نون و سکون تحتانی و زاء معجمه
در بیجاسب تتمیق الشین المعجمه بشبش بضم هر دو موحده و سکون هر دو شین معجمه
ف ورق حنظل ه اندراین مسکاپات تتمیق الغین المعجمه بشترغ بضم اول
و فتح نیز و سکون ثانی و ضم فوقانی و فتح راء مهمله و سکون غین معجمه ع اکلیل الملک ه اسپرک
تتمیق النون بشولیون یونانی دردی بضم اول و ثانی و سکون واو و کسر لام و ضم تحتانی

٦٢

وسکون واو ثانی نون ف سکوته کهنزال تحقیق الخاء بتسلکه یونانی بکسر اول و
سکون ثانی وکسر لام وسکون شین معجمه ثانی وفتح کاف ونفار لام چیلیا ؛ بشلمه بفتح اول
وسکون ثانی وفتح میم مریشیرع تجنک ه بکوتیس ق الصاد المهمله وتحقیق الحوصل
بصل الذئب ع بفتح اول وسکون معجمه وضم لام وکسر دال مبهمه مشدده وسکون تحتانی وضم
رمبرمرف بیاز تمی تحقیق الراء المهمله بصاق العقرع بضم اول وفتح ثانی وضم قاف وسکون یاء مثنی
ثانی ومیم وسکون راء مهمله مقع ؛ رخوة الفرع تجر العقرد زبد القرف سنگ ؛ چندرکانت بصل الفار
ع بفتح اول وثانی وضم لام وسکون تحتانی وفتح نون وعین سکون مار مهمله ؛ اشقیل ف پیاز موش
؛ کاندهه تحقیق الزاء المعجمه بصل الزیزع بکسر زاء معجمه مشدده وسکون تحتانی وزاء معجمه ثانی م
لبوس تحقیق السین المهمله بصل النرجس ع بفتح نون مشدده وسکون راء مهمله وکسر جیم
وسکون سین مهمله ف پیاز نرگس ؛ نرگس کی جڑ طح ی ا ش دو مثقال جهة ق تحقیق القاف
بصاق ع بضم اول وفتح ثانی والف وقاف ف لعاب دهن ؛ ه ارطح رق منضج محلل خ
ازمایم تحقیق اللام بصل العنصل ع بفتح عین مهمله وسکون نون وضم صاد مهمله وسکون لام
ثالث م اسقیل بصل ع بفتح اول وسکون ثانی وثالث ف پیاز طح ی ی گورنیح ؟
دم ق مقطع ملطف خ سفید مش ازتخم اودودرم ص سرکه ودوغ ل کراث شامی
تحقیق الطاء المهمله وتحقیق الخاء المعجمه بطیخ ع بکسر اول وطاء مهمله مشدده
وسکون تحتانی وخاء معجمه ف خربزه ؛ خربوزا طح ر کو یدب رم ق مدر مجلی خ گوشت او
تقی خ تخم قند شیرین ص سکنجبین ساده ل در جلاب با قلاو بزرقطونا تحقیق السین المهمله
بطارس یونانی بفتح اول وثانی والف وکسر راء مهمله وسکون سین مهمله م خرس تحقیق الطاء
المهمله بطباطیه بفتح اول وسکون ثانی موحده ثانی والف وطاء مهمله ثانی ف کسته ه ر د سکا
طح ی ا ق قابض خ سبز تازه ش دو درم ص کرفس ل حماض بطاع بفتح اول وسکون
ثانی با موحده ثانی ف قازه هنس طح ر ق مسمن ص سرکه و پیاز و سیر خشک

دروا انداز تمیق المیم بطمرع بضم اول سکون ثانی و میم در رغت جبیر الضفدع اطح
ی ای ق محلل خ سبز تازه ص مسفر جل ل فتق تمیق النون بطراساليون یونانی بکسر اول
وسکون ثانی و را و مهمله و الف و سین مهمله و الف ثانی و کسر لام و ضم تحتانی و سکون واو و نون م
بطراساليون بطراسیونانی کوه و ساليون کرفس تخم کرفس کوهی ہ پہاڑکی اجمود طح یج ق
مفتح مدرح سیاه مش بکیدرم ل شاه بلوط یا دو وزن ان تخم کرفس بنوزن انسنتین بطراوون
یونانی بکسر اول سکون ثانی با را و مهمله و الف و لام و الف ثانی و ضم واو ع دهن الجوف نقط تمیق الحمانی
بطیخ زقی ع بکسر اول و ثانی مشدد و سکون تحتانی و کسر خاء معجمه و زاء معجمه و قاف مشدد و سکون
تحتانی ثانی ف خیار کدو و هندوانه ہ خربوزه ط ی ی خ شیرین آید رص تهند یاعسل یا دخی و خوز
یا لبدرو تمیق العین المهمله و تمیق الموحده بعر النسبع بضم اول و سکون عین
مهمله و ضم را و مهمله و فتح ضاد معجمه مشدد و سکون موحده ف سرگین سوسمار طح ای ل ازبجر
تمیق الزاء المعجمه بعر الماعز ع بمیم و الف و کسر عین مهمله و سکون زاء معجمه ف پشک بز ہ بکری کی
مینگنی طم ح یی ق تنقیح منفذ خ تازه ص روغن گل تمیق اللام بعر الجمال ع بکسر جیم
و میم و الف و لام ثانی ف پشکل شتران طح یی تمیق النون بعر الضان ع بضاد معجمه
مشدد و الف و نون ف پشکل میش طح یی تمیق الغین المعجمه و تمیق الالف
بغراف بفتح اول و سکون غین معجمه با را و مهمله و الف م خوک نر که آنرا گراز نیز گویند تمیق
القاف و تمیق الالف بقلة الحمقاء بفتح اول و سکون ثانی و فتح لام و حوثانی
و سکون لام ثانی و ضم حاء مهمله و فتح میم و قاف و الف ف تورک ہ ساگ لونیا کا ط
حسک و یرنب ق معری دسکن ارجاع خ بهین در ق ص کرفس کو ینه جبره کویند بقلة
ال حس بقلة الزهراء بفتح زاء معجمه مشدد و سکون ها و را و مهمله و الف م بقلة الحمقا
تمیق الموحده بقلة الضبع بفتح ضاد معجمه مشدد ف بالکوری تمیق الراء
المهمله بقوع بفتح اول و ثانی ف کاو همبل و بلده بقلة الانصار ع بفتح همزه و سکون نون

۶۲

وسکون واو ثانی و نون ف سکرة مجهول تحقیق الخاء بشلشکه بونانی بکسر اول و
سکون ثانی و کسر میم وسکون شین معجمه یا ی ثانی و فتح کاف و قاف و لام مشلیا تا بشهلا فتح اول
وسکون ثانی و فتح میم مر شیرخ چینک و بکسر تحقیق الصاد المهمله و تحقیق الواو
بصل الذئب ع بفتح اول و سکون ثانی مجهول و ضم ذال و کسر ذال معجمه مشدده و سکون تحتانی
ومیر حرف بیاز ع تحقیق الراء المهمله بصل القرع بفتح اول و فتح ثانی و ضم قاف و سکون
ثانی و میم و سکون راء مهمله ایضا ع خروة الفرو حبر القرد و زبد العرف منک چند رکانت بصل
ع بفتح اول و ثانی بضم لام و سکون لام مشمولا و تشدید الف و سکون ماء مهمله ایضا ع اشتیف بیاز موش
که کانده تحقیق الزاء المعجمه بصل الزیز ع بکسر زاء معجمه مشدده و سکون تحتانی و زاء معجمه
بلبوس تحقیق السین المهمله بصل النرجس ع بفتح نون مشدده و سکون راء مهمله و کسر جیم
و سکون سین مهمله ف بیاز نرگس ع نرگس که جز طبع وی شن در اشتغال است تحقیق الصاد
بصاقع بضم اول و فتح ثانی و الف و قاف ف لوبیا ی ... ه طبع وی منفع لحلل
از صلابت تحقیق اللام بصل النصل ع بفتح نون مهمله و سکون نون و ضم صاد مهمله و سکون لام
ثالث مر اسقیل بصل ع بفتح اول و سکون ثانی و ثالث ف بیاز طبع وی گرم ...
در ق منقطع لطف خ سفید مش از تخم اود و دم ص مسکر دو دغ ل کراث شامی
تحقیق الطاء المهمله و تحقیق الخاء المعجمه بطیخ ع بکسر اول و ثانی مهمله مشدده
و سکون تحتانی و خاء معجمه ف خربزه خربوزه طبع وی ... ب ر ق مدر و مجلی
تقی خ تخم قند شیرین ص سکنجبین ساده ل در جلاب ماء و بزر قطونا تحقیق السین المهمله
بطارس یونانی فتح اول و ثانی و الف و کسر راء مهمله و سکون سین مهمله ف خس تحقیق الطاء
المهمله بطباط فتح اول و سکون ثانی موحده و الف و طاء مهمله ثانی ف کسته ...
طبع وی ق تا بض خ سبز تازه وش دردم ص کرفس ل حماض بطاع ع بفتح اول و کسر
ثانی با موحده ثانی ف قار خ هنر طبع ر ق مسمن ص مسکر ... بیاز و مسیر ... لدو

٦٣

در دوا غازر تمیق المیر بطمع بضم اول سکون ثانی و میم و در رخت جبة الحضراء طح
ی ق محلل خ سبز تازه و من اسقر جل ل فستق تمیق النون بطر اسالیون یونانی بکسر اول
و سکون ثانی و را مهمله و الف و سین مهمله و الف ثانی و کسر لام و ضم تحتانی و سکون واو و نون م
خطر اسالیون بطرابیونانی کوه و سالیون کرفس تخم کرفس کوهی ہ بہار کی اجمود طح تحی ق
مفتح مدر خ سیاه مثل بکیدرم ل شاه بلوط یا دو وزن آن تخم کرفس ثمون افسنتین بطر الاولی
ترپابکسر اول و سکون ثانی با را و مهمله و الف و لام و الف تا و ضم واو ع دهن الجرف نفط تمیق التحتانی
بطیخ زنقی ع بکسر اول ثانی مشدد و سکون تحتانی و کسر خا معجمه و زا معجمه و قاف مشدد و سکون
تحتانی ف خیار کده و هندوانه ہ تر بوز طب رخ شیرین آید ارص قند یا عسل یا ذبحی ز
البذر و تنسیق العین المهمله و تمیق الموحدة بعر الغبیع بضم اول و سکون عین
مهمله و ضم را مهمله و فتح ضاد معجمه مشدده و سکون موحده ف سرکین سوسمار طح ای ل
تمیق الزاء المعجمه بعر الماعز ع بمیم و الف و کسر عین مهمله و سکون زا معجمه ف پشک بز ہ بکری
مینگنی طح ی ق منفتح مسقن خ تازه ص رو فلفل تمیق اللام بعر الجمال ع بکسر جیم
و میم و الف و لام ثانی ف پشکل شتران طح ی تمیق النون بعر الضان ع بضاد معجمه
مشدد و الف و نون ف پشکل میش طح ی تسنیق الغین المعجمه و تمیق الالف
بغراف بفتح اول و سکون غین معجمه با را مهمله و الف م خوک نر که آنرا اکراز نیز گویند تنسیق
القاف و تمیق الالف بقلة الحمقاء بفتح اول و سکون میم و فتح لام
و سکون لام ثانی و ضم حا مهمله و فتح میم و قاف و الف ف تورک ہ ساگ لونیا طح
ب کو یند ب ق مبرد و مسکن اوجاع خ بهین ورق ص کرفس کویند جرجیر کویند
ل بقلة الزهراء بفتح زا معجمه مشدد و سکون ها و را مهمله و الف م بقلة الحمقاء
تمیق الموحدة بقلة الضب ع بفتح ضاد معجمه مشدده ف بالنکوری تمیق الواو
المهمله بقوع بفتح اول و تشدید کاف کاوجه بیل و بلده بقلة الانصار ع بفتح همزه و سکون نون

باسار و بہملہ و الف ف کلم ملبس بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم و کسر بای طح ح ی ۹ تمیمی بیل الہملۃ علی الکمہ
ع بفتح عین مہملہ و دال مہملہ و سکون میم ف بود یہ بری بقیس بفتح اول و کسر و سکون تحتانی ف درخت
شت و تمیمی الناقلۃ للخاطیف ع بضم خا ر مجمہ و ی مہملہ و الف و طا مہملہ تحتانی و سکون تحتانی
و ما سرن تمیمی القانون بفتح اول و سکون ف شہ ع بہ تمیمی الکاف بقلۃ الملاع بفتح اول
ثانی و فتح لام و میم فوقانی و سکون لام ثانی و فتح میم و کسر لام ثالث و سکون آ ف نشاہترہ و بت ساز
تمیمی الادم بقلۃ الغزال ع بکسر غین معجمہ و زا معجمہ و الف و لام شام مشکر شیح تمیمی المیم بقلۃ
بفتح اول و سکون و فتح لام و ضم فوقانی و سکون ہا با فا و الف و فتح با مہملہ و سکون سین مہملہ و کسر فوقانی
سکون تحتانی و میم در با در تجربہ بقمع ع بفتح اول ثانی ف بکم ع درخت کل محبوب و تنگ
صباغان بکار سیر طبع ی ق مخفف تازہ شیرازی و دم ص استخوان و سیس آن تمیمی
الہا بقلۃ المراسح ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح لام و ضم فوقانی و سکون ہا و ضم فا معجمہ بار مہملہ و الف
و سین مہملہ و ہا و کسر نون و فتح تحتانی شدد و فتحہا ف ترہ خرفہ ستانی جو ہلی کا ساگ کا صب گویند البقلۃ الحمقا
ع بفتح دال مہملہ شدد و سکون و کسر مہملہ و فتح تحتانی مشددہ ہ ساگ جو ہو اگویند یا بک بقلۃ اترجیۃ ع
بہمزہ حبشیہ دیا و ضم ہمزہ و سکون فوقانی و ضم رای مہملہ و کسر جیم و فتح تحتانی مشددہ ہم با در تجربہ بقلۃ بارد ع
بفتح موحدہ ثانیہ و الف و کسر رای مہملہ و فتح دال مہملہ تم کما بقلۃ لینہ و بقلۃ مبارکہ ع بفتح لام و کسر
تحتانی شدد و فتح نون و فتح اول و ضم میم و موحدہ ثانی و الف و فتح رای مہملہ و کاف ف درخت آلو
بقلۃ الحمقا تمیمی الکاف و تمیمی القرنفا بکسما بفتح اول و سکون ثانی و فتح سین مہملہ بام بری
نوعی از نان کہ آرد را بریدہ بریزند و در ریحانہا بگشند و توشہ مسافران سازند و گویند ف
تمیمی الکاف بلک ف بفتح اول و سکون ثانی م و زغ و جیزہ و سکل ع ضفدع تمیمی المیم بکم
ف بفتح اول و ثانی م بقم تمیمی النون بکاین ع بفتح اول و ثانی و سکون نون ف درخت بان
تمیمی الحتانی بکی ع بفتح اول و ضم ثانی و کسر جیم ثالث ردو او ہندیست بکرائی ف بفتح اول و سکون
با رای مہملہ و الف و کسر ہمزہ و سکون تحتانی و بکر دی بفتح رای مہملہ و کسر واو و سیوہ ایست بنام برگ

که از نارنج کوچکتر و از لیمو بزرگتر و شیرین بود و در ولایت اکبر و شباتکاره بسیار باشد تنسیق
الکاف الفارسی و تمیق الراء المهمله بکر بفتح اول و سکون کاف فارسی و فتح موحده و سکون
راء مهمله ف حیار چنبر کربانه تمیق الراء المعجمه بگاز به کسر اول و سکون ثانی فارسی با میم و الف
و راء معجمه شراب تمیق التحتانی بگنی ف بفتح اول و سکون ثانی فارسی و کسر نون و سکون تحتانی نام شرابیکه
از برنج و جواری و ارزن و امثال آن سازند تنسیق اللام و تمیق الموحدة الفارسی بلنجاسب
ف بکسر اول و فتح ثانی و سکون نون با جیم و الف و سین مهمله و موحده فارسی نام بوئیست در آن تمیق
الجیم بلاج ف بفتح اول و لام و الف گیاه لوبیا که از آن بوریا بافند بلبلج ع بفتح اول و کسر ثانی
و تحتانی مهمله و فتح لام ثانی و ف بلیله بهیراطاب کویند ی گ ق قابض ملطف مقوی معده خ رسیده
بکسر ثالث و ضم حس عسل با سبوس بنیسون و در بوئیدن خیری و در رنگوش ل آمده با ورق خبازی گویند
تایجه خشک و وزن آن اسس و نتش یک ن بلیله سیاه تمیق المیم الفارسی بلنج
بفتح اول و ثانی و سکون خاء معجمه نام ذاک سیاه و تمیق الحاء المهمله بلح ف بفتح اول و ثانی و سکون
حاء مهمله ف غوره خرما که اندک ترشی بهم رسانیده باشد گنی کهجور طاب ی تمیق الراء المهمله بلادر
ع بفتح اول و لام و الف و ضم دال مهمله و سکون راء مهمله بهلاوا طح ی م ق مقوی قطع لح ها
مز به کر بعد از شکستن عسل البلادر و هرشی نیمدرم حس کهجه یا روغن جوز یا مغز جوز با شکل فندق
بیخ وزن آن دو دانگ و نیم وزن آن روغن بلسان و نارجیل و با خردل کویند نتش یک ن
لغزا سپید بلارف بفتح اول و ثانی و الف نام اذربویه و آن بیخ غاریست که کنار آبها نان
فروانند تمیق السین المهمله بلبوس بفتح اول و سکون ثانی و ضم موحده ثانی و سکون واو
و سین مهمله نام بصل الزیر و کویند پیاز تیغ طاح ی الکویند بوق بقطع تم تر و تازه حب شیر تازه
دو شیدل بصل العنصل بلسق ع بضم اول و لام ع عدس تمیق الضاد المعجمه بلوط الارض
بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم طاء مهمله و سکون لام ثانی و فتح همزه و سکون راء مهمله و ضاد
معجمه نام کمادریوس تمیق الطاء المهمله بلوط بضم اول و ثانی و سکون واو و مشهور بیختن

٦٥

بی می گویند الا بیک تیتی لبب و ما بس چون سح سرخ رنگ سید و مش و درم تا و درم
من ریزن کرده بشکر خوردن ال ثث و بیرط یا بوزن ان فرفونه منبلی متن ثما تا ساسف
بکسر اول و ز و سکون نون و میم والف و فتح سین مهمله هر دو بیماسف تمیتی الکاف
ف بکسر اول و سکون نم آتش ملوط الملنج بسکون لام ثانی و فتح میم و کسر لام و ثث قب
و گویند گردکان تمیتی اللام ملاک ف بفتح اول و لام الف و میم بود ربک ف بفتح اول و سکون
مرلیسه گردکان ماش خوانند و تخم این را بلی گم این را تمیتی بیل طبح می گویند و ق
مانس معمول خ شیرین ش و درم تا درم تمیتی النون بلبن ف بفتح اول و سکون ثانی و
موحده و ثانی و سکون نون و خرفه تقلة الحمقا بلنساع بفتح اول و ثانی و سین مهمله و الف
شکره منقری و هور طح می گویندی ق لمنف محلل ح خوشبوئی تش ندرم ص مندل
ل ریتون و رح ملبسن بضم اول و سکون و ضم سین مهمله ابجر سفید ملطاون بفتح اول و سکون
طای مهمله و الف و فتح واو چوبی کاسنی بلبون لیونانی بفتح اول و سکون ثانی و ضم
واو و م سادح ملیسیحلون یونانی بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و کسر سین مهمله و سکون
تحتانی و ضم طای مهمله و سکون واو ثانی ف کنار گویند میوه بن تمیتی الحاء بلبکه
بفتح اول و سکون ثانی و فتح موحده ثانی و کاف خفا و لام مسکه بلوایه ف بفتح اول و سکون
ثانی و واو و الف و فتح تحتانی و م بالوایه در پشکوی ملبا رسته بفتح اول و سکون ثانی و
والف و سکون رای مهمله و فتح موحده ثانی و سکون نون و فتح دال مهمله برو تی و گویند
کتیبی بلبلیه ف بلیلج تمیتی الخاء ملبلیح ف بضم اول و سکون ثانی و ضم موحده ثانی و کسر لام
دوم و سکون تحتانی و جیم چینی زرد الو تمیتی النون و تمیتی الالف بنداغ بفتح اول
و خا و نون و فتح دال مهمله والف دوای هندیست و آن عبارت است از رخشکیه بر درخت
دیگر روید تمیتی الفوقانی بهاست بکسر اول و فتح ثانی و الف و سین مهمله و فتح الطا
تمیتی الجیم بنشبوج بفتح اول و ثانی و سکون فا و فتح سین مهمله ف نفسه شور شاخ

٦٦

طب ۲ درم کوئید ب د اکوئید ۲ ق مسهل صفرا و بلغم خ خوشبوی ش دو درم با چهار
درم از خشک او و پنجدرم از تر او ص سفرجل ل نیلوفر د بسیار و لسان حمل ج بفتح اول
سکون ثانی و جیم م بنگ و بیخ و شکران ع حزر سنگ اجواین ب ای ق مخدر قابض ن
خ سفیدش ش دو درم ص عسل ل لعاب خشخاش س ا افیون تمنوق الدال المهمله
بنات الرعدع بفتح اول و ثانی و الف و ضم فوقانی و فتح را مهمله مشدده و سکون عین
مهمله و سماروغ ف کلاه ماران ع گکن دهول و کهنبی تمنوق الراء المهمله
بنات النارع بفتح اول و ثانی و الف و ضم فوقانی با نون مشدد ثانی و الف و دویم راء مهمله
مر الجره ف کرزنباتر ع بفتح و سکون ثانی و فتح موحده ثانی و سکون راء مهمله م سپستان
تمنوق الشین المعجمه بنوماش ف بضم اول و ثانی و سکون واو با میم و الف ع
علف مونک تمنوق القاف بنذق بکسر اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله م فندق ف
بادام کشمیری رکوریشت طب د ع کوئید ح د اق مسهی خ بزرگ بالیده ش ۵ درم ص
فانیذل بادام شیرین با بوزن ان مغز جوز و کوئید جلغوزه تمنوق الکاف بنلک
ف بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی نوعی ابریسم فرومایه ست ع کر تمنوق الکاف
الفارسی بنک بضم اول و سکون ثانی و کاف ف تنوقو ریست که از بیخ مغیلان
در زمین خیزد طب ی ا ق قابض مجفف خ سفید فربه زرد سبک خوشبو ل سنبل
ر بفتح اول و ثانی بفارسی میوه بن د بفتح اول فارسی و سکون ثانی و کاف فارسی
ف خوشه خرما تمنوق النون بنجشکزوان بکسر اول و سکون ثانی و کسر جیم و سکون شین
معجمه و کاف و فتح زاء معجمه و واو و الف و نون ع لسان العصافیر بنسلوحن ع بفتح
اول و فتح ثانی و سین مهمله و ضم لام و سکون واو و فتح جیم فارسی م طباشیر طب
بنطافلون یونانی بکسر اول و سکون ثانی با طاء مهمله و الف و فتح فا و ضم لام و سکون
راو ف بیخ پنجنگشت طب ای ق قابض خ بیخ غلیظ ش یکمثقال ص کرفس ل

۶۷

ملنار بنگرالف ف بضم اول و سکون ثانی و فتح بوف بار او مهمله و الف سم بری که در
تریک یاب شده باشد کھرچن بن کیشن بفتح اول سکون ثانی و کسر فا رسی تخم
مجهول و ضم ها و سکون واو نام افروسه بن بضم اول و سکون کاف آبکار شیم تهورا
نیز گویند بفتح اول میوه دن تمیق الواو بیکوف بفتح اول سکون ثانی و ضم
فارسی اسپغول تمیق الهاء بنی مد بفتح اول و سکون ثانی و ضم فوقانی و سکون
واو و فتح میم دخان ها اکا سن بل بیشلیع بفتح اول و سکون ثانی و فتح قاف مهمله
مدش بند الملب ارمری تمیق الخا بیچ دشتنی بفتح اول و سکون ثانی و کسر جیم
و فتح دال مهمله و سکون شین معجمه و کسر فوقانی و سکون تحتانی دهتورا بنق ختنک
بضم اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله و کسر کاف و حا و سکون نون ثانی و کسر دال مهمله ثانی
ریشها طبیح بی مش لبت مثقال از روغن او تنسیق الواو و تمیق الالف
بوحا یونانی بضم اول و سکون واو با حا مهمله ماه برون تمیق المهمله
بوالدوا بیع بفتح اول و سکون ثانی و ضم لام و فتح دال مشدده و واو و الف
و موصده ف شاش حیا و بابونه بوالکلب بیع بسکون لام و فتح کاف و الف
ف کیرنگ تمیق الجیم بوعنج ف بضم اول سکون ثانی و فتح غین معجمه و سکون نون
ف سیاه الزه کلونجی تمیق الدال المهمله بوتنادف ریزمانی بضم اول
مجهول و شین معجمه و الف ف شلغم تمیق الراء المهمله بوتیمارف بضم اول و سکون
واو و کسر فوقانی و سکون تحتانی با میم و الف م تخم خورک گویند که بر لب بیمار شیند و از هم
مبارا آب بجه بزیر و با وجود تنگی آنکه خود برو تا شفیرن ما منوع نام ق کو شش
هما فطر وسپل بوصید بضم اول و سکون ثانی و کسر صاد مهمله و سکون تحتانی و ضم
کیکر بوقیضا دیوما بضم اول و سکون ثانی و کسر قاف و سکون تحتانی با ضاد معجمه
الف ف درخت شبه و سپیدار دوار بعل البقس بفتح اول و سکون ثانی و ضم

و ضم لام و سکون لام ثانی و فتح موحده و قاف ف شاش کاوخ از کاو نر بول الحمار
ع بسکون لام و کسر حاء مهمله یا میم و الف ف کبر خر تمیق الزاء المعجمه بوزف بفتح
اول و سکون ثانی و زاء معجمه زنبور سیاه که بر گلها نشیند ع بهوزا بوستان افروز ف م
گل تاج خروس بول المعز ع بفتح میم مهمله و سکون زاء معجمه ف شاش بز تمیق السین
المهمله بول الجاموس ع باجیم و الف و میم و سین مهمله ف بکبر کاومیش بول الناس ع
ف شاش آدمی طرح بیاق مجلی من زبدل ملک آب تمیق الشین المعجمه بور بیلشن
بوتا بضم اول و سکون ثانی و کسر راء مهمله و سکون تحتانی و کسر طاء مهمله م مرقشیث
تمیق الفا بوف بضم اول و سکون واو ف جانور کوف و بوم که بنحوست اشتهار دارد تمیق القاف
بورق بضم اول و سکون ثانی و فتح راء مهمله بوره ف تنکار ع سهاگه طرح ای کویندی ق مقطع
ستی ملطف مفتح طمح سفید رنگ ش در حصه بگیرم تا دو درم ص صمغ عربی و مضمضه کثیر و سر
ل انکح یا نمک اندرانی ش تمیق الکاف بوکلک ف بضم اول و سکون ثانی و فتح کاف و لام
و سکون کاف ثانی مرغ کوهی و ضحک و تبرکی خیلا و غوچ نامند تمیق الکاف الفارسی بورنک بضم اول
و سکون ثانی و فتح راء مهمله و سکون نون و کاف فارسی م با درنج تمیق اللام بول الابل ع بفتح اول
و سکون ثانی و کسر همزه و موحده ثانی و سکون لام ثالث ف کمیز شتر ع از شتر اعرابی بول ع
بضم اول و سکون ثانی م تمیق المیم بوم ف بضم اول و سکون ثانی و میم ع الو تمیق النون
بودیون بوتانی بضم هردو موحده و سکون هر دو واو و فتح دال مهمله و ضم تحتانی و سکون واو ثالث
و نون م بقلی بوزیدان بضم اول و سکون ثانی و فتح زاء معجمه و سکون تحتانی با دال مهمله و الف
بوزن ان و کویند سنا و رطح بی کویند ح سری ق ملطف خ سطبر تازه سفید با خطوط تنک گیرم
تا دو درم ص عسل یا خردل ل دو وزن آن بهمن سفید یا بوزن آن ع ج و نیموریز زرنباد یا سورنجان
بوغلصن بوتانی و درو بضم اول و سکون ثانی و فتح غین معجمه و سکون لام و ضم صاد مهمله ع لسان الثور
ف گاو زبان بوقلون بضم اول و سکون ثانی و فتح قاف و ضم لام و میم و سکون واو ثانی ع حر با

٧٩

ف بقا ب پرست ۞ کرکث بول الضباع بکسر یا و میم مشدد و سکون میم ثانی ا قتنای
ف کبیر گردکان بود بلوط خوک یونانی بضم اول و سکون ثانی و ضم دوم و سکون واو آخر فار مهمله
کسر با مهمله و سکون تحتانی و ضم خا معجمه و سکون واو ۞ لک ف درسیا د شاه ۞ شیر او بوباد دار
ف بضم اول و سکون ثانی با میم و الف و فتح دال مهمله و را مهمله و الف و دو بوماران بمعنی ال مهر
همیا سف تحقیق الحاوی بوزنه ۞ بوذینه ف بضم اول و سکون ثانی و زا معجمه و ضم نون تا و مثلثه
دال کسرا معجمه و سکون تحتانی و فتح نون در رشته نام میمون بوطانیه یونانی بضم اول و سکون ثانی
بالمای مهمله و الف کرکن ترکی و نی ۞ اف سیاه دارو تحقیق النخل بوق ۞ ادمنی بضم اول و سکون ثانی
و فتح را مهمله و همزه ملینه و دال و فتح همزه و سکون را مهمله تا و فتح میم و کسر نون و سکون تحتانی عرق بوکل
الحنی ۞ الدم ۞ بفتح اول و سکون ثانی و ضم لام و سکون لام ثانی و کسر فا معجمه و سکون نون و کسرای
معجمه و سکون تحتانی و کسر را مهمله و سکون لام و فتح موحده و کسر را مهمله مشدد ثانی ۞ ف شاکش خوک جنگلی
بولیری ۞ بضم اول و سکون ثانی و لام و فتح سین مهمله و کسر را مهمله درخت مشهور بیشه کم فرق شود
در هر جنگلی کشت بر رود کرد دربیابان رود و ثمرش سینه شرکار است دوای عظیم در درد ذمان کسین
الحاوی تحقیق الالف بجانشد بفتح اول و اظهار و الف و خفا نون با قوة و الف و ف با دنجان
علاوه ۞ بکسر اول و سکون ثانی با دم و الف و واو ف بلاد ۞ بهنگرله بفتح اول و سکون ثانی
و فتح کاف و الف در را مهمله و الف و العلیم الشیخ الهندی ام ۞ جمیز ۞ بفتح اول و کسر ثانی و تحتانی و دال مهمله
بلیلست تحقیق الموصل ۞ هارسیب بفتح اول و الف و کسر را مهمله و سین مهمله و تحتانی مهمل المرید
قل سب ف مقوی دماغ تحقیق الحلیب بجج بفتح اول و سکون جیم نام بوزیدان ۞ صرلیج ۞ بفتح اول و سکون
با را مهمله و الف و فتح میم مریبه مشک طبیع حجر ۞ ح ف بکسر اول و سکون ثانی و ضم یا و مهمله و دال و کبود
کنند ربید ۞ بیابان و گویند نوعی شتر مرغ کبود ۞ حرف الدال المهمله بدار امرود بفتح همزه و سکون
میم و ضم را مهمله و سکون واو و دال کل امرود مقوی دماغ تحقیق الراء المهمله بجاد بفتح اول
و الف و را مهمله ۞ بوزه و گویند کل کزمان و گل تا تج طرح ی ق ۞ زرد و روش شکفته

حن زعفر در ل جده مجمق الجیم ع بفتح اول و ثانی و ضم قاف و سکون لام و فتح حاء مهمله و جیم ع
خراز الصوف کل منکدران مانند زنگ جیری بر سنگ نشیند مفتوح پتوج بفتح اول و ضم ثانی و اظهار آن
و واو مجهول و جیم و فتح تو حد فارسی فوقانی مسطر دوم درخت هندیست که در کشمیر از قشر او اوراق
سازند و بجای کاغذ بر آن کتابت نمایند تمنبق الراء بهوج ذت بکسر اول و سکون ثانی و ضم راء مهمله و
سکون واو و ذال معجمه بر یجا تمنبق الکاف الفارسی بهانک بفتح اول و اظهار ثانی و الف و خفاء
نون و کاف فارسی مرقب تمنبق اللام بهانمل بفتح اول و اظهار ثانی و الف و خفاء نون و فتح نون
هندی و سکون لام مرکشنج ف کل کنده مجهود ل بفتح اول و ضم ثانی و اظهار آن و واو مجهول و دال
مهمله مخرع طلوت ابرک تمنبق النون بهرآمن و بهرمان ف بفتح اول و سکون ثانی و راء
مهمله و الف و فتح میم و سکون نون در لغت اول و با میم و الف و نون در لغت ثانی یاقوت سرخ
دغازه که زنان بر روی مالند و کل حسکدانه بجهن م بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم مشهور است
همین نام و کوبیدا سکنده ولایتی آرسنج بهکن سفید اسکن طرح ی کو منح ز رو بمن
مفرح و مقوی دل و بسرخ مش مکیدم حس انیسول تو دری و لسان العصافیر تمنبق الهاء
بهاربه ف بفتح اول و ثانی و الف و کسر راء مهمله و موحده ثانی و ها ثانی ف کل کبی مقوی باغ
بهرامه ف بفتح اول و سکون ثانی و راء مهمله و الف و فتح میم و خفاء ها ع بهرامج بید مشک
بهروجه و بهروزه ف بکسر اول و سکون ثانی و ضم راء مهمله و واو مجهول و فتح جیم در لغت اول
و زاء معجمه در لغت ثانی و خفاء ها بر یجا تمنبق الیاء التحتانی بهارنکی بفتح اول و اظهار ثانی
و الف و فتح راء مهمله و سکون نون و کسر کاف فارسی دوای هندیست تمنبق الیاء
التحتانی و تمنبق الالف بیش تیشا بکسر اول و سکون تحتانی و شین معجمه و کسر فوقانی و تحتانی
مجهول ثانی و شین معجمه ثانی م ماه فرفنی تمنبق الشین فابیل خشت بکسر اول و ثانی مجهول
و سکون دال مهمله و کسر خاء معجمه و سکون شین معجمه و فوقانی ف شیرخشت بلنیت
بکسر اول و ثانی مجهول و خفاء نون سنجر نیست ... در هند از چوب آن دسته چابک سازند

دبی بیت نیز فسی و نیز هست ف فیهران بمعنی الثاء المعجمه بجع [illegible] بکسر اول و ثانی الجیم
کسر ثاء معجمه و ضم میم و سکون ثاء معجمه ثانی [illegible] بمعنی مسلوخ [illegible] بکسر اول و سکون ثانی
معجمه و فتح میم و سکون سین مهمله و ضم نون و سکون راء و ف نخم مرغ [illegible] بریان کرده
تمیق الدال المهمله بنیادف بکسر اول و ثانی مجهول [illegible] مشهور [illegible] کتاب [illegible] مانند [illegible]
بشمین [illegible] فندف بکسر اول و ثانی مجهول و سکون دال مهمله و فتح راء
و سکون نون [illegible] بکسر اول و ثانی مجهول و راء مهمله و فتح ثاء معجمه [illegible]
المهمله بیل اخجرف [illegible] درخت [illegible] بیل [illegible] بکسر اول و ثانی مجهول و فتح
دال مهمله و سکون سین مهمله و فتح [illegible] سنگ آبی که [illegible]
[illegible] بکسر اول و ثانی مجهول ف [illegible] بکسر اول و ثانی [illegible]
[illegible] نور [illegible] که چون [illegible] باشد و از [illegible] العصا [illegible]
بکسر اول و سکون ثانی و ضم ضاد معجمه و سکون لام و فتح عین مهمله و صاد مهمله والف و کسر ثاء
و سکون تحتانی ف [illegible] کنجشک [illegible] چیزی [illegible] تازه تمیق الاوع [illegible]
بمعنی الاوزع بضم همزه و سکون واو و خایه مرغ [illegible] تازه [illegible] بکسر اول و ثانی
مجهول با واو والف [illegible] تمیق السین المهمله [illegible] سوس بضم سین مهمله
و سکون واو و فتح سین مهمله [illegible] تمیق الشین المعجمه بیشک بکسر اول و
سکون ثانی [illegible]
[illegible] بکسر اول فارسی و سکون [illegible] بکسر اول و سکون
ثانی و شین معجمه و ضم میم و سکون واو ف حیوانی است مانند [illegible] معروف [illegible]
البیشی [illegible] درخت [illegible] تمیق الضاد المعجمه [illegible]
[illegible] بکسر اول و سکون کاف [illegible]
[illegible] تازه تمیق الطاء المهمله [illegible]

بیض البط ع بضم ضاد معجمه و سکون لام و فتح موحده ثانی و سکون طاء مهمله ف خایه بط خ تازه

تمیق الفا بیض مسلوق ع بکسر ضاد معجمه و فتح میم و سکون سین مهمله و ضم لام و سکون واو ف

تخم مرغ بریان کرده و جوشانیده تمیق الکاف بیخ مهک ف بفتح میم و سکون ها ء مرمکی

سیه مشک ف بکسر میم و سکون شین معجمه نوعی از بیدست که از گل آن عرق کشند تمیق

اللام بیض الحجل ع بفتح حاء مهمله و سکون جیم و لام ف خایه کبک ف مبهی خ تازه بیل بکسر

اول و یاء مجهول و لام برابر کل را این بیل تمیق المیم بیض الحمام ع بفتح حاء مهمله با میم و الف ف تخم کبوتر ف مبهی

بیض النعام ع بضم نون و فتح عین مهمله با الف ف خایه شتر مرغ خ تازه تمیق الهاء بیجاده ف

بکسر اول و یاء مجهول و جیم و واو و فتح دال مهمله کهربا را گویند سنگیست زرد رنگ که از جواهر فرومایه باشد

و گویند بیجاده بیرون را جذب کند بیرزه ف بکسر اول و یاء مجهول و سکون راء مهمله و فتح زاء معجمه بر ریگ

بجیله بر روزن بهیله ف ام خرنه بیقله بفتح اول و سکون یا و فتح قاف ف بیف که گفته شد تمیق الیحتانی

بیخ چوچی بضم جیم فارسی و سکون واو و کسر جیم فارسی ثانی ه چوبک که جبر که اهرار کودکان عرق جو بر جا با

کی اهیا مرغ بیخ جینی ف بکسر اول و یاء مجهول و کسر خاء معجمه و جیم فارسی و سکون یحتانی ثانی و کسر نون

در حوبیسی و بیخ خیا به ساخته دشتی ف با شین معجمه الف و فتح نون و همزه ملینه و فتح دال

مهمله و سکون شین معجمه ثانی و کسر نون و فا ه کنگهی که جبر بیخ موت جنگلی ه ف مخدر بیرزه

ف بکسر اول و یاء مجهول و راء مهمله و کسر زاء معجمه ه بریجا تر تمیم الباء الفارسی ونسیقه و تمیق

الالف یادراه بموحده فارسی و الف و دال مهمله هند و راء مهمله و الف ف کل درخت هند پاول

بموحده فارسی و الف و فتح دال مهمله هندی و سکون لام یاداه بموحده فارسی و الف و راء مهمله ف

طح تمیق التاء یاهنگی یا ت ه بموحده فارسی و الف ف ابریشم تمیق الدال المهمله

پاکهان بهبان ه بموحده فارسی و الف و فتح کاف و الهاء و الف و نون و کسر موحده و الهاء یا و ثانی

و کحال مجهول حنبلیا تمیق الذال المعجمه پانیذ ف بموحده فارسی و کسر نون و سکون تحتانی

کعب الغزال و فانیذ ه تباسه تمیق الراء المهمله پاکره بموحده فارسی و الف و فتح کاف

٧٣

و سکون رای مهمله درخت هندیست که قشری از او رفت بر بت ضرب یا ذ ... بود
فارسی واو و فتح زا و سکون نون ترکیب است با معنی شوخ بید و با کینه ...
جز پیره تمیق الکاف با ملک فارسی بمعنی ... الف و فتح میم فارسی ... سرکش و گرنگ
شده یا ... آنرا حسن حساب بهند ... شوخ ... نیز ... طعام بالک ... فارسی
و الف و فتح لام ... مان طرب تمیق النون با آن ... الف ...
طرح تمیق الخفانی با بری ... الف و فتح ... فارسی ثانی ...
فشمشاد ... تنسیق الیاء ... و ضم الاول ... تقدیت با را ...
فوتا و ... بمعنی ... الف ... طرب ...
فارسی و سکون ... دکه جیم ... و دوای هندیست تمیق الجیم ... بفتح الاول ...
فوقانی ... تنسیق الحاء المهمله ... بفتح الاول و سکون ...
... تنسیق الدال المهمله و تمیق الکاف ... بفتح الاول و دال ...
و فتح را ... و الف ... یاقوت سرخ تمیق الحاء ... بفتح الاول ... و دال مهمله
... تنسیق الراء المهمله و تمیق الدال المهمله ...
اول ... و سکون راء مهمله و فتح واو و سکون نون ... تمیق الکاف ... ف ...
نوعی از ... دار ... و ... بکسر الاول ... و سکون سین مهمله ...
و سکون ... در ... و سکون ... نورست که ... آن سیاه و ...
و ... سرخ و ... آتش ... فتح اول ... و سکون
... فتح نون ... جانوریست که ... تمیق الکاف القاف ...
بکسر اول ... و سکون نون ... بکسر اول ... ثانی ...
مجهول ... نون و کاف ... دوای هندیست تمیق اللام ... بفتح اول ...
و سکون ... تمیق المیم ... جسم ... بفتح اول ...

فارسی وسکون ثانی وفتح جیم فارسی کاو قطاس ؏ سره کاو تمیمة النون پراذران
بفتح اول فارسی وسکون را ؏ مهمله ومد همزه ودال معجمه با راء مهمله والف جانوریست شکاری
ازجنس چرغ ؏ زمج پرچین ف بفتح اول فارسی وسکون یا وفتح موحده فارسی ثانی ژ
ج فرنج ورجله ؏ لونیا وکھول پرسیاوشان ؏ کزبرة البر ؏ رانج هنس وکزجاه
دسنبل که درکنار جاه وچشمها میروید طح ی کو یذمع ح ب ق منضج ملطف محلل
مفتت مسهل بلغم وسوداء سیاه چوب سبز ورق یا سیاه چوب سبز مایل شش درم
تا ده درم حب مصطکی یاکثیرا بوزن او ومقدار یاکیتم وزن رب السوس یا دو دانگ
وزن ان زوفا پترن ف بفتح اول فارسی وتا ف کسره زغن تمیمة الهاء پرکنه ف بفتح
اول فارسی وسکون ثانی وفتح کاف نون ترکیبی از بوریا فرش ؏ ارکبه پرشید ف بفتح اول فارسی
ثانی وسکون تحتانی وفتح جیم فارسی لیف خرما تمیمة الیحمانی پرنجی ؏ بضم اول فارسی وسکون ثانی وکسر موحده
وسکون تحتانی م نرسی تتمیة السین المهمله وتمیمة الالف پستا ؏ بکسر اول فارسی وسکون
سین مهمله وفتح فوقانی فستق طح ف مبهی تمیمة القوفانی بستف بکسر اول وسکون ثانی فوقانی
مرهم آرد وآرد بریان کرده بزبان ترکی تلقان خوانند تمیمة الکاف پستاسک ف م
اسپه بان ؏ لهسورا تمیمة الکاف پستنک ف بفتح اول فارسی ثانی وسکون نون وفتح کاف
فارسی وسکون کاف ثانی ثرار تمیمة الواو پست جو بکسر اول فارسی وسکون ثانی وکسر فوقانی وفتح جیم
آرد جو تتمیة الشین المعجمه وتمیمة الکاف پشک بکسر اول فارسی وسکون شین معجمه وکاف سرگین
تمیمة اللام پشکل بکسر اول فارسی وسکون ثانی وکاف ف سرگین تتمیة الکاف وتمیمة الدال المهمله
پکند ف بفتح اول فارسی وسکون نون ودال مهمله بزبان جنوق ان تمیمة الکاف الفارسی
پکهراگ ؏ بضم اول فارسی سکون ثانی واظهار ها با راء مهمله والف وکاف فارسی ف لسراق
تمیمة النون پکهب انجن ؏ بضم اول فارسی وسکون ثانی واظهار ها وفتح موحده فارسی ثانی همزه
وسکون نون وفتح جیم وسکون نون ادویه هند نیست جهة امراض چشم طح تتمیة اللام

45

[illegible]

رتمیق الالف بالامس بابرادج بفتح اول و رسی و دوم والف و سکون سین مهمله و مو
فارسی والف و فتح مو مهمله فارسی نات برا مهمله و الف ثالث ف درخت بلوط جنگ
تیح صوالسین المهمله بلاسع بفتح اول و حرف چه دیکر طرح ق طین تمیق الکاف
بلستک ف بکسر اول و سکون سین مهمله و ضم فوقانی ام درخت بلبک مشک بفتح اول
فارسی و سکون نون و کاف و کسر میم و سکون شین معجمه نرجبک ف بالکاف نیز درخت تمیق
اللام بلاس چپاب بکسر اول و را و الف و سین مهمله و کسر موحده فارسی ثانی و سکون فوقانی و فتح
موحده فارسی ثالث بارسی جبل درخت هندیست بلیاک ف بکسر موحده فارسی و سکون لام و دوم
بلبل بلبل بفتح اول و ثالث و سکون ثانی بفتح واو و ثمره هندیست که اکثر در کشت برک خراسانها
سیکارند و با نخورش نیکوست نوع تمیق المیم بلرف بفتح اول فارسی و سکون ثانی و میم
در خاک تمیق الیا بلغنده ف بفتح اول فارسی و ثانی و سکون غین معجمه و فتح دال مهمله
خرم مرغ و میوه که بوسیده باشد بلیه ف بفتح اول فارسی و ثانی درخت دار که در نیز
فارسی شیر حیوان تو زاینده که آنرا فله و رنگ نیز گویند تمیق الخا بلخی ف بضم اول
و سکون ثانی و کسر جیم فارسی خربوزه بلیسک ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف
نون بکسر دال مهمله نوعی از خربزه تمیق النون و تمیق الالف بنیاد بضم اول
و ثانی و سکون سین مهمله و فتح نون و دوم واو و میم بکبر تمیق الفوقانی بجنکشت ف
بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم و سکون نون ثانی و ضم کاف و سکون سین معجمه
درخت سنبل الطیب اگویند در تمیق محلل بعقب تمیق شقالی بفتح اول
بدون شهداز تمیق الدال المهمله بندق بفتح اول فارسی و سکون ثانی
تمیق الراء المهمله بنوار بفتح اول و سکون ثانی و واو و الف و رای هندیست در قلت
تمیق الکاف بنج بابک ف بفتح اول فارسی و سکون نون و جیم و موحده فارسی
ثانی و الف و فتح کاف و کاسرخان بنانک ف بفتح اول فارسی نون و الف و فتح نون

[illegible]

نوریکه ع جمع پیدا ف بفتح اول فارسی وکسر ثانی وسکون تحتانی وفتح راء مهمله م گل خطمی
تمیق الکاف الفارسی پینک بفتح اول فارسی وسکون نون وکاف فارسی م خوشه خرما تمیق المیم المعجمه
مر بفتح اول فارسی م تباجوری تمیق الها پنبه دانه ف م بولا بفتح باء وفتح خی خیک ف
کیکر ابجه کرپله ف بفتح اول فارسی وسکون یا وفتح جیم وهمزه ملینه وضم کاف فارسی سکون را مهمله
وفتح موحده م بدمشک تمیق الراء وتمیق الفوقانی پوست بضم اول فارسی وسکون واو وفوقانی
در حکم تمیق الشین المعجمه پوشش ف بضم اول فارسی سکون واو وفتح موحده فارسی ع
م تمیق الکاف پوبک ف بضم اول فارسی سکون واو وفتح موحده فارسی ع م پوشاک ف
بضم اول فارسی وثانی مجهول وفتح شین معجمه م کره تمیق اللام پوپل ف بضم اول فارسی وثانی مجهول وفتح
موحده فارسی م فوفل ع سپاری تمیق الواو پوپو بهر دو موحده فارسی سکون دو واو م بهر
آواز مهر تمیق الهاء پوپه بضم اول فارسی وسکون واو وفتح موحده فارسی وخفاء ع م پودینه
بضم اول فارسی وثانی مجهول وفتح نون م خربوزه وهندوانه ودیگر میوها که درون شان مضمحل وکوره
باشد تمیق الیاء پوتی ف تخم خاروار گوشه م چرچرکی ع پوتن دربندی
بضم اول فارسی سکون واو وکسر شین معجمه وفتح دال مهمله وسکون راء مهمله وفتح موحده وسکون نون وکسر
دال مهمله ف نیات که از ارس و در سید آرند وان نباتیست که بهجان میگویند نباتی سازند
در بیان مابین عنب الثعلب با بزر الهند با ششن با عصاره ما میران پوپی ع بضم اول فارسی وثانی
مجهول ف ستبز هندیست مشابه انگور بر باره سید دانه بعینه ثمر عنب الثعلب وازتر ثانی نخورش
تمیق الها وتمیق الالف پهلسا ع بفتح اول فارسی واظهار ها وسکون لام وسین مهمله م
میوه مشهور هندیست تمیق الدال المهمله پهرهند ع بفتح اول فارسی واظهار ها وسکون راء مهمله
وفتح ها ثانی درخت هندیست م فرو تمیق الراء المهمله پهنوترف بفتح اول فارسی وسکون
ثانی وضم نون وسکون واو م بهی تمیق الکاف پهمرک ع بفتح اول فارسی وسکون ها وفتح میم
وراء معجمه وسکون کاف م فارسیست تمیق اللام پهکر مول ع بضم اول فارسی

ودر جونپان بفتح کاف و سکون رای مهمله و ضم میم و سکون واو درواى هندست تتمیمة الفا
ف پیبیا بفتح اول و سکون ثانی بوزن والف و فتح نون ... بوزن ... باشد تتمیمة الیاء
بهنکری بفتح اول و کسر ثانی والطبار و سکون نون هندی و فتح کاف و کسر را ... شباب
ف ... بفتح اول فارسی ... خلل تشبیه البا والخا تتمیمة ...
پیاپا بکسر اول ... والف ... و سین مهمله ... از ... تتمیمة ...
پیکوب ف طعامیست که از جوز مغز و شیره و عنبر سازند تتمیمة الدال المهملة ...
ف بکسر اول ... از امرود ... تتمیمة الراء المهملة پیار بکسر اول فارسی ...
والف ... که رشته ... از تخم ... نقل ...
پیلاد ... بکسر اول فارسی و سکون ثانی و فتح ... فارسی ... لام الف و ضم میم و سکون واو
ف قلندر ... بکسر اول و سکون ثانی و ضم میم ... سوال ...
تتمیمة الشین المعجمة بیش بکسر اول و سکون ثانی و شین معجمه ...
بکسر اول و سکون ثانی و لام و ضم کاف ... و واو ... الفیل ... و ...
... تتمیمة الکاف پیلک ف بکسر اول فارسی ...
و فتح نون ... که ... سازد پیچک بکسر اول ... مجهول و فتح جیم
فارسی ع عشقه و لبلاب تتمیمة اللام پیل بکسر اول ... و سکون ... و فتح ...
ف قلندر ... و نیز نام درخت مشهور ... پیپل بکسر اول فارسی و سکون ...
... تتمیمة النون بیغن بفتح اول و سکون ثانی و ضم غین معجمه و سکون ...
... تتمیمة الواو بیلو بکسر اول و سکون ثانی و ضم لام ... پیلوف بکسر اول
و سکون ثانی و ضم نون ف ... تتمیمة الهاء پیچه ف بکسر اول
... مجهول و فتح جیم فارسی ... پیلیه ف بکسر اول ... و فتح لام ...
تتمیمة الیاء ... بفتح اول و سکون ثانی ... تتمیمة التاء الفوقانیة

٧٩

وتمیق زمین الالف تال مکیاراه بفوقانی والف ولام وفتح میم وکاف اظهارنا والفانی و
راء مهمله دوای مشهور هندیست تاپیاسه بفوقانی والف وحا ونون و موحده ف سن تمیق الموحده
تاکوب ریوی بفوقانی وضم کاف و سکون واو فرمول تمیق الفوقانی تاسمصت بی افوقانی
والف وکسر سین مهمله و سکون میم و فتح صاد مهمله و سکون فوقانی ترشه ترنج تاعل سب بربری
بفوقانی والف و فتح غین معجمه و سکون سین مهمله عاقرقرحا تمیق الخاء المعجمه تاخ بفوقانی والف وسکون
خاء معجمه زخمی که حوب برابریم سازند انس آن از همه بیشتر ماند و آن را تاخ سیر گویند
تمیق الدال المهمله تاردف بفوقانی والف و فتح راء مهمله کنه که برگاو و دیگر حیوانات بچسپد تمیق الراء
المهمله تارف بسکون راء مهمله درختیست شبیه بدرخت خرما که از ان الی حاصل کنند که تا در د گسترد
و اکثر در ملک هندوستان شود و درازی برگ ان از هر یک گز بیشتر و برهمنان کتابهای خود بر آن نویسند
و در میان برک آن رسمه گوشت خود باره ستاره برک آن درخت پیچیده و آن را هند بالسقسر گویند عوفانی
و کسر لام و سکون سین مهمله و کسر فا و سکون تحتانی و کسر سین مهمله نانی ف تخم سپندان اسفند تالیسیتر
بفوقانی والف و کسر لام و سکون تحتانی و سین مهمله و فتح موحده فارسی دزو کاشنده دوای هندیست تا
تمیم مرکل حاصل تمیق العین المعجمه تاغ ف بفوقانی والف درخت تاغ و تخم مرغ تمیق الکاف
تارنک ف بفوقانی والف و سکون راء مهمله و فوقانی و نون ع عنکبوت تاشک ف بفوقانی
والف و فتح شین معجمه مسکه زبد تافتک ف بفوقانی والف و فتح فا و سین معجمه مرد یوجرع ازه
تاکلت بفوقانی والف و فتح واو حفره کا و خوانند تمیق اللام تال ف نام درخت تار تامول و
تامول بفوقانی والف و ضم میم و واو مجهول در لغت اول و سکون نون و ضم موحده و سکون واو ف برگ
تمرل که پان و ماک بیل پان گویند ای تمغول و کاث داکه مجموعه ل قرنفل تاول ف فتح واو
مادک تمیق النون تارین بفوقانی والف و کسر راء مهمله و سکون تحتانی و نون و بی نون نیز آمکه
از درخت تار حاصل شود دان شرتی بود که از رستن بار در دهم آرد تمیق الواو تا هوف
بفوقانی والف و ضم لام شرابی تمیق الهاء تارجوبه بفوقانی والف و راء مهمله و ضم جیم تاره و واو مجهول

[illegible]

و فتح و سوم ابیرون تا آنکه ف بفتح ثانی و الف در آخر تیغ ثانوی از ستون تنبیق الثانی

آلکی ف بفتح تا والف و سکون ها و کاف فارسی مشهور است سیر خرمائی تسبیق الباء الموحده و تنبیق الی

تبرنج بفتح اول و دوم و سکون با و ابجد و فتح زاء معجمه نباتی که مسکر سفید و نوعی از زنگ بیست از قسم سنگ

و قسمی از آنکور (؟) نشانی خیزد و میرا بیر گویند تنبیق الراء المهمله تاشیرف بفتح اول و الف و الف و کسر شین و یو

سکون تمام شلوخن تبریع بکسر اول سکون هوشدف نرد و مذاء و سو تنبیق النون تیر خون ف

بفتح اول و ثانی و سکون را ابجد و ضم خاء معجمه و سکون واو ع صاحب کرنیبر جهانست سبخی زنگ بیر بخت

و گران در اهل کشت طهران از آن چوب بستی سازند و گوسفند به بخ بیره گویند لقمی الحوشه نوعی از رند

که بالحام دمان بخورند و آن را ترخوان و ترخون خوانند و معرب آن طرخون تنکارف بکسر اول

و سکون تا و کاف و الف و فاء و ع کاتا عمل العمل تنهاده ف بفتح اول و ثانی و سکون را مهمله

و فتح زاء معجمه تبرزدتین مکه بکسر اول و سکون ثانی و نون و ضم میم و کاف مشدد م از فرنسیق

الفوقانی و تنبیق الکاف تتریک ع بفتح اول و کسر ثانی بکسر را و مهمله سکون ثانی و کاف

و سماق تنبیق المیم تتم ف بضم هر دو فوقانی م سماق تنبیق التحتانی تتری ف

بفتح اول و سکون ثانی و کسر را ابجد م سماق تملی بفتح و سکون ثانی و کسر لام م چوبی طسین

الخاء المعجمه و تنبیق المهمله تخم جار و ف م المر علیل تنبیق الفوقانی تخم اسبست

بکسر همزه و سکون سین مهمله و کسر با و فتح را و سکون سین مهمله تا و فوقانی م بزر الرطبه تنبیق الخاء المعجم

فتح اول و سکون ثانی کاف کسره و کنبار و ع بهل تنبیق الضاد المعجمه تخم حماض بفتح حا و مهمله

و میم مشدد و الف و ضاد معجمه ع جبکی تنبیق الکاف تخم ترک ف ع بزر الارجلة

اللام تخم خلال ف بکسر خاء معجمه و لام الف م المر علیل تخم کال ف بضم کاف م زر ریحی

زرد رنیابه کل تنبیق المیم تخم شاهسفرم ع بزر الریحان تنبیق النون تخم سپندان

ع اسپند تخم کتان بفتح کاف فوقانی والف ع بزرالکتان تنبیق الهاء تخم تنبک د دانه تمبو

و سکون نون و کاف فارسی و دال مهمله و تحتانی مجهول با واو و الف و نون ع خراسان

۸۰

[illegible]

٨١

خراسان از اجزای شجم باشد بفتح موحده فارسی و الف و لام نوعی بلاس با شمره شجم خوند ف بضم خای معجمه
و سکون رای مهمله و فتح واو نوعی از کتانی ریح تمیق التحتانیه شجم تیر ماهی بکسر فوقانی ثانی و سکون
تحتانی و رای مهمله با میم و الف و کسر کاف زرد که مال گکنی شجم نشر تیبای ف نخمی است از قسم کیا
لیکن بسیار کوچک و تنسیق الدال المهمله و تمیق الواو تدرو ف بفتح اول و ضم دال مهمله و سکون راء
مانوریست سرخ رنگ بشتر در صحراها پیدا میشود تنسیق الذال المعجمه تمیق الجیم تذرج بفتح اول و ذال
معجمه و سکون راء مهمله ف تذ لعده ها و اما بنرطح ب گوشت و تعوی دانج تمیق الواو تذرو ف بفتح
اول و ثانی و سکون راء مهمله و واو مجهول مرغ دشتی تنسیق الراء المهمله و تمیق الالف تراب صبیل
بضم اول و ثانی و الف و کسر موحده و فتح صاد مهمله و سکون تحتانی و دال مهمله ف خاکیست از زمین که کوی تر بجا
بکسر اول و سکون راء مهمله و فتح موحده فارسی و الف و ها و لام لفظیست هندی که بعربی ابوالعلق و ان مهاجر
از ترکیب بلیله و بلیله و آمله ترکتا بکسر اول و سکون را و ضم کاف با فوقانی هندی نیز لفظ هندیست که عبارت از ترکیب
زنجبیل و دار فلفل و فلفل کمیده ترمرا بکسر اول و سکون را و کسر میم و راء مهمله ام جرجیر تمیق الموحده
ترب ع بضم اول کون باشد ترتولی بفتح اول و موحده و کاف ام قراقروت و کشک سیاه تراب ع بضم اول
و فتح ثانی و الف ف خاک مثی تمیق الجیم ترنج ف بضم اول و فتح ثانی و سکون نون ع اترج
بجورا تمیق الخاء المعجمه ترنخ ف بفتح اول و سکون ثانی نام ترنج و نام گیاهی است تمیق الدال المهمله
ترید ع بضم اول و سکون ثانی و ضم موحده نشوت و ناک شیر طح ی ف مسهل بلغم خام چینی مغیلین
مدور بعضی مجوف و در رسیدن سفید رود کوفته گردد و کهن بارنگ سیاه و در سکنجبین خیره و نهم بود
و بعد از کوفتن و بیختن زنبیله بر نیارد و تنگ سودن تا بآن تا و قسم سیاه آنرا استعمال کنند جو خراسانید و چرب
کردن بروغن بادام پس کوفتن شش نیم درم تا یکدرم و مکونیند از جرم او یکدرم تا دو درم و در مطبوخ از سه درم
تا پنج درم ال یوسف توت با نیم وزن حب النیل دو دانک و نیم وزن صبر دو دانک و نیم وزن حنظل و کوهند
ترمس تمیق الراء المهمله ترمیر ف بفتح اول و ثانی و همزه مفتوحه با وکسر میم و سکون تحتانی ترمرا تمیق
الزاء المعجمه ترازد ف بفتح اول و ثانی درازد درخت صنوبر نی بر ف بفتح اول و سکون ثانی و ضم موحده

[illegible]

ام و ... ترب تمیق السین المهمله ترتاس بضم اول وسکون
... بضم اول ... ترب ... بضم اول وسکون تا وکسر میم ... تجدی ... مثانی
... والف ... سماروغ ... ترشح بضم اول وسکون تا وکسر میم ... بجدی ... سامی
... ای ق ... مفتح مع ... سفید ... بزرگ ... نمک و ...
ترکی ... و ... با ... تمیق الشین المعجمه ترغش بفتح اول وسکون تا
... معجمه نوعی از زر ... تمیق الفاء ترف بفتح اول وسکون ... سیاه ...
... الکاف تراب ... والف ... کسر ... سنگ ... ترلک ف
بضم اول وسکون ... نوعی از انگور ... اول ... فارسی ... ترک ف ...
اول وسکون ... جانوریست که ...
ف بضم اول وسکون ... وضم ... ترک ف بفتح اول وسکون ...
ترنک ف بفتح اول ... وسکون نون ... اول ... وسکون ... ترکف ترکاک ف بفتح
اول وسکون ... والف و کاف ... تمیق النون ترامیان بفتح اول ... والف وکسر
... والف ... ترکابان ... بضم اول وسکون ... والف ... ف
ترخان بفتح اول وسکون ... با خاء معجمه والف نوعی از ... ترخل
بفتح اول وسکون ... وضم خاء معجمه وسکون ... ترشاد بضم اول ... وسکون نون
ف ... ترنجبین ف بفتح اول ... وسکون ... جیم ... وسکون ...
... سفید ... تازه ...
... ترنجبین ... باب ...
... ترنگبین ف بفتح اول ... وسکون ... ترنجبین ...
... روستا ... تمیق الهاء ... الشارده ...
... والف وکسر ... وفتح ... تراب الطریق ...
ف ... بفتح اول وسکون ...

توبره ف بفتح اول و سکون تا وضم موحده وفتح راء مهمله چرمدانه وخیار بادرنگ و بضم اول م ترب
ترب ف بفتح اول و سکون تا وفتح موحده م قراقروت ترکجبه بضم کاف فارسی زهر بادر بخویه نوبافی
الحبلی ع ف سنگیست کرد در کنج چشم کار کوهی میباشد تمنیق الباء تراب آلقی ع بفتح قاف و سکون کاف
درسم الفار ترهتی ع بفتح اول و سکون تا وضم ها وکسر واو دو کانه سفید تریاق ترکی م موسیای خ
اگر قدرے از آن بر خون بسته زنند خون را روان سازد و اگر در شیر زنند به بندد تریاق فاروق م
پادزهر تنسیق وتمنیق الزاء الفارسی ترزف بکسر اول و سکون زاء معجمه فارسی م برگ گیاه نور الله
تمنیق الکاف ترزدک ف بفتح اول و سکون زاء فارسی وفتح دال مهمله و سکون کاف م کرم گندم خوار
تنسیق السین المهمله وتمنیق الکاف الفارسی پس پسک ف بضم اول وکسر سین مهمله وفتح سین مهمله کرمک
درشت پا بلمس ع بتقدیم الکلاء تنسیق الشین المعجمه وتمنیق الجیم تشمیزج ع بفتح اول و سکون تا و کسر میم
و سکون تحتانی وفتح زای معجمه ف چشمک یا کشوچ یعنی تخم سیاه براق فربه تمنیق الشین المعجمه تشرف
بفتح اول جای آتش تمنیق النون تشتیوان لو بفتح اول و سکون تا وکسر تو قاف و سکون تحتانی دوا دوار
م بفلاح تنسیق الفاء وتمنیق الالف تفسبا لو بفتح اول و سکون تا وکسر سین مهمله با کمان پا تنیا
ف صمغ سندروس تمنیق الفوقانی تقت ع بفتح اول و سکون تا م شوکران تمنیق الحاء المهمله
تفاح ع بضم اول و تا مشدده والف ف سیب شیرین مع ح ب ل تر مش ح ب ی آ بیخوش
مع ح ب ق مقوی دماغ خ حلو مش از شراب بکوفته حسل ل سفرجل تمنیق الراء المهمله
تفرد ف بفتح اول وضم تا و سکون واو م خاک ع طین تمنیق الضاد المعجمه تفاح الارض ع
بضم اول و تا مشدده والف وضم حاء مهمله م بابونه تمنیق النون تفاح الجن ع بکسر جیم ثمر سیرج تمنیق
الواو تشوف بضم اول و تا م آب دهن تمنیق الهاء تفتقه ف بفتح اول و سکون تا وفتح نون م پرده
عنکبوت تمنیق التحتانی تفاح ارضی م خوبانی تفاح بری م زعرور ف کیل تفاح پارسی
شفتالو تفاح مائی م ترنج تنسیق القاف وتمنیق الفاء تقدع ع بکسر اول سکون قاف وفتح دال مهمله
ف کشنیز تقرع ع بکسر اول و سکون قاف وفتح راء مهمله م کرویا ف زیره رومی تنسیق وتمنیق الکاف

۹۴

تلک ف بفتح اول و سکون کاف نیمه‌ای است که در میان آب ... بید در مصرا ... زبان گاو در ...
بردی و گویند گیاهی است که در گندم زار روید و از گیاه گندم سخت تر باشد و ... المعاکرک
بفتح اول ... زرد و سرگین گاو و گاو ... گردد ... مشک ... تسمیق الکاف
الفارسی مع الراء المهمله تکرک بفتح اول کاف ... درسا رون مع السین المهمله تکس
ف بفتح اول و کاف فارسی ... انگور مع الکاف الفارسی تکلک بفتح اول و کاف فارسی
سکون ... ثاله اول ... تسنیق اللام و مع الکاف ...
ف نام ... سکون ... ف گیاهی است ... و گویند حنظل تلکی ف بضم اول
و سکون لام ... و کسر اول ... تسنیق اللام تلة بکسر اول و سکون ... ف
تسنیق النون تلنکبین ف بفتح اول ... و سکون نون ... فارسی ... و سکون ...
تسنیق الواو تلوف بفتح اول ... و سکون واو ... تسنیق الخا تلخی بضم اول و سکون ...
... تسنیق المیم و تسنیق الحاء المهمله
تمساح بکسر اول و سکون میم ... سین ... الف ... تسنیق الراء المهمله
تمرغ بفتح اول و سکون ... بضم ... اول و ... گویند ...
... تسنیق اللام تملول بفتح اول و سکون ... و سکون ...
تسنیق المیم تمتم بکسر ... دو فوقانی و سکون ... میم ... سماق ... بضم ... فوقانی ...
... تسنیق الواو تمرو ... تسنیق الخا تمرهندی ف خرمای هندی ...
... گویند ...
... و گویند ... شراب ... و شراب ...
تسنیق النون و تسنیق الموحده تنبا بفتح اول و ضم نون و سکون واو ...
...

۸۴

سرو تمنیق الراء المهمله تنکار ف بفتح اول سکون ثانی رکان ع بورق ه سهاکه تمنیق اللام تنبول ف
بفتح اول سکون ثانی و ضم موحده و سکون واو دوم برگ پان ه ناگ بیل تمنیق النون تن ه بضم اول
و سکون نون گل زردیست که صباغان از او رنگ بسیار زنند و درختش شبیه چون درخت سیر و بارش چون بار
نب تمنیق الواو تنده ف بفتح اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله ع عنکبوت تمنیق الهاء تننسته ف
بفتح اول و ثانی و سکون سین مهمله و فتح فوقانی دوم بانه عنکبوت تننسیق الواو و تمنیق الالف توتیا
بضم اول و سکون ثانی و کسر فوقانی با تحتانی و الف انواع است بهترش هندیست که آنرا توتیای سبز گویند
و بهندی نیلا تهوتها و پیلا تهوتها نامند و بعد از آن کرمانی که بپارسی توتیای سفالک و بهندی کهپریه گویند
دا بی یال سا ه تمنیق الجیم توج ف بضم اول و سکون واو دوم بهی توجح ف بضم اول و ثانی
مجهول و فتح تحتانی پاره ابیست بر درخت که بعد از خشک گردد ع عشقه تمنیق الدال المهمله
توبال الحدید بضم اول و سکون ثانی و موحده فارسی و الف و ضم لام و سکون لام ثانی و فتح حاء مهمله
و کسر دال مهمله و سکون تحتانی ف براده آهن توتیاء زهد ف سنگ بصری کهپرا ق
ابرن ه لجب ی گویند تب آنوده ف بضم اول و سکون واو دوم تور تمنیق الراء المهمله
تورد ف بضم اول و سکون ثانی گیاهیست که ترشش مزه دم ترشه سار ه تمنیق الزاء المعجمه توتیاء
سبز ف نیلا تهوتها تمنیق الزاء الفارسی توژ ف بضم اول و ثانی مجهول و زاء فارسی پوست درختیست
که بر کمان و تلوی تیر و عصای زمین و امثال آن کشند تمنیق السین المهمله توبال الخاس
بضم نون مشدد و حاء مهمله و الف و سین مهمله ف براده مس ه طرح می تمنیق الضاد
المعجمه توت حامض ع بضم اول و سکون ثانی ف توت ترش و سیاه عطب ی گویند
کوبندی ق ملین ه سیاه بزرگ بش از عرب او یکو فیه ص جلنجبین ل اجاس تمنیق الغین
المعجمه توغ ف بضم اول و سکون ثانی چیزیست که آتش را در زیر پا ندم تماغ و تاج تمنیق
الکاف توتک ف بضم اول و ثانی مجهول و فتح فوقانی ثانی جانوریست که سخن آموزد
طوطی توتیای سفالک ف سنگ کهپر مکها میریا تودرک ف بضم اول و فتح دال و راء مهمله

[illegible]

ورق و فند . توبا تونشك ف بضم اول و سكون ثانی و شین معجمه نیز بود ان بمعنی اکف
اشنان تونك ف بضم اول و ثانی مجهول و فتح ثالث و سکون نون و کاف رستنی [illegible]
عین اللام توپال ف بضم اول و آخر با موحده فارسی و الف و لام زیر و [illegible]
و آن ریزه که از [illegible] تمیل اشون تونلون بضم اول و سکون ثانی با موحده [illegible]
و سکون و دو نون ثانی ... تونلکی بضم اول و سکون ثانی [illegible]
در [illegible] تمیل اشنان تمیل الحا و توت مسلوخ ف [illegible]
ح اند [illegible] که ریزه [illegible]
تو دروف بضم اول و ثانی مجهول [illegible] دال [illegible] بزرگ [illegible]
بزر و دال تو روف بضم اول و ثانی مجهول و فتح دال مهمله [illegible] تمیل الحا توت وحشی
[illegible] تونک ف بضم اول و سکون ثانی و کسر [illegible] تو دره بضم اول
و سکون ثانی و فتح دال مهمله و کسر را مهمله [illegible] گویند [illegible]
[illegible] تودری بضم اول و ثانی مجهول و فتح دال مهمله و کسر را [illegible]
سیاه و زرد و [illegible] برگ [illegible] زرد و [illegible]
[illegible] بود [illegible]
[illegible] فارسی [illegible] و الف [illegible] تونکی بضم اول و سکون
ثانی و [illegible] و نون و فتح [illegible] و کسر را مهمله [illegible]
[illegible] تمیل الحاء و تمیل الکاف تک ف بفتح اول [illegible]
[illegible] تمیل الیاء المثناة التحتیة [illegible] بکسر اول و سکون [illegible]
[illegible] تمیل الراء المهمله تیرف بکسر اول و سکون [illegible]
[illegible] تمیل الراء المهمله . تبکوی ف بکسر اول و سکون [illegible]
[illegible] تمیل السین المهمله تیس [illegible]

۸۶

[illegible]

بکسر اول و سکون ثانی ف الکبیر و خشک ط رطب ح ال یا البس ح امری لو ق مجلی منفضح مری نم در رگ
پوست بار کرده لعبد ازان انجه میل سفید داسته باشد بعد ازان سیاه یا البر تنگی بنی ده دانه ثابت
دانه دارست راب او دوقیه ص از یا البس دام یا کردکان با سکنجبین ل در انفاخ حس صور
باز نیب تمر تیمی اللام تنغال بکسر اول و سکون ثانی با عین معجمه و الف ع سکر الوثرف شکر گوزی
تیمی الواو تبندده بکسر اول و ثانی مجهول و حا ر اول و ضم دال مهمله و سکون واو تمر در جنی
هندی کر چوب او آنو ترش تیمی الحا تیلکانی بکسر اول هندی و سکون ما و کسر دال مهمله ف صلح
ع جراد تیر ما هی بکسر اول و ثانی مجهول و کسر را معجمه زنجبیل تیمی الثاء المثلثه
وتنسیق وتیمی الالف تانیا بوتا بفتح واحد و کسر دو سکون سین مهمله و تحتانی
مع سه آکوهی طح محرق ق س تی علما نسب لنا بال حرم و جهار دا آنت نال
کثیر او کوبند فرفیون تیمی الراء المهمله تاقلحیرج بفتح واو الف و کسر ق ف موحده و
سکون لام و فتح حا مهمله و جیم د سفانج تا مرع بکسر میم مرتوتیا یود و دهی کے بیلی تیمی السین المهمله
تالسقیس ثاء مثلثه والف و کسر لام و سکون سین مهمله و کسر قاف سکون تحتانی و سین مهمله تا
و حرف بالی ثامرع مثلثه والف و کسر میم در سنایج تیمی الخاء المعجمه و تیمی الراء
المهمله تخیرج بفتح اول و کسر ضاد معجمه و سکون تحتانی ف کبیاره کهلی تنسیق
الدال المهمله و تیمی التمانی ت ری ع بفتح اول و سکون دال مهمله
تن جوجی و چیانخ از حیوان معتدل تنسیق العین المهمله و تیمی الموحده
ثعلب ع بفتح اول و سکون عین مهمله و فتح لام و سکون موحده ف روباه هندی لومڑی
و تونبری تیمی المیم ثغام ع بفتح اول و ثانی و الف ف درمنه اسپند تنسیق
الغین المعجمه و تیمی الراء المهمله ثغادیرع بفتح اول و غین معجمه و الف و کسر
راء مهمله و سکون تحتانی و راء مهمله تا ف دسوبه کحر کے تنسیق الفاء و تیمی
النون ثغان بضم اول و فاء و الف و نون ف تخم تره تیز کر کے هالون تنسیق اللام

87

و [illegible] بفتح اول و سکون [illegible] دب [illegible] تمیز النون [illegible]
سکون [illegible] عنب الثعلب تمیز الخاء [illegible] بفتح اول و سکون [illegible]
[illegible] سکون [illegible] و سکون [illegible] سنگ سفید [illegible] ق
ش [illegible] تنسیق المیم و تمیز الالف ثمرة الطرفاء [illegible]
اول و سکون میم [illegible] و سکون [illegible]
[illegible]
[illegible] تمیز الراء المهملة ثمرة العرعر بفتح اول [illegible]
[illegible] و سکون [illegible] ثمرة الکبر بسکون [illegible]
[illegible] تمیز القاف ثمرة العلیق بضم [illegible] و سکون کاف [illegible]
[illegible] تمیز المیم ثمرة الروم بضم دال مهمله و سکون واو [illegible] تمیز الخاء
ثمرة الشوک المصری بفتح اول [illegible] و سکون [illegible]
و سکون [illegible] و سکون [illegible] تنسیق الواو و تمیز الشین
المعجمه [illegible] بضم اول و سکون واو و کسر میم و سکون شین [illegible] تمیز المیم
[illegible] بضم اول و سکون [illegible]
[illegible] تمیز الحاء [illegible] بضم اول و سکون [illegible]
[illegible] بفتح حاء مهمله [illegible] تنسیق الیاء [illegible] تمیز اللام
[illegible]
و تنسیق الالف و تمیز الجیم جاده زهره [illegible] جیم و الف و سکون واو [illegible] و سکون [illegible]
[illegible] تمیز الراء المهملة جار النهر [illegible] بجیم و الف [illegible]
و فتح نون [illegible] و سکون [illegible]
[illegible]

۸۸

٩٩

چینه دانه مرغان ع بوسمه جا و تشدید جیم و الف و سکون واو و کسر شین معجمه و سکون تحتانی ت

کاو سیوران ممنع زرخی است اصطلاح بی یاق مفنع مطلق در محل نوشتی م زعفران تازه و تر که رود و در آب

حل شود و اول که از شاخ برآید سفید باشد و بعد از آن از خشکی زرد گردد و هنگام که از سر شیر بند شیر تیم درم

من در ماخور ل سکبینج دو وزن و با زرد کنم وزن با لبن التین با دو وزن ممنع زیتون تمیق

الزاء المعجمه جا دین بجیم و الف و کسر زاء و سکون تحتانی گاو زوبن تمیق السین المهمله جاسوس بجیم و الف و ضم

سین مهمله و سکون واو ع خشخاش زبدی جامکمنش بجیم و الف و فتح میم و سکون کاف و فتح میم تاج ع ابهلی جا درس

بجیم و الف و فتح دال و سکون راء مهمله خشت کاو درس باجر اط ب ای ق قابض مجفف حل روغن بادام یا شیر یا روغن گل

از زرد تمیق الشین المعجمه جاش ف تخم کرتن تمیق الکاف جامة غوله ف سبزی که شبیه بریشم

در مثاب بهم رسد تمیق اللام جال ف ع اراک و بجیم فارسی م مسی از طایر جای جهل ع بجیم و الف و کسر تحتانی

و فتح موحده کاره و اظهار رام جوز بوا تمیق النون جامن بجیم و الف و ضم میم و سکون نون م ثمر درخت بسنت

سطبر تخم مانند یا کور سیاه گرد باشد و دراز و با بیده ع بهند المدی ق قابض تمیق الواو جاوت جاروف بسکون

دوال مهمله و الف و ضم راء مهمله و سکون واو ع نرباق تمیق الها جامسه ع بجیم و الف و کسر میم و فتح سین مهمله

دفقا و مام با قلای قبطی و در سطر بسیار است تمیق الیا جادی ع بجیم و الف و کسر دال مهمله و سکون تحتانی

در زعفران جالی بجیم و الف و کسر لام ع اراک ع درخت بیلوق طین جای بیتری ع بجیم و الف و کسر تحتانی و فتح

موحده و کاف و فوقانی مشدد و کسر راء مهمله م بساجای بجیم و الف و تحتانی بجو کل منیلی و بجیم فارسی حشیش است

که از جانب خطای آرند و آنرا در آب جوش نموده چون قهوه می خورند و آنرا جای بت مهمله نیز گویند تمیق

الباء الموحده دمموی الحبه جبلهنج بکسر اول و سکون موحده و فتح لام و ها و سکون نون کسر جیم

ثانی ام جبلاهنک جبلهنک ف جبر نکک و ان ثمر تخم زرد خارست و سیح وی ترید زرد است و کویند تخم ...

س ع ... تا ... احرتو تمیق القاف جبن رطب عتیق ع بضم اول و ها و کسر نون ف پنیر تر

و کهنه رطب یعنی تر و ای عتیق یعنی کهنه ح ی ق قراقو شد ... عسل یا قند یا ... تمیق النون جبسین

ع بکسر اول و سکون با و کسر سین مهمله و سکون تحتانی ع جص ف ... گچ تمیق الهاء جبهه لغی اول و ثانی ...

بیم سنگ و داشال آن عنسیق و تمیق الثاء المثلثه مبثبث ع بفتح اول و کسر ثانی

کشاف ف درخت عوز و غیره تنسیق الخاء المعجمه و تمیق الجیم الفارسی ف بفتح اول

سکون خا و جیم فارسی ... شره بگداز کرده مانند نیلوفری بار سرگون شود ... تابستان آورند

مرغز سوار ... تمیق الراء ... بفتح اول و کسر ثانی و سکون جیم ... تنسیق الدال المهمله

و تمیق الواو ... جلع ع بفتح اول و سکون دال ... تمیق الراء المهمله

جدوار ع بفتح اول و سکون دال و واو الف ... زرد و ... و فرقین ... مرور ...

ق تریاق و مقوی و مفرح ... که بلادر سود ... مثل ... نیم ... مثال ...

ل در تریاق ... زر ... تمیق الحاء جلب ع بفتح اول و سکون ... ف ... مثال

تنسیق الراء المهمله و تمیق الالف جراسیا ع بفتح اول ... و الف و کسر سین مهمله و تحتانی

ف آبرا بو جم جیم الماء ع بکسر اول و سکون لام و میم و الف ع قره العین ... آب

ف بضم اول و فتح ثانی ... تمیق الواو جرنوت بفتح اول و سکون را و ضم نون و سکون واو

ف ... تمیق المثلثه جرث ع بکسر اول و تا ... مشدد و سکون ... کاف ... تنسیق

الدال المهمله جرادع بفتح اول و ثانی و الف ... ف ... طرح ... تنسیق

... تنسیق الراء المهمله جراد الحر ع بسکون لام و فتح ... و سکون ...

... تحتانی ... ف ... جرجر ع بکسر هر دو جیم و سکون هر دو راء مهمله ... باقلا

جرجیر ع بکسر اول و سکون را و کسر جیم ... و سکون تحتانی ... ترمرا و گویند کف ... ع ...

گویند ... نعمت ... مثل و درم ... فرفره ...

المخرول ... تمیق القاف جرمدانق ع بکسر اول و سکون را و میم و فتح دال المهمله

و فتح نون ف ... تمیق الکاف جرواسک ف بضم اول و سکون ... واو

و الف و فتح سین مهمله ... تمیق النون جردان ع بفتح اول و سکون ...

و دال المهمله و الف ف موش ... تمیق الحاء جرجرالمصرع ... تنسیق ...

۹۰

الزاء المعجمة وتثنية الباء جزنبا ع بکسر اول وسکون زاء معجمه با میم والف وفتح زاء
معجمه با میم والف وفتح زاء معجمه ثانی ع ثمرة الطرفاء کزمازو ومانند تثنية الراء المهملة جزر ع
بفتح اول وثانی ف گزر وزردک کاجر ط ح ۳ ر ا ق منضج مبهی نخ زرد شیرین شده ودم
شلغم تثنية اللام جزر قليطي وجزر بري بکسر اول و راء مهمله وهمزه وسکون تا وکسر لام و
سکون تحتانی وکسر طاء مهمله وسکون تحتانی ثانی در لغت اول وفتح موحده وکسر راء مهمله ثانی در لغت ثانی م شقاقل
ف زردک دشتی تنسیق السين المهملة وتثنية الفوقانی جسنت بفتح اول وسکون سین مهمله
ف نون با تثنية الدال المهملة جساد بکسر وفتح اول وثانی ع عصفر تثنية الواو جسی و دارو
بفتح اول وسکون ثانی وفتح راء مهمله وسکون واو وبا دال مهمله والف وضم راء مهمله نام خولنجان است
ف درودارو کلیجن تثنية الیاء جسمی بفتح اول وسکون ثانی وکسر میم ف خشک کوکهرو تنسیق
وتثنية الشين المعجمة جشت بفتح اول وسکون شین معجمه مهره ایست کبود که از آبگینه سازند و در
شیشه بکار برند تنسیق وتثنية الصاد المهملة جص بفتح اول و صاد گچ ط ب ق قابض مجفف
نخ سفیدرا ق ص سوزها جرب ل طین قیمولیا تنسیق العين المهملة وتثنية الدال جعد
بضم اول وسکون عین مهمله وفتح دال مهمله دو نوع است کبیر وصغیر کبیر را عنبر بید گویند
وصغیر را اشبیر از گل آن را بر خوانند وگویند نوعی از درمنه است ط ح ۲ ی ق منضج ملطف
مدر محلل قاطع دیدان نخ رستنی صغیر تازه سفیدیش بکیرد م ص حماها یا گزیده ل و را افزاید
رود و از راحیض پوست جوف انار یا فودنج جبلی یا شیح تنسیق الغين المعجمة
وتثنية الفوقانی جغرات بضم اول وسکون غین معجمه با راء مهمله والف م ماست
ع صغراط جخشت ف بفتح اول وثانی وسکون شین معجمه تره ایست که در ابتدای
بهار بیشتر از همه سبزها بر دمد وآنرا با سرکه نانخورش سازند تثنية الهاء جغاره
بفتح اول وثانی والف وفتح راء مهمله وخفاء م بیخ جخشت وبان از آن تنسیق
وتثنية الطاء المهملة جفت البلوط ف پوست میرون بلوط طبیعی

91

تمیق الکاف جنتك ف بضم اول و سکون ثانی و فتح فوقانی مرغیست که آن را مثل آن زده ...
دیگر ... ال ان ... بال ... دیگر ... که ... و آینده ... شود ...
مشغول گردد و همین که ... از ... قدر ... دراز ... بال ...
کنند ... بفتح اول فارسی و ثانی ... تمیق التاء جفری ع بفتح اول ...
سکون ... معروف ... خرما ... وزن ... مورد ...
و ... بالکسر ... تمیق الکاف الفارسی تمیق الجیم ...
فتح اول ... و سکون ... و فتح نون ... نوعی از ... باشد و ...
... بر بالای ... مردم ... تمیق اللام و تمیق الالف جلماشا
... فتح اول و سکون لام با میم و الف ... خیار ... تمیق المیم جلاجب
بفتح اول و سکون ... و ضم ... و سکون ... تمیق الدال المهمله جلدع بکسر اول ...
... معروف ... پوست ...
... جلیدع بفتح اول ... و سکون ... تمیق الراء المهمله
جلارع بضم اول ...
... فارسی ... روغن بادام ...
... تمیق الزاء المعجمه جلوز بکسر اول و فتح ثانی و سکون واو ... جلوزه ...
... تمیق الشین المعجمه جلیش ع بفتح اول ... و سکون ...
تمیق القاف جلباق ع بفتح اول ... و سکون ... و الف ... تمیق الکاف
... بفتح اول ... و سکون واو و فتح نون درخت ... تمیق الکاف الفارسی
جلیلنگ بفتح اول و سکون ... و فتح ... و سکون ... جبلنهک جلنگ بکسر اول
... و سکون ... تمیق اللام جلاع بضم اول و
سکون لام ... اول ...

۹۲

۹۳

اوراز نور جلیان ع بضم اول وسکون ثانی وضم جیم تا دوم والف کسیر نیک جلبجبین ع بضم اول وفتح ثانی سکون نون وضم جیم وکسر موحده وسکون تحتانی کلقند عسلی جلبتشر بضم اول وسکون تا وفتح نون وسکون سین مهمله وکسر را مهمله وسکون تحتانی ورد چینی جلبیان بضم اول وسکون تا تحتانی والف نیلوفر انندمد... مقشر خوانند تمیق الواو جلبق بفتح اول وسکون تا وضم موحده وسکون واو و... قماع جلبا رد بفتح اول وکسر تا وسکون تحتانی ودال مهمله والف وضم را مهمله خسر تمیق الهاء جلغوزه بکسر اول تا روتارزی وسکون تا وضم غین معجمه وسکون واو وفتح زای معجمه حب الصنوبر الکبار جلکو جا بفتح اول وسکون تا وضم کاف فارسی واو مجهول باجیم تا والف جلبنج جله بکسر بفتح اول تا وسکون نون وضم جیم تا وسکون واو مجهول وفتح جیم تا ف پودنه بری جلد بضم اول وفتح ثانی مشدد وخفا ها تا بی در جای نمناک روید سپیده دام وکدر و تخم نزرگ ندارد هم سمار وغ... رستنی بفتح اول ... تمیق الیحتانی جلبلان حبشی بضم اول وسکون تا وضم جیم تا بالام تا والف وضم نون وسکون لام ثالث وفتح حا مهمله وموحده وکسر شین معجمه وسکون تحتانی خشخاش سیاه وگویند لوبیای جلجلان مصری ف بیش تنبیق المیم وتمیق الفوقانی جمست ف بفتح اول وضم وسکون سین مهمله فوقانی سنگی است گویند که چون در ظرف جمست هر چند شراب خورند مستی نکند واگر پاره جمست در قدح اندازند هم این عمل کند وچون در زیر بالین نهند خواب نیکو بیند تمیق الدال المهمله جدع ع بفتح اول وثانی وسکون دال مهمله فتح ... تمیق الراء المهمله جبار النهر ع بفتح اول وثانی مشدد والف وضم را مهمله وفتح نون مشدد وسکون ها ورا مهمله تا ... جار النهر ل بطباطه جار ع بفتح اول وثانی مشدد والف ف ... خرما گویند ... گویند ... خرما با عسل ... تمیق الزاء المعجمه جمیز ف بفتح اول وکسر تا وسکون تحتانی وزای معجمه انجیر آدم ... تمیق اللام جمل ع بفتح اول وثانی وسکون لام ف شتر ... تمیق المیم جمجم بکسر هر دو جیم وسکون هر دو میم ف ... که ... گویند که از زمین ...

آمده ... شوید ... اکسیر ... مسات ... و بعد ... بر گشتاب ... و صرف ...

جمسفرم بفتح اول و آ و سکون سین مهمله و فتح تا ... حرف مریم ... سیستمال ...

سرخ ... و ... مطلب تمیز ... جهان بضم اول و آ ... دال ... و نون ... علیه ... تمیز ...

بفتح اول و سکون ... و ضم ... و سکون واو ... مشک تمیز الماء جعده ... بفتح اول ...

و کسر ... و سکون ... و فتح را ... مهمله ... تمیز ... جمد جینی ... بفتح ...

جمهوری ... بفتح اول و سکون ... و ضم ... و سکون واو و کسر ... مهمله ... الرشاد ... نسبتی

الثوم ... تمیز لا لف جنطیانا ... بکسر اول و سکون نون و کسر ... و ... مهمله ... و ...

و ... مر ... سرخ ... انزروت ... سطبر ... بنام با درنجه خوانند که ادا ...

العنصل ... و ... صرف ... دم ... ح ... ق ... بفتح ... و ...

حب ... مدر ... و ... مل ... زند ... و ... و ... بفتح کبر ... و ... مع ...

الدال المهمله حسید بسم دال و سکون ... ما و کسر ... مهمله و سکون ... حمام ... تمیز الراع المهمله

حماض السرع بفتح دال ... والف ... ضم ... مهمله و فتح نون شدد و سکون سین مهمله ... جنجبیل

بضم اول و سکون ... فی ضم ... فارسی ... جند بید ستر بضم اول و سکون ... دال مهمله ... کسر ...

مطبوخ ... و ... سکون سین مهمله و فتح ... فارسی ... آش ... و ... بید ستر ... جوان ...

... پا و ... صرف ... ... ملطف ... برد ... بیتم ... قبض ... و سکون

سبب ... بود ... ... و ... و قوت ... باشد ... بعد ... الکیم

... شقال ل ... و ... کبیم ... وزن ... تمیز الشین المعجمه حماح السبتی ۵ بفتح اول ...

مهمله و سکون ... و کسر ... و سکون ... کنکر تمیز ... جناح مطلق بضم میم و سکون

و سکون ... دم ... رومی ... کوینده ... تمیز الالم جندل بفتح اول و سکون ... و فتح ...

و فتح اول ... حرف ... المفید تمیز ... جنبد الرمان بضم اول و سکون ... و کسر ...

... مشدد ... والف ... نون ... کل ... انار ... شیرازی ... که ... کوینده ...

۱۴

جنطيانا بكسر اول وسكون ثاني نام جنطيانا تمتة الحا جنطوريون بفتح اول وسكون ثاني وضم لام مهمله وسكون واو وكسر را مهمله وفتح تحتاني نام قنطوريون تمتة الواو وتمتة الالف جواوسا بفتح اول وواو والف مفتوح نون با سين مهمله الف قسم خار شتر جوز بوا بفتح اول وسكون ثاني وزا معجمه وفتح موحده وواو شدده هندي جايي بهل طرح مي ق ملطف ومقوي كبد ومعده نح سنخ قربن دو درم جو عسل با صندل بكيمون بسنبل الطيب باسيا تفتيق الراء جوز الطيب بكسر طا ولام وسكون تحتاني نام جوز بوا تمتة الفوقاني جوت بضم اول ثاني مجهول وفوقاني گردو تكمي تمتة الجيم جوز المرج بفتح اول وسكون ثاني وضم زا معجمه وسكون لام وفتح ميم وراء مهمله وسكون جيم مرجب كافكم تمتة الراء المهمله جوارش بضم اول فتح ثاني والف وراء مهمله ملابست ف ذرت جوالكار بفتح اول ثاني والف وفتح كاف والف مهمله ذاام نطرون تمتة الزاء المعجمه جولدع بفتح اول وسكون ثاني ورا معجمه فنف گردكان اره طرح كرنيج اي ق محلل صيبه مخ رفيش پوست سش پنجدرم تاده درم حو سكنجبين باخشني اسش باسكر وماء اللي جبه الصرا ورجو رسنه بافندق تمتة العين المهمله جوز الرفح بفتح حاء مهمله مشدد وسكون فاء وعين مهمله وجوز القي تمتة الكاف جوپيلك ف بضم اول وثاني مجهول وكسر موحده وسكون تحتاني وفتح نون ماركاده انك جوكلاهك ف بضم اول وثاني مجهول ولام الف وفتح هاء عكبوت تمتة اللام جوز الاهلاع بسكون لام وفتح همزه وسكون موحده وفتح او سكون لام ثاني هو سير جوز الكوتل بفتح كاف وسكون واو وفتح مثلثه هم جوز القي جوز ماثل ع بميم والف وكسر مثلثه ف كوزكيا جو ده نوره طبيعي ق محدر مشي مقيي منوم ش يكقيراط ص قطن جولق ف بضم اول وسكون ثاني نام غليواز تمتة الميم جوذم بكسر زاء معجمه وفتح جيم وسكون نون وضم دال وسكون ميم سين نام مشهور ف بشير از كل كندم كويند جيفوف الش جودان بفتح اول وسكون ثاني دال مهمله والف نوعي از كا فور وجند ال مرغان ونوعي از بيد ونوعي از انار كردانرا آن خشك وبي آب است تمتة الواو جوز السرو ع بفتح سين مهمله مشدد وسكون راء مهمله وواو مجهول ف كوز كلاغ كه ثمر درخت سرو است طرح اي كويند ب مي ق قابض وحابس حرخ تازه ش نيم درم تا نيم مثقال حو عسل ل بيمو زن بوست انار بيموزن كوزو نيموزن ابهل ونيموزن

95

و بمعنی کرم چنک تعبیر تحایچو دانه ف بفتح اول و سکون ثانی و دال مهمله و الف نیز لوز ام جو والف
جوز الوتیه بکسر اول مشدد و فتح نون شده بریشها جوکاه ف بضم اول ثانی مجهول کاه
دانه ها را جکاکه شد فتح اول و سکون باء موحده ف بفتح لام و زخمها را جو طلسه بفتح اول و اول
و کلبه تمیق جید زالقی بضم را و سکون لام و فتح قاف شیبن چیل طرح کل تقتش
لجهه باد و درم سفید از سود و بالوس منها ل غزبن سفید چنغ بکسر و سکون نون
و کسر دال مهمله ف نام گیاهی بزیل دکهوراتنسیق الحا و تمنیق الواو جهاق بفتح اول
الحهاره و الف و ضم همزه و سکون واو محلوله ف گز نمس الحاء جعو دانه ف بضم اول
و سکون راو و دال مهمله و الف و فتح و خفا یا درختی ست که صمغ از الکلک و کوز زده گویند
و جرب و و جینسا بکسر اول و سکون ثانی و فتا ز نون و موحده و الف ف زر و جوبه
تنسیق الکاف جیک بکسر اول و سکون ثانی و فتح واو و سکون کاف گوینکی
تنسیق اللام جیبال بفتح و سکون ثانی با موحده و فارسی و الف و لام حب السلاطین
و جمال کونه تمنیق الواو جیلاد و بکسر اول و سکون ثانی و راء و دال مهمله و الف ضم با و مهمله
ترخن ل در افراغ و دوا بر نمک طلی با قنبیل تمنیق الحا جبوله ف بکسر اول و سکون ثانی و فتح
واو و خفا و لام سیاه ترقیم الجیم الفارسی و تمنیق الموحده چاب بجیم فارسی
و الف نیز مرعده م روای هندیست که بمثل مرادست تمنیق الکاف چاوک
بجیم فارسی و الف و فتح واو چکاوک طایر جل تمنیق اللام چال ف بسکون لام
جیرغ خبازی نوعی از ماهی تمنیق النون چادکون بسکون راء مهمله و ضم کاف فارسی
و سکون واو و نون م برباز و جای بری تمنیق الواو چاکسو بسکون کاف ضم سین
مهمله و سکون واو م تشمیز ف چشم تمنیق الخاء چای بجتانی مجهول حشیش
که از جانب ختای آرند و در آب جوش دهند چون قوه الی آتش سد را انبا مهله نیز کند
تنسیق الموحده الفارسی و تنسیق الشین المعجمه چپش ف بفتح اول تا و ضم ثانی فارسی

در برگ سالہ تتمیق الغین المعجمہ چپاغ ف بکسر اول فارسی با فارسی ثانی و الف م نوعی از ماہی

تتمیق الکاف چپوک ف بضم اول فارسی و ثانی و سکون واو و کاف م گنجشک تتسیق الباء الموحدة

و تتمیق الالف چچا ف بکسر اول فارسی و سکون نون و فتح جیم هندی و فتح جیم فارسی ثانی و راء مهمله و الف

م تتمیق الجیم الفارسی چچینا ف بفتح اول و کسر جیم فارسی ثانی و کتابت مجهول و خفا نون و دال مهمله

هندی ف سایه بر در نمر تره هندیست [illegible] در مانده [illegible] نوری و [illegible] بخور شیشی است تتمیق الواو

چچو ف بضم اول و ثانی فارسی تتسیق الدال المهمله و تتمیق الالف چدوا ف بضم اول و ثانی و دال مهمله

و سکون راء مهمله با واو و الف م رستنی است تتسیق الراء المهمله و تتمیق الالف چهرایتا ف بکسر اول فارسی

با راء مهمله و الف و کسر تحتانی و فوقانی ع قصب الذریره تتمیق الدال المهمله چرغند ف بفتح اول فارسی روده گوسپند که گوشت

پر کرده باشند م کلمه تتمیق الزاء المعجمه چرز ف بفتح اول فارسی و سکون ثانی و زاء معجمه م خبار تتمیق الشین

المعجمه چرس ف بفتح اول فارسی و سکون ثانی و کسر موحده و سکون شین معجمه م چربی تتمیق الغین المعجمه

چرغ ف بفتح اول فارسی و سکون ثانی م جانور پرنده شکاری تتمیق الکاف چرک ف بفتح اول فارسی

و سکون ثانی و فتح موحده و سکون کاف م شیر و قیماغ [illegible] ملا چرک ف بفتح اول و سکون ثانی م مرغ که خود را

از درخت آویزد چرنک ف بفتح اول فارسی و ضم ثانی و سکون واو [illegible] تتمیق اللام چرغول ف

بفتح اول فارسی و سکون ثانی و ضم غین معجمه و سکون واو ع لسان الحمل تتمیق الواو چربو ف بفتح اول فارسی و سکون ثانی و ضم

موحده و سکون واو م چربی تتمیق الهاء چراغله ف بفتح اول فارسی و ثانی و الف و سکون غین معجمه و فتح لام

کرم شب تاب چغنده ف بفتح اول فارسی و سکون ثانی و فتح غین معجمه و سکون نون و فتح دال مهمله روده گوسفند

که گوشت پر کرده باشند م کلمه تتمیق الیاء التحتانی چرونجی ف بکسر اول فارسی و فتح ثانی و سکون واو و فتح نون و کسر جیم

عن خواهد تتمیق الزاء المعجمه و تتمیق الدال المهمله چزد ف بفتح اول فارسی و سکون ثانی جانوری است مانند ملخ که در

تابستان ها در هوای گرم [illegible] بسیار [illegible] تتمیق الفاء المعجمه چسپ ف بفتح اول فارسی و سکون ثانی م میمون

تتمیق الغین المعجمه چغ ف بکسر اول فارسی و سکون ثانی م خار پشت تتمیق الکاف چیرک ف بکسر اول فارسی

سکون ثانی م خار پشت تیسق و تتمیق الشین المعجمه چشم کا و میش ف بفتح اول فارسی [illegible]

97

را رسیق اللام حسک ف فتح اول وسکون سین مهمله و کاف ... تمیق الجیم حشام
... تا ... ف حشام بر وزن ما ... حشم ف بضم اول ... کسر ...
ب ... اول ... زن ... بر وزن تنسیق الغین المعجمه وتمیق الدال المهمله جغند
بضم اول وفتح ... وسکون ... پرنده ایست معروف که بنحوست اشتهار دارد ... الغین مع الدال
المهمله جغند ف بضم اول ... وفتح ... وسکون نون وفتح دال مهمله سلق تنسیق الراء
المعجمه جغر بضم اول ... وسکون ... کیا ... تنسیق العین المعجمه
جغ بضم اول ... تمیق الکاف جغک ف بضم اول ... وثانی وجغوک ف بضم اول
... وسکون ... تمیق الهاء جغرداره بضم اول ... وثانی وسکون راء معجمه
مهمله والف وفتح راء مهمله ... سوال جغنه ف بالضم اول ... وسکون ... وفتح
... تنسیق وتمیق الکاف جکاوک ف بفتح اول ... وکاف ... وفتح واو وسکون
کاف ... پرنده ایست ... بزرگتر وخوش آواز بود ... قبره ...
ودر عراق ... گویند تمیق الهاء جکاسه ف بفتح اول ... وثانی
والف وفتح سین مهمله ... تمیق ... جکری ف بضم اول ... وسکون ...
وکسر راء مهمله ... از ... تنسیق الکاف الفارسی وتمیق الراء المهمله جکندر
بضم اول ... وسکون نون وفتح دال مهمله ... تمیق الکاف جکک ف
بفتح اول ... فارسی ... جکوک ف بفتح اول ... وضم ... فارسی ... واو ...
... گویند تمیق ... جکانی ف بفتح اول ... وثانی ... والف وکسر نون ...
تنسیق اللام وتمیق الکاف جلالک ف بضم اول ... وفتح لام ...
جل تمیق الهاء جلباسه ف بکسر اول ... وسکون ... والف وفتح ...
... جلجله بکسر اول ... وسکون ... وکسر جیم ... وفتح لام ...
تنسیق المیم وتمیق الشین المعجمه جمش ف بفتح اول ... وسکون میم ...

99

تنق المیم چمچ ف بضم اول فارسی و سکون میم ع تفاف انگور که شیره آن گرفته باشند و بکسر اول ع انگو
دعرجل یک ع سوال تنسیق النون وتمیق الالف چنبا ع بفتح اول فارسی و سکون نون و موحده فارسی
شجر بلند یست که گلش خوشبو بیخ صنوبر یست و تخمی سرخ در میان گل وی که مسکر است طبع وی
تمیق العوفا چندیکا نت ع بفتح اول فارسی و سکون نا و فتح دال مهمله و سکون را مهمله و کاف و الف
و نون نا ع شجر النمر تمیق الراء المهمله چیند ف بضم اول فارسی و سکون نا و فتح دال مهمله حقیر
چنگار بفتح اول فارسی و سکون نا و کاف فارسی و الف م خرچنگ ع سرطان تمیق الکاف چنبک بضم اول
فارسی و سکون نا و فتح موحده م سنگ آهن ربا ع مقناطیس تمیق النون چیکن ف بضم اول فارسی و سکون
نانی و فتح دال مهمله و سکون لام ع صندل سفید چنگلا نفی بفتح اول فارسی و سکون نا و کاف فارسی
بالام و الف و کسر و سکون تحتانی م غلیواز تنسیق الواو و تمیق الالف جوزه ف بفتح اول فارسی
و سکون نا و فتح زاء معجمه فارسی و خفاء ها و ضم را مهمله با موحده و الف و جوزه کو بالضم لام با واو م غلیواز
تمیق الراء المهمله چوبخواز ف بضم اول فارسی با مجهول و سکون موحده و ضم خاء معجمه و واو و موحده و راء
مهمله دیوک ع ارضه چوب بو ف بضم موحده فارسی و واو مجهول تا د چوک بضم اول فارسی و ثانی مجهول تمیق
الکاف چولک ع بضم اول فارسی و ثانی و کاف ع حماص و در فارسی جانوریست که خود را از شاخ درخت
آویزد و حق حق میگوید تا زمانیکه قطره خون از حلق او میچکد و بمعنی آلت تناسل و بواو مجهول ع اشنان
چولک ف بضم اول فارسی و سکون نا و فتح کاف م طار روم تمیق النون چوبین بضم اول فارسی و ثانی مجهول
و کسر موحده و سکون تحتانی م طار کار و انک تمیق الهاء چوب دانه ف سنج ع عبر اچوبینه بضم اول فارسی
و ثانی مجهول و کسر موحده و سکون تحتانی و فتح نون و خفاء ها م چوبین تمیق التحتانی چولائی ع بفتح اول فارسی و سکون
ثانی بالام و الف و کسر همزه ف سبزی مشهور است که نا خورش سازند تنسیق الهاء و تمیق الالف چهار برا
بفتح اول فارسی و اظهار ها و کسر را مهمله و سکون تحتانی با را مهمله م اشنه تمیق الدال المهمله چهار کند
بکسر اول فارسی و اظهار ها و سکون تحتانی و را مهمله دوائی است که قسم او که سفید است ع بداری کند گویند تمیق الراء
المهمله چهرهمر بفتح اول فارسی و اظهار ها ع سنبل الطیب تمیق التحتانی چهاسانسی ع بفتح اول فارسی

جو شاندار و آلو ... بفتح ... ثانی و ... و کسر سین ... حب تسبیق الحصاتی
تمعق الالف چنانچه ... و سکون ... حب المنقی ... چنانکه ...
و سکون ... دال ... و مضموم ... حب الرتیم لسا المهملة و تشدید تحتانی
الالف حاشا ... ثانی با ... و الف شین معجمه ... که ... گویند برگ سپندان
رستنی ... می گویند ... الملف بفتح ... تقطیع ... تازه ... من ثمار ...
حاء و ما ... بضم ... و سکون ... حب الحیر حاج ... با ...
از ... منسوب ... المهملة حافر الحمار ... سم خر حافر ...
اسم ... و صحیح ... حافر البعیر بفتح ... و سکون ...
... حب ... المعیه حافر الحمار الوحشی ... سم ...
الاطفال ... حافر البقر ... حافر البرذون ... تسبیق الموحدة
و ضم ... بفتح اول ... و الف ... حب الترسا ...
... حبة الخضراء بفتح خا معجمه و سکون ضاد معجمه ...
... تخم بزرگ سبز تازه ...
... حبة السوداء بفتح اول و ... و ضم ... سین مهمله مشدد و سکون ...
... سیاه دانه حب جنکال بفتح ... و سکون نون و فتح کاف با لام و الف ...
حب القنا بفتح اول و سکون ثانی و ضم قاف و سکون لام و فتح ...
بفتح ... و نون ... حبة الماء بامیم مفتوحه والف ممدود ...
تحتانی الموحدة حب الزبیباج بفتح زاء معجمه و کسر موحده و سکون ... تخم ...
طب ... حب المحلب بکسر میم و سکون حاء مهمله و فتح لام ...
... می گویند ... حب القلقل ... بفتح ...
... حب الکاکنج ...

روغن برده طب ام گویند ب ی اگوینده بزرگ سرخ کوهی یا جتاض ورق کلنرج لعاب الشواب

تمیق الحاء المهمله حبق التمساح ع بکسر فوقانی و سکون میم و سین مهمله والف برو دینه

الی عمس الخاء المعجمه حب البطیخ ع ف تخم خربوزه ل شوریز یا حب صنوبر حبق الشیوخ ع

ف مرو سک تمیق الدال المهمله حب الرشاد ع بفتح راء مهمله مشدد و شین معجمه و الف و دال مهمله

ف تخم تره تیزک طبع ی ق ا مفتح ملطف مقطع مسهل بلغم و مره صفرا خ با لی نوش رو مثقال جزء شکر اجرجیر

وغیره ل تخم ترب و دهضا دعرق النسا و شیطرج حب القلقل بفتح قاف و قاف ف تخم تنبکت حب البهوج ع بفتح

تحتانی و ضم ها و سکون واو و جیم کاکنج تمیق الراء المهمله حب الصنوبر صغار ع بفتح صاد مهمله مشدد و نون

و سکون واو و فتح موحده ثانی و کسر راء مهمله و صاد مهمله ثانی با غین معجمه و الف و راء مهمله ثانی ف تخم کاج و نار و هم جنده

بیخ طبع ی حب الصنوبر کبار ع بکسر کاف و فتح باء موحده و الف ف جلغوزه ﷺ چلگوزه و نوجا طبع را گویند م

کوبنده م حب ق بیش تش درم تا پنجدرم ص با عسل خوردن ل محلب مقشر یا به روغن بادام یا مغز تخم

خربزه یا مغز تخم زنبد یا مغز بادام کوهی یا حب صنوبر صغار حب العرعر ع بفتح هر دو عین مهمله و سکون راء و

راء مهمله ف تخم ابهل ع بهوه بیر حب العصفر ع بفتح عین مهمله و سکون صاد مهمله و فتح فاء ف خسکدانه حب الغار

ع بغین معجمه و الف مشهور به بهین تام امل ی گ ل حب المحلب با مغز بادام تخ حبق البقر ع بسکون لام و فتح موحده

و قاف ف بابونه تمیق الزاء المعجمه حب العزیز ع بفتح عین مهمله و کسر زاء معجمه و سکون تحتانی حب الزلم

ف تخم کنگر حب الموز بفتح واو و زاء معجمه مشدد ع لسان العصافیر تمیق السین المهمله حب الآس ع

بمد همزه و سین مهمله ف تخم مورد طبع ی خ لسان فربه رسیده تازه ش درم تا پنجدرم ص صمغ عربی

ل اب ق ان یا صمغ حب الانبر باریس ع بفتح همزه و سکون نون و فتح موحده و سکون راء مهمله و موحده

ثانی و الف و کسر راء مهمله ثانی و سکون تحتانی ف زرشک حب الریباس ع بکسر راء مهمله مشدد و سکون تحتانی

و موحده ثانی و الف ف تخم ریباس طبع ب خ تازه ل حماض لسان تمیق الطاء المهمله حب الضراط

ع بکسر ضاد معجمه مشدد با راء مهمله و الف طاء مهمله م مست رود و ما زریون تمیق العین المهمله

حب الخروع ع بکسر خاء معجمه و سکون راء مهمله و فتح واو ف تخم بید انجیر ع ارندی طبع سوده و اریه نقشر

١٠١

[illegible]

از مربه پنبه و بمو زن ... حب العقیق بفتح ... و سکون ...
... خوردن ... بشیرین ... شده ... تخم ...
... تمیق ان حب العلیق ... تخم ... و ... حبس ...
... تمیق الکاف حب السلوک ... تمیق اللام حب الاترج ...
... حب السفرجل بفتح سین ... و سکون ... بفتح ...
... حب الفلفل بکسر ... و سکون ...
... حب الصنوبر ...
... حب البان بکسر ... و سکون ...
... حب الخروع ... تخم ...
... حب الغار ...
... حبق الفیل ... بفتح ... و سکون ...
تمیق الجیم حب الزلم بفتح ... و سکون ... تخم ...
... حب المشمش بضم میم و سکون ...
حب المشمس بفتح نون ... و سکون ... حب النیل ...
... بفتح ... تخم ...
... البلسان بسکون لام و فتح ... حب المحلب ...
... حب الرأس ...
... حب الرمان بضم را ...
... حب السلاطین ...
... حب القطن بضم قاف و سکون ...
... حب الخروع ... حب الکاکنج ...

[illegible]

بفتح میم وسین مهمله والف وکسر کاف وسکون تحتانی عربلاب تمیز الطاء حب السمنة ع بکسر سین مهمله وتشدید
وسکون میم وفتح نون ونفاء ها ف اقل خواجه ه حب رویحی طرح کا کویند وف مسمن خ الجثه از بلاد برنود
نس کمثقال کوید از خشک اوده درم حب قند وپسته لی بمیوزن معرلشه وبمیوزن مغز بادام
وبمیوزن کنجد مقشر یا حب المحلب حب خلوه بضم خاء معجمه وسکون لام وفتح واو مرادف انیسون حبه ع
بفتح اول وبا مشدد ف سرخ ه کهونگچی ور تمیز الخاء حبادیع بضم اول با موحده والف
وکسر دال مهمله وسکون تحتانی با فتح راء مهمله والف مقصوره طائر لیست ف جرز طکوشت اوح رحب الکمل
ع بسکون لام وضم کاف ومیم مشدد وفتح مثلثه وراء مهمله والف مقصوره ف تخم ازرود طرح یخ برزک
زردی مایل مثل چهار درم حب عناب یا بزر قطونا حب سجستانی بکسر سین مهمله وجیم وسکون سین
مهمله یا فوقانی والف وکسر نون نام ف دانه قاقله ه الاچی یکدانی حب الراعی ع براء مهمله
والف وکسر عین مهمله حب بنجاسب حب ترنجانی ع بضم فوقانی وراء مهمله وسکون نون با جیم والف
وکسر نون ف بالنگو حب خراسانی ع بضم خاء معجمه وراء مهمله والف وسین مهمله والف وکسر نون ف
تره خراسانی حب صعتری بضم صاد مهمله وسکون عین مهمله وفتح فوقانی وکسر راء مهمله ف شاهسفرم ف
تخم ریحان حب قرنفلی بضم فا وکسر لام ف بالنگو ی خورد وبادرنبویه حب کرمانی بکاف
وسکون راء مهمله با میم والف وکسر نون ف شاهسفرم ف تخم ریحان ه ریا زلوکی بیج حب نبطی
بفتح نون وسکون موحده با فوقانی وکسر طاء مهمله ف پودنه بستانی تنسیق الثاء المثلثه وتمیز
الالف حنز مار تبخ بفتح اول وسکون مثلثه وفتح راء مهمله ومیم والف ف پودنه تنسیق
الجیم وتمیز الالف حجر الرحاع بفتح اول وجیم وضم راء مهمله وکسر راء مهمله مشدد با حاء مهمله والف
ف سنک آسیا تمیز الموحده حجر البشع بفتح تحتانی وسکون شین معجمه ف سنگ یشم خ سبز
تمیز الفوقانی حجر افهنتح ع بضم همزه وفتح موحده مشدد وتا وسکون فوقانی ه کر نجوا حجر الحوت ع
بسکون لام وضم حاء مهمله وسکون واو ف سنک سرماهی وآن سنگیست که در سر ماهی یابند در جا تکه دکاهات
تمیز الجیم حجر الاسفنج ع بکسر همزه وسکون سین مهمله وفتح فا وسکون نون وجیم ف سنگیست که

و بیان استخراج آن بدو حجر الافروسج بفتح همزه و سکون فا و ضم را و اهمال و سکون واو و ف
سنگی است که از دیار روم خیزد و رنگی بود که بر روی آب ایستد حجر الانفحة تمیمة الطاء المهملة
حجر الیهودی بفتح یا و ضم ها و سکون واو ف سنگی است بزرگی زیتون که چون شکسته شود بسیار دراز است
طعم کوبیده میشود معروف زیتون شکل شش خط دار منی گاهی زیتون سیاه دارد و ابیض است تقریبی مسمی
حجر لا زورد بالام الف و سکون زاء معجمه و فتح واو و سکون راء مهمله ف سنگ لاجورد
تمیمة الراء المهملة حجر الاحمر بفتح همزه و سکون حاء مهمله و فتح میم ف سنگی است بلون سرخ
سموم قتاله است حجر البقر بفتح موحده و قاف ف سنگی است که در زهره گاو و بهم رسد و آن پا زهر است
جا و زهر ف گاو زهره گاو حجر البلور بضم موحده و لام ثانی و سکون واو ف
سنگ بلور حجر الطلق بفتح طا مهمله حجر الدم حجر القمر بفتح قاف و میم حجر براق القمر و ضد را
که بشب از ... بدر ... حجر القیشور بفتح قاف و سکون یای تحتانی و ضم شین معجمه و سکون واو
ف نوعی از ... حجر السیر بفتح نون مشدده و سکون سین مهمله ... حجر الیمنی
بفتح نون مشدد و کسر میم ف سنگی است که در ... حجر النار بفتح نون مشدد و الف
ف سنگ چخماق و ... مختلف الالوان ... طب ... مغناطیس ... قرن ...
... در ... زنان حامله ... حجر النوری بفتح نون مشدد و سکون
... تمیمة السین المهملة حجر الاناطس بفتح همزه و نون و الف و فتح ...
... سنگی است که چون ... حجر التیس بفتح تاء ...
و سکون ... پا زهر ... پا زهر حیوانی و آن از ... حاصل میشود
... حجر القناطیس بکسر میم و سکون ... و فتح نون و الف و کسر طاء مهمله و سکون
... سنگ آهن ربا ... تمیمة الطاء المهملة حجر السلطیط بفتح سین
مشدد و سکون ... و طاء مهمله ثانی ف سنگ ... تمیمة القاف حجر القطاطیع بضم
معجمه و طاء مهمله و الف و کسر طاء مهمله ثانی و سکون ... ف سنگ ... که چون ...

بر سو کرد را فزونی ماه بکشی و شکستش شکافی دو پاره سنگ را بدین یکی بر نگ و دیگری برنگ مختلف
حجر الشفاع بفتح شین معجمه و فا مشدد و الف م حجر قیشور تمیق القاف حجر مشقوع بضم میم
و فتح شین معجمه و فا مشدد و سکون قاف ای ف سنگیست زرد و از بلاد مغرب خیزد و تو بر تو بود مخ زعفرانی زرد
و بر زبده سکافه تو بر تو تمیق الکاف حجر الدیك ع ف سنگی است که در شکم خروس یابند حجر الکرك
بفتح کاف و را مهمله ف سنگی است نمایت سفید بر ساحل بحر بهم رسد طب تمیق اللام حجر الجمل ع
بفتح اول و ثانی ف گبک اشتر خوار تمیق المیم حجر الحمام ع بفتح حاء مهمله با میم و الف و میم ثانی ف سنگی است
که در کبوتر یابند حجر الملاع بفتح دال مهمله مشدد ف دنج حجر الرخام ع بضم را مهمله مشدد و ثانی با خا
معجمه و الف م طین قیمولیا سنگی سفید مشهور است و دو اقسام باشد مخ سفید طب ای ق قاطع نزف الدم
و مدمل جراحات باشد کرد و مجلل اورام و دز در او قاطع بواسیر تمیق النون حجر الزیتون ع بفتح زا معجمه مشدد
و سکون تحتانی و ضم فوقانی و سکون واو و نون م حجر الیهود حجر المسن ع بکسر میم و فتح سین مهمله ف سنگ فسان
تمیق الهاء حجر الاساکفه ع بفتح همزه یا سین مهمله و الف و کسر کاف و فتح فا و هفاف سنگی است که
کفشگران آلات خود را بدان تیز کنند حجر الحیه ع بفتح حاء مهمله و تحتانی مشدده ف سنگی رو یا زهر سیاه کاین
و آن مهره است و حیوانی حیوانی را از افعی گیرند و آنرا پادزهر و باد مهره و مار مهره خوانند و آن ملون باشد
و امتحانش آنست که چون در آب لیمو اندازند در حرکت آید حجر مثانه ع بفتح میم و مثلثه و الف و فتح نون
ف سنگی است که در مثانه آدمی بهم رسد ه پتهری حجر مشتیه ع بفتح میم و سکون شین معجمه و کسر داو
و فتح تحتانی مشدد ف کلیس نوره ۵ چونه کلی تمیق الیتحتانی حجر ارمنی ع بفتح اول ثانی و سکون را مهمله
و فتح همزه و سکون را مهمله ثانی و فتح میم و کسر نون ف گل ارمنی طب ای ق مسهل مخ سبز مایل بسفیدی
باندک کبودی و پس از شکستن چشمها در ره مانند و منع باشد و بعد از تر کردن بوی طحلب یا بوی گل خوش
دهد ش بیدرم تا نیم مثقال من مسهل ل بکنیم وزن مجر لاجورد حجر اعرابی بفتح همزه و سکون عین مهمله
با را مهمله ثانی و الف و کسر موحده ف سنگی که بشیرازی سنگ زخم حجر الیتیمی ع بفتح لام مشدد و موحده
دکر نون ف سنگ شیر مرین او زان آب بشیر مانند حجر بحرینی ع بفتح موحده و سکون حاء مهمله ثانی و کسر را مهمله

۱۱۵

دربان ه نوکاد بابل حجر حبشی ع بفتح حاء مهمله تانی ر موحده و کسر شین معجمه سنگی
ایست سیاه حجر عسل بیکان ع بفتح مهمله ثانی و کسر لام مهمله و سکون تحتانیه و کسر لام مهمله تانی ف نوعی حجر
خزفی ع بفتح خاء معجمه و زاء معجمه فارسی و کسر فاء سنگ سیاه رنگیست از خزف و زرد و از هم پاشنده و صیقل پذیر
دار حجر بهو نشانی ع بضم راء مهمله و واو و مهمله سکون شین معجمه با نون و الف و کسر زاء معجمه
زر شیشا حجر عسلی ع ف سنگی است که چون بسایند رطوبت آن بجا است شیرین برد و خوش
شاذنه حجر قبطی ع بکسر قاف و سکون موحده و کسر طاء مهمله ف سنگی است سفید که در میان
در آب زود حل شود و کاغذ را از آن مصر کنند بدان شوید حجر هندی ف نوعی از شادنه سیاه
تسبیق الدال المهمله و تمیق القوقا حدیج بضم اول و دال مهمله و الف ف نوعی از شکر مرغ
و مجلیه تمیق الجیم حدج ع بفتح اول و دال مهمله منقل خنک حدید ع بفتح اول و سکون تحتانیه
و دال مهمله آهن ه لو ملعب ی ق بکفع خ فورد س مرتبال نحاس تمیق السین حدق ع
بفتح حاء مهمله و دال مهمله و سکون قاف بادنجان ه بگن تسبیق الراء المهمله و تمیق الالف
حرا بضم اول و فتح راء مهمله و الف سپید آکبی و انبیرا از گوز خورند طبع ی و حراة بزیادتی تاء و مراد
سپید الف نیز آمده حرا شاروی بفتح اول و ثانی مهمله و الف و شین معجمه و الف ف غزال بری ه حبشی
حرباء بکسر اول و سکون تاء و موحده ف آفتاب پرست و هندی گرگٹ حرف الماء ع
بضم اول و سکون تاء و ضم تاء و سکون میم با میم و الف ممدوده حرفیست که در آب روید ه اند قرة العین طبع ی
گونید تمیق الموحدة حرب بکسر اول و سکون تاء ملح ف بهار حره تمیق الراء المهمله حریر ع
بفتح اول و کسر تاء و سکون تحتانیه ف ابریشم تمیق الشین المعجمه خرنش ع بفتح اول و کسر راء و سکون تحتانیه
ف مارکیه بر پوست از نقطها سیاه و سفید باشد و گویند گرگدن تمیق الضاد المعجمه حرض ع بضم
اول و ثانی و سکون ضاد معجمه ف اشنان تمیق الفاء حرشف ع بفتح اول و سکون تاء و فتح شین معجمه
و سکون فاء کنگر ه بن ع رکوینج را گویند بکر منج را ق مر منج خ تره ناد شمر
کیدرم حب سر کرل ه بون حرف ع بضم اول و ثانی حب الرشاد ف تخم تره تیزک تمیق اللام حرمل

حرجل یونانی بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم ف ملخی است که بال ندارد و سبز بود حرمل ع
بفتح اول و کسر نیز و سکون ثانی و فتح میم و بضم نیز آمده ف تخم سپندان و اسپند سوختنی طح ی گویند م
ق مطلف خ فربه ش نیم مثقال ص لعوق رطوب خواکه ل تخم سداب یا قردمانا یا تخم ترب و فوتنج تمنیق
الموتلحر حرجوان یونانی بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم و دو واو و الف حرحرجل حردون سریانی بکسر
اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله و سکون واو ف حیوانی است مانند سوسمار که بیونانی سالامندرا
خوانند و از جمله سموم قتاله است حرز الشیاطین ع بکسر اول و سکون ثانی و ضم زاء معجمه و فتح شین معجمه
شده با تحتانی و الف و کسر طاء مهمله و سکون تحتانی ثانی هر آطریلال حرنقان رومی بفتح اول و سکون
ثانی و فتح فاو قاف و الف ع سم الفار تنسیق الزاء المعجمه و تمنیق الراء المهمله خزاز الحجر
بضم اول و فتح نیز و زاء معجمه و الف و ضم زاء معجمه ثانی و فتح صاد مهمله شدد و سکون خاء معجمه و راء المهمله
ع زهر الحجر ف گل سنگ و آن چیزیست مانند سبزه بر روی آب بر سنگ پیدا شود طب ی ا
تنسیق السین المهمله و تمنیق الکاف خسک ع بفتح اول و سین مهمله ف خار خسک
گوکهرو هست چنکها رطب ی ا گویند م الکویند م ب گویند ح یا ق معی مفتح مفتت
نفاخ لبنانی سبز تازه ش هفت درم تا ده درم و گویند دو درم تا بست درم برای حقنه ص روغن بادام
یا کنجد و گویند ورد ل عصی الراعی تمنیق اللام حسل ع بفتح اول و ثانی ف بچه سوسمار ضب
تنسیق الشین المعجمه و تمنیق الالف حشیش بن دقطونان ف گیاه بنگو طب ر
خ تازه و ترقیق الفوقانی حشیش الغافت ع مر برگ غافت تمنیق الجیم حشیشة الزجاج
بضم زاء معجمه شدد و فتح جیم و الف ف گیاه آبگینه نباتی است که در آبها روید طب ی ق ر ا دع
ش از عصاره او ده درم ص فوتنج ل الحل تمنیق الصاد المهمله حشیش البرص ع
بفتح موحده و راء مهمله هر آطریلال تمنیق اللام حشیفل ع بفتح اول و سکون ثانی و کسر فاء
و سکون تحتانی و ضم فاء ثانی م سنقا ل حشیش الطحال ع بکسر طاء شدد مهمله و حاء مهمله و الف و لام
ف اسقولوقندریون ف زنگی دارو تمنیق الهاء حشیشه دوحیه بضم دال و سکون واو

[illegible]

در کردن ... [illegible] ... سفید ... [illegible]

... [illegible] ... مع السین المهملة و تمیمة الحیم ... [illegible]

... [illegible] ... بضم فوقانی و سکون ... [illegible] ... سین ... [illegible]

تمییق المیم ... [illegible] ... بکسر اول و سکون ... [illegible]

... [illegible]

الصاد ... [illegible] ... مع السین و تمییق الضاد المعجمة ... [illegible]

بضم اول و فتح ضاد معجمه و سکون ضاد ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] ... مع الاف ... [illegible] ... بضم اول ... [illegible]

سبق اللام و تمییق الموحدة ... [illegible] ... بفتح اول و سکون لام و فتح ... [illegible]

... [illegible] ... حلبیبع بفتح اول و سکون ... [illegible]

... [illegible] ... تمییق المثلثة حلتیت بکسر اول و سکون ... [illegible] ... فوقانی و سکون ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] ... حلاق ... [illegible] ... بفتح اول ... [illegible]

... [illegible] ... تمییق اللام حلاحل و حلحل بفتح اول ... [illegible]

... [illegible] ... بکسر ... [illegible] ... تمییق المیم حلم

بضم اول ... [illegible]

حلزون بفتح اول ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] ... الحا ... [illegible] ... بضم اول و سکون ... [illegible]

[illegible]

و خفقان را در سینه و ثملیت ۵ بیتہ طرح کا کو نبح ۳ قاسفح طین مش دو درم در حقنہ تا لبتہ درم

من روغن عسط تلخ ل بزرکتان و اکلیل الملک حلیفہ ع بضم اول و فتح ثانی و سکون تحتانی

و فتح فام حراف کو خرد سدا کہتے ہیں تنسیق المیم و تمنیق الالف حماماع بفتح اول و میم و الف و میم ثانی

و الف نام ما ہلوج طرح ہے کو یند سرق منضج مفتح معنی و مقوی کبد منوم م ارمنی دہنی خوشبو ش دو درم

من ورد ل تمام یا یاسمین خشک کو یند اشنہ و سنبل حمیراء بضم اول و فتح ثانی و سکون تحتانی

با راء مہملہ مشکار تمنیق الموحدہ حماض الارنباع بکسر اول با میم و الف و ضم صاد معجمہ و سکون

لام و فتح ہمزہ و سکون راء مہملہ و فتح نون و سکون موحدہ ہم کنوث تمنیق الجیم حماض الاترج

بضم ہمزہ و سکون تو قا و ضم راء مہملہ ف ترشہ ترنج طب ہی من شراب خشخاش ل حماض المو تمنیق

الراء المہملہ حماض البقوع بفتح موحدہ و قاف ف حماض بر حماض النعر بفتح نون و سکون لام حماض

حمصع بضم اول و سکون کاف خرما ہند ۵ املی حمصالا میرع بکسر اول و فتح ثانی مشدد و ضم

صاد مہملہ و سکون لام و فتح ہمزہ و کسر میم و سکون تحتانی ف ما خسک تمنیق الصاد المہملہ

حمص ع بکسر اول و فتح ثانی مشدد ف نخود ۵ چنے طرح ۲ کو میثی اکو مذ ۳ موح ب

قا مر بہی قابض طبیخ سفید بزرک ص خشخاش ل باقلا تمنیق الضاد المعجمہ حضر الارضع

بفتح اول و سکون تحتانی و ضم راء مہملہ و سکون لام و فتح ہمزہ و سکون راء مہملہ نام خراطین جمع ع

بفتح اول و نام دشیان تمنیق الطاء المہملہ حماطع بکسر اول با تحتانی و الف ہم نوعی از حمیر تمنیق اللام

حملع بفتح اول و کاف برہ ۵ حلوان تمنیق المیم حماحمع بفتح اول و تحتانی و الف و کسر حاء مہملہ ثانی و

سکون میم ف بستان افروز طرح ہے حمامع بفتح اول و تحتانی با الف ف کبوتر م ہریوا طرح ہے محجم ع بضم دو

حاء مہملہ و سکون ہر دو میم ف گاو زبان تمنیق الیاء التحتانی حمار اہلیع ف خر ۵ گدہا طحمس ع

حمار وحشیع ف گورخر طرح ہے حماض بستانع بفتح اول و ثانی مشدد و الف صاد معجمہ ف

ترشک و چقندر صحرائی ۵ ساگ چوکا طب ہی ق قابض ملطف نخ بستانی ترش ص شراب عناب

ل تخم حماض و تخم زریاس یا بارتنگ یا تخم مورد تنسیق النون و تمنیق الالف خناع ۵ مہندی

109

و ابیات ی ق د بعض نسخ بنابت سبز که مثل فوره و گرد و بسنده بیت نوازیم مشغول الفرقم
این بیت مع د مشغول ص ب البرس کبیرا آس تمیت الشین المعجمة حنا و قریش ع
بکسر اول نا و الف و کسر همزه و ضم فا و فتح را المهمله و سکون ثانی و شین معجمه فرار الغرص اللام
حنظل ع بضم اول و سکون ثانی و فتح ظا معجمه حرف فرید و فتح انداین که بسیار تلخ است
نی سهل حنظل ش تازه زند بر سیه هند ش از تلخی بطا تا کهیدیم وا زنم او خیدیم و آرزو
بکیدا کمی نیم چنین کترا با مسک و مع ذکر ل مرمل و صاد که برن آن قنا را المار بایست المرید
و صار د ام کمی آن قند و کرید و دو زمان او صب النیل و نمونه از نغمی نمونه ثمره تمیق الدین
حنا جنون بفتح میم و سکون جیم و ضم نون و سکون واو ف و در میمی ایت نیل تمیق الهاء
حناء الغولع بضم همزه و سکون لام و ضم غین معجمه و واو مجهول و فتح لام ام ابو فلسا دشکاس
حنظله دو میبکسر اول و سکون ثانی و فتح طا مهمله و خفا و ها و ضم را مهمله و سکون واو و کسر میم
بر مع ما شد دوم چند بر کس ف کامل و جو بر به حنظل ف گنم و که بهرن طرح م دی
تا منتفع شیم میان سرخ و سفید زم البایله به تمیق الخطائی جند قوقی ع بفتح اول و
سکون ثانی و فتح دال مهمله و ضم قاف و سکون واو و کسر قاف ف اندوه قوقود یلوا
و آن سبزه ایست بری طرح ی اکو منذ ق مطلف بر نخ بستانش دو درم ص هند با
ل رمانبه تمیق الواو و تمیق الفوقانی حوت ع بضم اول و سکون ثانی سمک ما هی
د مجملی تمیق الراء المهمله حور اسفندارف بضم اول و سکون ثانی و کسر را مهمله و همزه و سکون سین
مهمله و فتح فا و سکون نون با دال مهمله و الف و را مهمله نام بستان افروز حوم ع بفتح اول و سکون
ثانی و ضم میم ف کمر بند تمیق الکاف حوک ع بفتح اول و ضم ثانی مشدد ع تمیق المیم حوجم بفتح اول
و سکون ثانی و فتح میم ف گل سرخ که کلان کا بهول تمیق الهاء حومانه بضم اول و سکون ثانی
با میم و الف و فتح نون هر فه ثلاثه اوراق و طرایقین سپنسکری تمیق الحائی حوادی ع
بفتح اول و ثانی و الف و کسر را مهمله ف آدرد گندم از هر بریخته حیدا حو فرد بفتح اول و سکون

وسکون ثانی وزاء معجمه جوز رومی که گویند کهر با صمغ اوست طب ی ق مجفف مینٹ

کمثقال ل ولب تنسیق الیاء التحتانی وتمیق اللام جبغل بکسر اول وسکون تحتانی

وفتح ضاد معجمه م حق تمیق المیم حی العالم ع بفتح اول وضم ثانی مشدد وسکون لام با عین مهمله

والف وفتح لام ثانی گویند نوعی از سرخ مرو است وان دوائی است که اول بر روی کار

آمده وبتجربه رسیده وبزبان هندی شنهدی زرد گل است طب ی ق رادع نخ ستانی

ش از آب ونجد رم حی طین ارمنی یا بوته ل عصاره کاهو یا عنب الثعلب تمیق الهاء

حیه ع بفتح اول وثانی مشدد وخفاء ها ف مار ۵ سانپ د ناکط ح ی ق ملطف

نخ لیح تمیق التحتانی حیت الموتی ع بفتح اول وثانی والف وضم فوقانی وسکون لام وفتح

میم وسکون واو وفتح فوقانی ثانی والف مقصوره م قطران ت رقیم الحناء

المعجمه وتنسیق وتمیق الالف خاداف بخاء معجمه والف ودال مهمله

د سنگ سخت خامالاوف بمیم والف ثانی ولام وفتح الف ثالث ممدود م مازریون تمیق

الموحده خانق الذئب ع بکسر نون وضم قاف وکسر ذال معجمه مشدده وسکون کمام حرکنوه

ف خال زنگی وان کشنده گرگ است بو لشکی یاح ی خانق الکلب ع بسکون لام وفتح کاف

وسکون لام ثانی ف فلوس کی کهلا تمیق الموحده الفارسی خاسب بکسر سین مهمله وسکون

موحده فارم سیب تمیق الفوقانی خاربشت بسکون راء مهمله وضم موحده فارسی وسکون شین

معجمه م قنفذ سه تمیق الدال المهمله خادب بکون دال مهمله م غلیواز تمیق الراء المهمله خار

شتر بکسر راء مهمله وضم شین معجمه وفوقانی وسکون راء مهمله ثانی جنسی از خار که شتر آن را برغبت بخورد و گزند

شترخار گویند خانق النمر ع بکسر نون وضم قاف وفتح نون ثانی مشدد وکسر میم نوعی از مازریون وآن کشنده

پلنگ و گرگ و سگ و خوک است و مانند آن طح ی ق گویند بجهت آخایه گیرف بفتح تحتانی وخفاء ها وکسر کاف

فارسی سکون تحتانی رتیلا تمیق الزاء المعجمه خایه زین بفتح تحتانی وخفاء ها وکسر راء مهمله وتحتانی

الف وزاء معجمه خاکینه ع مجمه تنسیق السین المهمله خاماد ریوس ریونانی بمیم والف ثانی

۱۱۳

و فتح دال مهمله و سکون را و بای موحده و ضم ثای ثالث و سکون واو و سین مهمله که در حرف [illegible]

خاماأودن لوتس بر وزن ... بمیم و الف ثای مثلثه و ضم را و ورکسر نون و ضم ... و سکون واو

ثانی و کسر را ... ازین سفید ... یونانی سفید خاما الادن مالس بر وزن ... و الف رابع

... سیاه ... سیاه و نیز اسم ... خاما بنلس ... یونانی بمیم ... و کسر نون

سکون ... و کسر ... که فیه ... خایه دیس بفتح ... و کسر دال مهمله و سکون

... سین مهمله ... تمیق الشین المعجمة خادش بضم دال و سکون شین معجمه ...

... خانه ... بضم ... زن ... مجهول کرده ...

العین المهملة خالع بکسر لام و سکون عین مهمله ... تمیق الکاف خانق اللیل

... و ضم ثا و سکون لام و فتح میم ... و سکون ... کاسه ... خایه کیر ...

فارسی و سکون ... رتیلا تمیق اللام خادل بضم دال و سکون لام ...

تمیق المیم خالم بضم لام و سکون میم ... رخام شراب تمیق النون خالاأون بر وزن ...

ثانی و ضم دال و ... خنده ... خالیجون بر وزن ... و الف و کسر را و سکون

... و ضم دال مهمله و سکون واو و کسر نون و ضم ... ثانی و سکون ... بزرگ ...

... خاما الاون یونانی بمیم و الف ثانی ... و الف ... و ضم دال ...

... است ... خاما میلن یونانی بمیم و الف ثانی و کسر میم ... و سکون ...

... خانان بسکون نون ... خاوانجان ... و الف و فتح را ...

... و سکون نون ... جیم و الف ... غسرو ... خایه غلامان بضم ...

... بضم ... و الف ... و میم و الف ... بزرگ است تمیق الواو خاکشو

... بسکون کاف و ضم شین معجمه و سکون واو ... سیکران ... ریزه باشد ...

... بزر الخمخم ... تمیق الهاء خادواه ... کسر را و

... بای و واو و الف و سکون ... فارسی و سکون ... و فتح نون ... خامشه بضم میم

میم وفتح شین معجمه و شطیح خ سرخ زعفرانی مایل بخورد شیرین که چینه خایه ان بیع کتاف
تخم مرجان و بیضه تنبیق الحصانی خاکشی بضم بسکون کاف وکسر شین معجمه و سکون کتام خاکشو
خاماء القطنی یونانی بخا معجمه و الف یا میم و الف وکسر همزه و فتح همزه ها و سکون قاف وکسر طاء مهمله عربی
تنسیق و تنبیق الباء الموحدة خبز الغراب بضم اول و سکون موحده و ضم زاء معجمه و سکون لام
و غین معجمه با راء مهمله و الف و موحده نامی از قرآن ف ما یونه تنبیق الخاء المعجمه خبز المشایخ م
انسان تنبیق الدال المهمله خبث الحدید بفتح اول و ضم ثالثه و سکون لام و فتح حاء مهمله
و کسر دال مهمله و سکون کتاف دال مهمله ف ریم آهن که لوه سنگهان وکیت طبع ح ی گویند ب ق
بجفف خ پولادی املس بیزه مای کوچک خشونت ش یکمثقال ص روغنبان اگر بر برند
ما دامیکه کوچک اگر عذره بر حرف و در امراض چشم پوست کم مرغ تنبیق الزاء المعجمه خبز ع
بضم اول سکون کاف نان که رونی طبع ایع ق مغذی خ ما خوذ از گندم افت ما رسیده قریه
پاک صلب ص با شستن تنبیق السین المهمله خبث النحاس بضم نون و حاء مهمله و لعف
ف ریم مس طبع ح ی قاقالبش بجفف اکال خ بسیار نمک ش نمیدرم در اکال ص کبیرا و منع
ل ریخ تنبیق الصاد المهمله خبث الرصاص بکسر راء مهمله و صاد مهمله و الف ف ریم
قلعی طبع با ی ل سفیدار زیر تنبیق الکاف خبز دوک ف بفتح اول ها و سکون زاء
معجمه و ضم دال مهمله و سکون واو و کاف جانوریست شبیه بحمل که از اهل شیراز خزدوک بیند تنبیق
الواو خبز دوف بفتح اول و ها و سکون زاء معجمه و ضم دال مهمله خزدوک تنبیق الهاء خبث
الفضه بکسر فا و فتح ضاد معجمه مشدده و فقار ماف چرک نقره خ سبز رنگ تنبیق الصاد خباز
بضم اول و ثانی منقوط و الف وکسر زاء معجمه و سکون کتاف نوعی از خطمی طب را گویند م ح ب
ف میخ بری ش جبه سعال ودشقال ل خطی تنسیق الباء الموحدة الفارسیه و تنبیق الکاف
خبک بفتح اول و موحده فارسی و سکون کاف نام نان بزرگ تنسیق التاء الفوقانیه مع الجیم ختفوج
بفتح اول و ثانی و سکون فا و فتح راء مهمله معرفه تنبیق القاف ختروق بفتح اول سکون نون کاف و فتح راء مهمله

[illegible]

مرتسنین تمیق الکاف ختم الملتیع بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم و سکون نون و فتح بای ثانیه کرسیم [illegible]
ن س محرم منسبی اناما المثلثه و عنا الراء المهمله نشا القریع بکسر [illegible] و اللغو نم [illegible]
و فتح میم و دره ف سرکین مجاده کو برطح دق منفع [illegible] کبیر [illegible] تنسیق الدال المهمله و
تمیق القاف خلسلق بفتح اول و دال مهمله و سکون را و مهمله و فتح نون و سکون قاف فی سکنجبه تمیق اللام
خلاع الرجال بضم اول و لام و الف و ضم عین مهمله و کسر را مهمله شده با جیم و الف [illegible]
الراء المهمله و تمیق الالف حربن گیاف کسر اول و سکون را مهمله و سین مهمله کسر [illegible]
و الف نباتی است که برآن شقاقل است خرماف بضم اول و سکون ثانی میم و الف [illegible] کبیر برطح
من داء و خشنی [illegible] تمیق الف خرنب بفتح اول و سکون ثانی و فتح نون و صدم [illegible]
آن بفتح خرنوب است جنسی از توت باشد [illegible] تمیق الجیم خرخسج بفتح اول و سکون ثانی
و فتح را مهمله و سکون ثانی و فتح را [illegible] خرزهره کسر حنو منبع ف بفتح اول و سکون ثانی
میم و سکون نون [illegible] خرء الدیک و الدجاج [illegible] سرکین خروس و ماکیان [illegible]
تمیق الجیم الفارسی خرنج بضم اول [illegible] مجهول [illegible] تمیق الخاء المعجمه خربزه [illegible]
[illegible] تمیق الدال المهمله خراد بفتح اول و [illegible] و الف [illegible]
اول و سکون ثانی و فتح را مهمله و سکون ثانی [illegible] متوسط [illegible]
[illegible] و سیاه و سرخ مانند کرد [illegible] باریک [illegible]
[illegible] و چهار [illegible] القرون [illegible]
خرند بفتح اول و ثانی و سکون نون [illegible] الراء المهمله خردل بفتح اول و سکون
ثانی و فتح دال مهمله [illegible] حارم [illegible] تمیق القاف خرمبز [illegible]
و سکون [illegible] و الف [illegible] تمیق الزاء المعجمه خرنوز [illegible]
و سکون را و [illegible] کلان خرمیواز بفتح اول و سکون [illegible] و الف [illegible]
[illegible] کلان [illegible] تمیق السین

۱۱۴

بین الشین المعجمه خرکنگرف بضم کاف فارسی و واو مجهول م درق بارتنگ و از بیخ موسی
ن نوشی است که اندک از خرگوش کوچکتر بود ۰ گهونس تبتو الضاد المعجمه خرتوابیض ع گویند
یی است که پوست وی مستعمل است و بیحکیم شد و بطعم از خربق سیاه تلخ تر بود ۰ بتیبطرح می کویند
ق متی خ سفید رزد و شکننده و چون بخایند لعابی ظاهر شود و در زود زبان را نگزد و بود از آن غیر
بگیرد مثل ورقی نیدرم ص مصطکی ل جوز القی ما ۱۱ بیزبرح خردل ابیض ع م اسفند سفید تمتیق
العین المهمله خروع ع بکسر اول و سکون ثانی و فتح فا و سکون عین مهمله م تمر درخت بیدانجیر که آن ب
خروالضفادع ع بکسر اول و سکون ثانی و ضم واو و فتح ضاد معجمه مشدد با فا و الف و کسر دال مهمله
م طحلب جامه خواب بک و بیرز ۰ سوال خروع ع بکسر اول و سکون ثانی و فتح واو و ف
بیدانجیر خوار شد طرح ی آق محلل طین خ بحری سش ده دانه نقره ص کثیرا با مغز ل بجرم
خروع ع بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی م حنق و معصفر تمتیق الفا خرکوف بفتح اول و سکون ثانی
و ضم کاف و سکون واو و فا جنسی است از بوم که نجاست بزرگ باشد تمتیق القاف خرفق ع بفتح اول و
سکون ثانی و فتح فا و سکون قاف م سپندان خرنق ع بکسر اول و سکون ثانی و کسر نون بچه خرگوش
تبتو الکاف خرچکوک ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم فارسی و ضم کاف و سکون
واو و کاف ثانی م دستنبوی کچری خرکدوف ف بفتح اول و ثانی م خربزه خشک م
رک خرکوشک م ورق بارتنگ خروهک ف بضم اول و ثانی و سکون واو و فتح ها
مرجان م برال و مونگا تمتو الکاف الفارسی خرچنگ ف بفتح جیم فارسی و سکون
ن م بجپایه ۰ کیکرا تمتیق اللام خرچال ف بفتح اول و سکون ثانی با جیم
فارسی م جز بزرگ خردل ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله رائی طرح ی ۲ م تحرق
ی ملطف بستانی تازه فربه سرخ که چون بکوفتن زرد باشد دو مثقال و گویند نیدرم ص صندل و گلاب
برنگ بهدل و دو وزن حب الرشاد و دو وزن تم شلغم خرغول ف بفتح اول و سکون ثانی
غین معجمه و واو مجهول م گیاه بارتنگ و ریم آبلیغ و زبان سعد سمرقند روشنا منفرع لسان الحمل ۰ خرگلان

خرمای ابوجهل نوعی از نبق است خرالطیب بفتح اول و ثانی و الف و کسر لام و سکون تحتانی

تمر هندی است

خرخوا بفتح اول و سکون را و فتح خای معجمه و الف بفتح اول و ثانی و الف و کسر لام و سکون

ل سنبل خرما بفتح اول و سکون را و کسر میم ... خرجل بفتح اول و سکون را

خرنوب بفتح اول و سکون را و ضم نون ... خرفه بفتح اول و سکون را و فتح فا

و سکون ... خرمستا بکسر اول و سکون ... خرق بفتح اول و سکون را ...

خرعوله بفتح اول و سکون را و ضم عین ... خرنوب بضم اول و سکون

خرموسیا بفتح اول و سکون را و ضم میم و سکون ... بفتح را مهمله

خروسته بضم اول و ... خروع بضم اول

و واو مجهول ... خروف بفتح اول و ثانی ... خراطین

خردل فارسی بفتح اول مهمله و کسر لام ... سپندان

خرمای هندی بضم اول و سکون را و الف و کسر ... و سکون نون و کسر دال مهمله

خرنوب بفتح اول و سکون را و ضم نون و سکون واو و کسر ... با سین و کسر میم

... خرنوب نبطی بفتح نون و سکون ...

و کسر ... ماده ...

... خرنوب هندی بکسر ... و سکون نون و کسر دال مهمله ...

... خرقه بفتح اول و سکون را

116

و بفتح فا و سکون ع کوچ تمیق الفا خوف بفتح اول و ثانی و سکون ثالث ع بهلی ... ب ی ق ... ح خروف تنور
من جلال ... بمعنی الکاف خزوک ف بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و کاف م سرگین گردان ع
جعل تمیق النون خرمیان بفتح اول و سکون ثانی و کسر میم با تحتانی الف و نون م چند بیر ستر تمیق الهاء خزنده
ف بفتح اول و ثانی و سکون نون و فتح دال مهمله و خفا ع حشرات الارض تنسیق السین المهمله و تمیق
الالف خسته خرما ع کرنج تمیق الراء المهمله خس الحمار بفتح اول و ضم ثانی مشدد و سکون لام
و کسر حاء مهمله با میم و الف و راء مهمله ... تمیق السین المهمله خسرع بفتح اول ف کاهو
ب دم کویند ... م ح تاره ... سبز ... ورق ... دو مثقال ... و ... هند باد بهار
جالو رکیست که پایهای باریک دارد و بر روی آب ... او شبیه ... باشد کوچک تر از جو و گویند
زیست سفیدی که بزرگ تر از لکلک باشد تمیق الفا خسف ع بفتح اول و ثانی و سکون فاف گرد کاه
دا خروت تمیق الفا خسق بکسر اول و سکون ثانی نام مصنفر تمیق الکاف خسک ف بفتح اول و ثانی ع خسک
از که ... و بکسر اول و سکون ثانی نام گل مصنفر تمیق الواو خسو ف بفتح اول و سکون ثانی و ضم واو مجهول م حسته
... و بضم اول مرخو ... تمیق الهاء خسته ف م تخم میوها مانند شفتالو و خرما خسکدانه
بکسر اول و سکون ثانی و کاف با دال مهمله و الف و فتح نون م تخم مصنفر تمیق الیحتانی خسروی ف
هر نوعی از شراب چکیده تنسیق الشین المعجمه و تمیق الفوقانی خشت ... ف
... تمیق الراء المهمله خشکار بضم اول و سکون شین معجمه با کاف و الف ... آردی که از وی
... گرفته باشند ... خشنسار بفتح اول و کسر ... و سکون ... و نون با سین مهمله و الف
نوعی از مرغابی که پشت آن سیاه و میان سر ... باشد بمعنی الزاء المعجمه خشسار ... ع
بفتح اول و ثانی و ضم ... و سکون ... واو مجهول و کسر نون و سکون ... خوب باشد ... گویند ...
بمعنی السین المعجمه خشخاش ع ف کوکنار ... سفید ... اسود ... سیاه ...
کویند ... سفید ... از سفید ... و از سیاه ... عسل ...
... از ... خشیف ع بفتح اول و کسر ... و سکون ...

۱۱۶

ف برت تبیره‌ای خشل بفتح اول و ثانی بمعنی ... خشکنبه بضم اول و کاف
تازی و فتح ثانی و سکون نون و ضم جیم و کسر موحده و سکون تحتانی بمعنی خشک ... نوعی از حلوا
سرمد ... بمعنی اول ... خشوع بفتح اول بضم ثانی ... زبون بمعنی الخشکار
ف بضم اول و سکون شین و کاف و الف و ... بمعنی سبوس المهملة تبین ...
خشی الکلیع بضم اول ... ستاره ... خنسیة ... الثعلبع بضم اول و سکون ... ربا
کرمه و قسم ... خرپزه ... معنی آید ... ... بمعنی الریح
... بمعنی ... الحبره ... بمعنی ... المهملة خنسیة ... الجر ...
بمعنی الکیس المهملة خعی العرس ... بمعنی اللام خنسیة ... ف ... خنسیة
الهاجیل ... جیم و الف و کسر میم و سکون ... ف ... کوساله بمعنی الحار خصیة بضم
و سکون ... و فتح ... ف ... ... تنسیق الضاد المعجمة
بمعنی الغل خنفع بفتح اول الضاد ... خربزه ... رسیده ... خنلاف بفتح اول و ...
با ... و لام ... بفتح ... الطاء المهملة و بمعنی المهملة خطرع بکسر اول ...
و ... بمعنی الاختلاف بضم اول ... مشدده ... کنبه ... ح ...
ف ... ل ... بمعنی الخطبان بفتح اول ... بمعنی ... خلبها ...
الحاطب بفتح اول و سکون ثانی و کسر میم ... مشهور ... بمعنی قلمین ... بمعنی
تازه ... بمعنی الغاد بمعنی ... خنج بفتح اول و سکون
... خرچ ف بفتح اول و سکون ثانی ... بمعنی التیس الموحده
حفانق ف بفتح اول و ثانی ... ... بمعنی ...
خنف ف بفتح اول ... آتش ... ... آتش ... بمعنی
... بمعنی الدال المهملة خلابع بفتح اول و سکون لام ف ... کرد الکشت ...
... بمعنی الراء المهملة خلو بضم اول و فتح ثانی ... مشدده ... بمعنی الاخلاق

۱۱۹

خلاف بکسر اول و فا درخت بید را گویند و معرب آن خلاف است کہ بیخ آن شیرہ بر آرند مثل آب از آب او است
مثقال من گلاب یا مرزنجوش کل صاد و گل کرم تمیق الف خلوق بفتح اول و ضم لام و سکون واو و قاف عطر از زعفران
تمیق اللام خلال خلیل بکسر اول درخت آطریلال خلال بفتح اول نیز عوره خرما خل العنصل
آن سرکہ پیاز دشتی خلع بفتح اول و ثانی شدن سرکہ با پشم کو بند یا ی و ملطف مقطع خل خمر
سکرد و رطلی با دام و بضم اول و سکون ثانی ف خاکستر تمیق الواو خلو بضم اول و ثانی مام آلو تمیق الها
خلہ بفتح اول و ثانی شده در نقاہا ف آرش تمیق الیحنی خلال مامونی بکسر اول و هم
خلیا بفتح اول و ثانی با موحده دالف و کسر جیم معجم و قنف بیر زد تمیق المیم و تمیق العین خمسہ
انگشت بفتح اول و سکون میم و کاف فارسی منسوبها و تمیق الراء المهلہ خمر الحمار بفتح اول و سکون
ثانی و ضم راء مهلہ و دانستنی خمع بفتح اول و سکون میم و کاف اکو کر سبکہ ملطف
خ ریحانی معتدل القوام زرد رنگ خوشبوی آنکہ ادویہ در وکنند و میان تو و کہن شود نافع دومثقال
من فواکہ ترش ل بیخ خمع بفتح اول و کاف و سکون بحمام فطیر پات راق منفع معتدل الجص
جنبین تمیق القاف خمسہ اوراق بفتح اول و سکون میم و فتح سین مهلہ و ضم فوقانی و فتح همزہ و سکون
واو و با راء مهلہ و الف فلہ منسوبها و تمیق اللام خمل بفتح اول و سکون میم و لام هم سورنجان تمیق النون
خمان بفتح اول و ثانی والف هم خاہا را قلی خماهن بضم اول و سکون ثانی و مد همزہ و فتح ها سنگی ست حدید سیاه
و آن دو نوع ست نر و ماده و نر آن آن سخت و تیره رنگ بود چون با آب بندسرخ شود و مانند شنگرف گویند
در طرف آن هم چند سکر ا جو زد مستی با ورع صندل سفید تمیق النون و تمیق الراء المهلہ خنکسار
ف بکسر اول و سکون نون و کاف فارسی با سین مهلہ و الف هم شوره کہ چیز ها بروت شود تمیق السین المهملہ
خندروس بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهلہ و ضم راء مهلہ و سکون واو ع خندروس ت کا کل گندم
سمراکی دو جو برہنہ طرح سیا کو بند هم تمیق الکاف خنک بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم هر در بزه دیگر برابر
درخت بن تمیق اللام خندریل بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهلہ و کسر راء مهلہ و سکون تحتانی کاسنی
بری تمیق النون خندقون بفتح اول و سکون ثانی و کسر دال مهلہ و سکون تحتانی و ضم قاف و سکون واو ف

119

سر بست که در صل [illegible] شفت سانند [illegible] تمیق الجیم [illegible] اول [illegible]

لا [illegible] تمیق الخاء اشتی بضم اول سکون [illegible] الف [illegible]

خوج [illegible] گویند [illegible] [illegible] فواوو دوم [illegible] [illegible] بل [illegible]

تسبیح [illegible] وتمیق الف واو [illegible] گوشت [illegible] بضم اول سکون [illegible]

[illegible] گاف [illegible] رنگ تمیق الشین با خوست بفتح اول [illegible] سکون [illegible] فرزه تمیق الخیم [illegible]

خوج بضم اول وسکون [illegible] [illegible] تمیق الغاء المعجمه خوج [illegible] بفتح اول سکون [illegible]

[illegible] گویند [illegible] استخوان [illegible] شود [illegible] گویند [illegible]

[illegible] تمیق الراء المهمله خوش [illegible] بضم اول [illegible] سکون [illegible]

[illegible] گویند [illegible] تمیق الصاد المهمله خوص بفتح اول [illegible]

[illegible] تمیق العین المهمله خوخ [illegible] اول وسکون [illegible]

قاف [illegible] تمیق الکاف خوائم الملک [illegible] ملک [illegible] گویند [illegible]

واو [illegible] بفتح اول [illegible] وسکون [illegible] [illegible] خبر [illegible]

بضم اول وسکون [illegible] تمیق اللام حول [illegible] بفتح اول [illegible] [illegible]

تمیق النون خولان [illegible] بفتح اول [illegible] نون [illegible] خولنجان بضم اول [illegible]

نون با میم والف [illegible] گویند [illegible] [illegible] سلسله [illegible]

[illegible] صندل کافور یا ابریشم [illegible] [illegible] وقوت [illegible]

[illegible] خون سیاوشان بضم اول وسکون [illegible] [illegible]

تا سین معجمه والف [illegible] [illegible] گویند [illegible] [illegible] سیاوش [illegible]

[illegible] تمیق الواو خوالوف بضم اول [illegible]

[illegible] وسکون [illegible] تمیق الهاء خواجکیاد بضم اول [illegible] فارسی

[illegible] بضم اول وسکون [illegible] [illegible]

۱۲۰

خوخ تلیق استه بفتح اول و سکون ثانی و کسر خاء معجمه ثانی و فتح قاف و کسر لام و سکون تحتانی و کاف
و فتح همزه و سکون سین مهمله و فتح و تا م کاه خوخ خروکا بضم اول و ثانی مجهول و کسر دال مهمله و ضم خاء معجمه
و راء مهمله و واو مجهول [illegible] الفهار [illegible] خروس خوری ناه ف بضم اول و یای مجهول و کاف با نون والف
و الفهار [illegible] خراطین تنسیق الیاء التحتانیه و تغیر الالف خیدبوا بفتح اول و سکون تحتانی و کسر
راء مهمله و فتح موحده و واو مشدده و الف [illegible] فاقه صفار تنسیق الجیم خیروج بفتح اول و سکون
ثانی و ضم راء مهمله و سکون واو و جیم [illegible] خیستفوج بکسر اول و سکون ثانی و شین معجمه و ضم فا
و سکون واو [illegible] مع الدال المهمله خید بکسر اول و سکون ثانی و دال مهمله خوید
[illegible] از جو و گندم و نخود سبز باشند مع الراء المهمله خیار چنبر و خیار شنبر بکسر اول
[illegible] والف و راء مهمله و فتح جیم [illegible] و سکون نون و فتح موحده و سکون راء مهمله که در لغت اول
و فتح [illegible] معجمه بدل [illegible] گرمایاد [illegible] سس [illegible] بهیرا [illegible] پوری [illegible] نگری [illegible]
ب ق مخلل دلیل و مسهل صفرا [illegible] هندی [illegible] سیاه رسیده بر عسل و فلوس [illegible]
[illegible] و رقیق باشد در وقت استعمال از قلم بیرون آرند [illegible] پنج درم تا پانزده درم [illegible]
[illegible] و انیسون [illegible] ترنجبین و سه وزن آن مویز [illegible] را نه و انند [illegible]
الراء المهمله خیار بکسر اول و یای [illegible] والف و راء مهمله [illegible] کهیرا [illegible] تنسیق النون
خیزران بکسر اول و سکون یای مجهول و ضم زای معجمه و راء مهمله والف و نون [illegible] چوب [illegible]
[illegible] معاة [illegible] درم [illegible] غافث [illegible] مع الواو خیارکدو
بکسر اول و یای [illegible] والف و کسر راء مهمله و فتح کاف و ضم دال مهمله و سکون واو [illegible] هندوانه [illegible] تربوز
[illegible] خیری بفتح اول و سکون یای و ضم رای مهمله گلی است مشهور که سرخ و سفید رنگ باشد
[illegible] خیلوف بکسر اول [illegible] لام [illegible] خبوف بکسر اول [illegible] ضم ثانی [illegible] مع الهاء
خیازه بکسر اول [illegible] والف و فتح زای معجمه [illegible] گگری [illegible] تنسیق الیاء
خیزرانبلی بکسر اول و یای مجهول و فتح زای معجمه و راء مهمله والف و کسر نون و فتح موحده

و شوش بکسر دال مهمله و یکون تحتانی ثانی ف مو اصطرار تحیری ف کسر کاف سکون

دیگر از آن گیاهی است زرد رنگ که میان آن سیاه باشد و آنرا رشیه بیار ریشه گویند

ترتیم الدال المهمل و تنسیق الالف و تحقیق الدال المهمله دارد بال

الف و فتح رای مهمله و سکون دال مهمله نانی ۵ اسکندره تحقیق الراء المهمله دارب

بضم موحده و سکون رای مهمله نیست سبز رنگ بشق ... رشتها را سوراخ کنند و آنرا بشیرازی ...

لونده دا شخارت بسکون شین معجمه ... تحقیق السبد داغ ... بسکون

مهمله بار نیست که در میان ... مانند ... تحقیق الراء المعجمه

دالیوزف بسکون لام و ضم ... تحقیق السین المهمله داس

بسکون ... تحقیق الصاد المهمله دار صعوص ... منقوص

... در لغت اول فتح میم و سکون نون و ضم ...

... تحقیق الکاف دار ملک بکسر راء مهمله و فتح میم و سکون کاف ... تحقیق اللام

دار فلفل بکسر راء مهمله و فا و سکون لام و کسر فا ثانی ... فلفل دراز ...

فلفل ... سبزی ... فلفل ... زنجبیل ...

یا فلفل دار شغال ف بکسر راء مهمله ... دار شغال بسکون شین معجمه ...

ع ... تحقیق المیم دارم ... بفتح راء مهمله و سکون میم ...

تحقیق النون دانون بفتح فوقانی و سکون ... السلاطین ...

ن بکسر راء مهمله و فتح ... سکون راء مهمله ... بفتح دار شیشعان

بکسر راء مهمله و شین معجمه و سکون ... شین ... والف ثانی ...

... خوشبو ... یا سارون ...

... دار ... بکسر راء مهمله و فتح ...

شق ... تحقیق الهاء دار ... بفتح ... سکون راء مهمله و فتح زای معجمه ...

دار کیسه بکسر را مهمله و کاف و سکون تحتانی و فتح سین مهمله هر لباسه اگویند طایسفر داکه رفع
کاف و اظهار ع عنب ف الکورد الیوزه بسکون لام و ضم موحده فارسی و واو مجهول و فتح زا و معجمه هر دو از مستوره
تیق التحتانی دادروهی بکسر دال مهمله ثانی و تحتانی و ضم را مهمله و سکون واو و کسر میم و سکون تحتانی ثانی و هر
امر دار نیون دار بوی ف بسکون را مهمله و ضم موحده و واو مجهول ع عود دار حینی ع بکسر را مهمله و
ها مهمله و سکون تحتانی و کسر نون هو دار چینی طرح بی کوینه و ق ملطف منفتح مدر مقوی ل اکبد و معده و مبهی خ
سیاه خوشبو سرخ تیز طعم شیرینی آمیزش بکدرم صل سار ون ل پوست سلیخه و نیم زن ان کبابه یا ابیل
بانولنجان تنسیق الباء الموحدة و تمیق الالف دباع بضم اول با موحده مشدد و الف ف کدو
تمیق الموحدة دباب بضم اول و با ثانی و الف و موحده تام سنبل سبز تمیق الراء المهمله دیودار
بفتح اول و ضم تا و سکون واو و با دال مهمله و الف و را مهمله م تمیق السین المهمله دبس ع بکسر اول
و سکون ثانی و سین مهمله ف دوشاب خرمای طرح دخ بصری آتش دیده اکه از رطب فارسی کرد
ص ادلم و کاهو و خشخاش و سکنجبین تمیق القاف دبق بکسر اول و سکون تا و قاف م مویزج عسلی طرح ای
ق محلل بلین خ تازه اعلی که درون ش کراثی و بیرون سیاه سرخ بابل ص زر نباد ل همو زن تا قرقر
وچهارده انگ وزن ان جوز بوشر و همو زن ابهل تمیق اللام دبول بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو
و لام ف روغن کتان تمیق الهاء دباله ف بفتح اول و ثانی و الف و فتح لام و خفاء ها م ترنج دبله بفتح
اول و سکون ثانی و فتح لام ف بار درخت کریره ثمیت تنسیق و تمیق الجیم دجاج ع بضم
اول و جیم و الف و جیم تا ف ماکیان ه کوکری و بزبان شاهجهانابادی مرغی طرح ح ق گوشت او مغذی
و مقوی دماغ خ انکه بیضه نداده باشد صلاح ان ک ل دراج دج ع بفتح اول ف مرغ بری
که طیهو م بزبان دهلی مرغا تمیق الراء المهمله دجرع بفتح اول و کسر ثانی ف لوبیا تنسیق
الخاء المعجمه و تمیق الالف دخسیسا بضم اول و سکون خا معجمه و کسر سین مهمله و سکون
تحتانی با سین مهمله و الف ف روغن بلسان تمیق الخاء المعجمه دخ ف بضم اول و سکون
خا معجمه گیاهی که از ان بافند حصیر با فند هر لوخ تمیق المیم دخت مریم بضم

۱۴۳

اول و سکون ثانی و کسر فوقانی و فتح میم و سکون های هوز و فتح تحتانی و سکون میم ثانی

جهان ... تمنق النون دمغان ع بضم اول و ثانی ...

... شکافتن خوخ ع بضم اول و سکون ثانی ...

گوینده ... تنسیق تمنق الدال المهمله ... بفتح اول

دال معجمه نام جانوران ... چون شیر و ببر و گرگ ... تمنق الهاء

بفتح ... و دال ... تنسیق الراء المهمله و تمنق ...

بفتح اول ... و سکون فا ... مجهول ... شین معجمه و الف ...

ف بفتح اول و ثانی و سکون خاء معجمه ... و کسر ... دال مهمله ...

آفتاب بگردد ... بزند و گویند ... تمنق الوحد

درهابع بضم اول و سکون ثانی ... و الف ... تمنق الفوقانی

درخت ... پرست ف بفتح اول و ثانی و سکون فا ... و همزه و سکون ...

... و سکون ... تمنق الجیم درابج

بضم اول و ثانی شده بالف ... تراج ... گوشت ... درانج

و ثانی و الف و فتح شین معجمه ... دربنج ف بفتح اول و سکون ثانی و کسر فوقانی و سکون ...

مرد ... تمنق الخاء المعجمه دراوخ بفتح اول و ثانی و الف و کسر واو و سکون ... معروف

... تمنق الراء المهمله دردار بفتح و سکون ثانی و دال مهمله و الف و راء ...

و ... دردی الخم ع بضم اول و سکون ثانی و کسر دال ...

... و سکون ... و فتح خاء معجمه و سکون میم و راء ... دردی شراب ...

... درونجار بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و فتح جیم ... و الف ...

تمنق السین المهمله درانست بفتح اول و ثانی و الف ... و سکون ... تمنق الشین

المعجمه درش ف بفتح اول و ثانی و سکون شین معجمه ...

١٢٥

گویند تمیق العین المهمله درجع بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم و سکون عین مهمله ف
شاخل ع ار ه تمیق الفاء درخف بضم اول و سکون ثانی و ضم خاء معجمه جوز نبور سیاه تمیق اللام
دراندنبال بفتح اول و ثانی و الف و را و معجمه و ضم دال مهمله و سکون نون با موحده و الف ثانی لام ف
کاو و کاو مش دردی الخلع بضم اول و سکون را مهمله و کسر دال مهمله یا و ضم تحتانی مشدد و سکون لام و فتح خا
معروف دردی سرکه ... باشراب تمیق المیم دادم
بفتح اول و ثانی و الف و شاء معجمه و ضم دال مهمله ثانی و سکون میم ف سنگ ه گشت تمیق النون درخت
کلچکاف بفتح اول و ثانی و سکون خاء معجمه و کسر فوقانی و ضم کاف فارسی و سکون لام و فتح جیم فارسی
با کاف و الف و نون ع درخت مهرادرن بفتح اول و ثانی م ز لوع جونک تمیق الهاء درخت
سنبه بضم سین مهمله و سکون نون و فتح موحده و خفاء ها جانوریست که درخت را سوراخ کند
و سبز رنگ باشد م سبرک ع کناس حردة بضم اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله نام دردی شراب و آب روغن
داشتان دردکاله و دردکلاله بفتح اول و سکون ثانی با کاف فارسی و الف و فتح لام در لغت اول و ضم
کاف فارسی با لام و الف و فتح لام ثانی در لغت ثانی م نخ درمنه ف بفتح اول و ثانی و سکون میم و فتح نون و خفاء ها
جوهری اجزای در دونه بفتح اول و ضم ثانی و واو مجهول و فتح نون گیاهی است شبیه بگزدم نام و دوع عقربی
درنه بفتح اول و ثانی مشدد مخفف دم مشکبه تمیق الحتانی درنج عقربی ع بفتح اول و ضم ثانی
و سکون واو و فتح نون و سکون جیم و فتح عین مهمله و سکون قاف و فتح را مهمله و کسر موحده و سکون تحتانی
... رومی ... ماز یانه باشد
... دو وزن سورنجان دری بفتح اول ...
... تنسیق و تمیق السین المهمله دمرف بضم اول و سکون سین مهمله ...
تمیق الهاء دستنبویه بفتح اول و سکون ثانی و فتح فوقانی و سکون نون و ضم موحده و واو مجهول
و فتح تحتانی و خفاء ها ع شمام ع بجری تنسیق الشین المعجمه و تمیق الراء المهمله دشمرف
بفتح اول و سکون شین معجمه و فتح میم و سکون را مهمله م شاخل ع درج ع ار ه تمیق الحتانی دشتی

بضم اول و سکون ثانی و کسر فوقانی و سکون ثالث نوعی از جنگل تنسیق الثا و تعین الراء
المهمله دثار بفتح اول و ثانی و الف را سبد گویند تعین الخا دلق بکسر اول و سکون ثانی
و سکون ثالث ضجر بهر ضجرح ایاق قطار سنبر بزرگ قد بسیار تر سرخ
ش نیز دیر تنسیق القاف و تعین النون دنطا مانون بفتح اول و سکون ثانی
دبه و الف بضم نون و سکون واو و نون شکل تنسیق اللام و تعین الواحد
دل ناشب بکسر اول و سکون ثانی و همزه و فتح شین معجمه و سکون واو و ضم
سنبهالود لبیع بضم اول و سکون ثانی و ف درخت بار پوز و پوست او
ابوب لب قا بجفنغ تازه صد بوده دارچینی ان تنسیق المثلثه دلبوث
بفتح اول و سکون ثانی و ضم ثا و سکون واو و ثا و ... تنسیق السین المهمله دنبس
بفتح اول و کسر ثانی و سکون ثالث و کسر و فتح نون و سکون سین مهمله ... تنسیق العین المهمله
دلاع ۞ بضم اول با تشدید و الف و عین مهمله ... تنسیق الکاف دلک بفتح اول و سکون
... دلیک بفتح اول و کسر ثانی و سکون یا و کاف ... تنسیق الکاف
الفارسی دلنگ بفتح اول و ثانی و سکون نون و کاف فارسی ... تنسیق اللام دلال
بفتح اول و سکون ثانی با دال مهمله و الف و لام ... تنسیق النون دلین بضم اول
ثانی و کسر ثالث و سکون یا و نون ماهی بزرگ سیاه رنگ ... خنزیر البحر
تنسیق الهاء دلمه بفتح اول و ثانی و میم و فتحه ... دلمه بفتح اول و ثانی و کسر
و کسر اول ... تنسیق المیم و تعین الجیم دم الدجاج ۞ بفتح اول و ضم میم مشدده و کسر
مهمله مشدد ثانی با میم و الف و جیم ثانی ... تنسیق السین المهمله
دم النسیع بفتح اول و ضم میم مشدده و کسر نون و سکون یا و سین مهمله ...
... از بزرگی بیار رساله ... انگور رنگ ...
با شد ... تنسیق ...

۱۲۶

۱۲۷

و درجای نمناک هند تمنیق العین المهمله دم الضفدع بفتح اول و ثانی مشدد و فتح ضاد معجمه مشدد و سکون فا و فتح دال مهمله ثانی و سکون عین مهمله ف خون غوک خ از ضفدع زرد و سبز تمنیق العین المعجمه دماغ بکسر اول و ثانی و الف و غین معجمه ف مغز سر ع هیچی طب و طین رمنوی دماغ و هیچی خصوصا مغز دماغ گنجشک و بره بسیار مستی آرد خ ماخوذ از مرهم هاگیر و ازمواشی مغز بره و گوساله می بوده و فلفل و خردل و دارچینی و سرکه ل مغز ساق تمنیق القاف دمسوع بکسر اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله و سکون واو و قاف ابریشم سفید تمنیق المیم دمادم بفتح اول و ثانی و الف و فتح دال مهمله ثانی و سکون میم ثانی ع حجر الدم دم الحمام ع بسکون لام و فتح حاء مهمله و میم و الف و میم ثانی ف خون کبوتر خ خون طایر سلیم دمع بفتح اول و سکون ثانی ف خون ع لو هو طوح رقی کمد ص ناخواه ل جگر تمنیق اللام دم الاخوین ع بسکون لام و فتح همزه و خاء معجمه و واو و سکون تحتانی و نون ف خون سیاوشان ع هیرادوهی و گویند لقم طب می گویند ع که ق فالبعض طبیع و مجفف و حابس دم و مدمل خ جکیده که اصلا جوب و نبات نشد بمعدر م ص صمغ درختی که با بر و بدل عصاره او یا حس الحار یا اقاقیا دم الانسان ع بفتح اول و ضم ثانی مشدد و سکون لام و کسر همزه و سکون نون با سین مهمله و الف ف خون آدمی دم الثعبان بضم مثلثه و سکون عین مهمله موحده و الف م دم الاخوین تمنیق الهاء دمسه بکسر اول و سکون میم و فتح سین مهمله و خا ابریشم سفید ع دمق دمسیجه بضم اول و سکون ثانی و کسر سین مهمله و سکون تحتانی و فتح جیم فارسی درکار زر ع مسوه مولا تمنیق النون و تمنیق الدال المهمله دندن بفتح اول و سکون نون و فتح دال مهمله م با توع حب السلاطین جمال کوته طرح فی ق مسهل خ رعینی بهم از و سنجری بیدار و هندش یکنیم حبه تا دو حبه و گویند دواکبک تا ینبد رم ص شربته و بضم اول ف نوعی از زنبور تمنیق الراء المهمله دنقر بفتح اول و سکون ثانی و فتح قاف و سکون راء مهمله ف شوره ع هیچ طرح فی تمنیق الهاء دنقه بفتح اول و سکون ثانی و فتح قاف و خفا و الف یاسمین جینیلی تمنیق الواو و تمنیق الالف دوا بضم اول مهمله و واو مجهول و موحده و الف که م شربت کرد

١٢٨

روغن خورده باشد و بادام بر ابریشم ... ترکیب کند تمیم الحاء المهمله دو بابیح بضم اول و فتح میم
و همره و اعجام میم ... و سکون تا و شکر ... ریحام کنایت تمیم الخاء المعجمه دو بخ ...
و سکون تا و خار ... تمیم الراء المهمله دو ده الحرنع بضم اول و سکون ... و ضم ...
و سکون ... و فتح ... و کسر ... و سکون ... کرم ابریشم دو ... بضم اول ...
... گل ... و گندم ... دای گویند ب ... و ...
... تمیم الزاء المعجمه دو دو الغن منع بضم اول و سکون ... و ضم ...
و سکون ... و کسر ... و سکون ... کرم ابریشم ... تمیم الصاد المهمله
دو ... بضم اول و سکون ... و ... آلی ... که آهن ... در ... و فتح اول
و سکون ... و ... بعض تمیم الغین المعجمه دو ... بضم اول و سکون ... و ...
تمیم الکاف دو الک ... بضم اول ... و سکون ... دو لک بضم اول
... تمیم اللام دو ال ... بضم اول ... الف ...
... دو بال بضم اول ... دو یل بضم اول و کسر ...
... در میان ... تمیم المیم دو ... بضم اول و سکون
... تمیم الواو دو وقوع بضم اول و سکون ... و فتح ... و سکون ...
... تمیم ... تا ... زد و ...
... و ... دو ... تم ...
... تمیم الهاء دو اء الحی ع بفتح اول و ثانی و الف ... و سکون ...
مهمله ... تمیم الیاء دو ... بضم اول با ثانی ...
... بضم اول و سکون ... و فتح دال مهمله ... دو ... بضم اول ... و فتح ...
... تمیم الخا دو ... بفتح اول و ثانی و الف ... و سکون ...
... و سکون ... ایران دو ... بضم اول و سکون ... و کسر ...

[illegible]

أي والظهار را دوائی هندیست در سوسپند و شیر کیاه و شتم خورداده در تکار حنی ف دهنی بضم اول

وسکون ها و را مهمله وضم حاء مهمله و سکون واو و کسر نون ف نوعی از سوسن سبز دونه ترکی بفتح اول

وسکون ها و فتح نون و همزه طنینه و ضم فوقانی و سکون را مهمله در کاه ٭ جوهری اجواین تنسیق الهاء وتمنیق

الالف دهنیا ٭ بفتح اول و الظهار ها و سکون نون با تحتانی والف ف کشنیز تمنیق الفوقانی

دهمست ف بفتح اول و سکون ها و فتح میم و سکون سین مهمله و فوقانی درخت غار گویند بمحنت تریاق و آزهر

بود که جبلی پرورده اند ط ح ۳ ی آخ ثمر و برگ او تمنیق الجیم دهنج ٭ بفتح اول و سکون ها و فتح نون

وسکون جیم سنگیست سبز و ناملایب آخ فرنگی شبیه چون آن را انباشد و بر روی الینه بگذارند تا خشک شود الکر

رنگ بردارد بتمنیق الدال ازالاشبرین تمنیق الدال المهمله دهن الوردع بفتح اول و سکون ها و ضم نون و سکون لام

و فتح واو و سکون را مهمله و دال مهمله ف روغن گل طب ا تمنیق الراء المهمله دهن ا صفرع

بکسر نون و فتح همزه و سکون صاد مهمله و فتح فاف ف روغن زردی بیضه ۶ ۶ انڈ کا تیل دهن الغار ع

بسکون لام با غین معجمه و الف ف روغن غار ل زفت تر تمنیق الزاء المعجمه دهن الجوز ع بسکون لام

و فتح جیم و سکون واو و زاء معجمه ف روغن گردکان اطی دهن اللوز ع بفتح لام مشدد و سکون واو

ف روغن بادام ل روغن استه شغالو تمنیق السین المهمله دهن النرجس ع بفتح نون مشدد

الی و سکون را مهمله و کسر جیم و سکون سین مهمله ف روغن نرگس مقعود ماغ ل روغن یاسمین تمنیق العین

المهمله دهن الخروع ٭ بسکون لام و کسر خاء معجمه و سکون را مهمله و فتح واو و سکون عین مهمله ف

روغن بید انجیر ل روغن بادام تلخ یا روغن خسکدانه تمنیق القاف دهن الزنبق بفتح زاء معجمه مشدد و سکون

نون و فتح موحده ف روغن گل زنبق ل روغن یاسمین یا روغن سوسن دهن الخلوق

بفتح خاء معجمه و ضم لام ف روغن زعفران تمنیق اللام دهن الحل ع بفتح حاء مهمله ف روغن کنجد و روغن

شیرین ٭ تلون کا تیل و میٹها تیل ط ح را دهن السفرجل بفتح سین مهمله مشدد و فا و سکون

را مهمله و فتح جیم ف روغن آبی ل دهن التفاح و بعلی دهن تفاح و دهن سفرجل باشد دهن الفجل ع

بضم فا و سکون جیم ف روغن ترب ٭ مولی کا تیل ط ح ی ۳ ل روغن زیت کهنه دهن النارجیل

مهموز شده ثانی و الف و سکون [illegible] و بعد آن کسر سین و سکون [illegible] روغن [illegible] بزبان [illegible]

المیر دهن [illegible] بکسر میم و ضم کاف و سکون را [illegible] روغن [illegible] اول [illegible]

[illegible] دهن [illegible] بفتح اول [illegible] الف و کسر میم و سکون [illegible] معروف [illegible]

[illegible] دهن اللبان بکسر لام [illegible] روغن [illegible] دهن البلسان

بکسر [illegible] و فتح [illegible] و سین مهمله [illegible] الف روغن بلسان [illegible]

[illegible] روغن [illegible]

با روغن [illegible] دو ده [illegible] روغن [illegible]

[illegible] بهم مخلوط کرده [illegible] از طرف [illegible]

[illegible] دهن الفستق بضم سین مهمله [illegible]

و فتح سین مهمله [illegible] روغن [illegible] دهن الشیرج بفتح [illegible] و سکون [illegible]

مهمله و کسر [illegible] و سکون [illegible] روغن شیرین [illegible] دهن [illegible] بکسر [illegible]

ف روغن [illegible] دهن [illegible] بفتح اول [illegible] و الف [illegible]

[illegible] الف [illegible] سبز رنگ [illegible] شمع [illegible] دهن الاکارع

بکسر لام [illegible] و سکون نون و کسر جیم و فتح را [illegible] روغن [illegible]

البنفسج دهان [illegible] بفتح اول [illegible] و الف [illegible] و سکون [illegible] دهن

[illegible] روغن [illegible] دهن السوسن [illegible]

مشدده و واو و الف [illegible] روغن [illegible] دهن العسل [illegible] و سین مهمله و کسر [illegible]

[illegible] دهن [illegible] بفتح اول [illegible]

و سکون [illegible] و دال مهمله [illegible] که با پوست [illegible]

[illegible] و واو [illegible]

دیو [illegible] بکسر اول و فتح [illegible] و واو [illegible] و سکون [illegible] مهمله [illegible]

131

وسکون سین مهمله ثانی و نون ف فرسنده توتی بفتح الراء المهمله دینار بکسر اول
وسکون ثانی و نون والف و راء مهمله ف تخم کنوث دیدار بکسر اول و تحتانی مجهول
و واو مجهول با دال مهمله ثانی والف و بیدار است و آن صنوبر است ف درخت نارو
و جنده طرح ی بفتح السین المهمله دیفروجسن یونانی بکسر اول و سکون ثانی
و ضم فا و راء مهمله و سکون واو و کسر جیم و سکون سین مهمله ف سه نوع است اول معدنی
که در جزیره قبرس از جائی بهم رسد نوعی از طین است لیکن چون با فتاب خشک کنند
مثل سنگ بود دویم نقلی که از مس بگیرند چون نحاس بگدازند و آب بر وی ریزند و از بوته
بیرون آورند در شیب او یابند سیوم فرشیتا است که میسوزانند مانند کلس و لون وی
بنفشه مانند ڈینڈس ھ بکسر اول هندی و ثانی مجهول و خفا و نون و فتح دال هندی ثانی
ثمره بره هندیست ثمر بلگلانی مانند بادنجان لیکن اکثر رش کرد و نان خورشی است خوب طرح
دیوبا قونیطس یونانی بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و با موحده والف و ضم قاف
و سکون واو ثانی و کسر نون و سکون تحتانی ثانی و کسر طاء مهمله ف سیلکوش بفتح
الکاف دیک بر دیک بکسر اول و سکون ثانی و کاف و فتح موحده و سکون
راء مهمله و کسر دال مهمله ثانی و سکون تحتانی ثانی و کاف ثانی ف مرکب مرکب علی که بند
زرنیخ مصعد دیلک ع بکسر اول و سکون ثانی و کاف ف خروس ج گلبرطا گوشتاوح دکوبند
ی خ نردیلک ف بکسر اول و ثانی مجهول و سکون لام و فتح میم ج رتیلا دیوک ف بکسر
اول و ثانی مجهول و فتح واو و سکون کاف ع ارضه دیوجه بفتح المیم دلیم بفتح اول و
سکون ثانی و کسر مهمله ف لسان ف فرزد دیوکند بکسر اول و ثانی مجهول و واو مجهول و فتح کاف و سکون نون و ضم دال مهمله
ف نسبی از گندم که در علاقه رسک بلادی باشد ف کوشه بزانه بفتح الیاء دیشی بکسر اول و سکون ثانی و ضم فا و بحر ثمر درخت
ثبت دیگادف بکسر اول با بونه بفتح الهاء بفتح اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله و میم ف بروجه دیجه بکسر اول
و ثانی ... تنسیق الالف بفتح المیم حکیم ...

ثبت ... و سکون ... ثانی ... تنسیق الحسن ذات ... بضم ...

... اول ... کسر ... تنسیق اللام ذبال ع بضم اول ...

... تنسیق الراء المهمله وتنسیق الدال ...

بضم اول و فتح راء مهمله ... و سکون ... تنسیق الجیم ذ...

... و کسر راء مهمله ثانی و سکون ... نباتی است از جنس ...

... سیاه ... قسم ... بفتح ... زمین رنگ ...

... شیره ... روغن ...

... سبز ... برگ ...

... باشد تنسیق الفاء ذرق الحا طیف بفتح اول و سکون ثانی ...

... و سکون لام و فتح ذال معجمه و طاء مهمله و الف کسر فاء ... و سکون تحتانی ...

تنسیق الفاء ذرف ... بفتح اول و ثانی ... سرگین ...

ذرانی ... بفتح اول و ثانی ... تنسیق الفاء وتنسیق

الراء المهمله ذفر بفتح و کسر اول و سکون ... تنسیق الیاء

ذفری ... بکسر اول و سکون ... تنسیق اللام وتنسیق

الواو ذلو بضم اول و لام و سکون واو ... تنسیق النون وتنسیق الراء

المهمله ذنب الفارع بفتح اول و نون و ضم ... و سکون لام ...

تنسیق اللام ذنب الخیل ع بسکون لام و فتح ... تنسیق

الواو وتنسیق ... ذو ثلاث حبات بضم اول سکون ...

و فتح حاء مهمله و موحده ... ذو ثلاث شوکات بفتح شین معجمه

و سکون واو ... تنسیق العین المهمله ذو خمسة اصابع ع ...

... تنسیق الفاء ذو خمسة اوراق ع بفتح همزه و سکون واو ...

١٣٢

تا ند ف بجکشت تنسیق الهاء وتمیق الموحدة ذهب ع بفتح اول وها ف زر

سونا طح ح ق ورقش مقوی دل ش بک قیراط ص عسل دشک تنسیق الیاء التحتانی

وتمیق الموحدة ذب ع بکسر اول وسکون تحتانی وموحده ف ترک ججهیرا تمیق النون ذبفا ع

بکسر اول وسکون تحتانی یا فا والف ونون ف زر قاتل ترقیم الراء المهمله وتنسیق و

تمیق الالف رکانا یزنا براء مهمله والف ونون والف تا ف انار رنا ورد ابسکون واو با راء مهمله

هرفا رشت تمیق الجیم رانتیج رومی بکسر فوقانی وسکون تحتانی وفتح نون وسکون جیم هر صمغ درخت صنوبر

ف زنگبار کرطح بی ق تنبیت اللحم محلل قروح خ سفید زردی مایل که ببو صنوبر ماند ص اسفیداج ورد وخنکل

ال قند وعلک البطم با زفت کهن رازیانج ع براء مهمله والف وسکون زاء معجمه یاء تحتانی والف

وفتح نون م رازیانه ف بادیان ججسونف طح بی ق مفتح سدد مفتت خ بستانی ش از پوست او

یکمثقال تا دو درم ص صندل وکافور یا زعرور ل تحکم فنس رانج بفتح نون ف نارگیل تمیق

الحاء المهمله راح ع بسکون حاء مهمله ف شراب تمیق الدال المهمله راوند ع

بفتح اول والف وفتح واو وسکون نون ودال مهمله ف بیخ ریباس ت هر ریوند ججریوند چینی طح

کو ئیدع کو بیخ بی کو بیخ بی ق مقوی خ چینی که بعد از سحق زعفرانی شود وبعد از شکستن

درون سرخ بکوهان گاو ماند ودیرا ریوند لحمی خوانند وما نند سم اسپ باشد که اصلا سوراخی درو

نباشد ش نیم درم تا دو درم وگویند داءکی یکدرم ص صمغ عربی یا فا و الهند بال نمو دن زراو

مدحرج بوزن وی ورق گلسرخ وسنبل وگویند زر غنک وطباشیر و زعفران تمیق الزاء

المعجمه رازف بسکون زاء معجمه هرخا ریشت رادیو بکسر واو وسکون تحتانی م درخت اشخار

بنو السبتن المهمله راس ع بفتح اول وهمزه ساکنه ف سر مونث تمیق الفاء رافع ع بسابه

بنو الکاف رامک ججبفتح میم وسکون کاف مرکبی است از مازو وپوست انار وزاج سیاه

صمغ و دوشاب با عسل وگویند از مازو وپوست انار وزبیب وورد ودارچینی طبخ کویج

اقا بعض خ انچه سرخی زند ش نیم مثقال ص عسل ل اقاقیا یا سواد القضا یا جلنار یا آمله

[illegible]

دانه ف بفتح واو و سکون نون اسم شرب [illegible] ع داروی تمییز الواو ف الفارسی را [illegible]
[illegible] نون ف [illegible] تمییز اللام درال [illegible] تمییز المیم دانه بم بسکون زا [illegible]
[illegible] و الف [illegible] تمییز التاء دادن [illegible] ف زعفران را [illegible]
[illegible] گویند [illegible] رانیز ع گویند ف مقطع مشقف [illegible]
[illegible] مصطکی و [illegible] با سرکه [illegible] رسانا [illegible] ف درخت [illegible]
[illegible] درخت [illegible] تمییز الواو [illegible] بضم [illegible] را [illegible]
[illegible] ابن [illegible] تمییز الحاء [illegible] بفتح [illegible] گیاهی [illegible]
[illegible] بسکون واو [illegible] بسکون [illegible]
[illegible] بسکون واو با میم و الف [illegible] تمییز [illegible]
بسکون [illegible]
[illegible] بسکون [illegible] و الف و فتح نون [illegible] میم و سکون [illegible]
[illegible] و سکون [illegible] و سکون [illegible] و نون [illegible]
[illegible] مصطکی [illegible] تمییز اللام
المهملة و تمییز الالف [illegible] بفتح اول [illegible] و سکون [illegible] و الف [illegible]
تمییز السین المهملة [illegible] ع بضم اول [illegible] و سکون واو [illegible]
[illegible] تمییز [illegible] بکسر اول سکون [illegible] و سکون [illegible]
تمییز اللام [illegible] بفتح اول سکون ثانی [illegible] تمییز [illegible]
و تمییز الدال المهملة [illegible] بفتح اول [illegible] و سکون دال [illegible]
و سکون واو [illegible] تمییز [illegible] و تمییز الالف [illegible]
[illegible] بضم اول [illegible] و سکون [illegible]
[illegible] تمییز الکاف [illegible] بضم اول [illegible] تمییز [illegible] بفتح اول [illegible]

۱۳۲

[illegible]

135

وخفاء ها جمع ريها تنسيق الجيم وتميق الموحدة رجل العقاب ع بكسر اول و سكون ثاني وضم
لام و سكون لام ثاني وضم عين مهمله با قاف والف و موحده المر يال رجل الغراع بسكون لام
ثاني وضم غين معجمه با راء مهمله و الف حشيشه ايست كه ف سبزي پاي كلاغ كويند و كويند آن آاطريلال
لبيع وي ح ايج تميق الدال المهمله رجل الجراد ع بكسر اول و سكون ثاني و ضم لام و سكون ثاني و ضم
جيم با راء مهمله و الف و دال مهمله م زرنب ف سرو تركستاني تميق الراء المهمله رجل الطير ع بفتح
طاء مهمله مشدد و سكون تحتاني و راء مهمله م رجل البزر تميق الميم رجل الحمام ع بسكون لام ثاني
و فتح حاء مهمله با ميم و الف و ميم ثاني ف شنكار تميق الهاء رجله ع بكسر اول و سكون ثاني و فتح لام و خفاء
هاء فرفخ م بقلة الحمقاء و بفتح اول ف سمارو تنسيق و تميق الخاء المعجمه رخ ف بضم
اول و سكون خاء معجمه جانوري ست مشهور كه مانند عنقا وجود ندارد و چنانچه در شطرنج مهره بنام او
موسوم است تميق الميم رخام ع بضم اول و فتح ثاني و الف و ميم ف سنگي است سفيد طبي گويند ق مجلي
خ سفيد رو شكل لشانج ابل سوخته تميق النون رخبين ف بضم اول و سكون ثاني و كسر موحده فارسي
و سكون تحتاني و نون م قروت طرح بي گويند بمعني دوغ تميق الهاء رخلع بفتح اول و سكون ثاني
و فتح ميم و خفاء هاء ف مرغ مردار خوار رخنه ف بضم اول و سكون ثاني و فتح نون م كاغذ رخينه بفتح اول
و كسر ثاني و سكون تحتاني و فتح نون م رنگبار ي تنسيق الدال المهمله و تميق الواو رد نجو بفتح اول
و دال مهمله و سكون نون و ضم جيم و سكون واو ف كرم ديوك ع ارضه تميق الهاء رده ع بكسر
اول و فتح ثاني مشدد و اظهار ها دوايي هنديست تنسيق و تميق الزاء المعجمه زر ف بفتح اول و
سكون زاء معجمه م بياره انگور و انگور و نهر را نيز گويند تميق الهاء زره ف بفتح اول و ثاني
و خفاء هاء م عنب الثعلب ع كوه تنسيق السين المهمله و تميق الفوقاني رسوت هـ بفتح اول و
سكون سين مهمله و فتح واو و سكون فوقاني دارويي هنديست كه در امراض چشم بكار دارند حضض تميق
السين المهمله رس ف بفتح اول و سكون سين مهمله م طلا و نقره و مس و آهن و سيما و ديگر فلزات گشته
تميق الهاء رسته ف بفتح اول و سكون ثاني و فتح فوقاني م شيري است شبيه بقهر دست ع كعب الغزال

ع بادام تنسيق الشين المعجمة وتمييز النون رشت ف بفتح اول وسكون ... گردو
و دنک تميز الدال المهملة رشادع بفتح اول و ... تره تيزك ... سبز ...
من ... تميز الشين المعجمة ... رشن بفتح اول وسكون ... نام ...
و سياه رنگ بود ... تميز الكاف رشك بضم اول وسكون ...
تميز الدال رشيد بفتح اول ... وسكون ... و فتح ... نام ... تنسيق و تميز العين المهملة
رصاص ع بكسر اول ... سد ... تلخي ... زيره ... الكاف ...
شد ع ... تنسيق الطاء المهملة وتميز الموحدة رطب ع بضم اول ...
ف ... چه ... دماغ ... بادام ... شتر ... ابريشم ...
بكر ... سكنجبين خوردن تميز الطاء رطل ع بفتح اول وسكون ... و فتح ...
لجمع ... ف ... سبز ... تنسيق العين المهملة وتميز الدال
المهملة رعادي ع بضم اول ... الف ... لام ... زرد ...
رعي الحمام ف بفتح اول وسكون ... وسكون لام و فتح ... باميم ...
ع ... تنسيق العين المعجمة وتميز الثاء المثلثة رغث بفتح اول وسكون ...
تميز الحاء رغوة اللح بكسر اول وسكون ... و فتح ... وسكون ...
... تميز الراء المهملة رغوة النمر ع بكسر ... و فتح ...
رغوة الحجامين ع بسكون ... و فتح ... وسكون ...
تنسيق الفاء وتميز الالف رفعا بفتح اول وسكون ... و فتح ...
المهملة رفاقس بضم اول ... الف ...
بفتح اول وسكون ... ف ... تميز النون رفن ع بفتح اول ...
... تميز الهاء رفعه بضم اول وسكون ... و فتح ...
... تنسيق الكاف وتميز الموحدة

۱۳۷

الفارسی رکت چپت بفتح اول و کاف و سکون فوقانی و ضم موحده فارسی و اظهار ها و
سکون موحده فارسی ثانی ف خرزهره سوم لالکر تمنق الها رکابیه بضم اول بفتح واو الف و فتح سین
مهمله و معجمه خارپشت تنسیق المیم و تیتق الدال المهمله دماج بفتح اول و میم واو الف خاکستر
ماکه طح یا ق مجفف خ خاکستر طوطش تمیدرم ص قبلا و روغکل تمیق الراء المهمله دمان
البرع بضم اول و فتح ثانی مشدد والف و ضم نون و سکون لام و فتح موحده درادهها رشد ور حتی اکر بدرخت انار
ماندکو چکتر ازو و حب فلفل دارد و بست و مغاث بیخ اوست تمیق السین المهمله دماس بفتح اول
و ثانی والف در مصطکی تمیق الضاد المعجمه دماحامض ع بضم اول و فتح ثانی مشدد والف و کسر نون مهمله
والف و کسر میم ثانی و سکون ضاد معجمه ف انار ترش طب بی کویند مع دی اخ بزرک شده او قسم
از شراب من رمان حلوا یا زنجبیل مربا یا حلوای عسل یا قندل حصرم تمیق اللام دمان السعالع
بضم سین مهمله مشدد با عین مهمله و الف و لام خشخاش دملج بفتح اول و سکون ثانی ف ریکه ریت تمیق المیم
د فرع بکسر اول ف مغز و خاک تمیق الواو دمان حلوع بضم حاء مهمله ف انار شیرین طب بی کویند مع
ح ف مقوی دل فرج رسیده المسی ش صدوقیه از شراب و حن مان حامض با او یا ابدا زو تنسیق
النون و تمیق الالف رنکینا بفتح اول و سکون نون و کسر کاف فارسی سکون تحتانی با نون تا الف م شقرنک
تمیق الدال المهمله رند بفتح اول و سکون ثانی م مورد ندف بفتح اول و سکون ثانی ف بید مشک تمیق الکاف
الفارسی رنک بفتح اول و سکون ثانی و کاف فارسی برکرمی تنسیق الواو و تمیق الالف روباه بضم
اول و سکون ثانی و با موحده فارسی والف نوره رکوبقد تا زی م روباه ترکی روجناه بضم اول و سکون ثانی و
فتح جیم با نون و حا بهم مجس ننع ح توتیا بضم اول و سکون ثانی و حاء مهمله و ضم فوقانی و سکون واو و کسر فوقانی تحتانی والف
جست دهیناف بضم اول و ثانی مجهول و کسر ثانی و سکون تحتانی با نون والف م ابلاد جوهر دارد و ی توتیا
بضم اول و سکون ثانی و حا مجهول و ضم فوقانی و سکون واو و ثانی و کسر فوقانی ثانی با تحتانی ف جست تمیق الجیم
لد مختج ع بضم اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله و سکون خاء معجمه و فتح فوقانی و سکون جیم مرتکوطح یج
ق مجفف اکال ملیح خ ترتق من نیدرم ص صمغ و کتیرا ال توبال روغج بضم اول و سکون ثانی و فتح فوقانی حرف

تمتین الهاء اللعبه روح ف بضم اول و سکون ثانی و زاء ... که از بریدن آن ... و اکثر
دمیر جا بنند و لوغ تمتین السین المهمله روسپا بضم اول و همزه و سکون واو ف شرح ...
ح ... ضعه ... اول ... بفتح و سکون واو ف زرباوه رو ناس بضم اول ...
... نوره ... دهنش بضم اول ثانی مکسور و فتح ها و سکون ... که ...
از ... تمتین الشین المعجمه روث الحار الوحشی بفتح اول و سکون ثانی ... و سکون
... و کسر ... و سکون لام ثانی و فتح واو و سکون ... مهمله ...
سرگین گور خر تمتین الکاف روباه ترکت بضم اول و سکون ... بر وزن ...
و ضم فوقانی و سکون راء مهمله و فتح موحده و سکون ... ف ع عنب الثعلب روده ... بضم اول و ثانی
مجهول و فتح دال مهمله جانوریست که بر ... و آنرا ... و ... از ... سنش
... سازند روشنا ... ف بضم اول و ثانی مجهول و فتح شین معجمه و نون و ... هندی ...
... تمتین الذئب روسپاغ بضم اول و ثانی مجهول ... و الف و نون ... بیان ...
... بضم اول و ثانی مجهول ... تمتین الواحد ... بفتح اول ... و سکون
نون و ضم جیم و سکون واو ... تمتین الحار ... بضم اول و ثانی مجهول و فتح جیم ...
ف ... انگشت ف بضم اول و سکون ... و سین مهمله و فتح همزه و سکون نون و ... کاف
فارسی و سکون ... و فتح دال مهمله ع عنب الثعلب ... و ... روده ...
بضم اول و ثانی مجهول و فتح ... و نون و موحده ... و سکون تحتانی ثانی ... جیم فارسی و سکون ...
بفتح دال مهمله ... تمتین الغنم روباه ترکی بالنهار ... و ضم فوقانی و سکون راء مهمله ...
روده ف بضم اول و سکون ثانی ع ... فارسی تمتین الطاء و تمتین الراء المهمله ...
بفتح اول و سکون ... و ضم جیم و سکون لام ... سم الفار ... مرغ ... سنگهیا تمتین
العقاب ... ع بفتح اول و سکون ... و کسر شین ... آرده که از ... سازند ... تمتین
الیاء ... تمتین الالف ... بکسر اول و سکون ... و فتح ... هندی ...

بندق هندی دبنکاه بکسر اول و سکون ثانی و ضم نون با کاف والف نام نباتیست تمت الفربان یسعت ...
بکسر اول و سکون ثانی و ضم میم و سکون سین مهمله و فتح عین مهمله و سه تمت الجیم دبابج بکسر اول و سکون ثانی با موحده و الف
و فتح نون حب نوعی از سرطان بحری طب دبانج بکسر اول و سکون ثانی با نون والف و فتح نون هرا تمت دلبج
ف بکسر اول و ثانی مجهول با واو ودرم ریاس تمت الدال المهمله دیحان داود بفتح اول و سکون ثانی با جاء مهمله و الف
و کسر نون با دال مهمله و الف و ضم همزه و سکون واو و دال مهمله نانی تمت الدال المهمله دیحرف
بکسر اول و ثانی مجهول و فتح خاء معجمه ... تمت السین المهمله دیاس ع بکسر اول و ثانی مجهول با موحده و الف
ف ریوس ... فارسی ... ازشراب
... تمت الشین المعجمه دیش ع بکسر اول و سکون ثانی و شین معروف
... تمت النون دیحان سلیمان بفتح اول و سکون ثانی و حاء مهمله و الف و کسر نون و ضم سین مهمله بفتح لام و سکون
ثانی و فتح میم و الف و نون ... دیحان ع بفتح اول و سکون ثانی و حاء مهمله با الف ...
... خوشبو ... گلاب ... آهن بکسر اول و سکون
ثانی ... دیهقان بفتح اول و سکون ثانی ... و الف
ف زعفران تمت الواو دیلوف بکسر اول و سکون ثانی و ضم لام ... دیوجوف بکسر اول و سکون ثانی و فتح واو
و سکون ... تمت الهاء دیکاسه بکسر اول و ثانی مجهول با کاف و الف
و فتح سین مهمله ... دیك زاده ف بکسر اول و ثانی مجهول و کاف ... با زاء معجمه و الف و فتح دال مهمله
... سقنقور ... بکسر اول و فتح ثانی ف ... دود
... و اظهار ... تمت الخاء دسیخ بکسر اول و ثانی مجهول
و کسر سین مهمله و سکون خاء ... تم کتاب الراء المهمله و تنسیق
الالف و تمت الجیم زاج ع بزاء معجمه و الف و جیم ف زاک ... و آن انواع باشد
سفید ... و سبز ... زاک سیاه ...
... هندی ... زاک ...

129

مرغ خانگی را بیضه بر زیر خوابانیده بعد از چند روز تخم را شکسته بچه بیرون آید و آن بچه را بخورند و ار حیوانات دیگر در این فن ثمر

هم نوشته است بمعنی الجبیم آلتا و تاج نمد بسکون میم و فتح نون بمعنی اتاناو و سم

نمد و سکون دال بمعنی ذات الحل کسره از حرف ردیف نیز آمده که دوخت کرده

را از آلف نمونه را گویند و دیگر بمعنی دیگ را نیک که چون بر زمین نشیند تو را غنو است

همی الجامه وزاغه بفتح اول الف بفتح ثانی و رای مفتوح بمعنی الموصل بال

بفتح اول و ضم ثانی و لام و کسر ذال و سکون میم و مهمله بمعنی سرگین گرگ

گرانه که بر خار و سفید دور هم آید و مردی باشد و از بل سنگ و از استخوان موئیده باشد

ل زبل کلب زنبیع بفتح اول و کسر زا و سکون تحتانی مرغی است که گوشت او را

و ورق بفتح میم نشخ در دهن خیار با نمک بسیار ل خواب با برزنی بمعنی

الدال المهمله زباد بفتح اول و ثانی هو نوعی از شیر خشک که بسبب او گرد آب

دوباره سیم و شاخ و مرغ و شاخ مهره از و پس جو بوده که سرد گرد آتش دانه که شود

نشو و جدید دالا گوش زنبالح بفتح اول و نون و سکون الشیرازی نمک و که طح زات

بمعنی ممثل مرغی است از دو بنیرش چون شکر با برنج مخمر و دون عشرت زرحل

بفتح اول و ثانی و سکون الهاء و فتح جیم و چیزی است اصبح سکر است بمعنی الراء والمهمله زبرالجوع

بفتح اول و ثانی و ضم دال مهمله و سکون لام و فتح میم مهمله و سکون فا و ضم و را مهمله ف کعب

سمند بسین طرح کویند کویند لغت مجالح دعای نزدیکی شتر کیمیاگر تا زود دکش مشق

کبیر اوردن کدو عجز القیصور را یمونی و را زبل البحیرع بسکون لام و فتح میم مشدد

مهمله و سکون تحتانی چیزیست که گرد برگرد فی بسیار جیشو با منج در دریا میشد و گیا و بند

حجر البحرس بود بشکل زبر البحر و تا سیار رسولان زبل القمیع بفتح قاف و میم ممرو العقرد بل القولنج

بسکون لام و فتح قاف و واو و الف کسره و مهمله و سکون تحتانی کف لکنه که گل لون بمعنی

اللادم زبلج بضم اول و سکون نون بسرکین چه لید و طرح ففعن زنبیل الجبل بفتح اول

اول وکسر ثانی وسکون تحتانی وضم موحده ثانی وسکون لام وفتح جیم وموحده ثالث م نوعی ازجرب تمیق الواو
زبان گاو بفتح اول وثانی والف وکسر نون کاف فارسی والف وواو مجهول م گاوزبان تمیق الهاء زبان بره
بفتح موحده ثانی وراء مهمله وخفاء ها م بارتنگ زبوده بفتح اول وضم ثانی وسکون واو وفتح دال مهمله ع کهربا
م کهربا تنسیق وتمیق الجیم زجاج ع بضم اول ثانی جیم والف وجیم ثانی ف آبگینه وشیشه ه کانچ
طح ابی گویند ق ملطف مجلی [illegible] سفیدی [illegible] ماش نمیدرم زجّ ف بضم اول م قرا قروت تمیق
اللام زجمول بفتح اول وسکون ثانی وضم میم وسکون واو ولام ع بحر کوثر تنسیق الدال
المهمله وتمیق الراء المهمله زدوار ع بفتح اول وسکون دال مهمله با واو والف وراء مهمله م جدوار
ف [illegible] ع زربی تنسیق الراء المهمله وتمیق الالف زربیرا [illegible] بفتح اول وکسر راء مهمله
وسکون تحتانی با راء مهمله ثانی والف ع بقلة الحمقاء تمیق الموحدة زرنب ع بفتح اول وسکون ثانی
وفتح نون وسکون موحده ف سرو کوهی [illegible] سینی طح ی ق ملطف [illegible] تازه خوشبو مش نمیدرم ص
جلاب [illegible] صندل ل دارچینی [illegible] تمیق الفوقانی زرندرخت بفتح اول
وکسر ثانی شده وسکون تحتانی ونون وفتح دال [illegible] وراء مهمله ثانی وسکون خاء معجمه وتاء فوقانی م درخت اترج وگویند
درختی است [illegible] کازرون مشهور [illegible] نام ص حب الآس ل قنطوریون باریک [illegible] حب
الاترج با نیموزن زعفران تمیق الجیم زراج ف بفتح اول وثانی والف وجیم زرشک [illegible] راوند مکی [illegible]
بفتح اول [illegible] والف وفتح راء وواو وسکون نون وکسر دال مهمله وضم میم وفتح دال مهمله ثانی وسکون حاء مهمله وفتح
[illegible] م زراوند مدحرج طح ی گویند ق ملطف مفتح [illegible] زعفرانی [illegible] یکمثقال تا دو درم ص
عسل [illegible] ل زرنباد وقسط دودانگ وزن آن کبابه ونیموزن ریوند وگویند [illegible]
طویل ذرغنج بفتح اول وسکون ثانی وضم غین معجمه وسکون نون م حلبه جینی گیاهیست [illegible] بوی [illegible]
دسته بسته ببازار [illegible] زرکرف بفتح اول وسکون [illegible] وضم کاف فارسی
وسکون [illegible] م زرنیخ زرنج ف بکسر اول [illegible] وسکون نون ع صمغ زرنبلج بفتح اول وسکون [illegible]
وسکون تحتانی وفتح لام م [illegible] تمیق الجیم الفارسی زرنیخ [illegible] بفتح اول وسکون جیم فارسی [illegible]

۱۴۱

[illegible]

تمیم [illegible] المثلثه [illegible] بفتح اول و سکون ثانی [illegible]

و سکون [illegible] تمیم الدال المهمله [illegible]

[illegible] بضم اول و سکون [illegible]

[illegible]

[illegible] آن [illegible]

[illegible] بضم اول و سکون [illegible]

[illegible]

[illegible] تمیم الراء المهمله [illegible] بفتح اول [illegible]

[illegible] و سکون [illegible]

[illegible] و سکون [illegible] تمیم الکاف [illegible] بفتح اول [illegible]

[illegible]

[illegible]

تمیم اللام [illegible]

[illegible]

[illegible] تمیم السین [illegible]

[illegible] و سکون [illegible] و سکون [illegible]

[illegible] تمیم الواو [illegible] بفتح اول و سکون [illegible]

[illegible] بفتح اول [illegible] تمیم الهاء [illegible]

[illegible] بضم اول و سکون ثانی [illegible]

[illegible] اول و سکون [illegible] تمیم [illegible]

[illegible] اول و سکون [illegible] و سکون [illegible]

[illegible]

و سکون ثانی و فتح دال مهمله و کاف و راء مهمله ثانی و تحتانی مجهول و کاف فارسی ⁂ شقایق النعمان دودی
رومی بفتح اول و سکون ثانی و ضم فا و سکون واو و کسر راء مهمله ⁂ رجل الغراب تنسیق العین المهملة و تمنیق
الدال المهملة زعفران المدیتع بفتح اول و سکون عین مهمله و فتح فا و راء مهمله و ضم نون و سکون
لام و فتح حاء مهمله و کسر دال مهمله و سکون تحتانی و دال مهمله ثانی ⁂ مرهم آهن طرحی تمنیق الراء المهملة زعرور
بضم اول و سکون ثانی و ضم راء مهمله و سکون واو و راء مهمله ثانی ⁂ کبر طرحی قالبض سرخ
رسیده ... تا بخیه رم حس را ز یا نه ل غبیرا تمنیق النون زعفران بفتح اول و سکون ثانی
و فتح فا و راء مهمله و الف و نون ⁂ کیسر ۲۳ تیاق محلل مفتح منضج مفرح مقوی دل ... تازه سرخ
... رم حس ... سعد ... زنان دی ... بوست سلیخه
تنسیق الغین المعجمة و تمنیق الراء المهملة زغار بفتح اول و غین معجمه و الف و راء مهمله ⁂ شاخ درخت انگور
زغبوغ بفتح اول و سکون ثانی ... ⁂ السی تمنیق الکاف زغاک بفتح اول و ثانی و الف و کاف
شاخ درخت انگور تمنیق اللام زغال بضم اول و ثانی و الف ... تمنیق النون زعفرف بفتح
اول و ثانی و سکون نون ... جبل تنسیق الباء و تمنیق الفاء زفت بضم اول و سکون فا
و تاء ... صمغ ... روی ... در طب ...
تیاق محلل ... مجفف ... روی ... کیر ...
ذکا فورلی جاو شیر و ملک السطم و موم و قطران تمنیق القاف زلق اذ السی بکسر اول و ثانی و سکون
تحتانی ... و فتح را ... تا ... تنسیق القاف و تمنیق المیم زقوم بفتح اول و ضم قاف
و سکون واو و میم ⁂ سینده و تهور تنسیق الکاف و تمنیق الموحدة زکاب بفتح اول و کاف
... ⁂ ... زوات و ... مرکب جبر تنسیق الکاف الفارسی و تمنیق الموحدة زگال اب
بضم اول و کاف فارسی و الف و لام و الف ... و ... زکاب تمنیق اللام زکال بضم اول و کاف فارسی و الف و لام
... تمنیق الهاء زکاله بضم اول و ثانی فارسی و الف و فتح لام و خفا
... تنسیق اللام و تمنیق الکاف زلوک بفتح اول و ضم لام و سکون واو و کاف ... تمنیق الواو زلو

[illegible]

ج [illegible] بضم [illegible] و سکون [illegible] تعبیر [illegible] کسر اول [illegible] و ضم [illegible]

[illegible] تعبیر العیر [illegible] بفتح اول و سکون [illegible]

[illegible] بکسر اول [illegible] تعبیر [illegible] بضم [illegible]

[illegible] بمعنی [illegible] بکسر اول [illegible]

بفتح اول [illegible] و سکون [illegible] تعبیر المی [illegible] جبیل [illegible]

بفتح اول و سکون [illegible] و ضم میم [illegible] و سکون [illegible]

[illegible] بفتح اول و سکون [illegible] تعبیر [illegible] المهمله [illegible] و سکون [illegible]

و سکون [illegible] بفتح اول و سکون [illegible] و فتح میم [illegible]

[illegible] کردن [illegible] بمعنی [illegible]

[illegible] بفتح اول و سکون [illegible] و فتح میم و سکون [illegible] بمعنی [illegible]

[illegible] بفتح اول و سکون [illegible]

[illegible] بفتح اول [illegible] و سکون [illegible] تعبیر الفاء [illegible] بفتح اول و سکون

[illegible] و فتح [illegible] و سکون [illegible] تعبیر [illegible] بفتح اول و سکون [illegible]

و سکون [illegible] تعبیر اللام [illegible] بفتح اول و سکون [illegible]

[illegible] و سکون [illegible] بفتح اول و سکون [illegible] و فتح میم و کسر [illegible]

[illegible]

[illegible] تعبیر [illegible] بکسر [illegible]

[illegible] بفتح اول و سکون [illegible] و میم [illegible] تعبیر [illegible]

[illegible] بفتح اول و سکون [illegible] بضم [illegible]

[illegible] بفتح اول و سکون [illegible] و ضم میم [illegible] و سکون [illegible]

[illegible] بفتح اول و سکون [illegible] و ضم [illegible] و سکون [illegible]

۱۴۴

ذنبه ف بفتح اول سکون نا و فتح موحده هم کلید دراز باشد خوشبوی زنبق تتمیق الفتانی زنجبیل
شامی بفتح اول و سکون نا و فتح جیم و کسر موحده و سکون تحتانی و کسر لام با شین معجمه و کسر میم و سکون تحتانی
ذام رسن زنکار معنی بفتح اول و سکون نا و کاف و کسر را و الف و کسر را مهمله و فتح میم و سکون زای مهمله و فتح
دال مهمله و کسر نون و سکون تحتانی و میم توتیا رسبزه نیلا تهو تها زنکباریدی بفتح اول و سکون نا و کاف
فارسی با موحده و الف و کسر را مهمله هر صمغ منور ع راتیانج هوا رال تتمیق الواو و تتمیق الالف
زوفراع بضم اول و سکون واو و فتح فا با را مهمله و الف برگ کاذرونی طرح ی ق المفتح نوش
بیدارم ص شقاقل ل زیره کرمانی تتمیق الموحدة زوفا و رطب ع بضم اول و سکون تحتانی با فا و الف
و کسر همزه و فتح را مهمله و سکون طا مهمله و موحده چرک پشمی است که از میش ازمن جمع میشود بسبب آنکه شیر وارد
دوان از خون ما برد چون بگیر و نیر چسبیده شود و توان شیر و بیخ بر دنبه میشا جمع شود و یا که روان بود و آنرا
بهر مقلوقوام آورده و کوز ریند هر گاه که این افعی را بخورند قوت طبیعت این دافع سموم است حرکت کند تا دفع
ضرر سم کند عرق بسیار بریزد از وجع شود و کثیف گردد و آنرا زوفای تر خوانند و آن قدری قوت بود
طرح بوراق منضج محلل ملین نخ بسیار چرص و درد دل و مر ساق کاو یا موم روغن و لادن تتمیق الجیم
ذوفج ف بفتح اول و سکون نون و جیم رود نار کوسفند که به گوشت و پیه گرده قاق کنند هر کمیته
تتمیق السین المهمله زوفا ع یابس ع بکسر همزه و فتح تحتانی و الف و کسر موحده ف گیاهی که به برگ حنا ماند
و بزوفا مصر مشهور طرح حی ق منظف منضج مدر قاطع کرم عباج مصر که از کوه بیت المقدس گیرند
شنیدارد ص صمغ عربی با عناب ل فودنج و هر سیاوشان و نمودن مرزنجوش تتمیق
القاف زوفاء ق ع بضم اول و نا و الف و ضم همزه و سکون واو و ثلث قاف سماق زعق بضم اول
و سکون نا و قاف تخم خرمای جنگلی تتمیق النون زعان بفتح اول و نا و الف و نون مرزنجوش
تتمیق الفوقانی ف زعتی بضم اول و سکون نا و کسر نون و سکون تحتانی مرزنجوش تتمیق الهاء
و تتمیق الالف زهرجیاف بفتح اول و سکون نا و را مهمله و کسر کاف فارسی با تحتانی
و الف ف گیاهی است که هر گاه ورق او آدمی بخورد بمیرد تتمیق الحاء المهمله زهتی المنقح

بفتح اول و سکون ثانی و فتح رای مهمله و ضم نون ثانی و سکون واو و کسر میم و سکون [illegible]
ت نباتی است که در زمین مصر روید ... اشنو ... البته ... و نیز [illegible]
سی شده گزند تبیین الراء المهمله زمرد تخیر بسکون میم و فتح رای مهمله میم و سکون [illegible]
زمرد و زمرت بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم تبیین السین المهمله زهرة النحاس
بضم نون و فتح نون شده با با همراه الف چیزیست که چون مس گداخته ... بچکان [illegible]
گردد ... تبیین الکاف زهک بفتح و سکون [illegible]
در شیر ... تبیین المیم زهمم بضم اول و فتح ... سکون [illegible]
تبیین الیاء التحتانی تبیین الالف زیرا بکسر اول و سکون ثانی [illegible]
تبیین الحاء المهمله تبیین الکلیج بفتح اول و سکون ثانی و ضم ... و سکون
نون و سکون لام و فتح کاف و سکون لام ثانی ... زیتون بری تبیین الفوقانی
زبت بفتح اول و سکون ... روغن ... [illegible]
در روغن ... یا روغن ترب ... تبیین الجیم ... تبیین القاف زنج [illegible]
و سکون ... و جیم فارسی ... [illegible]
المهمله زیتار بفتح اول و سکون ... و الف و رای مهمله [illegible]
بکسر اول و سکون ثانی ... تبیین الزاء المعجمه زیز بکسر اول و سکون [illegible]
... تبیین الشین المعجمه زیتون الحبش بفتح اول و سکون [illegible]
و سکون واو و ضم نون و سکون لام و فتح حاء مهمله و موحده و سکون شین معجمه [illegible]
تبیین الضاد المعجمه زیتون الارض بسکون لام و فتح همزه و سکون رای مهمله [illegible]
تبیین القاف زیبق بکسر اول و سکون ثانی و فتح موحده ... سیماب [illegible]
... که مستعمل گردد ... نباتات ... و اگر [illegible]
بسیار دارد تبیین الکاف زیتک بکسر اول و سکون ثانی و فتح میم فارسی و سکون کاف [illegible]

رووده گوسپند که برنج و گوشت با مصالح پر کرده قاق سازند دم کلمه زیلک ف بکسر اول و سکون ثانی

و فتح را مهمله و لام فولاد و جوهر دار بمعنی الکاف الفارسی زیلک ف بکسر اول و سکون یا و کاف

فارسی هر جانور حقیر جثه خاکستری رنگ که زیر هر بعد باشد سرخ او و کوچکتر از گنجشک خانگی بود و

آواز وی بغایت خوش و حزین بمعنی النون زیت السودان ع بفتح اول و سکون ثانی

و ضم فوقانی و فتح سین مهمله مشدد و سکون واو با دال مهمله و الف ف روغن مجرب یعنی روغن بادام کوهی

زیبا الهرجان بفتح ها و را مهمله با جیم زاهد زیت السودان زیتون ع بفتح اول و سکون ثانی و ضم فوقانی و سکون

واو درختیست مشهور ثمر رسیده او مع حرب وبا رسیده ع و گویند اگر بار آن و برگ آن رو خشک و ابخره از سبز

وبار رسیده آن زیت الانفاق گویند زیزفون بکسر اول و سکون یا و زا معجمه با ضم فا و سکون واو ف

نوعی از درخت سنجد که بر شبه هر زیبان بکسر اول و یا با نون و الف ع ابو این بمعنی التحتانی زیت کیا

بفتح اول و سکون یا و کسر فوقانی و را مهمله و کاف بکسر مودده و سکون تحتانی آسیانی هر زیت بسانی

تر قیم الزاء الفارسی و تنسیق الالف بمعنی الزاء الفارسی ژاژ ف بفتح زا و فارسی گیاهی

که بیابان روید و در غایت بیمزگی باشد و چند اگر از اشتر خاید هم نشود ژابیژ ف بکسر مودده و سکون

ثانی و زا و کسر ثانی هم بوی سارو د بمعنی الکاف ژاژ و غک بضم زا معجمه فارسی و سکون و فتح

و سکون کاف ف مرغ وبا ع لب بمعنی الها ژاژه ف بفتح زا و کاف ثانی و بقا هم ژاژ ژاله بفتح

فرمکر شبنم تنسیق الغین المعجمه و بمعنی الهاء ژغاره و ژغاله بفتح اول و فارسی

و غین معجمه و الف و فتح را مهمله در لغت اول و فتح لام در لغت ثانی ف مرهان لرزیدن و سرخی که زنان

بروی خود مالند تنسیق الواو و بمعنی الزاء الفارسی ژوژ ف بضم اول فارسی و سکون

واو و زا و فارسی ثانی مر خار پشت بمعنی الکاف ژوتک ف بفتح اول فارسی و سکون

ثانی و فتح را مهمله و سکون کاف ف پرنده ایست سبز فام بقدر کنجشک تنسیق الیاء و بمعنی الهاء

ژیوه بکسر اول فارسی و تحتانی مجهول و فتح واو و خفا ها ف سیماب ترقیم السین المهمله

تنسیق و بمعنی الالف سالامندر اسین مهمله و الف و لام و الف ثانی و فتح میم و سکون

۱۴۷

نون و فتح دال مهمله با را و مهمله و الف و ث نوعی از عقاب است که چهار پای ... و دکان نون ...
... که کوتاه بود و سر شاخ آن بزرگتر و بیخ آن ... و گردن وی باریک بود و آن ... زرد
و سیاه بود و گویند چون درخت ... بسوزد و چون او را ... شود و از جمله سموم قتاله است
مانند زرنیخ تحقیق القول ساسار کشت ... با دو سین مهمله ... گاف و سکون سین
معجم ... تحم الجزر تحقیق الجیم ساذج بکسر ... و سکون ... و فتح ... سکون جیم ف ... کیا
نوعی ساج ف بسکون جیم ... درخت ... ساج بکسر دال مهمله
گویند برگ قرنفل است و گویند برگ درختی ... بزرگ ... و گویند برگ درخت صندل است
... گویند ... مقوی ...
داروی ... مانند قرنفل ... شکننده ... شرب ... صندل است
سبل الطیب ... ساذج بکسر ... ساذج بفتح ... و سکون
... سیاه رنگ ... سار رنگ ... ساذج ... تحقیق الدال
المهمله سادح بکسر ... که در ... میان ... تحقیق الراء المهمله
سار بفتح ... که از جرم ...
سارخکار و ساسکار ... بفتح را مهمله و سکون خاء معجمه و کاف و دال مهمله و الف در نوع اول
و سکون ... و ... سیاه رنگ ... سفید دارد
آواز ... ساقسر بفتح سین ... ساذج بضم سین
... ساند بفتح میم و سکون نون و فتح دال ... جانور ... که در آتش ... ساموس
بضم ... و سکون ... بفتح ... و سکون ... و فتح واو ...
تحقیق الراء المعجمه سامیو بکسر میم و سکون ... تحقیق السین
المهمله سالیوس ... بفتح ... و سکون ... سالیوس بسین مهمله ...
... و سکون ... خردل ... ساقف ...

والف کشمش کرمیست خورد که خون آدمی بخورد ساولیس ف کسر زا و سکون تحتانی هر نحاله ساو نوس
بضم تحتانی و سکون واو هر اسبغول تنسیق الشین المعجمه سایه خوش ف بفتح تحتانی وخفا ها دم ماهیه و
واو معدوده و شین معجمه درخت ها رون تیبق الصاد المهمله سام ابرص ع بکسر میم وفتح همزه و سکون
موحده و فتح را مهمله و سکون صاد مهمله ف ازنگ و چلپاسه سکلی و چپا بکلی و نکنکی طرح ری ق مفرح الحیوا
ب بتین بأصل روغن زرد و عسل و آب گرم ل ورنع تیبق الغین المعجمه سلغ ف بسکون غین معجمه
شلغم رغیست نیز سار تیبق الکاف سابیرک بکسر موحده و سکون تحتانی و فتح را و بجیم با سکون کاف هر سابیرج
سارخک وسارشک ف بفتح رای مهمله و سکون خای معجمه در لغت اول و سکون شین معجمه در لغت ثانی هر شب
سارک ف بفتح رای مهمله م سارو ستابرک ف بفتح تحتانی وخفا ها و فتح موحده و رای مهمله کیاهیست
که چون شتر بخورد بخواب رود تیبق اللام سال ع بسکون لام ع سال ج تیبق المیم سام ف بفتح سین
مهمله ثانی و سکون میم هر ناموس سام ف م آتش تیبق النون سا خن ف بکسر خا معجمه و سکون نون ع سارج
سادا و دان بدال مهمله والف ثانی و فتح واو و رای مهمله والف ثالث م سواد القصاة و سبیک دارا
گویند مه لیست ثانیه صمغ که در اندرون بیخ کردکان که مجوف شده باشد بندد گویند در میان درخت ظلم
کهن پیدا و او را آب خوانند طب ب ی س ق قابض خ مائل بسرخی ش دو دانگ ص زعفران
ل نیل هیج یا دو دانگ ف زن آن بیخ نی یا اهمه و اقاقیا ساطریون بفتح طای مهمله و سکون رای مهمله
و ضم تحتانی و سکون واو م خصی الثعلب ساکون ف بفتح کاف فارسی و سکون واو درخت مشهور بیست
که برگهاش بگوش فیل ماند و درشتی ملمس کرمش چون بسبوبان ساکیون ف بکسر لام و ضم تحتانی و سکون
واو م سکنگبین ساینهر لون ف بسکون نون و فتح موحده و اظهار ها و سکون رای مهمله و ضم لام
و واو مجهول ع تلخ عجین و اندرانی سان ف سوهان و سنگی که بدان کارد وغیره تیز کنند که آنرا فسان
نیز خوانند سا و ان ف با واو والف ثانی غلا لیست مشهور ف ش تیبق الواو ساو ف بضم رای مهمله و سکون
واو هر سارو ج و واو مجهول هر جانور یست از زنگ کبود سر سفید و سینه طوطی سخن گوید و آنرا شارو
و شارک نیز گویند ساو ف زنگ لعل که شکسته و ریزه ریزه باشد و نیز بوته خاردار سفید رنگ که در آتش

۱۴۹

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

تمنوق الکاف سپارذک بفتح اول و ثانی فارسی و الف و ضم رای مهمله و سکون دال و کاف مر
کبوتر سپین بکسر اول و سکون ثانی فارسی و فتح رای مهمله مرکب تمنوق اللام سپیل بفتح اول و ثانی فارسی
سپستر تمنوق المیم سپرغم بکسر اول و فتح ثانی فارسی و سکون رای مهمله و فتح غین معجمه و سکون میم ع
ریحان و شاهسپران و بادروج ع ببری سپرم و سپرهم بکسر اول و فتح ثانی فارسی و رای مهمله نون اول
و سکون رای مهمله و فتح ها درخت ... سپرغم تمنوق النون سپستان بکسر اول و ثانی فارسی و سکون سین مهمله ثانی
بای فارسی و الف و نون ف سگ پستان ع لهسوڑا طعم کوبنج رقاطین منقبض ... گوشت ... فارسی عدد
... سپندان بکسر اول و فتح ثانی فارسی سکون نون و دال مهمله و الف ع اسپند تمنوق الواو سپیکو
بفتح اول ... و فتح جیم و دال و فتح میم و سکون رای مهمله و واو مجهول ... مانند ... که ساق آن سپید
تمنوق الهاء سپاره بفتح اول و ثانی فارسی و الف و فتح رای مهمله سپاده تمنوق الیاء سپاریم بضم اول و ثانی
فارسی و الف و کسر رای مهمله ع ... سپیکرذف بفتح اول و کسر فارسی و تحتانی مجهول و دال مهمله و ضم رای مهمله و سکون
واو ... تنسیق التاء الفوقانی و تمنوق الراء المهمله ستاورم بفتح اول و فوقانی و الف و فتح واو و دال
... ستوک بضم اول و ثانی و سکون واو و ... بر جانور ... دشتر تیبی الکاف
ستباک بفتح اول و سکون ثانی با موحده و الف و کاف مرسپند سوختنی تمنوق الکاف الفارسی سترنگ
بفتح اول و سکون فوقانی و فتح رای مهمله و سکون نون و کاف فارسی نباتیست شبیه بآدمی که در زمین چین روید گویند که
نگون روید چنانکه ریشه اش بمنزله موی سر او و نر و ماده دستها در گردن هم آورده و پاها در هم محکم ساخته
و نر و ماده ... افتاده و ماده را بر عکس آن و هر کس که آن را از زمین بکند در زمان بمیرد یا بعد از سالی
بمیرد و هرگاه که این را بکنند از اثر آن هلاک ... کنند چنانکه باندک قوت کنده شود بس
بر ... گاو یا سگ یا حیوان دیگر که بغایت گرسنه باشد بر بیخ آن ببندند و دسته علف یا پاره گوشت ... آن
گاو یا سگ بنمایند تا بجانب ... بدود و آن از بیخ بر آید هر استرنگ ... مردم گیا و سگ کن ع بیروح الصنم
تمنوق المامسته بفتح اول و ثانی و ... انگور تنسیق الجیم و تمنوق الحاء المهمله سجلاط
... بفتح اول و سکون جیم بالام و الف و طای مهمله ... تمنوق الکاف سجک بفتح اول و ضم ثانی ... شیر ...

151

که باهم بیامیزند وشبت ریزه کرده دران بریزند وآنرا در روغن وشیر از نیز خوانند تتمیق اللام سجلاع
بفتح اول وثانی وسکون جیم ولام وفتح جیم تازی ولام وعین زعفران تتمیق الخاء المعجمه وتتمیق السین المهمله
سخینوس بفتح اول وکسر ثانی وسکون خاء وضم نون وسکون واو وسین مهمله نام اذخر تتمیق الدال المهمله
وتتمیق الموحده سدابا بضم اول ودال مهمله والف وموحده والف ساتول وساتری طرزآن ... کوی
تر او را کویند ... ملطف ... سبز تیز بوی که بهندی ... ست
بن ... سپید ... سبز تتمیق الراء المهمله سدرع بکسر اول وسکون
ثانی وراء مهمله ... درخت کنار ... سبز ... درم ...
تتمیق الهاء سدپا بفتح اول وسکون ثانی وموحده والف وفتح کاف ... چرنده ایست که ...
هزار پای سدنه بفتح اول وثانی درختیست که در دار المرز وما وراء النهر از دیگر بلاد ایران وتوران بیشتر شود مشابه
بزرگ که ... بسوار ... از آن ... که باران ... سوار
در سایهٔ آن درخت آرام تواند گرفت ... بود که برگی از دیگر برگهای آن بلندتر باشد ... نباتیست
بود وبران درخت چیزی گرد مانند خریطه که از چرم ساخته باشند بهم رسد و پر از پشه شود و در ایام بهار
در میان آن خریطه ... بهم رسد و در تیر ماه منجمد گردد مانند صمغی که آنرا بعوض صمغ ... سیاهی رنگین
... سازند وآنرا پشه خانه ... نیز ... شکدار ... کرم ...
... نیز خوانند ... تتمیق الیاء التحتانی سدپخ بفتح اول وسکون ثانی وفتح ...
... تتمیق الراء المهمله وتتمیق الالف ... بفتح
اول وسکون راء مهمله وضم موحده فارسی ... وسکون واو ونون با کاف والف ... تتمیق
الموحده سراج القطرب بکسر اول وبای والف وضم جیم وسکون لام وضم قاف وسکون طاء مهمله
وضم راء مهمله وسکون موحده کویند که این نام مشتق از دو چیز است یکی سراج وآن چراغ است دوم قطرب
وآن جانوریست که آنرا ... کویند ودر شب ... ونشبیه بچراغ ...
... بسراج وقطرب ... در شب روشن ... کویند قطرب این گیاه ... دارد ...

15

ملین کند مطبوخ ای ق قابض مجدد سرخ نوش نیم درم ص کثیر ال رز وغایا باد آورد و ماس ف بضم اول
و سکون ثانی شیشا سرخاب بضم اول و سکون ثانی با خاء معجمه والف م مرغابی سرخ رنگ که ماده
ان حیض کند و [illegible] کرزنان باسفیداجه خوش آیندگی بر رخسار بمالند و شراب تمتوق الجیم
سرنج ف بکسر اول و ثانی و سکون نون و جیم م سندور تمتوق الدال المهمله سرداد بفتح اول و ثانی و الف
و دال مهمله خلاف عوننه خرماسی خ مرد بضم اول و سکون ثانی و خاء معجمه و فتح میم و سکون دال مهمله
ثانی رستنی باشد که برگش شبیه ببرگ بان افروز بود و ساق ان سرخ خوش رنگ خوش آینده
و آنرا نازک [illegible] نیز خوانند سرساد بفتح اول و سکون ثانی با سین مهمله ثانی و الف [illegible]
بکسر اول و ثانی و سکون نون ف ضابه بک [illegible] سوال عشقه را نیز خوانند تمتوق الراء المهمله سرف
بفتح اول و راء مهمله ع رأس ح بضم اول شترابکیه از برنج سازند و نام نوعی از ماهی که طول آن یک گز است
و خرطوم بزرگ دارد مانند سگان و اکثر حیوانات را بدان گزند رساند سرمود بفتح اول و سکون
و فتح میم و سکون واو و دال [illegible] تمتوق الزاء المعجمه سرخ مرد بضم اول و سکون ثانی و خاء معجمه و فتح
۱۵۳ میم و سکون راء مهمله و زاء معجمه [illegible] سرخ مرو سرکناز بفتح اول و سکون ثانی و کسر راء و فتح نون و الف
[illegible] تمتوق السین المهمله سرخس ع بفتح اول و ثانی و سکون خاء معجمه و سین مهمله ف
کیل دارو و آن چوبیست سیاه رنگ بر ساحل دریا حجر یابند و آن نزد [illegible] گویند الشوراطوح
ق مفتح مجفف [illegible] سیاه بزرگ که بعد از شکستن [illegible] بود [illegible] نیم مثقال تا دو درم ص [illegible]
[illegible] تخم [illegible] سرخینوس یونانی بفتح اول و سکون ثانی و کسر خاء معجمه و سکون تحتانی و ضم نون
و سکون واو [illegible] سرس بکسر اول و سکون ثانی درخت مشهور [illegible] منفعت [illegible] تمتوق
الشین المعجمه سرمش بکسر اول و سکون ثانی و کسر میم و سکون شین معجمه [illegible] تمتوق الفا سرف
بفتح اول و سکون ثانی و فتح شین معجمه و سکون [illegible] تمتوق القاف سرمق ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم و سکون
قاف [illegible] تمتوق الکاف سرمک بفتح اول
و سکون ثانی و فتح میم [illegible] اسفناج رومی [illegible] تمتوق الکاف الفارسی سرنک بفتح اول و ثانی

و سکون نون و کاف فارسی هم آزاد درخت ؏ تحقیق النون سرسون ؏ بفتح اول و سکون ثانی و ضم سین مهمله و نون
و سکون واو و نون ف شرعت سرگین گردان بفتح اول و سکون ثانی و کسر کاف فارسی و سکون تحتانی و نون ؏ بفتح کاف
فارسی تا و سکون را مهمله و دال مهمله و الف ؏ جعل سرقون بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و ... شاخ حیوان
سرفق ... سیتر بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و ضم تا و سکون واو ؏ سند ؏ تحقیق الدال سرسق بفتح اول
سکون ثانی و واو مجهول ف درختیست مشهور طبع ؏ آن ... گویند ... تحقیق القاف ... سرشاخ
بس مجموع ... نیموزن پوست آن را گویند ... و بضم را مهمله ... شاخ حیوان تحقیق العین
سرماه بضم اول و سکون ثانی و فتح لام ... ف تحقیق الهاء بضم اول و سکون ثانی و واو و الف و فتح
لام ... علفیست که ریشش ... تیز بود ... فرود ... تحقیق الشین ... سیاه
بفتح اول و سکون ثانی و کسر ... و سین مهمله ... و الف ؏ اظهار ... درخت ... زوج صنوبر ... سرخچه
بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و فتح جیم فارسی ... صنوبر ... تحقیق الیاء سرغ یا ف
بضم اول و سکون ثانی و خا ... فارسی ... سبزه ترش ؏ ... سرطان
بحری و نهری و حشکی ؏ بفتح اول و سکون ثانی ... طا مهمله و الف و کسر نون و فتح موحده و سکون حا مهمله
و کسر را مهمله و سکون تحتانی ف خرچنگ ؏ گنگر المجری ... دریایی و نهری ... جوئی ...
... محرف ... بحری ... شیرین آب ...
... بالش ... تحقیق ... فارسی ... بحری ... صدف ...
... کبیر اول و سکون ... کاف ... ثانی و سکون نون و کسر دال ...
... سرو جبلی ... درخت ... سرو ... بفتح ... سروی ... راست باشد
تحقیق السین المهمله و تحقیق الالف المهمله سسند ... بفتح اول و سکون ... مهمله و فتح ...
مهمله و سکون نون و دال مهمله ... تحقیق السین ... بفتح اول و ... ثانی و ...
و کسر لام و ... تحتانی و سکون واو ... سین ... شم رومی تحقیق النون سسنبیه
سسنبر بفتح اول و سکون ثانی و کسر ... مهمله و سکون تحتانی و ضم عین و سکون واو و نون ف ...

لا درولی تسبیق الطاء المهمله وتبیق الالف سطرکا روی بفتح اول وطاء مهمله وسکون یاء تحتانی کاف
والسماء اصرک تبیق الحاء المهمله سطاح بفتح اول وثانی والف وحاء مهمله هر بانکه بر روی زمین گسترده
شود او را بدین نام خوانند تبیق السین المهمله سطراطیس بوتا بفتح اول وسکون ثانی راء مهمله والف وکسر طاء
مهمله وضم هاء وسکون واو وسین مهمله وقف ماکی آنکه اورا بیست و بر وی آب سیاه اسود و ورق مانند
ورق بادرنجویه بود و کوچکتر او را رعی ز رکتاب سطبرس بوتا بضم اول وسکون ثانی وضم حا
وسکون واو وکسر کاف تبیق الکاف سطرالک وسطولک بفتح اول وسکون ثانی راء مهمله والف
وکاف درخت را گویند و در لغت نام زرماده تبیق الواو سطرفیون بوتانی بفتح اول وسکون ثانی
وضم یاء مهمله وسکون واو وکسر نون وضم فا وسکون واو ونون آف بوب اسمای تبیق العین
المهمله وتبیق الدال المهمله سعدع بضم اول وسکون ثانی و دال معجمه ماه طح ی
الوبر اق مصحف رفتنی کشتی و مستوی و مانع و دل معدان کوش فربه خوش دست سعید اران شیرازی
ابداران هم کر چون سیاه ار و بخبر سند سعید و سرو ش یکم مرض قرد و صندل رابسود و گوید
دنبال دارچینی و دم تبیق الراء المهمله سعتر بضم اول وسکون ثانی وفتح تاء وسکون راء مهمله جو مهر
تبیق الغین المعجمه وتبیق الدال المهمله سغدو بضم اول غین معجمه وسکون واو و دال مهمله
مرغ سنگ خوار تبیق الراء المهمله سغبر بفتح اول وسکون ثانی وفتح موحده و خرس سغرف
بضم اول وفتح ثانی جانوریست تیمای الملو رکشت باوجون کسی قصد گرفتن آن کند خود را جنان جنانکه
کهبار الکس نزد و سیاه منسوب است تبیق الحاء ... سیفه بفتح اول وسکون یاء و جیم
فارسی خربزه نارسیده تبیق الدال المهمله سفرود بفتح اول وسکون فاء وضم راء مهمله
واو مجهول و دال مهمله مرغ سنگخوار قیاء سفند سفید بفتح اول و ثانی وسکون نون وکسر دال
مهمله سین مهمله تا وکسر فاء و ثانی و تحتانی مجهول است تبیق الراء المهمله سفر بضم اول و ثانی
وسکون راء مهمله سیخول است تبیق السین المهمله سفادیکوس بوتانی بفتح اول و ثانی
والف وکسر دال مهمله وسکون حا وضم کاف وسکون واو وسین مهمله آف لوبیای اریا زر سرد

۱۵۵

تمیق اللام سفال فتح اول و فتح فا با لف و لام مرکل پخته ۵ تهیکری و پوست کردکان و با دام و پسته
و فندق و پوست انار خشک شده و امثال آن را نیز گویند سفرجل بفتح اول و ثانی و سکون را مهمله و فتح جیم و
سکون لام ف آبی ح بهی حب آن قابض معا رحجف رتقوی دل و معده خ بزرگ رسیده من ۵ درم
ا ز آب وی ص رب با عسل ل کمثری تمیق النون سفندولیون یونانی بفتح اول و ثانی و سکون نون
و ضم دال مهمله و سکون واو وکسر لام و ضم یا و سکون واو و نون ف زیره بر تمیق الفا سفیجه ف
بفتح اول و سکون فا و فتح جیم مکار و خیار و هر خربزه نارسیده تنسیق الفا و تمیق الالف سقمونیا ع
بفتح اول و سکون قاف و ضم میم و سکون واو و کسر نون با لحا و الف صمغی است مسهل و از پیو غا نست ف
محموده ط ح سی گویند رق مسهل صفرا خ الکای هند سبک بر رنگ ابریشم و بمالیدن دست خورد شود
و سفید بود و چون در آب حل کنند مانند شیر مانندش یکقیراط ا دو دانگ ص معجون ساختن با
بیرش و سیب و گلاب که در و نقیع کرده باشند سماق و از و قرص تنگ سازند و در سایه خشک کنند
و قدر شربت بیشتر از معجون ماند و بعد از آنکه در به و سیب یا پیاز یا زردک مشوی کرده با
ص کثیرا یا مصطکی و انیسون ترشته بر روغن بادام و دو قوت اگر محموده را با نقوع صلایه کنند
کار سو کنند ل وزن حب الجزم یا یهود انز تمیق الرا المهمله سقاد بضم اول و فتح تا و الف و سا
سقنقور بفتح اول و ثانی و سکون نون و ضم قاف ثانی و سکون واو ف ریگ ماهی گویند از نسل تمساح است
وان جانوری است که نهنگ ساحل رود نیل قایه نهد و بچه بر آرد هر چه در آب رود نهنگ است و انچه بر ریگ ماند سقنقور
است ط چون تازه بود ح ر ۲ و چون نمک سود کنند خشک گردد و حرارت او در رطوبت زیاده تر شود و گوشت
ح سی اق ماهی خ تر که در وقت بهار و موسم هیجان او صید کرده باشند از گوشت وی یکمثقال
تا سه مثقال ص عسل و شور باعدس ل خصی الثعلب تنها یا با فرداینکه ذکر کاد خشک سوده و نیم وزن زرد
تمیق الزا المعجمه سقیق بفتح اول و کسر ثانی مشدد و سکون زا و تحیم ع عکک الانباط و سک الیلوخ
سمع لفت بر تمیق السین المهمله سقنقس بفتح اول و ثانی و سکون نون و ضم قاف ثانی و سکون
سین مهمله نام سقنقور تمیق اللام سقاقل بفتح اول و ثانی و الف و ضم قاف ثانی و سکون لام حر شقاقل

156

۱۵۷

تنبیق النون سقنوع بفتح اول و کسر ثانی و سکون نون نوع در لغت سیلان یعنی عسل رطب سقودریون یونانی بضم اول و ثانی و سکون واو و را و مهمله و فتح دال مهمله و ضم تحتانی و سکون واو ثانی هم اسپیره و سیر سقولوقندریون یونانی بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم لام و سکون واو و ثانی و فتح قاف ثانی و سکون نون و فتح دال مهمله یا معجمه و سکون را مهمله و ضم تحتانی و سکون واو ثالث هم اسقولوقندریون ف زنگی دارو طح ابریکی گویند مع ق طین شش دو درم ص ورد یا مصطکی یا عسل ل غافث یا کما دریوس یا پوست کبر بانیوزن آن تخم کرفس تنبیق الکاف و تنبیق الالف سکبینج بضم اول و کاف و سکون تحتانی و فتح رای مهمله و سکون عین مهمله با لام و الف در لغت بجای تنبیق الجیم سکبینج بفتح اول و سکون ثانی و کسر موحده و سکون تحتانی و فتح نون و سکون جیم ف صمغی است مثل انگوزه کهنه ... ق محلل ملطف مفتح ... ما بیرون ... اندرون سفید زود گنده ... و بولیس ... حلتیت ... و تیز بوی ... یکدرم تا یکمثقال ... رب السوس ل بارزد سعید یا نیوزن ... و شیر ... انک نیوزن آن سکنج ف بفتح اول و کسر ثانی موینر سکنجبین بضم اول و ثانی و واو مجهول و فتح ثا و سکون ن ... خارخسک تنبیق الراء المهمله سکر العشر بضم اول و فتح ثانی مشدده و ضم را مهمله و سکون لام و ضم عین مهمله و سکون شین معجمه و را مهمله ثانی ف صمغی است که از درخت عشر یعنی اک ... آید و در موضع گل وی که خشک گردد جمع میشود آنرا بدین نام خوانند ... سکر ع بضم اول و فتح ثانی مشدد ف شکر طح ... سفید ... شش ... درم ص ... یا به و طباشیر ل ... سیاه یا مویز خراسانی یا عسل من تنبیق الزاء المعجمه سکرز بفتح اول و کسر ثانی و زای معجمه مصطکی گویند سقر تنبیق الکاف سک المسک بضم اول و کاف مشدده و سکون لام و کسر میم و سکون سین مهمله و کاف ف مرکبی است ... آزما زود فاقره ... و قلیه و لبا و صندل ... و سنبل الطیب و عسل طح ... سکسک بضم اول و سکون ثانی و ضم سین مهمله ثانی هم درخت تاغ سک بضم اول ع مرکبی است و گویند عصاره ... طح ... ق مقوی ... ل خوشبو ... درم ص ... ل آمله و گویند سنبل ... بکسر اول هم سکر تنبیق النون سکاهن ف بکسر اول و سکون ثانی و ... همزه و فتح ها و سکون نون ف ... زنگ ... کما از کسر و آهن ... سازند

و بران نبات و زیره رنگ کنند سکنجبیج بکسر اول و فتح ثانی و سکون نون و ضم جیم و کسر موحده و سکون تحتانی
ف سرکه و انگبین ساوی ممزوج کنند ق معنی سکنگبین بکسر اول و فتح ثانی و سکون نون و ضم کاف و کسر موحده و
سکون تحتانی سکینه تمییز الهاء سکاستة و سکاسة و سکاشنة و سکاشته
بضم اول و ثانی و الف در بحر لغات و سکون سین مهمله ثانی و فتح فوقانی اختصار ها در لغت اول و فتح سین مهمله در لغت ثانی
و سکون شین معجمه و فتح فوقانی در لغت ثالث و فتح شین معجمه در لغت رابع ام رکاسه سکنبویه رومی بفتح اول و سکون ثانی
و فتح سین مهمله ثانی و سکون نون و ضم موحده و سکون واو و فتح تحتانی تخم سپستان و کوبیدیه بگذشت تکنیلیق
الکاف الفارسي و تمییز الموحده سکلاب بفتح اول و سکون کاف فارسی با لام و الف و موحده هیچ و هیست
سنبه ریسگ در دریا بهر سدم جهد بریسترد او و بار و تمییز الراء المهمله سکرف بضم اول و ثانی در رکاب سکنی
بفتح اول و ثانی فارسی و سکون نون و ضم کاف و کسر ثانی و سکون واو عنب الثعلب تمییز الکاف سکک ف
بفتح اول و ثانی فارسی و سکون کاف هیچ اسک ف بفتح اول ع طب و گرد تمییز الواو سکلاو بفتح اول و
سکون ثانی و ذرسی بالام و الف و واو مجهول ام سکا تمییز الها سکاله بفتح اول و ثانی فارسی و فتح لام خفار
در کین سک سکرینه بضم اول و ثانی فارسی و سکون راء مهمله و فتح نون و هام رکاسه تمییز الحاء سکابی
و سکلابی و سکلاوی بفتح اول و سکون ثانی فارسی در بر لغت و هم ره و کسر موحده و سکون تحتانی
در لغت اول و لام و الف و کسر موحده در لغت ثانی و کسر واو در لغت ثالث ام بیستر تنسیق اللام و تمییز الالف
سلق الملوک بکسر اول و سکون لام و ضم قاف و سکون لام ثانی با میم و الف ممدود و دم جار الهر تمییز
الفوقانی سلاححت بفتح اول و ثانی و الف و کسر جیم و سکون نون ثانی ام قسمی از سلارس سلت ع بکسر اول
و سکون لام ف جو برهنه سلحفات بضم اول و فتح ثانی و سکون حاء مهمله با نون و الف ف سنگ پشت حیوانی
معروف مرطب نفخ بزرگ ص و رد تمییز الدال المهمله سلسدن بفتح اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله
و سکون دال مهمله سلسی تمییز الراء المهمله سلورد بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و راء مهمله ف
ازبای حبش در نیل مصر تمییز السین المهمله سلاارس بکسر اول و ثانی و الف و راء مهمله و فتح راء مهمله ثانی
و سکون سین مهمله ثانی ام میوه سایه تمییز التاء المهمله سلیطیوا بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی

158

بطاء مهمله ف روغن زیت تمیق القاف سلق ع بکسر اول و سکون ثانی و قاف ف چغندر ط ح می ق
مصلح ملطف مجلی خ شیرین سفید ص سرکه ل شلغم سلق بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم ع کبیر تمیق الکاف
سلک ع بضم اول و فتح ثانی و سکون کاف ف کلک پر ز تمیق المیم سلجم ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح
جیم و سکون میم ف شلغم ط ح ر ا ف مدر خ بستانی تازه ص توابل ل جزر سلم بفتح اول و ثانی درخت
مغیلان تمیق الحا سلاحه بفتح اول و ثانی و الف و فتح حاء مهمله و خفا ها ف بول بز کوهی اگر بهنگام تهیج
بر سنگ کرده باشد و سنگ سیاه گردد و مانند قیر شک سلافه بفتح اول و ثانی و لام و الف و فتح فا ف شیره انگور
که بیفشرد بر سلخ الحیه ع بفتح اول و سکون ثانی و ضم خاء معجمه سکون لام و فتح حاء مهمله و تشدید تحتانی ف
پوست افکنده مار ... جلی ط ب ... خ ماخوذ از مار زرد سفید سلیخه بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و فتح خاء
معجمه ف پوست ... درختی است ... کوبند سرق مجفف ملطف مدر ... مقوی دل و معده
سنج سلبر اندکی تلخ تمام عفص ... چون بشکنند ... مانند ... از قصبه و سوراخش مانند ... پیچیده
... تمیق التحتانی سلب ... بکسر اول و سکون
ثانی و ... و فتح ... مشدده و سکون تحتانی ... نوعی از ... سلوجیلی ع بفتح جیم و ... و کسر لام
... تمیق المیم ... تمیق الالف سمک صیدا ع بفتح اول و میم و کاف و ... و فتح صاد
مهمله و سکون تحتانی و دال مهمله و الف ... نزدیک ... صیدا از زمین شام و مانند ریگ ماهی کوچک بود
... فصل بهار که ... حیوان آبها است صیدش نتوان کرد خ ... سمیکا ع بضم اول و فتح ثانی
و سکون تحتانی و کاف ف ماهی خورد تمیق الخاء المعجمه سمارو خ بفتح اول و ثانی و الف و ضم
راء مهمله و سکون واو و خاء معجمه ... سمارو غ تمیق الراء المهمله سم الحمار ع بفتح اول و ضم ثانی مشدد
و سکون لام و کسر حاء مهمله با میم ... و الف و راء مهمله ف خرزهره سم الفار ع بفتح اول و ضم ثانی مشدد
و سکون لام با فا و الف ف مرگ موش ... سنبل کما ... سمند ... سمندر بفتح اول و ثانی و
سکون نون و ضم دال مهمله در لغت اول و سکون واو در لغت ثانی حیوان مشهور که در آتش تولد کند ...
بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو ... جانوریست مشهور که در ترکستان بسیار می باشد ... ح ی

159

تمیق الغین المعجمه سمار دغ بفتح اول و ثانی و الف و ضم را مهمله و سکون واو ف کلاه طراز ه
نگس دهول وکنبهی تمیق الفا سماقاع بضم اول و ثانی و الف و قاف تری و تمم ه تماپتر طب کویندای ؟
ق قابض مقوی معده خ تازه و سرخ ص مصطکی ل حماض و اترج یا زرشک یا خطمی و پرسیاوشان و بفتح اول ه
علکلکی سمستق بفتح اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله ع آذان الفار تمیق الکاف سماکاروف بفتح اول و ثانی
والف و ضم را مهمله و سکون واو مرکوتر سمر السملك بفتح اول و ضم ثانی و شدد و فتح سین مهمله و ثانی
و میم تام ماهی سماك ع بفتح اول و ثانی و کاف ماهی ه مچهلی زمین ط تازه او ب ؟ کویندی
ق مندی و مسهی خ صحوری رقیق پوست کوچک فلوس متوسط در خوردی و بزرگی و لاغر و منزه از
بدبوی و مسکنش آب شیرین سنگریزه یا رملی و برتا بریان کرده ص عسل و روغن بادام و فلفل و [illegible] زنجبیل
مربی و شراب ل لحم تمیق اللام سماقیل بفتح اول و ثانی و الف و کسر قاف و سکون تحتانی و لام مرسماق سمندل ق
سمندول بفتح اول و ثانی و سکون نون و ضم دال مهمله در لغت اول و سکون واو و در لغت ثانی نام سمندر تمیق المیم
سمسم ع کمهر مهمله و سین مهمله و سکون هر دو میم ف کنجد ه تل ط ح داکویند ق محلل ملین خ تازه کبار
دانه ن تکثیف ص بریان کردن و با عسل خوردن ل بزرگتان [illegible] تسمین و در صحاجین [illegible]
سفید و عسل سموع بفتح اول و ف زهر و شیره بس تمیق النون سمندریکهان ع بفتح اول و ضم ثانی و سکون
نون و ضم دال مهمله و سکون را مهمله و کسر موحده فارسی و اظهار ها و کتاب مجهول و نون ف کف دریا
سمندر کونیا ه بفتح اول و ضم ثانی و دال مهمله مشدد و سکون را مهمله و ضم لام و واو مجهول ع ملح محیط
ف نمک دریا سمقمیحوت بفتح اول و سکون ثانی و فتح قاف و سکون سین مهمله ثانی و فتح میم ثانی و ضم حا مهمله
و سکون واو مرآذان الفار سمع ع بفتح اول و ثانی و کاف روغنکا و ه کهیو ط ح راق منضج محلل ملین خ
تازه ص جمیع مقویات معده انار [illegible] مسکه و بضم اول و فتح ثانی و کاف گل زرگ سموریق یونانی بفتح اول و ضم ثانی و
سکون واو و را مهمله و کسر موحده و ضم تحتانی و سکون واو و ثانی ف کرفس بری سمین ع بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی
ف چربی گوشت ط ح د م ماخوذ از حیوان مستکمل ص زنجبیل محلل سمنق بفتح اول و سکون ثانی و کسر نون و ضم تحتانی
و سکون واو و سمند و ترکیبی که مراد از فربه کند از اسمنه خوانند تمیق الها سماق ع بفتح اول و ثانی و الف و فتح [illegible]

١٤٠

رخفا ونام جانوری تیز سمنة ع بضم اول وسکون ثانی وفتح نون هرحب السمنة ف نقل خراجه م جیرو نخی سمنة

بکسر اول وفتح ثانی نام رنگ سبز که بر روی آب رسد تمییق الحنا سمانی بفتح اول وثانی والف وکسر نون ف مرغیست دریائی که اورا

قتیل الرعد خوانند بجهت آنکه چون آواز رعد بشنود بمیرد سمسم بکسر هر دو سین مهمله وسکون میم اول وفتح موحده

وکسر راء مهمله مشدده م جیلهنگ ف تخم زرد خار تنسیق النون وتمییق الالف سناء بفتح اول ونون والف

ع بهون ترور طرح ي ق سهل سوداغ کند و حبارکه بار کها مورد مانند و برکش از هر دو طرف المش ...

اول بزردی وپاک از چوب وخس آن در مطبوخ از چهار درم تا هفت درم وکوفته تا سه درم ...

دفعه ودرق کل وصمغ عربی وکثیرا با اجاص وتمر هندی ال زکی یکوزن ونیم سناء بجدی با ... یا دو وزن

سنا ... وکویند لیف یوش هتره سنکهاڑا ع بکسر اول وخفا ثانی وفتح کاف فارسی والطها رتا والف

درا مهمله ثمر لیست خاردار هندیست بشکل فندق که در آبها روید ... ثمر او ست ... تمییق الموحدة

سنبل الطیب ع بضم اول وسکون ثانی وضم موحده ولام وکسر طا مهمله مشدده وسکون تحتانی وموحده

ثانی م جهر طرح ای کویند موق مفتح محلل مقوی دماغ ودل تخ سوری تازه سکب خوشبو چون سعده ... شعر

کوچک خشک مجفف زبان چون بخایند بوی خوش در دهان در نگ کند شش نیم درم ... با طباشیر ل

دو وزن آن اذخر یا بکوزن ... سنبل الکلب ع بضم اول وسکون ثانی وضم موحده

ولام وسکون لام ... وفتح کاف وسکون لام ثالث ف میوه درخت سپیدار وکل ان العصافیر سنجاب

بکسر اول وسکون ثانی با جیم والف جانوریست مشهور که اندک از موش کلانتر باشد واز پوستش

پوستین سازند کرمی اکثر از سمور الطرح بی تمییق الفوقانیه سنبوت بفتح اول وسکون ثانی وضم موحده

وسکون واو وفتح تا م زیرا سنک پشت بفتح اول وکاف فارسی وضم موحده ... وسکون شین

... کشیت م کهوتمییق الجیم سناج بضم اول وسکون ثانی با موحده والف وفتح دال مهمله وسکون جیم

ف سنباده ع کهر ... که بر ... تمییق الخاء المعجمه سنخ بفتح اول وثانی

وسکون خاء معجمه ... تمییق الدال المهمله سنجد بکسر اول وسکون ثانی وکسر جیم وسکون دال مهمله

... اسنسار بفتح اول وسکون ثانی با سین مهمله والف ... تمییق الراء المهمله

١٦١

سنجفر بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم و سکون فا و را مهمله م زنجفر سندف بفتح اول و سکون ثانی و ضم دال
مهمله و سندروس سندوس ع بکسر اول و فتح خفای ثانی و ضم دال مهمله و سکون واو و صمغ سنکمین بفتح اول
و سکون ثانی و فتح کاف فارسی و کسر میم و تحتانی مجهول جانوریست نیمه سنکین ساز بفتح اول و سکون ثانی و کسر کاف فارسی
و سکون تحتانی و نون ثانی با سین مهمله ثانی و الف نام طایریست سیاه رنگ که بر پشتش نقطها سفید می باشد
سنوّ ع بکسر اول و فتح ثانی مشدد و سکون واو ف گربه بری تحقیق مثل ناء المجید سنن بضم اول
و تحتانی نام مسجد سیاه دانه سنکوبز بفتح اول و سکون ثانی و کاف فارسی کسر واو و سکون تحتانی ع زنجبیل سوم
تحقیق السین المهمله سندروس بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله و ضم را مهمله و واو مجهول و سین مهمله
ثانی نام صمغیست که بیا زرد رنگ روغن کمان از و سازند ... صاحب مفتاح ضناش نیم مثقال
مع بوزیدان ل کهربا و لک سندروقین بفتح اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله و سکون واو و کاف مع سرنج
سنکتره ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف تازی و را مهمله و سکون کاف ف نام شراب سنگک بفتح اول و سکون ثانی
و فتح کاف فارسی ع تکرک تحقیق اللام سنبل بضم اول و سکون ثانی و ضم موحده سنبل الطیب تحقیق المیم
سنکم ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف فارسی مرغ طایریست تحقیق النون سندهان بفتح اول و
سکون و کسر دال مهمله و اظهار ها و الف و نون ف عود هندی ... سنگ آشکن بفتح اول و سکون ثانی
و کاف فارسی و کسر همزه و سکون شین معجمه و فتح کاف ... نام علفیست و نوعی از خرما ... بفتح اول و ثانی
مشهور ... قسب ع انبار ی تحقیق الواو سناو بفتح اول و ثانی و الف و واو مجهول ...
سنبالو بفتح اول و سکون ثانی و موحده با الف و ضم لام ... تحقیق الها سنباده بضم اول و سکون ثانی با موحده و الف
و فتح دال مهمله و خفای ها ... سنگی است که بدان کارد و شمشیر و غیره تیز کنند و نگینها تراشند و از جزایر چین خیزد
سنسه بفتح اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله نام زنبور سیاه و انگور سیاه سنفده بفتح اول و سکون ثانی
و فتح کاف و اظهار ها نام سفید مهره سنکچه ف بفتح اول و سکون ثانی و کسر کاف و جیم فارسی جز کرک سنکسبوی
رومی بفتح اول و سکون ثانی و کسر کاف و سین مهمله و ضم موحده و واو مجهول و فتح کاف ... تحقیق الیا ...
سنک مثانه بفتح اول و سکون ثانی و کسر کاف ... و فتح میم و مثلثه و الف و فتح نون ... که از مثانه آدمیان

درمیان بیرون می آید تحتیق الحاء المهملة سنبل رومی بکسر لام وضم راء مهمله وسکون واو وکسر میم فرادین سنبل
بکسر لام وواو وسکون نون یا وکسر دال مهمله و سنبل الطیب که بهندی ... سنبهلی بفتح اول وسکون نون و فتح
موحده واظهار ها وکسر لام ... مندی سنجد بکسر اول وسکون نون و فتح جیم وسکون دال مهمله وضم موحده
وسکون واو نام گلی است سنگهی بکسر اول وسکون نون وکسر دال مهمله واظهار ها ... زنجبیل سنگهاپو
بفتح اول وسکون نون و فتح کاف واظهار ها والف وضم ها ثانی وواو مجهول وکسر لام ... هندیست
... سنک بفتح اول وسکون نون وکسر کاف فارسی ... موحده وصاد مهمله وکسر یاء مهمله ...
نوعی از سناک ... کهپریا سنی ... بکسر اول ... تحتیق الواو وتحتیق الالف سونا م
بضم اول وواو مجهول یا نون والف ... طلا تحتیق الموحدة الفارسی سوپ بضم اول وسکون واو
وموحده فارسی آب تحتیق الفوقانی سواد القضات بفتح اول وثانی والف وضم دال مهمله و
سکون لام وضم قاف وفتح ضاد معجمه مشدد والف وفوقانی ... تحتیق الجیم سوبج بضم اول وسکون
ثانی وفتح راء مهمله وسکون جیم ... نوعی از کفدر یا تحتیق الخاء المعجمه سوخ بضم اول وسکون ثانی ...
۱۶۳ تحتیق الدال المهمله سواد السند وسواد الهند بفتح اول وثانی والف وضم دال مهمله و
سین مهمله مشدد وثانی وسکون نون یا دال مهمله در لغت اول ... در لغت ثانی نوعی از سلیخه که سلیخه
السواد گویند ... سوسپند بفتح اول وسکون ثانی وسین مهمله ثانی وفتح موحده فارسی وسکون
نون ... تحتیق الراء المهمله سواد النهر بفتح اول وثانی والف وضم دال مهمله
... مشدد وسکون ها وراء مهمله ... برگشت سوسمار بضم اول وسکون ثانی وسین مهمله ثانی
با میم والف ... جانوریست مشهور ... سوسمار ضب ... گوه سوق الشعیر بفتح اول وکسر ثانی
وسکون تحتانی وضم قاف وفتح شین معجمه مشدد وکسر عین مهمله وسکون تحتانی ثانی ... پست جو
... سفید تحتیق السین المهمله سوس ع بضم اول وسکون
ثانی وسین مهمله ... مهک ... طرح ... معنوی ...
... جانور آبی مشهور ...

بصورت خوک و مشک بود و در عربی نیز کرم کندم خوارست که در غله بهفتد و تباه کند و در فارسی نیز
کرمیست که در جامها ابریشمی افتد و تباه سازد و نیز سوسمار تمنیق الشین المعجمه سونش
بضم اول و سکون ثانی و کسر نون و سکون شین معجمه براده هر چیز را بدین نام خوانند تمنیق الفا
سونیف بفتح اول و سکون ثانی و خفا نون فارسی بادیان تمنیق القاف سویق بفتح اول
و کسر ثانی و سکون تحتانی بست و تلقان ساتو و آنرا از کندم و جو و برنج و نخود بریان سازند
طلا از کندم حیلی و از برنج مع شخم باعتدال ایستاده کرده و کم نحاله تمنیق الکاف سوسک
بضم اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله کاف تیهو دجا نور بدر و تمنیق النون سورنجان بضم اول
و سکون ثانی و کسر راء مهمله و سکون نون با جیم و الف نون برگ برو سنگها تره جنگلی ... بیخ
سفید در رون و بیرون شیر سفید در شکستن صلب باشد بیخ مثقال یک مثقال مع کیرا و شکر و زعفران
و زنجبیل بیخ سورنجان تربد بود دانک و وزن آن افیون و دوسکان قرنفل سفید و در وجع مفاصل
بوزن آن و ورق سنا و نیم وزن مقل الیهود در کویند بوزیدان سوسن بضم اول و سکون ثانی و فتح
راء مهمله بیخ مشهور هندیست ... سوسن بضم اول و ثانی مجهول و فتح سین مهمله کلیست مشهور طرح یا
کوبند مرق طین مجمل ... آسمانگونی و کویند سفید از روش یکمثقال تا مثقال مع کافور ... نیلوفر
لا نرکس سوقطیون یونانی بضم اول و سکون ثانی و فتح قاف و سکون طاء مهمله و ضم تحتانی و سکون واو ثانی
خصی الثعلب سوخمرلون بضم اول و ثانی مجهول و خفا نون و فتح جیم فارسی و سکون راء مهمله و ضم لام و واو مجهول
ثانی ف نمک یا ه تمنیق الماسس بضم اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله کرم کندم خوارک سونتهه
بضم اول و ثانی مجهول و خفا نون و فتح فوقانی هندی و اظهار ها ع زنجبیل تمنیق الیاء سونهائی بضم اول
و سکون ثانی و موحده و کسر دال مهمله ساع زرد و آن طائریست سوی بضم اول و سکون ثانی
و کسر راء مهمله نوعی از زراع سرخ که زراج کفشگران خوانند طرح ی سومبلج بضم اول و ثانی
مجهول و میم و فتح موحده و کسر لام دوائی مشهور هندیست سون ما کهی بضم اول و ثانی مجهول نون
با میم و الف و کسر کاف الهمار ... تمنیق الحا و تمنیق الالف سهاکا بضم اول

و المهمله والف با کاف فارسی و الف ثانی ف نگار سهنجنا م بفتح اول و کسر ثانی و سکون نون
و فتح جیم با نون و الف هر درخت هندیست و گویند قلقل سفید تخم اوست سهوا ع بفتح اول و ضم
و واو مجهول و را مهمله و الف درخت مشهور هندیست که بالی صینه مار کرد جوب او نکردد تتمیق الراء المهمله
سهمر ف بکسر اول و سکون ثانی نام کاو تتمیق الکاف سه کوهک بکسر اول و خفا ر ثانی و ضم کاف و واو مجهول
و فتح ها و سکون کاف ثانی م خار خسک که گوکهرو تتمیق اللام سه کل ف بفتح اول و خفا ثانی و ضم کاف فارسی
درختیست که چون میوه پخته شود سرخ گردد ف قلعس تتمیق التحتانی سهیمی ح بفتح اول و سکون ثانی
و کسر دال مهمله و تحتانی مجهول و کسر همزه و سکون تحتانی نام دوای هندیست ط ب دق دافع حرارت
از بخش بیمار بر تخضیب طلا کنند با بر زنیکه مقاربت نمایند فربه گردد و چون کوفته با چیزی بیز نموده با بول ان رشته
فرم خشک بر دهن عق مدنی بربندند از بیخ برارد تتمیق التحتانی و تتمیق الالف سیا بفتح اول النا
ر سا سیبیا بکسر اول و سکون ثانی و کسر موحده با تحتانی ثانی ف نام ماهی مشهور است در نواحی بیت المقدس
سیسام بکسر اول و سکون ثانی و سین مهمله ثانی ف سرب تتمیق الموحده سیاب بکسر اول با ثانی و الف
موحده بلغت وادی القرن م خلال سیف العراء بفتح اول و سکون ثانی و ضم فا و سکون لام
و ضم غین معجمه با را مهمله و الف هر نوعی از سوسن م دلبوس سیماب ف بکسر اول و سکون ثانی با میم
م با را سینب ه بکسر اول و ثانی مجهول و خفا نون ف قسمی از باقلای هندی تتمیق الفوقانی
سیکران الحوت ع بکسر اول و سکون ثانی و فتح کاف و را مهمله و الف و ضم نون و سکون لام
و ضم حا مهمله و سکون واو و فوقانی م ماهی زهرج تتمیق الجیم سیج بفتح اول و سکون ثانی و جیم م ...
تتمیق الخاء المعجمه سیلخ ف بفتح اول و سکون ثانی و الف و کسر لام و سکون خاء معجمه م خار خسک
تتمیق الدال المهمله سبنهد ه بکسر اول و ثانی مجهول و ضم ها و خفا نون و دال مهمله
م زقوم تتمیق الراء المهمله سیاذ ف بکسر اول با ثانی و الف هر کاسکینه و آن نانی را که از جو ...
سیبین بکسر سین مهمله و سکون ثانی و خاء معجمه و فتح موحده فارسی م بچه جانوران پرنده که نو پر از آشیانه
بکسر اول و سکون ثانی م لبس سبستنبر بکسر اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله ثانی و سکون نون و فتح موحده

١٦٥

مرسی سنبل و رسنبل و تمام سبز باشد میان نعناع و پودنه زیرا که پودنه چون در کزره
دست نشان نماید سیسنبر روید و چون بازگبرزه دیگر نقل کنند نعناع برآید و پیش تیز باشد طی
ل و تحلیل و تلطیف بادروح تمیق الزاء المعجمه سیاکیز بفتح اول و ثانی و الف و کاف و سکون تحتانی
مر بند تمیق السین المهمله سیساالیوس بکسر اول و سکون تحتانی با سین مهمله ثانی و الف و کسر لام و ضم تحتانی
و سکون واو و سین نوعی از صعتر است مثل انگوزه و آن الجبان رومی و کاشم رومی است و گویند گیاهی است مثل گون که کاروی تر دارد
ملح ریاق محلل و ملطف نخ رومی کوچک لی رق و بخشی خوشبوی و حمعنی حقیقیت و تخم کاشم ثانیه
خرد ال سفید یا الحبان طب یا نظر اسالیون تمیق الکاف سیسکر و سیسک و سیلک و سیلک
بکسر اول و سکون تحتانی و کسر سین مهمله ثانی و سکون رای مهمله و کاف در لغت اول و کسر سین مهمله تا در لغت ثانی و کسر تا اول در لغت
و کسر ثالث در لغت رابع مر کرم گندم خوار تمیق الکاف الفارسی سماهنگ بکسر اول و سکون تحتانی با میم و الف و فتح ها و
سکون نون و کاف زن کاره رفتار تمیق اللام سیال بفتح اول و ثانی و الف و لام مرف یا سین بکسر اول اسم سیبد رشتال
سیخول بکسر اول و سکون تحتانی با میم و الف و فتح تا و سکون تحتانی و ضم خاء معجمه و سکون واو و ع
بکسر اول و فتح تا و اظهار ها و ضم سین مهمله ثانیه و سکون نون و ضم موحده مر سیسنبر تمیق النون سیوسن
بفتح اول و سکون تحتانی و ضم موحده و سکون واو و فتح سین مهمله ثانی و سکون نون مر اسغول سیسادون بکسر اول
و سکون تحتانی با سین مهمله ثانی و الف و ضم دال مهمله و سکون واو و ف چوب سیاه و دانه طح سیسبا بکسر و ضم اول
و سکون تحتانی و فتح سین مهمله ثانی با موحده و الف مر حب الفقد سیسنبان بکسر اول و سکون تحتانی و ضم
درخت بندیست مشهور کرد تصغیر چون دولی نویست سیکران بفتح اول و سکون تحتانی و فتح کاف و را مهمله و الف ع
مر زرالبنج سیلا بکسر اول و تحتانی مجهول لام و الف شیره که از حرما رسیده بچکد سیندهالون بکسر اول و ثانی
مجهول و خفا رنون و فتح دال مهمله و اظهار ها و الف و ضم لام و واو مجهول مرنکنک تمیق الواو سیسنبرو بکسر اول
و فتح ثانی و سکون سین مهمله ثانی و ضم رای مهمله و سکون واو مر کرم گندم خوار سیلو بکسر اول و تحتانی مجهول و واو مجهول
سیسیاداند بکسر اول و تای ثانی با الف و اظهار ها با دال مهمله و الف و فتح نون هم کلوی سیخمینه بکسر اول و سکون
در جسم فاره و سکون غین معجمه و فتح نون و میم جانوریست که بشکار پست تمیق الحنا سیبی بکسر اول و سکون تا

۱۶۶

انی وکسر نون وسکون تحتانی انی هر یم آهن مبنی بکسر اول م سنگ است رقیم الشین المعجمة وتسنیق الالف وتمیق الفونی شاه ف درخت بفتح اول وسکون ها والهاء ناو فتح دال مهمله وراء مهمله وسکون خاء معجمه ونون تا هر درخت صنوبر تمیق الجیم شادنج بفتح دال مهمله ونون وسکون جیم هر شادنه وحجر الدم ح ای دشت ادبا کویند اق قابض مجفف حابس خون خم عدسی که از عدس اندکی بزرگتر باشد وبسیار سرخ سیاهی ایل زرد رشکن ومنقول ش نیم مثقال ص عصاره زرشک ل نیموزن ان روی سوخته وچهار دانگ وزن ان توتیای کرمانی یا حجر بقا طلب سوخته شاهترج ق بسکون ها وفتح فوقانی وراء مهمله ف شاهتره هو پت پاپره ملح ای کویند ب ق مفتح منقی ومسهل صفرا شح سبز تازه تلخ ش از آب او نیم رطل تا دو ثلث رطل وخشک در مطبوخ تا ده درم ودر غیر مطبوخ تا هفت درم ص لیمو وعسل ل نیموزن سنا مکی وچهار دانگ وزن هلیله زرد در سیاه سیاه شاهلوج ع بشین معجمه والف وها وضم لام وسکون واو ف شاه آلو زرد رسیده تمیق الخاء المعجمه شاخ ف بسکون خاء هر درخت وشاخ حیوانات وعطریست که از کرم حاصل شود ع زباد شاماخ بمیم والف م غله سانو تمیق الدال المهمله شاکمند ف بسکون کاف وفتح میم وسکون نون ودال مهمله هر محمد تمیق الراء المهمله شارف بسکون راء مهمله م شتال دجانوریکه مانند طوطی سخن کوید وآنرا شارک وشارو نیز کویند شاندسف بفتح نون وخفاء ها وفتح سین مهمله هر شاه انجیر ف باظهار ها وفتح همزه وسکون نون وکسر جیم وسکون تحتانی هر انجیر وزیری تمیق الطاء المهمله شاه بلوط ف باظهار ها وضم موحده ولام وسکون واو وطاء مهمله هر بلوط الملک وآن شیرین تر از بلوط بود طبع ی ات قابض خم رسیده وترش دو درم ص شکر یا عسل ل خربوب با بلوط یا سنبل تمیق الفا شادف ف بدال مهمله والف وفتح نون م شهدانج ف تخم بنگ تمیق الکاف شارک ف بفتح راء مهمله وسکون راء هر جانوریست که سخن کوید شاسک ف بفتح سین مهمله م تیهو شالوک ع بضم لام وسکون واو ف تیل کونل شانک ف بفتح نون م سنگدانه مرغان شاهسپرک ف بفتح نون وخفاء ها وفتح سین مهمله وراء مهمله هر شاهبانک بسکون ها با موحده والف وفتح نون م تره شاه تخم خربق الکلاب شاهانج تمیق الکاف الفارسی شاشک بفتح شین معجمه وسکون تحتانی تمیق اللام شاخل بفتح ها معجمه وسکون لام

١٦٧

در علاج بیت ع از بر شاطل بکسر طا مهمله دوائی است که آنرا مانند کات خشک ... سیاه ... تحقیق
المیم شاه آسپرغم و شاه اسپرم و شاه هسپرم و شاه حسپرم و شاهسفرم
ف باظهار ها و کسر همزه و سکون سین مهمله و فتح موحده و فا و سکون را مهمله و فتح غین معجمه و سکون میم در لغت اول
و سکون را مهمله در لغت ثانی و فتح ها ثانی در لغت ثالث و فتح ها اول و سکون سین مهمله در لغت رابع و سکون
ها اول و فتح ها ثانی در لغت خامس و فتح فا در لغت سادس گویند در عهد کسری نوشیروان ماری مهره ...
سیر امده از دهن ... تخم سیاه خورده بیند انوشیروان فرمود تا این تخم را بکشتند ازان این ریحان رست ع
ریحان ... ای تحفه قابض و مسهل ... سعتری که کرمانی و ریحانی خوانند ص نیلوفر تحقیق النون
شابرن و شاپورگان و شاپورن و شادران ف بضم موحده و فتح را مهمله و سکون نون در لغت اول
و واو مجهول و فتح را مهمله با کاف و الف در لغت ثانی و فتح را مهمله در لغت ثالث و ضم دال مهمله با را مهمله و الف در لغت
رابع مرد فولاد ... شانف بسکون نون هر خانه از خانهای زنبور عسل که دران عسل ... گواره شاهین ف
بکسر ها و سکون ... جانوریست شکاری تحقیق الواو شاهدارو باظهار ها و دال مهمله و الف و ضم را مهمله
و سکون واو شراب گویند جمشید ... که اکثر اوقات خلق از انگور منتفع شوند آب انگور بگرفت در ظرفی نهاد
چون بجوشید ... هر روز ... چون از جوشیدن باز ایستاد و تلخ شد گمان برد که مگر زهر قاتل گشته آنرا از
گوشه نهاد جمشید را کنیزکی بود که معشوق او بود ناگهان او را درد شقیقه مبتلا آمد و از درد بیتاب گشته مرگ را
و با خود اندیشید که ازان زهر ... بخورم تا یکبارگی ... خلاص شوم قدحی برداشت و بخورد ... مرتب ... گشت
دیگر بخورد ... در خود ... پس چند قدحی دیگر بخورد ... بود ... حالتش ... و یکبار
بخفت چون بیدار شد ازان ... اثری نمانده بود و ... جمشید رسانید جمشید آنرا شاهدارو
نام نهاد تحقیق الهاء شادنه بفتح دال مهمله با معجمه و نون و خفی ها ... شادنج سنگیست که ...
و به دلشکند و ... عدسی ... درسی ... از دیار هند ... سیاه آورند شاله بفتح نون و خفی ها ...
شان شاه بسته باظهار ها و ضم موحده و فتح سین مهمله ... اکلیل الملک شاهتره باظهار ها و فتح فوقانی
و را مهمله شیر ... شاهتره شاه دانه باظهار ها و دال مهمله و الف و فتح نون ... تخم ... شاهدانه ... کتان

129

مع تحتانی نام میوه تتمیق التحتانی شاب رومی بکسر میم وضم راء مهمله وسکون واو وکسر میم وسکون تحتانی فلفل سفید شانه دشتی بفتح نون وهمزه ملینه ها وفتح دال مهمله وسکون شین معجمه تانی رکن گیاه شاه بوی باظهار ها وضم موحده وواو مجهول عنبر شاه چینی باظهار ها وکسر جیم فارسی وسکون تحتانی وکسر نون هم دوا منسوب به چین تتمیق الموحده شبع بالفتح اول وموحده مشدده زاج بلور وزاک سفید هم شبگری طرح یکی گویند شباقه قابض مجفف ع یا سفید مایل بزردی مسکی ونیز تازه وشکر ولوبیا ل نمک تیغ وتمکسیاه نمودن شبهان فرب بضم اول یا نون والف ونون وکسر راء مهمله وسکون تحتانی وموحده نام مرغ کوچک شبیه بابابشد هرگاه بر زمین نشیند چنان معلوم شود که قوت برخاستن هم پریدن ندارد وهمین که کسی قصد گرفتن او کند پریده اندک دورتر نشیند وهر چند که بیشتر رود او بیشتر رفته بنشیند شبتاب بالفتح اول وسکون با فوقانی والف هر کرمکی که در شب روشن نماید از طرف ذنب تتمیق الفوقانی شبت بکسر اول وثانی هم سواط منضج ملین معدل تازه شکفته کل شبت دو درم صبر دار چینی یا قرنفل یا لیمو یا عسل یا شلغم نمودن نجم سهان یا بابونه تتمیق الراء المهمله شبانود بفتح اول وثانی والف خفا ونون وفتح واو وسکون راء مهمله هم شب پره شبیاد بالفتح اول وسکون ثانی با تحتانی والف هم رستنی صبر که بکار طرح آید ق سبیل صفر تتمیق الزاء المعجمه شبازف بفتح اول وبا مشدد والف وفتح زاء معجمه شیره شب افروز بفتح اول وسکون با وفتح همزه وسکون فا وضم راء مهمله وواو مجهول وزاء معجمه کرم شب شبانکین بفتح اول وسکون با وفتح همزه وسکون نون وکسر کاف فارسی وتحتانی مجهول هم بخور درخت بزرالبنج هم جنوزیان اجوائین کی بر هم برگ اسپست شب اویز بدو همزه وکسر واو وتحتانی مجهول که شبها خود را بپا از شاخ درخت آویزد وحق حق فریاد کند وما دامی که چند قطره خون از گلویش نچکد خاموش نشود تتمیق الطاء المهمله شبباط بفتح اول وکسر با وطاء مهمله با موحده والف وطاء مهمله ف نشته شبوط بفتح اول وضم ثانی وسکون واو هم ماهی کلیسی دو هم تتمیق الغین المعجمه شب چراغ بفتح جیم وراء مهمله والف وغین معجمه گوهری که در شب روشنائی دهد گویند

کاوی از دریا برمی آید شبها و گوهر مذکور از دهن بر آورده بر زمین نهد و بروشنی آن چرا میکند

تعنق الکاف شبان فریک و شبانرویک ف بفتح اول و ثانی با الف و نون و کسر فا و را مهمله و تحتانی مجهول و فتح موحده ثانی و سکون کاف درخت اول و فتح واو در لغت نام مرغ شبان فریب شب چراغک بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم فارسی و را مهمله و الف و فتح غین معجمه ف کرم شب تاب شب خیزک بکسر ثالث و تحتانی مجهول و فتح زا معجمه ف ترو تیز کی ع رشا و تعنق الکاف الفارسی شب رنگ بفتح اول و سکون ثانی و فتح را مهمله و سکون نون و کاف فارسی نام کیست خورد و سیاه رنگ نایک زردی [illegible] سیاه و براق که آن را شبه نیز خوانند طب

تعنق المیم شبرم بکسر اول و سکون ثانی و کسر را مهمله و سکون میم قسمی از یتوعات است [illegible] بسولام [illegible] فی سبیل صفراخ سبک که رنگ [illegible] مایل بسبز باشد [illegible] و گرم [illegible] ل نیموزن [illegible] زیرون بانو [illegible] تعنق النون شبکن بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف فارسی و سکون دال و نون

شب [illegible] تعنق الواو شبافرو ف بفتح اول و ثانی با الف و نون و فتح فا و کسر را مهمله و تحتانی مجهول و واو مجهول [illegible]

تعنق الهاء شبانه ف بفتح اول و ثانی مشدده و الف و فتح را مهمله و خفا ها [illegible] شب الاشکافه بفتح اول [illegible] مشدده و سکون لام و فتح همزه و سکون شین معجمه با کاف و الف و فتح فاف [illegible] شبیقه بفتح اول و سکون واو و فتح قاف [illegible] شبه بفتح اول [illegible] سنگ سبز رنگ شب بیانه [illegible] و الف و فتح را مهمله [illegible] تعنق الیاء التحتانی شبوی ف بفتح اول و ضم ثانی مشدده و واو مجهول و تحتانی مجهول [illegible] کبود و سفید و دیگر [illegible] شبیبی ع بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و کسر موحده [illegible] تنسیق

الموحدة الفارسی و تعنق الزاء المعجمة شبیز ف بفتح اول و ضم موحده فارسی مشدده و واو مجهول [illegible]

تعنق الکاف شبیک بفتح اول و ثانی فارسی مشدده و را مهمله [illegible] تعنق الهاء شپره بفتح اول [illegible] فارسی مشدده و را مهمله و خفا ها [illegible] شپشنه بفتح اول و کسر ثانی فارسی و فتح شین معجمه [illegible] در [illegible] و دیگر غله [illegible] تنسیق التاء الفوقانی و تعنق الراء

المهمله شتر غار بضم اول [illegible] و سکون را مهمله با غا معجمه و الف و را مهمله [illegible] رغبت تمام [illegible] شترموک بضم میم و سکون واو [illegible] تعنق الزاء المعجمه

بسین مهمله و الف و زای معجمه درخت انگور تمیق النون شجرة دندان بفتح دال مهمله و سکون نون و دال
مهمله و الف و نون ثانی نوعی از زبان گنجشک تمیق الواو شجرة وشترکا و بلای کاکر و الف و واو مجهول و ضم رای ... که در آن پشه
ماند و گویند که گاو کوهی باشد در سینه و سم و شاخ همه مثل گاو ماند شاخ وی از شاخ گاو کوچکتر است و دیگر و پوشش چون
پوست پلنگ پرخال و دم مانند دم آهو و دندان به دندان خر مانند و گردن و دستها بسیار دراز و پایها کوتاه و
گویند زانو ندارد و گویند که چون ناقه حبشی با گاو کوهی جمع شود این تولد شود و در زدک تو به ... تمیق الها
شجرة هشتة بفتح اول و ثانی و خفا درخت انگور تمیق الیا شجرة یاسترباهی ... موحده و الف و تحتانی مجهول ... کات
کرکی چون ... شجره تنسیق الجیم و تمیق الموحدة شجرة الدب بفتح اول و جیم ... و سکون رای مهمله
و ضم فوقانی و دال مهمله مشدده هر درخت زعرور تمیق الفوقانی شجرة الحیا بسکون لام و فتح حای مهمله و تحتانی
مشدده و الف هر درخت ... تمیق المثلثة شجرة البراغیث بسکون لام و فتح موحده و رای مهمله و الف و غین
معجمه و سکون تحتانی هر درخت ... تمیق الزاء المعجمة شجرة الذب بسکون لام و فتح واو و ... هر که ... آن
در ... است تمیق العین المهمله شجرة الضفادع بفتح ضاد معجمه مشدده با فا و الف و کسر دال مهمله ... م
... تمیق الفا شجرة الخطاطیف بسکون لام و فتح خای معجمه با طای مهمله و الف و کسر طای مهمله ثانی و
سکون تحتانی ... تمیق القاف شجرة البق بسکون لام و فتح موحده ... درخت ... شجرة البهق
بسکون لام و فتح موحده ... شوره شجرة الدبق بکسر دال مهمله مشدده و سکون موحده درخت
سپستان شجرة النبع ... و سکون موحده ... تمیق الکاف شجرة ابی مالک
... بفتح همزه و کسر موحده و سکون تحتانی ... تمیق المیم شجرة ابراهیم
بکسر همزه و سکون موحده و رای مهمله و الف ... و سکون تحتانی ... شجرة الدم بفتح دال مهمله مشدده
... شجرة رستم بضم رای مهمله ثانی و سکون سین مهمله و ضم فوقانی ... شجرة مریم
بفتح میم و سکون رای مهمله و فتح تحتانی ... مریم تمیق الهاء شجرة اکله بمد همزه و کسر کاف و فتح لام ...
شجرة الله بفتح اول و ثانی ... و لام مشدده با الف ... و اظهار ها
درخت ... شجرة بادره با موحده و الف و کسر رای مهمله ... و فتح دال مهمله ... شجرة ... بضم

١٤١

حا مهمله وفتح راء مهمله مشدده ثانی ف آزاد درخت هونیب تمنیق الحجانی شجره موسی بضم میم و سکون
واو و با سین مهمله والف معقوف درخت گل این سبب بموسی علیه السلام نسبت کرده اند که گویند که موسی
علیه السلام آتش از آن درخت دید تنسیق الحاء المهمله وتمنیق الموحدة شحم الدبغ بفتح اول و سکون
وضم میم و دال مهمله مشدد و سکون موحده ف پیه خر هس ل پیه سگ تمنیق الحاء المهمله شحم المرج
بسکون لام وفتح میم و سکون راء مهمله و حاء مهمله عرخشی پیه تمنیق الراء المهمله شحم البقرع بسکون لام
وفتح موحده وقاف پیه گاو ل پیه بط شحم الخنزیر بسکون لام وکسر فاء معجمه و سکون نون وکسر زاء معجمه
و سکون تحتانی ف پیه خوک خ ماخوذ از خنزیر جوان ل پیه سگ تمنیق الضاد المعجمه شحم الاضرع
بسکون لام وفتح همزه و سکون راء مهمله ف پیه دانه تمنیق الطاء المهمله شحم البط بسکون لام وفتح موحده
و سکون طاء مهمله ف پیه قاز ق سکن اوباع تمنیق اللام شحم حنظل بکسر میم وفتح حاء مهمله ثانی
و سکون نون وفتح ظاء معجمه و سکون لام هر فز اندر این ف سهل ملتم ش ازیک الف و ستمهندری
با نیمدرم حل کرده از حکایت منسج اوبتر بیسی پا سحق کن با مثل او کتیرا و از وقرص تنگ سازد و در سایه
کن تمنیق المیم شحم ؟ بفتح اول و سکون ثانی و میم ف پیه قهر بنه طرح دکوید باقی ملین
از حیوان کامل ص لمیون و زنجبیل مربا ل سیمین تنسیق الخاء المعجمه وتمنیق الراء المهمله
شخار بضم اول و خاء معجمه والف و راء مهمله در قلیه م بیجی تمنیق الهاء شکاسه بفتح اول و سکون
با کاف والف و فتح سین مهمله و خفا ها مر ترّاله شخیره بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی وفتح راء مهمله
مرشنی تمنیق الحجانی شخلی ف بفتح اول و سکون ثانی و کسر لام مر خار گیاه تنسیق الراء المهمله
وتمنیق الموحدة شراب بفتح اول و راء مهمله با الف ع خمر و نیز اطلاق کنند بر شربت تمنیق المثلثه
شربشاع وستربا بفتح اول و سکون راء مهمله وفتح موحده و سکون مثلثه مر عروسیون کنند
تمنیق الفاء شرنف بکسر اول و سکون ثانی وفتح راء معجمه و سکون فاء مر شیرخاش تمنیق الکاف شرنک
بکسر اول و سکون ثانی و کسر معجمه و فتح دال مهمله مر آلوی کوهی زردوغ زعرور تمنیق الکاف الفارسی شرنگ
بفتح اول و ثانی و سکون نون م خربوزه تلخ ع حنظل تمنیق النون شربین بفتح اول و سکون ثانی وکسر موحده

۱۷۳

موحده وسکون کتابی و نون و ف درخت نطران حنبی که از شجره صنوبر طرح کنی و قابض بود

بمثقال وحل شنبه لابل تیتبق التحتانی شربیی بفتح اول وسکون ثانی و فتح موحده وکسر فوقانی وسکون کتابی و میم

تخم ریحان کوهی که شتره بفتح اول وکسر فوقانی درخت حنظل تنسیق الشین المعجمه وتمیق اللام شفتقل

بفتح اول وسکون شین معجمه با تا و الف و ضم قاف ثانی وسکون لام شفاقل تیتبق الهاء ششترک بفتح اول وسکون

ثانی وکسر ثالث وفتح را مهمله وفوقانی جبشیه تنسیق الطاء المهمله وتمیق الهاء شطرایه بکسر اول وسکون

طاء مهمله وکسر راء مهمله وفتح تحتانی نوعی از صعتر تنسیق العین المهمله وتمیق الراء المهمله شعار ریع بفتح اول

با عین مهمله والف وکسر را مهمله وسکون تحتانی و را مهمله ثانی خیار زه هم گکری شعر الجبابع بفتح اول وسکون ثانی وضم

سار مهمله وسکون لام وکسر جیم با موحده والف پرسیاوشان شعر ع بفتح اول وسکون ثانی موی بال ابح

ان بفتح موی آدمی معتدل که سوخته با ملح شعیر ع بفتح اول وکسر ثانی وسکون تحتانی جو ملعب الکوسیا

ق محل حلیج سفید نه بزرگ و انه فربه بن زاب او صدر درم ص ابا زیر کرم ان اش تیتبق النون شعر الجن

بفتح اول وسکون ثانی وضم حاء مهمله وسکون لام وکسر جیم وسکون نون پرسیاوشان تیتبق الها شعیر الصفتا

ع بفتح اول ثانی وسکون واو وضم را مهمله شدد با قاف والف وکسر لام وفتح موحده زعفران تیتبق التحتانی

شعیر ذو مبی بفتح اول وکسر ثانی وسکون تحتانی وکسر را مهمله وضم راء مهمله ثانی وسکون واو وکسر میم وسکون کتابی

در ضدر ص تنسیق الغین المعجمه وتمیق التحتانی شغالی بکسر اول با غین معجمه والف وکسر لام نوعی از انگور

تنسیق الفاء وتمیق الجیم شفلج بفتح اول وسکون ثانی وفتح لام وسکون جیم مرزنگر تیتبق الکاف الفارسی شفترنگ

ف بفتح اول وسکون ثانی وفتح فوقانی و را مهمله وسکون نون وکاف فارسی میوه ایست سنج وسفید شبیه شفتالو شلیر وشلیل

تنسیق الواو شفاداروی بکسر اول ثانی والف و دال مهمله والف وضم راء مهمله وسکون واو وم ثانی تنسیق التحتانی

شفعین بی ع بفتح وکسر اول وسکون ثانی وکسر فاء وسکون تحتانی وکسر نون ثانی وفتح موحده وکسر راء مهمله مشدد ف مرغ توکام

کوچک تنسیق الصاد وتمیق الراء المهمله شقاد بضم اول ثانی والف و رای مهمله حوت

شقر بفتح اول ثانی مشقایق تیتبق القاف شقراق ع بفتح اول وسکون ثانی با را مهمله والف وقاف

ن مرغیست کاسه شکنک گویند وآن کلاغ سبز است تیتبق اللام شقاقل ع بفتح اول ثانی والف وضم قاف ثانی

ف گرد وشتی وبسیار کج و برای درد دندان وسعال وکاکولی وسبال طرح راکویند ق بهی ومفرح ومقوی
دل ح زرد بهکش وودرم ص آمله یاعسل ل بوزیدان یاجلوزه یا دارچینی یا تخم زردک تمیق النون
شقایق النعمان بفتح اول وثانی والف وکسر تحتانیه وضم قاف ثانی وکسر نون مشدد وسکون عین مهمله بامیم والف وثانی ف گل لاله
طرح بی گوینده گونیج داق مجلی جاذب منوم اش نیدرم ازگل اوص عنبر ال شیخ شقدیونا رومی بفتح
اول وثانی وسکون رای مهمله وفتح دال مهمله وضم تحتانیه وسکون م اسقوردیون ف سیر بو تنسیق الکاف وتمیق
الالف شکوثا بضم اول وکاف وسکون واو ومثلثه والف ف تخم کثوث تمیق الموحدة شکبع
بفتح اول وسکون ثانی ف مرکب وتر تمیق الجیم شکنجرف بفتح اول وثانی وسکون نون وجیم مر نوعی از مار شکوهنج
بکسر اول وضم ثانی وواو وجیم وفتح ثانی وسکون م خار خسک تمیق الدال المهمل شکند بفتح اول وثانی وسکون نون
ودال مهمله ع خرالطین تمیق الکاف شکانک بفتح اول وسکون ثانی والف وفتح نون مر سگرانه مرعاشنک
بفتح اول ع سم الفار ف مرگ موش کانی وزیرلار عکه تمیق الکاف الفارسی شکر [illegible] بفتح اول وثانی وسکون
رای مهمله وفتح موحده وسکون [illegible] مثلثه ثانی وکاف فارسی شکر [illegible] ع عبیرهود تمیق المیم شکربادام
بفتح اول وثانی وسکون رای مهمله وموحده والف ودال مهمله والف مر خوبانی تمیق الیاء التحتانی شکاعی بفتح
اول وثانی والف وعین مهمله والف مقصوره ف بادآورد طرح بی گوینده اکی ق محلل ح سبز تازه مش
دو درم ص عسل تنسیق الکاف الفارسی وتمیق الراء المهمله شکارف بفتح اول وکاف فارسی والف
شکال بضم اول م ازکال تمیق اللام شکال آرف بفتح اول وثانی فارسی والف ولام مر شکال بضم اول [illegible]
تنسیق اللام وتمیق الالف شلکا بفتح اول وسکون لام باکاف والف [illegible] تمیق
الراء المهمله شلغنار بفتح اول وثانی وسکون غین معجمه وفا والف وراء مهمله اصل السوس [illegible] مده
شلیر بفتح اول وکسر ثانی وسکون [illegible] تمیق الکاف شلتوک بضم وفتح اول
وسکون ثانی وضم فوقانی وواو مجهول وکاف [illegible] دهان شلك وشلوك بفتح اول وکسر
ثانی [illegible] اول وضم ثانی وواو مجهول در لغت [illegible] تمیق اللام شل بفتح اول و
سکون ثانی [illegible] سفرجل [illegible]

وگویند پوست شتر بلاغت طح ۳۰ اشلیل ف بفتح اول و سکون ثانی نام شهری تمنیق المیم شلجم ف بفتح اول
و سکون ثانی و فتح جیم و سکون میم ف شلغم ح ۲۱ اشلوف بفتح اول و ثانی مر شلم و کسر اول ثانی ع منع تمنیق النون
شلون بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و مد ثانی تمنیق الهاء شمامه بفتح اول و سکون ثانی با میم و الف و فتح میم دوم
مرحلوی که در اطراف ... تنسیق المیم و تمنیق الالف شمشیر بفتح اول و سکون میم و کسر شین
ابزار ... تمنیق الفوقانی شمکیت بفتح اول و سکون ثانی و کسر لام و سکون
ع حلبه تمنیق الحاء المهمله شمح بفتح اول و ثانی مرحلزون ف سفید مهره ۳ شنگه تمنیق الخاء المعجمه شماخ
بفتح اول و ثانی و الف مرشاخ ف شملخ ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح لام مر شلغم تمنیق الدال المهمله شمشاد بفتح و کسر اول
و سکون ثانی ... و الف مرحصی معروف است ۴ ... شملید بفتح اول و سکون ثانی و کسر لام
و سکون ثانی حلبه ... تمنیق الراء المهمله شمار بفتح اول و سکون ثانی ... شمشار بکسر اول و سکون ثانی
... و شمشیر بضم اول و سکون ثانی ... تمنیق الزاء
المعجمه شملیز بفتح اول و سکون ثانی و کسر لام و سکون ثالث ... تمنیق العین المهمله شمع بفتح اول و
سکون ثانی ف موم ۳ ... شمامع بفتح اول و ثانی با الف
دستنبویه ... تمنیق الهاء شمامه بفتح اول و سکون ثانی ... شمید بکسر اول و فتح
... تمنیق الفوقانی شنبلیت بفتح اول و سکون ثانی ... و کسر لام و سکون
و کلیت زرد رنگ ... تمنیق الجیم شنج بفتح
اول و سکون ثانی و جیم مرنوعی از حلزون ف ... گویند تمنیق الدال المهمله شنبلید
بفتح اول و سکون ثانی ... و کسر لام و سکون ... شنبلیت و گویند گل سوری ... سفید تازه تمنیق
الراء المهمله ... شنگار بفتح اول و سکون ثانی با جیم ... و رای مهمله در لغت اول ... در لغت ثانی
با کاف فارسی ... سیاه ... تمنیق الزاء المعجمه شنگبیز و شنگبز
بفتح اول و سکون ثانی و کاف فارسی ... درختی ... ثمره حاصل شود
بره بچه ... را گویند تمنیق الشین المعجمه شنشه بضم اول و ثانی و سکون ...

۱۷۵

تمیق العین المعجمه شنغ ف بضم اول و ثانی نام شاخ گاو تمیق الکاف الفارسی شنگک بفتح اول و سکون

ثانی مرد رختیست خوش شو که تنه اش سفید و رنگ دهنش و سر آن تیزتر زند و جواب آن مدکان بکار آید و در خرد سال نفس

خوانند و کسیرا که اوراچه غله ... از خیار کرده مانند که بجز دو شیر از کلوخه خوانند و گیاهیست در اصفهان آنرا شنگ

گویند تمیق اللام شکلاف بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف فارسی و دوم و سکون لام نام غله شنگ تمیق النون

شنان بضم و کسر اول و ثانی و الف نام فرهنگ سوسن بفتح اول گیاهیست که از وی شش ریحان سازند تمیق الهاء

شنبلیله بفتح اول و سکون ثانی و فتح موحده و کسر جیم و سکون تحتانی و فتح لام نام حلبه شنغاد بضم اول و سکون ثانی

و فتح و کسر ال مهمله و نوم ... تمیق الحا شنگرف زاولی بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف فارسی و سکون را

مهمله و کسر فا با زای معجمه و الف و واو و کسر لام ... سرخ سندور تنسیق الواو و تمیق الالف شواصر

بفتح اول و واو و فتح صاد مهمله و را مهمله نوعی از برنجاسف تمیق الحاء شوکه بیضاء بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف

و ... ملینه ... و فتح ... و سکون تحتانی ... معروف ... شونیلا بضم اول و فتح ... و سکون ...

... تمیق الموحده شوع بفتح اول و سکون ثانی ... تمیق الفا شوافت بفتح و ضم اول و ثانی و الف

جانوریست ... که هم در آب و هم در خشکی زندگانی کند و گویند پرنده‌ایست ... رنگ بزبان بربری ...

برایه ... تمیق الدال المهمله شواد بفتح و ضم اول و ثانی و الف و دال مهمله ... شوات تمیق الراء

المهمله شوغار بضم اول و ثانی مجهول و غین معجمه و الف و را مهمله زاک سفید تمیق الزاء المعجمه شونیز

بضم اول و ثانی مجهول و فتح ... و فتح کاف ... درختیست ... شوشمیز بضم اول و ...

ثانی و شین معجمه و کسر میم و سکون تحتانی ... شوشار بضم اول و سکون ثانی و کسر میم و سکون تحتانی

سیاه دانه ... مقطع ... مثقال ... [illegible]

تمیق الطاء المهمله شوخط بفتح اول و سکون ثانی و فتح خا معجمه خورشا ارزن تمیق العین المهمله

شوع بفتح اول و سکون ثانی ... درختیست تمیق الکاف شوالک بفتح اول و ثانی و الف و فتح لام ...

... بزبان بربری ... شوشک بضم اول و سکون ثانی و فتح شین معجمه نام جانوریست ...

العلک بفتح اول و سکون ثانی و فتح ... و سکون لام و کسر ... مهمله و سکون لام ... [illegible]

۱۵۲

٦

ازمازریون تمنیق النون شوکة الدین ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف نون و سم قثاء الحمار بیخ منند
و سکون نون مم کنگر شوکران بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف و راء مهمله و الف و نون ... نبیر ... تخم ...
... طب ... نام ... شیر ... تخم ... ل ... تمنیق الواو شونیز
... و شین معجمه و سکون ... تمنیق الهاء شوکه بفتح اول و سکون ثانی و فتح ... تمنیق
شوشمی ... بکسر اول ... در شبت ... تنسیق الهاء و تمنیق الموحده شبابیع بفتح اول ... و الف
... بکسر اول ... کنند ... عربی ... تمنیق الجیم ... بفتح اول و سکون
... دال مهمله و الف و فتح نون ... شهدانج ... بنگ ... حب ... شاهدانه ... من
... بوزن ان کنند ... تمنیق الحاء شاهسفرم بضم اول و سکون ثانی ... و الف
و فتح نون ع شاهنج شهدانگ ... بضم اول و ثانی و سکون ... کاف ... و الف و فتح نون ...
تمنیق الباء و ... و تمنیق الالف شیبا بکسر اول و سکون ... موحده و الف ...
بکسر اول و سکون ثانی و راء مهمله و کسر کاف فارسی ... دودی ... الفوقانیه شیرخشت بکسر اول
... و راء مهمله ... خاء معجمه و سکون ... شبنم بر درخت سیاه چوب ...
... شبیط ... سبل ... شنقاقل ... رم ...
... تمنیق الجیم شیرملج بکسر اول و سکون ثانی و کسر راء مهمله ... و سکون میم
و سکون جیم ... شیر ... را در شیر ... آنرا ... نام خوانند طب ...
... چند روز ... را در شیر ... مثقال ... شیرینج بکسر اول و سکون ثانی ...
... روغن ... شیرین ... طبع ... فواکه ... زیت ... شیرینج
... طبع ... شیطرج بکسر اول و سکون ثانی و فتح ... مهمله و راء مهمله
... طبع ... هندی ... مثقال ... مصلح ...
... تمنیق الحاء المهمله شیح بکسر اول و سکون ثانی و حاء مهمله ... طبع
... مثقال ... با ...

ل برنگ زار نشستن بمعنی الزاء المهمله بشیر بخشین بفتح موحده و سکون خاء معجمه و کسر شین
معجمه و سکون تحتانی ثانی و را و مهمله الف تحفیست زرد رنگ که از هند و سنان و کشمیر خیزد ❀ هر لحاج یعنی
دلکی ما نمیدرم تمیق الزاء المعجمه شیبه العجوز ع بفتح اول و سکون تحتانی و فتح موحده و ضم فوقانی و سکون لام
و فتح عین مهمله و ضم جیم و سکون واو و مرادف شیراز بکسر اول و سکون تحتانی و فتح را و مهمله یا ع ریکا شینیر
بکسر اول و سکون تحتانی و کسر نون و سکون تحتانی ثانی هم شونیز تمیق السین المهمله شیر مکش بکسر اول و تحتانی
مجهول و را و مهمله و فتح میم و کاف تازی ع عنکبوت تمیق الفا شیر زوق بکسر اول و سکون تحتانی و را و مهمله و ضم
را و معجمه و سکون واو و قاف مرشیرزج تمیق الکاف شیرخشک بضم خاء معجمه و سکون شین معجمه و کاف
بید مشک و بید انگبین نیست یعنی نعمتی است که چون شبنم بر درخت بید نشیند طرح کو میند و مع جوم
قاطین ہم سغیه شیرین تمیق دهدم ل ترنجبین شیشیک بکسر اول و سکون تحتانی و کسر شین معجمه
ثانی و فتح تحتانی ثانی مرکو سپند یک ساله شینک بکسر اول و سکون تحتانی و کسر شین معجمه و فتح تحتانی
مرضه تمیق المیم شیلم ع بفتح اول و سکون تحتانی و فتح لام و ضم آن و سکون میم کو میند آنکه صلب گرد و دراز بعضی سیاه
و بعضی سرخ در میان گشت گندم روید و گویند یا سمین جنگلی است طرح ی و گویند هم ای اق ملطف مجلی محلل مسکر
سخ او کن فرج عکز بره خشک ل جند قوقی و در ذیع قوبا گندم شیم بکسر اول و سکون تحتانی ماهیست نلوس دارع
رغبره تمیق النون شیان بکسر اول و تحتانی و الف مرسیاوشان تمیق الواو شیشو بکسر اول و سکون تحتانی و ضم شین معجمه
و سکون واو مرتیهو تمیق الها شیرابه بکسر اول و سکون تحتانی با را و مهمله و الف و فتح موحده ف خشخاش
شیره بکسر اول و سکون تحتانی و فتح را و مهمله نوعی از بوزه که بنگ داخل سازند شیلانه بکسر اول و سکون
تحتانی با لام الف و فتح نون مرعناب شیلونه بکسر اول و تحتانی مجهول و ضم لام و سکون واو و فتح نون مرلک
ثبت شیمه بکسر اول و تحتانی مجهول و فتح میم مرنوعی از انگور تمیق التحتانی شیاف خوذی بکسر اول و تحتانی
و الف و کسر فا و ضم معجمه و واو مجهول و کسر ذال معجمه و سکون تحتانی مرلوشن در هندی شینج خشبی بکسر اول و سکون تحتانی
و کسر خاء معجمه و فتح با و مهمله و موحده و کسر شین معجمه ف فلفل سیاه تمیق الصاد المهمله تمیق
الالف و تمیق الموحده صاب بصاد مهمله و الف و موحده حنظل و گویند عصاره ... است

١٧٨

از قبوعا نست گویند و بود ارست تمیق الفا صابون القاف بضم موحده و سکون واو و ضم نون و سکون لام

ایاء والف فارسی چوبک اشنا معمولی صابون بضم موحده مرطح ی قاقرع محرق خ کهنه صمغ کردن

باب کرم و روغن کنجد و خوردن شوربا چرب با روغن و مرغ ل بوره و شنان تمیق الصا صاحیه که جابر

مهمله ونیم کتا مرهزرف نند کی کا جر تنسیق الباء الموحدة و تمیق الراء المهمله صبا بضم اول

با موحده و الف و راء مهمله مرتبه حصیر خ بفتح و کسر اول و سکون موحده که البوادی مستبرطح ای کوبند سوق

بنفشه مل مسهل خ سفوف گر که لونش مکبر باشد و بولش بحر و بران چون صمغ باشد و چون بدست بمالند زرد

زرد شود و مطلق سنگریزه و در و شبابش تا سه درم و با دیگر مسهلات از یکدرم تا یکمثقال ص مسح و کثیر آل مراجم

تمیق الحاء صبیح بفتح اول و کسر و سکون تحتانی عصاره سنا یا سنا تنسیق الحاء المهمله و تمیق

الالف صحناء بفتح و سکون حاء مهمله با نون و الف و ایابه طرح کو بندح ای قطع مجلی بش

بهم داده درم ص کثیر او مصطکی و در در ونقل اکر با سائل شخیص علی با بیزد او را بعقل حته مبرد ی

دکرد درم الکبیر المخلوط سازد و اگر در جگر و معده علت با مصطکی و کاسنی بدهد ل حضض و دوا نفع معده

الستین تنسیق وتمیق الدال المهمله صد یونی بفتح اول و سکون دال مهمله و کسر موحده کاری

انتان ازل بجهول و فتح واو و سکون نون مرعصی الراعی صد یدالحدید بفتح اول و کسر و سکون تحتانی و ضم دال مهمله

و سکون لام و فتح حاء مهمله و کسر دال مهمله ثالث و سکون کنا ثانی مرزعفران آهن تمیق الفاء صدف بفتح اول

و ثانی و سکون فا سبیح طبا یی فی مجفف خ سفید که در آب شیرین باشد از دو یکمثقال از آب او ده درم

ص ل بآب انتال و زغ یا کهربا تنسیق الراء المهمله و تمیق الالف صبراء بفتح اول و کسر

مهمله و سکون تحتانی با راء مهمله و الف هم بادروج تمیق الموحدة صرب بفتح اول و سکون یک صمغ

او تمیق النون صرفاء بکسر اول و سکون فا با فا و الف هم نوعی از زعفران هندی سرخ فریب خرمای

کنوم و صبر را نیز هم بدین نام خوانند تمیق الواو صرف بفتح اول و سکون راء مهمله مر شوکران تمیق

الها صرابه بفتح اول و سکون راء مهمله و الف و فتح موحده و خفا ربا جنگلی که زرد خواهد شد صرصر بفتح

اول و صاد مهمله و سکون راء مهمله اول و فتح راء مهمله ثانی جرو اسک جنگلی ش رعید یا بیخ یا هفت جانور

179

تسنیق العین المهمله و تنیق الراء المهمله سعترع بضم اول و سکون عین مهمله و فتح فوقانی و سکون
مهمله نوعی از ابوده بر سیت او ته و کاکوتی طرح ی ق سنتع لطف معنی خرکوچک و ورق مش نیم مثقال اکبر
ص سر کر ل تنج تسنیق الغین المعجمه و تنیق النون صغبین بفتح اول و سکون غین معجمه کر موده
و سکون تحتانی مر سکنج تسنیق الفا و تنیق الراء المهمله صنقر بفتح اول و سکون فا در آخر راء مهمله
طائر سیت شکاری چرخ طرح ی تنیق السین المهمله صقالیس بفتح اول و ثانی یای الف کسر تحتانی و سکون
سین مهمله هم گکری تنسیق و تنیق اللام صلصلع بفتح هر دو صاد مهمله و سکون هر دو لام برتکه و خنوق
مهوکا صلع بکسر اول ف ا رسیت کر افزنسوی فربه تنیق النون صلقع بفتح اول و ضم ثانی و سکون لام و
مرغ نوبچه تنسیق المیم و تنیق الموحده صمغ السیا بفتح اول و سکون میم و ضم غین معجمه و سین مسدد
دال اول دو وزن جلتبت تنیق المثلثه صمغ الحروب بفتح اول و سکون میم و ضم غین معجمه
و سکون لام و فتح میم تا و سکون حاء مهمله و ضم راء مهمله و سکون واو مر جلتیت تنیق الدال المهمله
صمغ القتاد بفتح قاف و شلثه و الف هر کتیرا صمغ عسفید بفتح اول و سکون ثانی و کسر عین معجمه و کسر
مهمله و کسر فا با تحتانی بهول که کوند درخت کز است تنیق الراء المهمله صمغ الصنو بر بفتح صاد مهمل مشدده
و نون و ضم موحده هم راتینج صمغ الکنکر بکسر لام و فتح کاف و سکون نون و فتح کاف فارسی الی دار
و درقی کر دسن جوز القی تنیق الراء المعجمه صمغ اللوز بفتح لام مشدده و سکون واو صمغ بادام
خ سفید با جوزا ز درخت جوان ل صمغ عربی و کتیرا تنیق الصاد المهمله صمغ الاجاص بسکون لام
و کسر همزه با جیم مشدد و الف صمغ الوق مفت مدل خ افروا ز درخت کهن تنیق الطاء المهمله
صمغ البلاط بکسر موحده با لام الف ف از سنگ تنیج و آن چیزی ست که از رخام سنگ سیاه زند و گویند که از موان
بهم رسد و نام مرکبی ست که از صبر و مر و خون سیاوشان و حلک از زروت و صمغ عربی از هر یک جزو و اصل مرجان از زیاد
از هر یک نیم جزو کوفته بیخته با ب صمغ عربی بسرشند و بر دیوار گچی زنند و رها کنند تا خشک شود و هر چه کهنه شود نیکو بود تنیق
الغین المعجمه صمغ بفتح اول و سکون ثانی و غین معجمه صموغ جمع وی ف از اقسام گوند طرح ی یا نیم ف
تحرکی ابن البس خ عربی تسع سفید سا بی حورت رو دگرد زنده در آب تنیق الفا صمغ الحرشف بسکون

181

بسکون لام و فتح حاء مهمله و سکون راء مهمله و فتح شین معجمه در کنگری مع المیم صمغ البطم بسکون لام
موحده و سکون طاء مهمله و میم ثانی در ستقرطح با تر کردم ص سفرجل و کمثری ال کبیرا مع النون
صمغ الزیتون بفتح زاء معجمه مشدده و سکون تحتانی و ضم فوقانی و سکون واو در اصطرک عصاره طراثیث
با شونیز تحتانی صمغ الجوز الرومی ع بسکون لام و فتح جیم و سکون واو و کسر زاء معجمه و ضم راء مهمله مشدده
و سکون واو و کسر میم و سکون تحتانی ف کهربا صمغ الکمثری ع بسکون لام و ضم کاف و فتح میم مشدده و سکون
مثلثه و فتح راء مهمله و الف مقصوره ف صمغ درخت امرود نخ از درخت کمثری ش دو مثقال صمغ عربی بکسر عین
معجمه و فتح عین مهمله و راء مهمله و کسر موحده ف کوند درخت کیکر طع کویند کویند ش دو مثقال ص کتیرا
... و کل با دام و حب الآس مع تقدیم النون و تقدیم الراء المهمله صندل احمر ع
بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله و کسر لام و فتح همزه و سکون حاء مهمله و فتح میم و سکون راء مهمله ف صندل سرخ
... چندن طب ... کویند ... صنوبر صغار ع بفتح اول و ثانی و سکون واو و فتح موحده
و کسر راء مهمله و صاد مهمله با غین معجمه و الف ف درخت چیلغوزه طع ... کویند ال زفت صنوبر
کبار ع بکسر کاف و موحده و الف ف درخت چلغوزه طع اوراق ... سمن نخ تازه بزرگ ... عدد
ص جوارش سفرجل ل دو وزن او ... مع تقدیم الضاد المعجمه صندل ابیض ع
بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله و کسر لام و فتح همزه و سکون موحده و فتح تحتانی و سکون ضاد
معجمه ف صندل سفید طع چندن طب ... کویند ... مقوی دل ... مقاصری ... ل
ص جلاب شکر طبرزد ... مع تقدیم الواو و تقدیم الضاد المعجمه صوف الارض
بضم اول و سکون واو و ضم فاء و سکون لام و فتح همزه و سکون راء مهمله و ضاد معجمه در فراسیون مع تقدیم الفاء
صوفی ع بضم اول و سکون ثانی ... و فاء ... مع تقدیم الطاء صوطله
بضم اول و سکون ثانی و فتح طاء مهمله و لام و ... نوعی از چقندر ... فصل الضاد المعجمه
مع تقدیم الالف و تقدیم اللام ضال ع بضاد معجمه و الف و لام ف کنار مع تقدیم النون
ضان ع بسکون نون ف میش ... مع تقدیم الباء الموحده و تقدیم الالف ضبعه ...

بفتح اول و موحده و بین مهمله بسته و فتح سین مهمله و تحتانی و سکون را مهمله با جیم است ف گفتار ... گوشت او
ح یی تمیمی للموحدة صبح بفتح اول و سکون موشدد ف بچه و سمار کرا اول منیر ابدا و ما حل مسکوید و بجاز بین
عیداق بخوانند و بعد از آن مطلع و بعد از آن حصرم و چون تابانی رسد ضبضب گویند ح ی قوی شکل و بجلی ...
من حصرم تمیمی الراء المهمله ضبر بفتح اول و آخر و سکون را مهمله هر درخت جوز را تنسیق الراء المهمله
و تمیمی الموحدة ضرب بفتح اول و را مهمله و سکون موحده کرسل و گویند جانور خار پشت تمیمی الزاء المعجمه
ضرس من العجوز ع بکسر اول و سکون تحتانی و ضم سین مهمله و سکون لام و فتح عین مهمله و ضم جیم و سکون واو و زاء معجمه
مسک تمیمی العین المهمله ضرع ع بفتح اول و سکون را و عین مهمله پستان غیر انسان ... چرچی طلب
ما خود از حیوان که گوسفند ... بود و شیر بسیار بود ضریع ع بفتح اول و کسر را و سکون تحتانی ...
بسیار مل ... طح ی تمیمی اللیم ضرم بفتح اول و سکون را و میم ... تمیمی الواو ... ضم اول
و ثانی و واو ... از جنبه ... ح یی گویند ... ح راق بفتح ... شیر تازه ص ... تمیمی الهاء
ضروع الکلبه ع یعنی بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم عین مهمله و سکون لام و فتح کاف و سکون لام ثانی ...
و خفا ... مف درخت ... تنسیق الغین المعجمه و تمیمی السین المهمله صغابیس ع بفتح اول ...
و الف و کسر ... و سکون تحتانی و سین مهمله جمع ضغبوس است ف خیار زره و گکری ضغبوس ع بضم اول و سکون ...
و ضم ... و سکون ... خیار زه و گویند ... تنسیق الفاء و تمیمی العین المهمله ضفدع ع بفتح
و سکون فاء و فتح دال مهمله و سکون عین مهمله ف غوک ... مشترک ... تمیمی النون ضفائر الجن ع بفتح اول
و الف و کسر ... و ضم را مهمله و سکون لام و کسر جیم ف ... بسیار ... تنسیق الواو و تمیمی الراء المهمله ضمر
بفتح اول و سکون تحتانی و فتح میم و سکون را مهمله ... تمیمی النون ضومران ع بفتح اول و سکون واو و ضم میم
راء مهمله و الف و نون ف ... و گویند ریحان ... تنسیق الیاء التحتانی و تمیمی النون ضیمران
بفتح اول و سکون تحتانی و ضم میم با راء مهمله و الف و نون ... ریحان ... تنسیق الطاء المهمله و تنسیق
الالف تمیمی الراء المهمله طالیسفر ... و الف و کسر لام و سکون تحتانی و سین مهمله و فتح فاء و سکون
... بیخ ... نان ... قابض ... گویند ...

١٨٢

فی سنبل الطیب و بوزن سادج یا سنبل و ایمل ... چهار دانگ وزن آن کمون و بوزن ابیلیا بوزن و عده و نوشن

بسیا تمنیق السین المهمله طاؤس ع بضم همزه و سکون واو ... و تمنیق الکاف طاخک

بفتح خاء معجمه ... طالم بفتح لام ... و تمنیق النون طالقون بکسر لام و ضم

قاف و سکون واو و نون ... تمنیق الهاء طارطقه

یونانی بسکون راء مهمله و کسر طاء ... و فتح قاف ... طاریقه یونانی بکسر راء مهمله و سکون ... و فتح

قاف ... و تمنیق الباء الموحده و تمنیق الالف طبقا بفتح اول و سکون موحده ... باقی ... فی رد و ...

تمنیق الخاء المعجمه طبیخ ع بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و خاء معجمه ... که با گوشت پزند

تمنیق الدال المهمله طبرزد بفتح اول و ثانی و سکون راء مهمله و فتح زاء معجمه معرب تبرزد ... بیاض ...

اول ... و نمک سنگ ... و تمنیق الراء المهمله طباشیر بفتح اول و ثانی

والف ... از ... طباشیر ع بفتح اول و ثانی والف و کسر شین معجمه و سکون تحتانی ... طب ...

... سفید ... زود خرد شوند ... دو دانگ ... گلاب ...

... الی بوزن ... آن ... چهار وزن ...

... سوخته ... بوزن صندل تمنیق الفاء طباق بکسر و ضم اول و ثانی والف و قاف ...

تمنیق الحناء طلع ع بفتح اول ... تمنیق الثاء المثلثه و تمنیق الجیم

طلح بفتح اول و سکون ... و فتح راء مهمله ... تمنیق الحاء المهمله و تمنیق الالف

طحارومی بفتح اول و سکون ... تمنیق الموحده طحلب ع بضم اول و سکون ... و ضم و فتح لام

... در آبها روید ... در آبهای شیرین روید ...

... تمنیق اللام طحال ع بکسر اول و ثانی والف ... سپرز ... طحی ...

... تمنیق الهاء طحینه ع بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و فتح نون ...

... تمنیق الخاء المعجمه و تمنیق النون طخشیقون رومی بفتح اول و سکون خاء معجمه و کسر شین معجمه

و سکون تحتانی و ضم قاف و سکون واو ... تمنیق الراء

۱۸۴

۱۸۴

المهمله و تیتق لالف طرفا ع بفتح اول و سکون را مهمله با فا و الف ف درخت گز که بعجم ... گویند
ح ب ق قابض مجفف خ اجزای زیر و ریز تراش بحد سم ح روغن بادام یا عسل اعنب یا طباشیر تمیق
المثلثه طراثیث ع بفتح اول و ثا و الف و کسر مثلثه اول و سکون تحتانی ابل شیرین ... ب یابس ق قابض خ
سعید س یک مثقال ص کثیرا ل تمور ن پوست تخم سوخته و شسته دانگی وزن ان عفص و ده کف منع ...
یا منبت بلوط طرثوث بضم اول و سکون را و ضم مثلثه و سکون واو و ثا درخت ... تمیق الجیم
طرسیوج بفتح اول و را و سکون سین مهمله و ضم تحتانی و سکون واو و جیم ... تمیق الخاء المعجمه طرخ
بفتح اول و کسر را و سکون تحتانی و خا معجمه نوعی از ماهی که ... طرح ... تازه حس
روغن ... تمیق السین المهمله طرنجومانس ع ثانی بفتح اول و را و سکون نون و ضم جیم و
سکون واو و با میم و الف و کسر نون ... تمیق الشین المعجمه طراغودیغاتون یونانی بفتح اول و
ثانی و الف و ضم غین معجمه و سکون واو و کسر را مهمله و سکون تحتانی و غین ... ثانی و الف ...
تمیق الفا طرخشقوق بفتح اول و سکون را و فتح خا معجمه و سکون شین معجمه و ضم قاف اول و سکون واو
کاسنی بری ... ق قابض ش یک مثقال ... ل ... تمیق النون طرحماطیقون یونانی
بفتح اول و سکون ثانی و فتح حا مهمله ... با میم و الف و کسر طا مهمله ... سکون تحتانی و ضم قاف و سکون واو و نون
ف نوعی از ... طرخون ع بفتح اول و سکون را و ضم خا معجمه و سکون واو و در آخر نون ف
عاقرقرحا ... تازه ... طردیلون رومی بفتح اول
و سکون را و کسر دال مهمله و سکون تحتانی و ضم لام و سکون واو ... سیالیوس طرنجبین بفتح اول و را و سکون
نون و ضم جیم و کسر موحده و سکون تحتانی ف ترانگبین طرغوقوقون یونانی بضم اول و را و سکون واو و ضم
هر دو قاف و سکون ... طرغونون یونانی بفتح اول و ضم را و سکون واو و ضم قاف و سکون ...
... طرغیان یونانی بفتح اول و کسر را و سکون تحتانی با غین معجمه و الف تخم معصفر بری ...
طرفلون بفتح اول و کسر را و سکون تحتانی و فتح فا و ضم ... لام ف ... برجند قوقی ...
... طرثیون یونانی بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و ضم قاف و سکون واو ... تمیق الخاء ...

۱۸۵

طرماله بفتح اول و سکون ثانی و کسر موحده و سکون تحتانی و فتح لام و خفای ها ... طرفلین تنسیق الفاء و
تمنیق اللام طفشیل ع بکسر اول و سکون فا و کسر شین معجمه و سکون تحتانی عدس مقشر که با سرکه پخته باشند
تنسیق اللام و تمنیق الالف طلاع بکسر اول با لام و الف خم کمین و زنبیل یعنی زر و دار و بکار
زمین نرخ باشد طیلسا بفتح اول و کسر لام و سکون تحتانی با سین مهمله و الف نوعی از ردای کوچک تمنیق الحاء
المهمله طلح بفتح اول و سکون ثانی درخت موز و کیلا تمنیق العین المهمله طلع ع بفتح اول و سکون ثانی اول میوه
خرما که بیار آرد خرما گویند و طباییق مجلف مسک من تمر و عسل ل بکمنزی تمنیق الفاء طلوع
بفتح اول و سکون ثانی ... [illegible] ... طب یی ق ... [illegible]
طیلین ... تنسیق المیم و تمنیق الالف طلمار وی بفتح اول و سکون میم با رای مهمله و الف و فتح الجیم
تمنیق المیم طمطم ع بکسر هر دو طای مهمله و سکون هر دو میم ... تنسیق الواو و
تمنیق الموحده طوب ع بضم اول و سکون واو و با موحده خشت پخته تنسیق الطاء
المهمله طوطع بضم اول و سکون ثانی و طای مهمله ... تمنیق النون طوطا اعریون
بضم اول و سکون ثانی ... و الف و فتح همزه و سکون غین معجمه و کسر رای مهمله و ضم تحتانی و
سکون واو و نون ثانی ع ... طولیدن ... بضم اول و سکون ثانی و کسر لام و سکون تحتانی و ضم دال
مهمله و سکون واو و نون ... تمنیق الهاء طوانه یونانی بفتح اول و ... و الف و فتح نون ...
... تنسیق الهاء و تمنیق الفاء طهف بفتح اول و سکون ثانی و فاء ...
... تنسیق الیاء التحتانی و تمنیق الالف طیا ... بفتح اول ... و الف ...
بکسر اول و سکون ثانی و کسر نون و فتح ... و سکون تحتانی ... ضم میم و سکون واو و کسر لام ...
... تمنیق الموحده طیب العرب ع بکسر اول و سکون ثانی و ضم موحده و سکون لام و فتح عین مهمله
مهمله و سکون موحده ... تمنیق الفوقانی طین الحکمت ع بکسر اول و سکون تحتانی و ضم نون و سکون
لام و کسر حای مهمله و سکون کاف و فتح میم و سکون فوقانی ... گل حکمت و آن مرکب است تمنیق المثلثه طینوث
بفتح اول و سکون ثانی و ضم نون و سکون واو و مثلثه ... درخت صنوبر تمنیق الجیم

طیهوج بکسر اول و سکون تحتانی و ضم ها و سکون واو و جیم ف تیهو م پرنده‌ایست معروف قریب به کبک در فصل الجیم گذشت

کیرند تتمیق الراء المهمله طین احمرع بکسر اول و سکون تحتانی و کسر نون و فتح همزه و سکون حاء مهمله و فتح میم و سکون راء مهمله ف گل سرخ که آن را مغره نیز گویند م گیرو طین اخضرع بفتح همزه و سکون خاء معجمه و فتح ضاد معجمه ف گل سبز طین اصفرع بفتح همزه و سکون صاد مهمله و فتح فا م طین الفم زرد تیره رنگ هندوان در شقه بکار میبرند م پیوڑی تتمیق السین المهمله طین شاموس بکسر شین معجمه و الف و ضم میم و سکون واو و سین مهمله هرگو کبابا عوض آن قایم مقام گل مختوم است طم ح ب تتمیق المیم طین مختوم بفتح میم و سکون خاء معجمه و ضم فوقانی و سکون واو ف گل مختوم گل سرخ رنگ است بغایت املس طم ح ب قابض و مفرح و مقوی دل و حابس خون و مرهم ش و دو درم ل و تریاق بدل و دافع قبض خون و همزه یا طین ارمنی که چون بر کوی سرشته باشند تتمیق النون طیطان بکسر اول و سکون تحتانی با طاء مهمله و الف و نون گل زار صحرایی طیلافیون یونانی بفتح اول و سکون تحتانی و لام و الف و فتح فا و ضم تحتانی ثانی و سکون واو ف نوعی از حی العالم

طینع بکسر اول و سکون تحتانی ف گل م مٹی مجموع کلیات ق مجفف ش کدرم ص هندبا ل ابن قضیه تتمیق التحتانی طینی رومی بکسر اول و سکون تحتانی و کسر نون و سکون تحتانی ثانی م وادی طین ارمنی بفتح همزه و سکون راء مهمله و فتح میم و کسر نون تحتانی ف گل ارمنی گلی است تیره رنگ ط ب ی خ ند دی کوبی و طع بود از سخن چون بر زبان نهند بچسبد چون گلاب ل طین لاکی طین فارسی بفا و الف و سکون راء و کسر سین مهمله گل شوی ط ف خ مایل بسرخی ش و مثقال طین قبرسی بضم قاف و سکون موحده و فتح راء مهمله و کسر سین مهمله گلی است سرخ گلگون که چون بدو بمالند سرخی او در دست بماند و چون بشکنند در اندرون وی آرکیا زرد بود چون بر زبان نهند بغایت بچسبد ل طین مختوم طین نیشابوری بکسر نون و سکون تحتانی ثانی با شین معجمه و الف و ضم موحده و سکون واو و کسر راء مهمله گل نیشابوری کل خراسانی و آن زرد خام و بریان کرده بخورند و بدان تفل نمایند ش مدرم تا دو مثقال ترقیم الظاء المعجمه و تنسیق الباء الموحدة

و تتمیق التحتانی ظبیع بفتح اول و سکون موحده و تحتانی مجهول ف آهو م هرن و مرکب تنسیق الفاء

و تتمیق الالف ظلفرا بفتح ظاء معجمه و سکون لام با راء مهمله و الف بر دو برابر تتمیق الراء المعجمه ظفیره

۱۸۶

١٨٧

طفيرة العجوز ع بفتح اول و كسر دوم و سكون تحتانى و فتح را و سكون هاء و ضم واو نانى و سكون لام و فتح عين مهمله و ضم جيم و كسر وا و الف شاد خسك تعيق الها طلفيرة بفتح اول و كسر لام و سكون تحتانى و فتح را مهمله و ها و حار نات بود در بسكون اللام و تميق الها ظلف ع بكسر اول و سكون لام و فا قسم ... كه بزبان بيرى ... خنفش ... سحت من ربل سايغ تميق الميم فالميم بفتح اول و كسر لام و سكون تحتانى و ميم ف ذكر او م تنسيق الياء التحتانى و تميق اللم طليان ع بفتح اول و تحتانى و الف و نون ف ياسمين ... كه گل ... جاى ... كاذي من ... تشكل ... تسريم العين المهمله و تنسيق و تميق الالف و تمعا ابهر مهمله و الف و كسر و سكون ... مفتح سين ... سكون ميم ... عين ... عاقر قرحا ع بفتح قاف و سكون ... احار مهمله ... الكر ... كر ... چاذ ... بيرحرق كرده زبان ... غليظ دانه ... و دو ... سعيد باشد ... دو دانگ ... ميد ... درم ... السوس ال ... درغرغره ... و درضماد ... عاج ... بسكون ... ابيء ... بان ... تنسيق ... شاه بر تميق اللام ... عاقول بفتح ... و سكون ... و لام ... سال تنسيق و تميق الياء الموحده عبعب بفتح اول و ... موحده و سكون ... الف ... عبعب بفتح و سكون ... و فتح عين مهمله ... تميق الراء المهمله عبهر ع بفتح اول و سكون ... و فتح ها و سكون را مهمله نرگس ... بكسر ... سكون ... زعفران تميق الطاء المهمله عيطع بفتح اول و كسر و سكون ... طاء مهمله ... تنسيق الثاء الغرما عثم بضم اول و ... زيتون كوهى ... تنسيق الجيم و تميق الموحده عجب بفتح اول سكون جيم ... حب السيل عجم الزبيب بفتح اول و ثانى و ضم ميم و فتح را و ... و كسر موحده اول و سكون تحتانى ... دانه مويز ... باى تميق الدال المهمله عجالد و عجاله بفتح اول ... و الف ... لام و سكون دال مهمله ... اول و ضم اول ... ثانى ... فتح لام ... تنسيق الدال المهمله و تميق الالف عدنا ... بفتح اول و ثانى و سكون را مهمله با نون و الف ... كندش ... عدس الماء ع بفتح اول و ثانى و ضم سين مهمله و سكون لام ... ميم و الف ممدوده ... سبز ... دانه عدس كه بر روى آب مثل ... پيدا ... تنسيق ... تميق الراء المهمله عدس مر

بفتح نون و ثانی و کسر سین مهمله و ضم میم و سکون را مهمله است شکلش مثل سیوزن دار خنظل و درونش عصیص قهوه چوبی

تمیق السین المهمله علس ع بفتح اول و ثانی و سکون سین مهمله ف بوسرغ مسور طع ح ب ی ایکبت

ح او متقشر کویند ای ف قابض نفاخ خ سپید ص که زود بخته شود و در اسیاه نشود ص را ازایه و مهتر

ل ماشر یا باقلی تنسیق الذال المعجمه وتمیق الهاء عذب ع بعم اول و سکون ذال معجمه وفتح موحده خنا

مرحب یارتج و ثمرة الطرفا ، جهوتی مائین تنسیق الراء المهمله وتمیق الالف عرطنیشا

بفتح اول و سکون راء مهمله و فتح طاء مهمله و کسر نون و سکون تحتانی با مثلثه والف ف جوبک اشنان ل از باد طول

یا خونج یا د انرا تیج عروق حمر اع بضم اول و ثانی و سکون واو و کسر قاف و ضم حاء مهمله و سکون میم با راء مهمله

مرفوه در و نامس ع بحیر تمیق الموحده عرطب بفتح اول و سکون ثانی و فتح طاء مهمله و سکون موحده

مرخسک تمیق الراء المهمله عرار ع بفتح اول و ثانی والف و راء مهمله ثانی م بابونه عص ع بفتح بر دو عین

مهمله و سکون بر دو راء مهمله ف سرکوهی اد درخت بن طح سای ق ملطف خ سنج نورش نیم مثقال

ص مخو طلو جوز السر عرق الکافور ع بکسر اول و سکون ثانی و ضم قاف و سکون لام با کاف ثم الف و ضم فاء و سکون

واو ف زرنبا د عروق التین بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم قاف و فتح تاء مثلثه وجیم مشدده و سیم هر کند

دکوید عروق الصباغین عروق الصفر ع بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم قاف و کسر صاد مهمله و ده

و سکون فاء و نوعی بزرگ ایرزرد چوبه و خورد وی مامیران ف دار زرد و زرد چوبه ، مامیران طح ی

کویند ق تحلل ملطف مفتح سخت شکننده ش نیم درم ص قرص کافور ل نیمو زن مامیران یا نیمو زن

عاقرقرحا تمیق السین المهمله عرق یابس ع بکسر اول و سکون ثانی و کسر با و جیم دال و الف و کسر موحده و سکون

سین مهمله ف زنکباری تمیق الضاد المعجمه عرمض ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم ف زنکی سبز

که بر آب بهم رسد عروق ابیض ع بضم اول و ثانی و سکون واو و کسر قاف و فتح همزه و سکون موحده

و فتح تحتانی م بوزیدان تمیق الفاء عرصف بفتح اول و سکون ثانی و فتح صاد مهمله و سکون فاء م کلیوس

ف ماشر دار و عروق نجدی بضم اول و ثانی ع تصرف فی عروق الاصفر ع بضم اول

بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم قاف و سکون لام و مد همزه و فتح صاد مهمله ف پوست بیخ کبر [illegible]

188

باریک مثل نیم مثقال صمغ عربی ل در ماده و پسیر زچار دانگ وزن ان حلتیت یا سکنبین تمیق القاف عن فی

بضم اول و تاء و سکون واو ف نیمها تمیق الکاف عن وسلع بضم اول و کاف و سکون واو و فتح سین مهمله

کرم بیر بهوٹی تمیق المیم عن ممیثی بکسر اول و سکون یا و کسر صاد مهمله ف بادنجان عروق دار تمیم

دال مهمله و الف و سکون را مهمله و کسر تا و فتح را مهمله تا ف بیخ مهک عن بضم اول و سکون تا ف

از تا تمیق النون عن بفتح اول و کاف چیزیست که زیاده پیشو و دو تا برسکرد و نزد یک انو و سم است ع

علم شبق ه کهوٹریکا پر عروق الصفا بیتن ع بضم اول ی تا و سکون واو و ضم فا و فتح صاد مهمله با موحده

مشدده و الف و کسر غین معجمه و سکون کاف زرد چوبه تمیق الماعن وسک دد بره بضم اول و تا

و سکون واو و فتح سین مهمله و کسر کاف و فتح دال مهمله و سکون را مهمله فتح موحده فارسی و سکون را مهمله تا ثالث

و فتح دال مهمله یا دخفا و تا عرکانج تمیق الخاء عن فی بری بفتح اول و سکون تا و فتح فا و کسر میم و فتح موحده

و کسر را مهمله مشدده و سکون تحتانی عساپج تنسیق الزاء المعجمه و تمیق الراء المهمله عن بی

الصغیر دکبیز بضم اول و فتح زا معجمه و سکون تحتانی و ضم با مهمله و فتح صاد مهمله مشدده و کسر غین معجمه

سکون تحتانی ثانی و کسر را مهمله و فتح واو و کاف و کسر با موحده و سکون تحتانی ثالث م فنطوریون دقیق

و غلیظ تنسیق السین المهمله و تمیق الدال المهمله عسل القصب و الطبرزد

بفتح اول و سین مهمله و ضم لام و سکون لام تا و فتح قاف و صاد مهمله و کسر موحده و فتح و فتح واو و طاء

مهمله و موحده تا و سکون را مهمله و فتح زاء معجمه سکون دال مهمله م شیره نیشکر و شیر نبات

ه رس طح راعسل داذی دکبسر لام با دال مهمله و الف و ضم همزه و سکون واو م اوانی

تمیق اللام عسل النحل ع بفتح اول و تا و ضم لام و فتح نون مشدد و سکون حاء مهمله م شهد

ه بهو و مدطح محاق مدمل محلی و ساز خ صادق الحلاوه خوشبو سپید بسرخ مایل بیجے لبدان

صیفی ش دوا و قیه و در معجون دو برابر ادویه تا بسه ابرص اما رور لوب قوا که و مماض ترج

روغل ل یبغج شیرین تمیق الحا عسل لبنی ع بفتح لام با موحده و کسر نون م میعه سایله

تنسیق الشین المعجمه و تمیق الراء المهمله عشر بضم اول و سکون شین معجمه و را مهمله

189

ازتیوعا است و درخت آنکه طرح بیکی و محرق اش از تسکیر او و دو درم حب است در آب

ل شبرم تمیق الفاء عشرق بکسر اول و تا و سکون رای مهمله ف روشک تمیق الهاء

عشقه بکسر اول و تا و فتح قاف نوعی از لبلاب تمیق الصاد المهمله عمود الاعصاره

مامیثاء بضم اول یا میم با دال مهمله والف و فتح رای مهمله و همزه ملینه یا بامیم والف و کسر میم تا و سکون

تحتانی با مثلثه والف و الف تام سبنا مامیثا طب اشیا زرد سبک اصفر یا لوش در ...

تمیق الموحدة عصا قسب بضم اول یا تا والف و موحده م شیخ حسب بفتح اول و تا ...

خ ... تمیق الفوقانی عصاره غافث بضم اول یا تا والف و فتح رای مهمله و همزه ملینه تا

یا غین معجمه والف و سکون فا و فوقانی ف فشرده غافث تمیق المثلثه عصاره طرا نیث

بهمزه ملینه تا و فتح طای مهمله و را و مهمله والف و کسر مثلثه و سکون تحتانی و مثلثه تا ف فشرده ...

ل عصاره قرط تمیق الجیم عصاره البنج بضم فوقانی و سکون لام و فتح بای موحده و سکون نون

ف فشرده بزر البنج عصاره عوسج تمیق الدال المهمله عصاره خشیشا ست ۱۹۰

اسود به همزه ملینه تا و فتح دو فا معجمه و سکون شین معجمه اول و کسر تا و فتح همزه و سکون ...

و فتح دال مهمله ف افیون تمیق الراء المهمله عصفر بفتح اول و سکون تا و فتح فا و سکون

رای مهمله ف خس و خشخاش ... سنبل ... روغن ... ل زهره ...

سفرجل عصفور بضم اول و سکون تا و ضم فا و سکون واو ف کنجشک خانگی ...

و بکیری طرح ... فربه ... تمیق الزاء المعجمه عصاره شجرة الجوز بفتح ...

و رای مهمله و ضم فوقانی و سکون ... و فتح جیم تا و سکون واو ف فشرده درخت گردکان

مغز گردکان تمیق السین المهمله عصارة السوسن بفتح ... و سین مهمله مشدد و سکون

واو و سین مهمله تا ... فلسیر آب ... شده ... عصاره الیبروح

بفتح همزه و سکون ... و فتح موحده و سکون رای مهمله تا و موحده یا الف و کسر ... و سکون کاف ف فشرده

... عصاره لحیة التیس بکسر لام و سکون حای مهمله و فتح تا و ضم ...

و فتح فوقانی مشدد ثانی و سکون تحتانی فی ه افسرده درخت سرکس خ تازه ل اقاقیا تمنیق الظاء
المعجمه عصا القرظ بسکون لام و کسر قاف و سکون را مهمله و ظا اقاقیا تمنیق اللام عصا المثل
بسکون لام و کسر میم و سکون مثلثه و لام نام درخت السرس تمنیق النون عصا افسنتین بفتح همزه
و سکون فا و فتح سین و سکون نون و کسر فوقانی و سکون تحتانی و نون ف افسرده افسنتین ص ریوند ل
روزان از رعان عصا شقائق النعمان بفتح شین معجمه و قاف بالف و کسر تحتانی و ضم نون و فتح
نون مشدده و سکون عین مهمله با میم و الف ف افسرده لاله ل عصاره بخور مریم تمنیق الباء
عصبة بضم و فتح اول و سکون ثانی و فتح موحده و فقا و لام ریحان السلیمان و گویند لبلاب
عصفیرة بفتح اول و سکون ثانی و کسر فا و سکون تحتانی و فتح را مهمله ف خیری زرد تمنیق
التحتانی عصی الراعی ع بفتح اول و ثانی و الف مقصوره و را مهمله مشدده و الف و کسر عین
مهمله ف کسته ه لال ساگ ط ب ی گویند خ سرخ نام صندل
191 لعب الثعلب تنسیق الضاد المعجمه و تمنیق الفوقانی عضات بکسر اول و ضاد معجمه
و الف و فوقانی ف هر درختیکه خار ناک بود بدین نام خوانند تمنیق السین المهمله عضرس بضم اول
و سکون ثانی و کسر را مهمله و سکون سین مهمله ف خطمی بری تمنیق اللام عضل ع بفتح اول و ثانی
مرعضله ف مشک ... تمنیق الها عضاه بفتح اول و ثانی و الف و فتح تحتانی ... تنسیق
الطاء المهمله و تمنیق الموحده عطب ع بضم اول و طاء مهمله ف پنبه تمنیق
الدال المهمله عطارد بضم اول و ثانی و الف و کسر را مهمله ... سنبل رومی و تمنیق اللام
عطفل بفتح اول و سکون ثانی و فتح قاف بیدمشک تنسیق الظاء المعجمه تمنیق المیم
عظلم بکسر اول و سکون ثانی و کسر لام ف درخت نیل عظلم ع بفتح اول و سکون ثانی ف اسم
ه ... بنفشه ... بزرقطونا ل صدف تمنیق الیاء عضایة ع
بفتح اول و ثانی و الف و فتح تحتانی ف ... اسامه ابرص آسا گویند ...
و را و فتح تنسیق الفاء و تمنیق الصاد المهمله عفص ع بفتح اول و سکون فا مهمله و صاد

ف مازو و ماجوبيل طب کو ميذا يج کو ينذاق قابض مع البس جنون خ سبزيي سورانخ
شي يکدرم ص لب صنوبر ل جفت بلوط و ثمرة الطرفا و قرظ و حب الآس ق قشور الرمان
و هليلج اصفر و دواي همه مانند يکديگر اند در طبيعت تنسيق القاف و تمنيق الموحدة
عقاب ع بضم اول و قاف و الف و موحدة ف اله م کيده طح ي عقبى ع بفتح اول و سکون
و فتح راء مهمله ف کرده ديجو طب ق شکننده سنگ مثانه خ نزد آن ضعيف و لاغر از
ماده باشد و نزد او سطبر مثل از سوخته او يک دانق ص دواء الحلتيت لحيه خصا
خون تيس عقيد العنب ع بفتح اول و کسر قاف و سکون تحتانی و ضم دال مهمله و سکون لام و کسر
مهمله و فتح نون ف دوشاب انگور تمنيق الراء المهمله عقار ع بضم اول و الف
ف شراب ع خمر تمنيق القاف عقعق ع بفتح عينين و سکون قافين ف قالنجه م مهوکا
لح يحيا عقيق ع بفتح اول و کسر و سکون کاف سنگ مشهور طب ق مفرح خ يمنى
بسيار سرخ شفاف ص نيم درم ص تخم کدو ل کهربا تمنيق الميم عقار ادم بضم اول و الف
و کسر راء مهمله و همزه و فتح دال مهمله ع مثل تمنيق النون عقار کهان ر رومي بضم اول و ثانی
و الف و کسر راء مهمله و ضم کاف و واو مجهول با ها و الف عاقر قرحا عقربان بفتح اول و سکون ثانی
و فتح راء مهمله و موحده و الف اکونو قند ريوان زنگی دارو تمنيق الحساء عقرب بحري بفتح
اول و سکون ثانی و فتح راء مهمله و کسر موحده اول و فتح موحده ثانی و سکون حاء مهمله و کسر راء مهمله ثانی
گژدم دريا و آن ماهی است که بر سر خار بود که بدان مرزند و بگزد م سينگی محيط تنسيق
الکاف فی تمنيق الموحدة عکوب ع بفتح اول و ضم کاف و سکون واو و م کنگر تمنيق
القوقا عکر الزيت ع بفتح اول و ثانی و ضم راء مهمله و فتح زاء معجمه مشدده و سکون کاف
دردی زيت خ کهن تمنيق الراء المهمله عکبر ع بفتح اول و سکون ثانی و ضم موحده
موم کندوي زنبور سرخ را گويند و سخ الکور هين آتش يک مثقال تا دو مثقال عکس السين
المهمله عکرس ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح راء مهمله ترس تمنيق الکاف عکک

١٩٤

علک بفتح اول و سکون کاف و شتام سعد تحقیق الهاء عکنه بفتح اول و سکون کاف و فتح نون و خفی ها کرسو ریجان تحقیق
اللام و تحقیق الموحده علیق الکلاب بضم اول و فتح لام و سکون تحتانی و ضم قاف و سکون لام با زاء کاف
و سکون لام با فاء مشف سیاه کل غیر عصا شده که دوا قاتل سگ کند ل شوکة المصریه تحقیق المثلثه علث بکسر اول
و سکون لام با فاء کاسنی تحقیق السین المهمله علس بکسر اول و سکون لام و کسر با تحتانی والف و کر مزعه
مرطوب نباتست و آن نوعی از زراعت گندم سرخ رنگ باشد علوفس بفتح اول و ضم لام و سکون واو و کسر فاء خبازی
و جبر تحقیق الطاء المهمله علک الانباط بکسر اول و سکون لام و ضم کاف و سکون لام و فتح همزه و
سکون نون و فتح موحده والف صمغ بطم درشتی و صمغ درخت که ... گویند باق منفتح طلل
زرد معتدل القوام لعقد عزیز ... تحقیق القاف علق بفتح اول
ثانی و سکون قاف زالو طب ... آب شیرین می باشد ...
بران عطول ... علیق بضم اول و فتح با و سکون تحتانی و کاف ... ق قابض
زرد تا ... تحقیق الکاف علک بکسر اول و سکون
ثانی ... تحقیق المیم علقم بفتح اول و سکون ثانی و فتح قاف و سکون میم حنظل و
گویند ... علک البطم بکسر اول و سکون ثانی و ضم کاف
و سکون لام با فاء و ضم موحده و سکون طاء مهمله درستی تحقیق الحاء المهمله علیسی بفتح اول و ثانی و کسر سین مهمله
و صبر علک بغدادی بفتح موحده و سکون غین معجمه با دال مهمله والف و کسر دال مهمله تا هم مصطکی
سفید ... تحقیق المیم و تحقیق الجیم عملج بفتح اول و سکون میم و فتح لام و سکون جیم
نوعی از خربوزه که گوشت او سرخ و سبز بود و ... خوردند و خربوزه زمستانی تحقیق الدال المهمله
عمدج بفتح اول و سکون میم و فتح دال معروف کرفس تحقیق الراء المهمله عادز بفتح اول والف و کسر دال
... تحقیق النون و تحقیق الالف عنقا بفتح اول و سکون نون و فتح قاف والف ...
تحقیق الواو ... بضم اول ... جیلان و سیلان ... گویند
... تازه ... کشمش ...

کیموزن ان سپستان عنب الثعلب ع بکسر اول و فتح ثانی و ضم موحده و فتح مثلثه مشدده و سکون میم ...
شده و فتح لام ف روباه تربک هـ مکوی ... طب گویند که ... راق ... خ زرد ...
قند بابل ل ساداوران یا لبلاب عنب ع بکسر اول و فتح نا ف انگور ط پوست ادب و گوشت او
ح دو دانه او ب ق نخودی ... خ سپید تق شیرین ص ... جلنجبین ل زبیب عنب کیب بکسر اول
و سکون یا و فتح دال مهمله و کسر لام و سکون تحتانی ف ... هزار اسنا تمیق الغول عنبی و ت بفتح اول
و سکون یا و فتح موحده و ضم را مهمله و سکون واو مر خردل ... رائی عنزروت ع بفتح اول و سکون نا و فتح
را معجمه و ضم را مهمله و سکون واو م انزروت عنکبوت ع بفتح اول و سکون نا و فتح کاف و ضم موحده و سکون
واو ف دیوپا ... کری ط ح و منتشع خ الجه تنیده او سفید ... سرکه در ... ل ... تمیق
الدال المهمله عنجد ع بضم اول و سکون نا و ضم جیم و سکون دال مهمله ف دانه مویز تمیق الرا المهمله
عنبر ع بفتح اول و سکون نا و فتح موحده و سکون را مهمله عطر یست ... ح ... ق القوی ...
اشهب خ سفید ... ص ... عربی یا ... کافور دخیار ل دو دانگ وزن ان
مشک ... زعفران یا بوزن ان مشک ... زعفران عنقق بفتح اول و سکون نا و فتح دال
... تمیق القاف عناق بفتح اول ... تمیق اللام عنصل ع بفتح اول و سکون نا و ضم صاد
مهمله ... تمیق المیم عندم بفتح اول و سکون نا و فتح دال مهمله و ضم
... کلنا ر تمیق الها عنب الحیه ع بکسر اول و فتح نا و ضم موحده و سکون لام و فتح حا
مهمله و تحتانی مشدده ... تمیق الواو و تمیق الموحده عود
الصلیب ع بضم اول و سکون واو و ضم دال مهمله و فتح صاد مهمله مشدده و کسر لام و سکون تحتانی ... فاوانیا
... تمیق الجیم عود الفالوج بسکون لام ...
و ضم لام ثانی و سکون واو و فتح دال مهمله ف ... عود الوج ... بسکون لام و فتح واو ...
عوسج ع بفتح اول و سکون واو و فتح سین مهمله ف نوعی از ... و نوعی از ... ام غیلان ...
... ق ... خ ... سبز ...

۱۹۴

یاعلیق تمنیق الحاء المهملة عود الریح ع بکسر را مهمله شده و سکون تحتانی آنکه اشترک بزبان شام
تا و انیاد بزبان مصر و ایران و نام قشر اصل انبارباریس که از بیخ بر دارند خشک کنند و عود الریح را نیز بدین اسم خوانند
عود القرح ع بسکون لام و فتح قاف و را مهمله عاقرقرحا تمنیق السین المهمله عود العطاس ع
بسکون لام و فتح عین مهمله با طا مهمله شده و الف و سین کند شرح آن بکیجکیه تمنیق النون عود بلسان ع بکسر دال مهمله
و فتح موحده و لام و سین مهمله و الف و نون ف چوب بلسان طح تی ع خ اسم خوشبوئی شام مثقال ص
بکسر دال حسنه تمنیق الهاء عود الدرقه ع بفتح دال مهمله شده و سکون را مهمله و فتح قاف
تمنیق الحنا عود هندی ع بکسر و سکون نون و کسر دال مهمله تا م اگر از وجوه ساز طح تی ف
مفتح مدر مقوی دماغ و دل خ مندلی مش نید رم بیکیدرم ص ورق گل سرخ ل در شکم بستن صندل
زرد و در بیاجین دو دانگ وزن ان دارچینی دو دانگ وزن آن زعفران دو دانگ وزن آن آ او ند
مصرع و گویند مصطکی و سنبل تمنیق الهاء تمنیق النون عوهنج ع بکسر اول و سکون ثانی و نون ف صوف لشیم
تمنیق الیاء التحتانیه تمنیق الموحده عیسوب ع بفتح اول سکون تحتانی و ضم سین مهمله و سکون ۱۹۵
واو اذان الفار و بادرتاره زنبور و عسل انیز بدین نام خوانند عین الدیک ع بفتح اول و سکون ثانی و ضم نون
و دال مهمله مشدده مرجیشم خروس تمنیق الدال المهمله عین الهدهد ع بسکون لام و ضم
هدهد و سکون و دال مهمله اسم نباتی آب که معروف است با ذان الفار رومی تمنیق الراء المهمله
عین البقر ع بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم نون و سکون لام و فتح موحده و قاف و سکون را مهمله
مغرب اندلس اجاص و گویند انگور سیاه کلان که صادق الحلاوت نیست تمنیق الطاء المهمله
عیدان البطباط ع بکسر اول و سکون ثانی و دال مهمله و الف و نون و سکون لام و فتح موحده و سکون
طا مهمله و سکون موحده ثانی و الف و طاء مهمله ثانی ساکن ف چوب بسته تمنیق المیم عیثام ع بفتح اول و سکون
ثانی و مثلثه و الف و میم درخت چنار تمنیق النون عیزران بکسر اول و ثانی مجهول و زای معجمه
با را مهمله و الف و نون مسمی در کتب تمنیق الهاء عیون
الدیک ع بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم نون و کسر دال مهمله مشدده و سکون تحتانی ثانی و فتح کاف

فا جستمک حروس وجه بسیج هو نجمی ورق طرح ی تو فتیر الغین المعجمه وتنسین وتمتو الالف
غالالوطا بنوبانی بیبن مجمه والف ولا الف وضم لام ثانی وسکون واو با طاء مهمله والف تا مثلث قرابادی
قسطی تمنیق الفوقانی غافت بسکون فا وفوقانی از کوهستان حوالی شیراز آورند وان کلیف لاجوردی
رنگ دار از شکل ها ریک شانه بدرازی یک گز و گل و شانه و ورق بهم تلخ باشد چون صبر
و آنرا کل خلله کو بند طرح اول کو بند ب کو بند مع حی ق مفتح و مقوی کبد خ فارسی
کرد از کوهستان حوالی شیراز آرند ش نیم مثقال ص انیسون یا ورد ل اسارون و نیمون انیز
تمنیق الراء المهمله غار بسکون راء مهمله مشهور است همین نام طرح یی ق محلل ملطف [illegible]
او و برش نیم مثقال ص طباشیر ل برگ سیسنبر یا شونیز تمنیق الزاء المعجمه غاز ف نوعی از [illegible]
بزرگ حشم تمنیق الزاء الفارسی غاژ ف [illegible] تمنیق الشین المعجمه غاش ف خورش عود و خیار
جنبه تخم نکاه دارند غاو تش بضم واو م غاش تمنیق اللام غاسول ع بضم سین مهمله و سکون
واو م اشنان تمنیق النون غاریقون م بکسر راء مهمله و سکون تحتانی و ضم قاف و سکون واو طرح
اول ق محلل مفتح منقطع مسهل بلغم و سودا خ سپید زود ریزنده ش از یکدانگ تا دو دانگ و کوبند
از یک درم تا یکمثقال ص کتیرا مصطکی ل در مسهل بلغم و سودا او ترمد و دو دانگ وزن آن بود
و ده بکوزن آن عرق سفید یا نیمون فرفیون یا نیمون صبر تمنیق الواو غاوشوف
بسکون واو و ضم شین معجمه و سکون واو نام غاشر غاوف کاو تمنیق الهاء غاده [illegible]
معجمه [illegible] غاغه [illegible] غالیه
بکسر لام و فتح [illegible] مرکب است معطر از مشک و عنبر و کافور و روغن بان [illegible] طرح [illegible] ق ملین و مقوی
دماغ ش یکمثقال [illegible] کافور ل لادن و روغن بان تمنیق التحتانی غانی ف بکسر زاء معجمه [illegible]
[illegible] تمنیق الباء الموحده وتمنیق الالف غبار الرحا ع بضم اول و [illegible] بالف
و ضم [illegible] مشدده [illegible] غبیراء بضم اول و فتح [illegible] و سکون
تحتانی با راء مهمله ف سنجد ط ب [illegible] کوبند [illegible] فانید [illegible]

196

بنون نسین الموحدة الفارسي تمتو الكاف عنك بفتح اول موحده فارسي گیاه نوعی كه
از ان بوریا بافند تسلیق الدال المهمله وتمتو الواو غدد بفتح اول وضم دال معروف بادنجان تنسیق
الراء المهمله وتمتو الالف عن سابفتح اول وسكون ایمهله بالف بمهمله آمر راس نمتو الموحدة
غن بنع بفتح اول وها درختی كه از ان رخوانند وبشیرازی وزگ گویند وا در خار بلبود وقطران از و
حاصل شود درخت بیده است ع ابل طب ای گویند بیت سخزاد و بیخ اوح ویا ق مخفف صمغ
ای حن جلاب ل صنعا عنبلبیت بفتح اول وسكون لام وكسر موحده وسكون كاف نوعی از انگور سیاه
تمتو الجیم الفارسي عن خ ف بفتح اول وسكون یا وكسر سیم مرسیاه دار تمتو الدال المهمله عن الجلوع
بفتح اول وضم ثانی مشدد وسكون لام وضم جیم ولام ثانی وسكون واو دف ریسم ملاح یحیی عن دع
بكسر اول وسكون تام نوعی از كماه عن تذ بفتح اول وسكون یا وفتح فا مرنوعی از عوسج تمتو الراء
المهمله عن ذ بفتح اول ر كما مرنوعی از نصی الیای كه معروفست بجا ده عن ع بكسر اول مرنوعی از سمار وغ
تمتو الشین المعجمه عن مانوش ف بفتح اول وسكون یا میم والف وضم نون وسكون واو
مرزخون كه بیخ خبس كوی ی را قرقر حاست غرو ابش ف بفتح اول وسكون یا با واو والف هم
زنجبیل شامی ع راسن تمتو الكاف عن السمك ع بفتح اول وضم ثانی مشدد وفتح سیم مهله وبیم ف
سیرشوها ی ملاح ی خ سفید فش تمتو المیم عن ام ف بضم اول وكسر درشتی كه گوسفند و
بیش درستی تمتو الهاء عن واشه بفتح اول وسكون با واو والف وفتح شین معجمه وخفا ها مر
زنجبیل شامی كه گویند سند هم كرانجه تمتو الیای التحتانی عن ع بفتح اول وكسر ثانی وسكون تحتانی ف سیرستم
پوست كاو یا گاو میش را در آب بپزند و صافی نمایند و قرص سیاز ند ملاح می ق نوری مخفف سفیدبا
ش نیدرم حن طبیخ الاصول ل ورفتق زفت تنسیق الزاء المعجمه وتمتو اللام عن ال ع
بفتح اول ودار معجمه مشدده والف ولام ف شیرخیر وبكسر اول ثانی مخفف آمر مره تنسیق الراء الفارسي
تمتو الالف عن غا وغن كا بفتح اول وسكون ثانی ازفارسي در لغت اول وكاف فارسي در لغت ثانی مر
كاوی كه در كوههای ما بین ملك خطا وهندوستان پیدا شود وبنزبكی آمر وفطاس خوانند هم سكاوی تمتو الموحدة

غژب ف بضم اول و سکون ثانی و بای فارسی دانهٔ انگور که شیره و تکسیس یعنی تخم انگور در میان آن باشد تتمیق المیم
غژم بضم اول و سکون ثانی فارسی مرغژب تتمیق الواو غژغاو و غژگاو ف مشهور است کاسه
تتمیق السین المهمله و تتمیق الالف غسا بفتح اول و سین مهمله آلم تتمیق الجیم غسلج
بفتح اول و سکون ثانی و فتح لام مرغطیث تتمیق الکاف غسک ف بفتح اول و ثانی و الف مرکیاه ریحان که عشقه
است غسک بفتح اول و ثانی تام کرم ساس مشتمل تتمیق اللام غسل بفتح اول و ثانی خطمی تنسیق
الشین المعجمه تتمیق الهاء غشنه ف بکسر اول و فتح شین معجمه و خفا هام رکت صحرائی تنسیق اللام
و تتمیق الالف غلوقین یا بون بضم اول و لام و سکون واو و کسر فا و سکون تحتانی و کسر را مهمله و تحتانی ثانی و الف
اصل الوس هیئتی غلیجن اغر یا بیز بضم اول و فتح ثانی و سکون تحتانی و کسر جیم و سکون نون و فتح همزه و سکون
غین معجمه و کسر را مهمله و تحتانی ثانی مشکل اشیء ف بوده کوهی غلیجن بوده و اغر یا کوه تتمیق الجیم الفارسی
غلفچ بفتح اول و ثانی و سکون فا و جیم فارسی مرزنبور سرخ تتمیق الزاء الفارسی غلیواژ بکسر اول و ثانی و تحتانی مجهول
با و او و الف مرچیل تتمیق النون غلیجن مرکب ف بوده بری تتمیق الهاء غلبه بضم اول و سکون
ثانی و فتح سوم و حده فارسی و خفا هام جانور غک غلسته بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و فتح فوقانی مرکیاهی
از آن جوال بارند تنسیق المیم و تتمیق الکاف غمخورک ف بفتح اول و سکون ثانی و ضم خای معجمه
و واو مجهول و فتح رای مهمله و سکون کاف مرجانور بوتیمار تتمیق اللام غمول بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم
و سکون واو مرقبا و برف سوزه تتمیق المیم غمام بفتح اول و ثانی و الف مرساسیغ تنسیق النون و
تتمیق الراء المهمله غنجار و غنجر بفتح اول و سکون نون با جیم و الف و رای مهمله در لغت اول و فتح جیم در لغت ثانی
مرغازه تنسیق الشین المعجمه غنجرش و غنجرش ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم و کسر رای مهمله
سکون شین معجمه در لغت اول و فتح جیم و کسر رای مهمله در لغت ثانی مرغوک غنده ماش بضم اول و سکون ثانی و دال
مهمله با میم و الف مرلوبیا تتمیق الکاف الفارسی غنگ بفتح اول و سکون ثانی و کاف فارسی مرخز تتمیق اللام
غنجال بفتح اول و سکون ثانی با جیم و الف مرمیوه ترش تتمیق الهاء غنجاره و غنجره بفتح اول و سکون ثانی
با جیم و الف و فتح رای مهمله و خفا هام در لغت اول و فتح جیم و رای مهمله در لغت ثانی مرغازه غنده بضم اول و سکون ثانی

199

وسکون یا و فتح دال مهمله رشیل تمیق التحتانی غنفیل بضم اول و سکون ثانی و کسر فا و سکون تحتانی
و کسر لام و سکون تحتانی ثانی فی سلم تنسیق الواو و تمیق الالف غوشا بضم اول و واو مجهول
با شین معجمه و الف م سرگین حیوانات و خوشه انگور و خرما و جو و گندم و امثال ان تمیق الدال المهمله
غوشاد بضم اول و واو مجهول و شین معجمه و الف م سرگین حیوانات تمیق الشین المعجمه غوشرف
م سرگین حیوانات تمیق الکاف غوشاک م غوشا غوک بضم اول و واو مجهول ف بکر چغندک
تمیق الها غوزه بضم اول و واو مجهول و فتح زای معجمه و خفای ها اول م میوه غوزه بفتح زای معروف پنبه
ناشکفته که در غلاف باشد و برای فارسی م غنچه غوشته و غوشه بضم اول و واو مجهول و سکون
شین معجمه و فتح فوقانی در لغت اول و فتح شین معجمه بقصد فوقانی در لغت ثانی م نوعی از گیاه و نظر تنسیق الیاء التحتانی
و تمیق القاف غیداق بکسر اول و سکون تحتانی با دال مهمله و الف بچه مرغ که از مرتبه جوجه فراتر گذشته
باشد تمیق المیم غیم بفتح اول و سکون یا م غمام تمیق الها غیاریه بفتح اول و یا و الف و کسر را مهمله
و فتح تحتانی و خفای ها م عنب الثعلب ترقیم الفا و تنسیق و تمیق الالف فاشرا بواو بفا و الف
و کسر شین معجمه با را مهمله و الف م هزار جشان و هزار رنگ ن و کرمة البیضا و کرم دشتی ف بحر شرطح ی ۳
ال در فتح و میوزن بسته فافیا بکسر فا و غنی و سکون تحتانی و را مهمله هر بردی فاوانیا یونانی بواو و الف
ثانی و کسر نون یا تحتانی م عود الصلیب طح ی کوینده ح ق قابض مخفف منفع مدر مقوی ول خ رودی ش
... مثقال حس کثیر ال غاریقون و زراوند مدحرج یا زنخت یا پوست انار و زر و سمور و ... ساق ام
اجون پس جمع شود دل شود تمیق الجیم فادج بفتح دال مهمله و سکون جیم ف سنگی از دست
که بشقید و سنگ زنند ... ام زهر مهرا تمیق الدال المهمله فاذد بفتح زا معجمه و سکون
ه بابی تمیق الذال المعجمه فانید بکسر نون و سکون تحتانی ... طح راکوینده ح ی ۲ خ
تمیق الرا المهمله فادزهر بسکون دال مهمله و فتح زا معجمه و سکون ها و را مهمله ف درم
... که حفظ روح و دفع زهر سم کند بدین اسم خوانند و انچه مخصوص حجر التیس و حجر الحیه ... زهر
فارغ بفتح الف موش ... فاغرف بکسر طین معجمه کل ... تمیق السین المهمله

فالرعوس یونانی بکسر لام و سکون را مهمله و ضم غین معجمه و سکون واو و ف مرغ لقلق فاناقس اسقلینوس
یونانی با نون والف و کسر قاف و سکون سین مهمله و فتح همزه و سکون سین مهمله ثانی و فتح قاف و کسر لام و سکون تحتانی ثانی
نون ثانی و سکون واو مرنوعی از زرد و قوی کبر تمیق الشین المعجمه فارة البیش بفتح را مهمله و ضم فوقانی
و سکون لام و کسر موحده و تحتانی مجهول و شین معجمه بیش موش کور فاغوشن بضم غین معجمه و واو مجهول
مسطیح تمیق الظاء المعجمه فاظ رومی بظا معجمه مرجد وار تمیق النون فاترسین بفتح فوقانی
و سکون را مهمله و کسر سین مهمله و سکون تحتانی مر اسپندان فادن بفتح دال مهمله و نون و اخاشر ستین
یونانی بکسر شین معجمه و را مهمله و کسر سین مهمله و نون فوقانی مشدد و سکون تحتانی یعنی واقع شصت علت ف
ششبندان و سیاه دارو طرح یک جزو ق محلّل ملطف ش نیم مثقال ص زراوندل بوزن آن دروغ
ذیموزن بسبب فاناقس ابراقلیون یونانی بنون والف و کسر قاف و سین مهمله و فتح همزه و سکون موحده
با را مهمله و الف ثالث و فتح قاف ثانی و سکون لام و ضم تحتانی و سکون واو و ف درخت جاوشیر
فاناقس حمروشتون یونانی بنون والف و کسر قاف و سین مهمله و فتح حا مهمله و سکون میم و ضم را مهمله و
سکون واو و فتح نون و شین ثانی و ضم فوقانی و سکون واو و نون ف نوعی از زرد و فرار کوچک تمیق الهاء فاجشه بکسر جیم و فتح
شین معجمه و خفا ها مرحیدبند سیر فاخته بسکون خا معجمه و فتح فوقانی هم پندکی طرگوشت ادح می فاعیه
بکسر عین مهمله و فتح تحتانی مرفل ف نیلوفر هندی فاغیه بکسر غین معجمه و فتح تحتانی کل حنا طرح ب
و هر نور که خوشبو بود نیز باین نام خوانند و گویند کل ای حنا فاغره بکسر غین معجمه و فتح را مهمله ف
فافره و لبابه و شگافته تمیق التحتانی فاشرشنی بسکون شین معجمه و فتح را مهمله و سکون سین مهمله و کسر
مرسپندان تنسیق الجیم و تمیق اللام فجلاع بضم اول و سکون جیم و لام ف ترب مولی
طبرکاوح ق مقطع ملطف برک او منقی تابستان تازه ش از مربای او ده درم ص عسل
تنسیق الخاء المعجمه و تمیق الهاء فخفره بفتح اول و سکون خاء معجمه و فتح فا و تا و را مهمله غلوجو
تنسیق الراء المهمله و تمیق الفوقانی فرفت بفتح اول و سکون با و فتح فا و تا و سکون قاف
تمیق الخاء المعجمه فرفخ بفتح اول و سکون را مهمله چوچو مرغ و فراخ بکسر اول جیوان فرخ بفتح دال

اول و سکون یا و فتح فا و ثانی ؎ بقلا الحمقا تتمیق الدال المهمله فرزدق بضم اول و سکون ثانی

و فتح زا معجمه ؎ سبزه درو ... صادع بکسر اول و سکون یا با صاد مهمله و الف توت فرعند بفتح اول و سکون

ثانی و فتح غین معجمه و سکون نون ع عشقه ؎ المرسل تتمیق الراء المهمله فرعون بفتح اول و سکون یا و ضم عین

معجمه و واو مجهول ؎ تیهو فرخشین بفتح اول و سکون یا و فتح فا و یا و کسر خا معجمه و سکون تحتانی تتمیق الحمقا

فرقون بضم اول و سکون یا و ضم قاف و سکون واو مرقرا افروت و بفتح اول و ضم فا ؎ ثانی مرود مینا تیهو

فرفون بفتح اول و سکون یا و کسر فا و ثانی و سکون تحتانی بغوده و گویند بود زنا تیهو تتمیق الزاء المعجمه

فرزین بفتح اول و کسر یا و تحتانی مجهول فرزانه و محرم فرزد تتمیق الزاء الفارسیه فرژف بضم اول و ثانی

مرتج یا ریوند تتمیق الشین المعجمه فرشف بضم اول و سکون یا و شین معجمه حیوان نوزائیده

فرنیف بفتح اول و کسر ثانی و تحتانی مجهول ؎ گوشت بریان تتمیق الکاف فرتوک بضم اول

و سکون یا و ضم فوقانی و سکون واو مرستو فرستوک بکسر اول و ثانی و سکون سین مهمله و ضم فوقانی

و سکون واو ؎ مرغ فراشتروک فرسنک بکسر اول و ثانی و سکون سین مهمله ؎ ستقا او فرسنک

بفتح اول و ثانی و سکون نون و فتح جیم و کسر میم و سکون شین معجمه مریان فرقیاف ؎ انگور خورد و تلخ

ملح یا ق معوی ول و ملطف بخ رسیده ش از یکم او نیم مثقال ص صندل گلاب ل ب ا د رنجبیر

مامیوزان فرنفل یا کام فرنیوک بفتح اول و کسر یا و تحتانی مجهول و فتح واو مرضر بوزه تتمیق المیم

فرانخ المحام بکسر اول با ثانی و الف و ضم خا معجمه و سکون لام و فتح حا مهمله با میم و الف ثانی و میم ثانی

ف کبوتر بچه ملا گوشت او ح ی اکو میند ص مسرکه ؎ کثیر تتمیق النون فراسیون بفتح اول

و ثانی و الف و کسر سین مهمله و ضم تحتانی و سکون واو و نون کند نای کوهی طلح ؎ ی ق مفتح مقطع مدر

خ روکی ناسخ تلخ ش بعدرم تا یکدرم ص سنبل الطیب ؎ اسارون و چهار دانگ وزن آن

الباب یا انیسون یا فنیون یا بوزن آن لاغیره زوفا فرنیون بفتح اول و سکون یا و کسر میم و حد و ضم تحتانی

و سکون واو و نون ؎ شیر درخت قوم طلح ی گرم ؎ ق معوی ملطف مسهل بلغم خ زرد و صفرا

... الاحیر ... ش بکشیر ... دو دانگ ص بادام شیرین و کشیرا و روغن ... مانند لوش

٢٠١

کمی بضم کاف فارسی و سکون نون و فتح جیم و الف ؎

نیمو بن مرو و در رنگ وزن ان چند سر ستر فرسنلوق بفتح اول و سکون نون و کسر سین مهمله و ضم لام و سکون
واو و طلق فرقیون بفتح اول و سکون یا و کسر را و ضم تحتانی و سکون واو و فرموفقین بفتح اول و
سکون تحتانی و ضم نون کرک خرزه تمیق الواو فراشتو و فرستو بفتح اول و با و زا و الف و سکون سین مهمله و ضم فوقانی و سکون
واو لوت اول بکسر اول و او و سکون سین مهمله در لغت نام فراشترک قدوع بفتح اول و سکون یا و واو مجهول فا
پوستین گرترین پوستین زر و باه پشمین میس پلنک پیش قاقم بوداران بره تمیق الفا فرزه بفتح اول
سکون را و فتح زای معجمه و خفا ها کسرد و بشرسه بضم اول و سکون را و فتح سین معجمه جرم
بیوسی فرعنده بفتح اول و سکون را و فتح عین معجمه و سکون نون و فتح دال مهمله عشقه
بفتح اول و سکون را و فتح میم ف بنفشه فرنیقه بفتح اول و کسر را و سکون تحتانی و فتح قاف حلبه تنسیق
السین المهمله نسق الضبع بضم اول و سین مهمله و فتح واو و ضم فوقانی و فتح ضاد معجمه و ضم
و سکون عین مهمله سماروغ تمیق القاف فسنتق بکسر اول و سکون تا و فتح فوقانی و سکون قاف
ح موی گویند ۲۳ ق مغیر تیمه تانه غریبه بزرگ ش از پوست جیرون و نیمه رم حسن زرد
تخم خیار ل مغز بادام و مغز تخم خربزه مغز جوز و تخم نغزین بانفنف تمیق الفا فسلیق بفتح اول
و سکون یا و کسر لام و ضم تحتانی و سکون واو و ... تمیق الها فسنو الها ویه بکسر اول و سکون یا و ضم
فوقانی و قاف و سکون لام یا با و الف و کسر واو و فتح تحتانی و خفا ها ... حب البان ... فسفسه بفتح اول
و سکون یا و فتح تا و سین مهمله تا ... تنسیق الشین المعجمه و تمیق العین المهمله
فشاع بکسر اول با شین معجمه و الف و عین مهمله ... باکی ... جون ... سود معقد ...
تنسیق الصاد المهمله و تمیق الها قصفصه بفتح اول و سکون صاد مهمله و فتح فا ... و صاد مهمله ثانی
... جون تر ... گویند و جون ... گردد دفت و علف ... تنسیق الضاد
المعجمه و تمیق الالف فضا بکسر اول با ضاد معجمه ... دانه ... تمیق الها فضه بکسر اول و
... خالص ... مغل ... تنسیق
الطاء المهمله و تمیق الراء المهمله فطار بکسر اول و سکون طاء مهمله ... سیار ...

۲۰۱

کوهستانی و دارای اهمیت نوعی ثقیل که بفارسی انگل خوانند و دیگر فرشته و یکنوع مقیل و مجموع انواع را کمات خوانند
و بهترین همه فطر گرد و نوعی در شیب کوه ... و نوعی در شعب ... آنچه سرخ بود زیر بود و آنچه سفید بود با زهر
و آنچه زیر تخم ... بود و پوست او نیز زهر است و گویند قسمی از وی است که در کشمیر او را کنه گیر و گویند ...
... و فتح کاف ... و ضم جیم فارسی ... و سکون واو و نون سفید تمیق النون فطراساالیون یونانی بکسر اول و سکون ...
... و سین مهمله و الف ... و کسر ... و ضم ... و سکون واو و هر بطرا ساالیون ... تخم کرفس کوهی تنسیق العین المهمله
... المهمله فصل العنصل ... یونانی بفتح اول و کسر عین مهمله و سکون ... لام و الف و ضم سین مهمله و سکون واو و سین
مهمله ... تمیق النون فطرلیون رومی بضم اول ... و سکون واو و کسر لام و ضم ... و سکون واو و نون ...
... تنسیق الفاء و تمیق الحاء المهمله فقاح الملح بضم اول ... و الف و ضم حاء مهمله و سکون
و کسر میم و سکون لام ... زهرة الملح فقاح بضم اول ... و الف گل و شکوفه تمیق الدال المهمله
... بفتح اول و سکون ... تخم ... تمیق الراء المهمله فقاح الاذخر بضم اول ...
و الف و ضم حاء مهمله و سکون لام و کسر همزه و سکون ذال معجمه و فتح خاء معجمه گل اذخر خوشبوی ...
... تمیق العین المهمله فقاع بضم اول ... و الف و عین مهمله ... بوزه و بگنی ...
... تمیق المیم فقاح الکرم بسکون ... و فتح کاف و سکون راء مهمله و میم
... شکوفه انگور ... تمیق النون فقلامینون بفتح اول و سکون ... لام و الف و کسر میم
و سکون ... و ضم نون و سکون واو ... تنسیق اللام و تمیق الدال المهمله
فلخند و فلخند بفتح اول و سکون لام و ضم خاء معجمه و سکون ... و دال مهمله در لغت ... کسر خاء معجمه
و سکون ... در لغت ... فلفل اسود ... بکسر ... و فا و سکون لام اول و کسر لام ... و فتح ...
... فلفل سیاه ... ملطف ... عسل ... الفرع ...
... سفید ... فلفل العرق ... بکسر لام ... و ضم غین معجمه و راء مهمله و سکون واو ... تمیق
الزاء المعجمه فلفل دراز بفتح دال مهمله و راء مهمله ... تمیق الضاد المعجمه فلفل ...
... و سکون ... فلفل سفید ... تا ...

٢٠٣٠

۳۰۳

عسل ل زنجبیل تمتیق الکاف فلنجمشک بفتح اول و ثانی و سکون نون و فتح جیم و کسر میم
و سکون شین معجمه و کاف ف بالنکوی خورد تمتیق اللام فلع بضم اول و سکون ثانی ف پیچ نیلوفر نمی
طرح یک ص عسل ل تفاح تمتیق النون فلفلمونی بکسر فائین و سکون لامین و ضم میم و سکون
واو ف یورنه کوهی طرح ی تمتیق الها فلفل الصقالبة بفتح صاد مهمله مشدد و قاف والف و کسر لام
ثالث و فتح موحده ف تخم بجنکشت فلفلمویه بکسر فائین و سکون لامین و ضم میم و سکون واو و فتح کسر
ف بجیدرخت فلفلدراز هو پیپلا مول طرح ی اش یکمثقال تا دو مثقال ص عسل ل دار فلفل
یا مارمشک یا دو دانک و زن ان سورنجان و نیموزن فوخ خکلانه فلنجه بفتح اول و ثانی و سکون نون و فتح
جیم و الف ف فله بفتح اول و ثانی مخفف و مشدد هو پیوسی فلیفله بفتح اول و کسر ثانی و سکون حطی و فتح فا
ثانی و لام ف تخم عود بزبان اندلسی نخواه و گویند تخم بجنکشت تمتیق الحا فلفل بری بفتح
موحده و کسر را مهمله مشدد هو تخم سنبالو تنسیق النون و تمتیق الالف فنا بفتح اول و ثانی ف عنابه
تمتیق الکاف فنک بفتح اول و ثانی نام جانوریست که از پوست او پوستین بسیار زیند فطافلون بکسر اول و
سکون ثانی و طا مهمله با الف و فتح فا و ضم لام و سکون واو ف بجنکشت تنسیق الواو و تمتیق الدال المهمله
فواد بفتح اول و واو و الف هو بهنگرا تمتیق اللام فوفل بضم اول و سکون ثانی و کسر فا هو سپاری طرح ی
کوفتم ی ق قابض رادع خ زرین ش نیلدم ص صمغ ل صندل سرخ دو دانک و نیموزن آن بزرالبنج فول
بفتح اول و سکون ثانی مرتا قلا فوحل بضم اول و سکون واو و فتح ف شوره تمتیق المیم فوم بضم اول و سکون ثانی
ف گندم تمتیق الواو فو بضم اول و سکون واو بیخیست باریک خوشبو مانند سنبل الطیب بلکه قسمی از سنبل الطیب
هو جال کری طرح ی ق فتح خ تازه خوشبو ش نیلدم ص رازیانه یا ریب السوس ل سنبل یا کباب بالفعل
سیاه تمتیق الها فوده بفتح اول و سکون ثانی و فتح دال مهمله هر چیز خشکی که از آن آبکامه بسازند فوشنه
بضم اول و ثانی مجهول و کسر شین معجمه و فتح نون هر نوعی از فطر فوع بضم و فتح اول و فتح ثانی مشدد ف دنس هو مجیشٹ
طرح ی گویند ق مدرخ ارمنی تازه سرخ بادیکش نیم مثقال و در مطبوخ دو درم ص انیسون باتخم ترنگ
ل نیموزن سلیخه یا شیطرج در طلا تمتیق الحا فونج بفتح جیلی بضم اول و ثانی مجهول و سکون نون و فتح نون و کسر حر و فتح حیم

۲۰۵

ودفتح جیم ثانی و موحده و کسر لام و سکون تحتانی ف بوده کوی طرح ی مع خوشبوی تازه سبز کو جاکاری
شی کہیدرم ص کیرال تمیوزن نوو نہری فوتنج تھوی بفتح نون و سکون ہا و کسر را مهمله ف بوده کو
طرح ی ف ملطف محلل خ سبز و تر عق یکدرم تا یک مثقال ص کیرا یا رب السوس ل نعناع یا جعده
سبق الیاء التحتانی و تمیق الجیم فیه فو زنج بکسر اول و تحتانی مجهول وضم راء مهمله و واو مجهول
و فتح زاء معجمه و سکون جیم ف بیرزده طرح خ نیشاپوری کہ فیل ذهج بکسر اول و سکون ثانی و لام
و فتح راء معجمه و سکون ها و فتح راء مهمله گویند درخت حصفی و ثمر وی مثل فلفل است و حفص عصاره
او ست طرح تمیق الدال المهمله فیه ع بفتح اول و سکون تحتانی و دال مهمله ف زعفران بوده
تمیق النون یجمع ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم و سکون نون ف ستاتر قیم الطرف و نسیق ف
تمیق الالف قار اسماء لقاء الف و راء مهمله و الف یاء و کسر سین مهمله تحتانی و الف ثالث ف آلو بالو
یا تیا کمتر ثانی تمام اثا تیا تمیق الموحدة قاتل الذئب ع بکسر فوقانی وضم لام و کسر ذال معجمه
و سکون تحتانی و موحده م حربق سیاه قاتل الکلب ع بکسر فوقانی وضم لام و سکون لام ثانی و فتح کاف و سکون
لام تمام کہلا تمیق الراء المهمله قاتل النمر ع بکسر فوقانی وضم لام و فتح نون مشدده و کسر میم و سکون
قارم تیر ه رال قاتله صغار ع بضم قاف و فتح لام و همزه ملینه و کسر صاد مهمله با غین معجمه و الف
ایل ه الایچی خورد طرح ی گویند مع ق ملطف مقوی دل و معده خ تیز بوی یکدرم ص قند یا گلاب
یا شیره تخم خرفه با سکنجبین خ نعل یا کباب و سنبل قاتله کبار بضم قاف و فتح لام و همزه ملینه
و کسر کاف و بموحده و الف ه الایچی کلان طرح ی گویند مع ق ملطف و مقوی دل و معده خ گزنده ربا
و تیز بوی فربہ تش یکدرم ص قند یا طباشیر ل بکمیوزن قاتله صغار یا کمیوزن کبابه بموزن سنبل
با بمورن قرنفل تمیق الفا قاتل العلق ع بفتح عین مهمله و لام و سکون قاف ف نوعی از مرزنگوش
قاتل ع ف گوشت خشک ه جنیر بکه حسک سازند بدین نام خوانند تمیق اللام قاتل النحل ع
بفتح نون و سکون حاء مهمله و لام ف نیلوفر تمیق النون قاطون بضم طاء مهمله و سکون واو
ف زرشک تمیق الها قاتل الخیه ع بفتح همزه و کسر خاء معجمه و سکون تحتانی و الها رکمه فی القلب

قامل نفسه بکسر فوقانی ولام و فتح نون و سکون خا و کسر سین مهمله و اظهار ها نوعی از اشق قاقوله بضم فوقانی
و سکون واو و فتح لام و ها دانا توره قانصه بکسر نون و فتح صاد مهمله سنگدانه مرغان و ببهری طرح زند
از طائر فربه جو سرکه و ابازیر تمیتو التحتانی قاقلی بضم قاف ثانی و کسر لام و سکون تحتانی نباتی مانند اشنان و گویند
که نوعی طرح بجای قرص سرابی ثمرات رطل من گوشت ایرسا تنسیق الباء الموحدة و تمیتو الجیم
قبج بفتح اول و سکون موحده فارسی کبک و آشنه‌ها کوشت اوطرح تمیتو الراء المهمله قبابرع بفتح اول
ثانی و الف و کسر موحده و سکون را مهمله فارسی چیکا و کیاطرح ترخ فربه بریان کرده تمیتو الف قبا بفتح
اول را و الف و فای مفتوح ثانی و فارسی کرده تنسیق و تمیتو التاء الفوقانی قتع بضم اول و سکون فوقانی نام آیست
تمیتو الدال المهمله قتادع بفتح اول و ثانی و الف نام درخت خاردار است که صمغ وی کثیرا است
بشیرازی فارسی کم طرح تنسیق التاء المثلثه و تمیتو الالف قثاع بفتح اول مثلثه فارسی خیار دراز
هم گلکری طرح ق در محلل نیم تا پور بخته تا زه صیقل با درنگ تمیتو الدال المهمله
قثدع بفتح اول و ثانی و سکون دال مهمله فارسی خیار بادرنگ کهیرا طرح تمیتو الراء المهمله قثاغامل
بفتح اول و ثانی و الف و ضم همزه و سکون لام و کسر را مهمله با میم و الف ثانی را مهمله کرملا طرح تمیتو الق
سهیل بلغم و منتج رسیده شش بکدرم تا یکمثقال گویند عصاره اوداتق ص کثیرالشراب را ماصیم
ل ماهو دانه تمیتو المیم قثاء النعام بضم نون با بین مهمله و الف حنظل تمیتو الهاء قثا لحیه
بسکون لام و فتح حا و تحتانی و خفاره ها در زرما و نه طویل و گویند حنظل کوچک تمیتو التحتانی قثاء هندبزی
بکسر جیم و سکون نون و کسر دال مهمله و تحتانی و فتح موحده و کسر را مهمله مشدد بل قثاء هندی فارسی خیار چنبر
تنسیق الدال المهمله و تمیتو الالف قدمیا بفتح اول و سکون دال مهمله و کسر میم و تحتانی والف
واقلیمیا تمیتو الحاء المهمله قداح بفتح اول و ثانی و الف مرنصفصه تمیتو الدال المهمله قدید
بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی فارسی گوشت خشک از حیوان تمیتو المیم قدامح مرلعم
بفتح میم و سکون را مهمله و فتح تحتانی نام نوعی از حی العالم تنسیق الراء المهمله و تمیتو الالف
قراسیا بفتح اول و را مهمله و الف و کسر صاد مهمله با تحتانی فارسی آلو بالو طرح ۲ و قلیل شیر گرم سرد

106

سیاه شی یک کف در لقوع حب جلنجبین ل اجاص قردمانا بضم اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله الف
و ایم و الف و نون قسم از گرد و یا جبیلی طبخ ح ۲ ۲ آی ق قشتی مفتح ملطف مدرخ تازه نو دیفر به شی یک مثقال حب
النیسو یا صندل ل خردل و حرمل و من سکنطرا شیع قرطمانا بضم اول و سکون ثانی و فتح طا مهمله و میم
و الف و نون هم قسم و مانا ق دمتر معمایونا بضم اول و سکون یا و ضم قاف ثانی و سکون واو و کسر میم و
سکون عین مهمله با میم نام تعل روغن زعفران طبخ ی ی شی قرمز سیاه یی جوب بعد از گداختن در
آب برنگ زعفران ماند و بعد از خائیدن زنگ دندان کند قرمیا بضم اول و سکون یا و کسر میم
با کام مرتبا تمیق الحاء المهمله قرح ع بفتح اول و سکون یا و حاء مهمله نام شونیز تمیق
الدال المهمله قر آدو قردم بضم اول و ثانی با الف و دال مهمله در لغت اول و بکسر اول و سکون ثانی
در ریحان کند کو شید بسکرا قرمبدع بکسر اول و سکون یا و کسر میم و سکون یا حاف خشت تمیق
تمیق الراء المهمله قرن الجدع بفتح اول و سکون یا و ضم نون و سکون لام و فتح موحده و
سکون فا و مهمله کهربا قرمیر بضم اول و فتح ثانی و سکون تحتانی ۴ اندرین تمیق الزاء المعجمه
قرمز بکسر اول و سکون ثانی و کسر میم ع زد و الصباغین ف کرم زنگرزان که جان ابریشم و صوف رنگ کنند
تمیق السین المهمله قرطاس ع بکسر اول و سکون یا و طا مهمله و الف ف کاغذ طبع یی ق تحقیق
ح حر من کترال د و وزن بردی تمیق الضاد المعجمه قراض بفتح اول و یا و الف با بونه
قریض بفتح اول و کسر یا و سکون تحتانی ف تخم الجزر تمیق الطاء المهمله قراط ع بفتح
اول و یا و الف تخم نیل تمیق الظاء المعجمه قرظ بضم اول و سکون یا مرتوعی از اسبست
و بکسر اول م نوعی از کراث و بفتح اول و ثانی و سکون یا نیز م کرت و ان ثمر درخت فلفل آ
و اقاقیا عصاره اوست طبع ب ۳ ق قابض شی یکدرم حب آب کدو ل جلنار تمیق العین
المهمله قرع ع بفتح اول و سکون یا و عین مهمله ف کدو طبع با ق طین تر و سبز و شیرین
شی از ابلید نیم رطل حب خردل و سیرل ترنج تمیق الکاف قرنوک بضم اول و سکون یا و ضم
مهمله و سکون واو ف شبرک تمیق اللام قرفة القرنفل ع بکسر اول و سکون یا و فتح فا و ضم

فوقانی و سکون لام و فتح قاف ثانی و راء مهمله و سکون نون و ضم فا و قرفة الطیب پوست چوب
و درخت را قرفه خوانند آن پوستی سطبر بود و بلون قرفه و طعم قرنفل دارد و غیر حلاوت دارچینی
ل قرنفل قرنفل ع بفتح اول و ثانی و سکون نون و ضم فا میخک لونگ طح یا گویند ۳ ق ملطف و مقوی
دماغ و جگر و معده خ تیز کم تلخ باریک حب ش نیم درم ص صمغ عربی یا فوفل ل بیوزن جوز الطیب و نیم وزن دارچینی
و قرفه یا نیم وزن قرنجشک و نیم وزن آن خولنجان و گویند بوزن آن خولنجان قرن معز و ایل بفتح اول و
سکون نون و فتح میم و عین مهمله و سکون زاء معجمه و کسر همزه و فتح تحتانی شده م شاخ بز کوهی خ از ایل سرگین سوخته
باشد ص کتیرا ل اسارون و خولنجان قردل بضم اول و ثانی و سکون واو و مرجان قردون السنبل ع
بضم اول و ثانی و سکون واو و ضم نون و سین مهمله شدده و سکون نون و ضم حوصده در میان سنبل باشد و آن
از سموم است آهو سنگهیا زهر طح یا تفتق المیه قوطم ع بضم اول و سکون ثانی و ضم طاء مهمله فا سکرانه
هم گرم طح ۲ راق منفع مبین ملطف ح سفید فربه ش ده درم از آب ص عسل ل بکوزن با دام و بیخ
زردی بحره تفتق اللون قرة العین ع بضم اول و فتح ثانی مشدد و ضم فوقانی و سکون لام و فتح عین مهمله و سکون
تحتانی م کرفس الماء طح یا ق محلل مقطع ش در مطبوخ نخود درم ص کاکنج ل کرفس قرحا بفتح اول و ثانی و حاء مهمله
و الف م نوعی از کمات سفید کوچک قردامن یونانی بفتح اول و سکون ثانی با دال مهمله و الف کسر میم و حرف
نون و الف فارسی کرفس کوهی کنه م گلی که اکثر سگ را و منجد قردامومن یونانی
بفتح اول و سکون ثانی با دال مهمله و الف و ضم میم و سکون واو و کسر میم ثانی م قردومانا قرسطاریون
بفتح اول و کسر ثانی و سکون سین مهمله با طاء مهمله و الف و کسر راء مهمله یا ثانی و ضم تحتانی و سکون و او م کما ه گویی قرقان کعب
اول و سکون ثانی و ضم قاف ثانی و راء مهمله با الف مرکو یا قرقرقره و دی بضم اول و سکون ثانی و ضم قاف
ثانی و راء مهمله ثانی و سکون واو م سعد قرنفان سریانی بفتح اول و ثانی و سکون نون با فاء ثانی و الف ه کرو یا
قرون بضم اول و ثانی و سکون واو م اوف ش آنجا و سر در ماه سیک طبیعت ق مجفف خ از ایل بزرش نیم درم
ص آب ل ماء تفتق الواو قرقوق سریانی بضم اول و سکون ثانی و ضم قاف ثانی و سکون واو م زعفران
تفتق التحتانی قرطم هندی بضم اول و سکون ثانی و ضم طاء مهمله و کسر میم و ثانی و سکون نون و کسر دال مهمله م

۲۰۸

حب النيل قرفة الدارچيني بكسر اول وسكون ثاني وفتح فا وضم فوقانيه وفتح دال مهمله مشدده و الف و سكون
را مهمله وكسر جيم فارسي وسكون تحتاني وكسر نون مرحوب دارچيني [illegible] مى ق ملطف مقوى جگر ومعده
گزنده زبان شش نيم مثقال ل نمونزن قرنفل و نمونزن دارچيني قرنفل بستان م قرنجمشك
تنسيق السين المهمله وتميق الالف قسا بفتح اول وسين مهمله كه سليخه تميق الموحده
قسب بفتح اول وسكون ثاني ف خرما و برون و آن نوعى از خرما ست [illegible] ط ح ى تميق
الراء المهمله قسطرع بكسر اول وسكون ثاني وكسر طاء مهمله وسكون تحتاني ف قلعي تميق السين
المهمله قسوس بضم اول و ثاني وسكون واو ف لبلاب بزرگ ط ح ى ا ق منقى [illegible] تازه
قسوليدس يوناني بفتح اول وضم ثاني وسكون واو وكسر لام وسكون تحتاني وضم دال مهمله وسكون
ثالث م كابخ تميق الطاء المهمله قسط بضم اول وسكون ثاني م كُت ط ح ى ا ق
نفخ [illegible] مفرح تازه سفيد فربه نيم درم [illegible] ل نمونزن
تميق النون قسطوريون يوناني بضم اول وسكون ثاني وضم طاء مهمله وسكون واو و
مهمله وضم تحتاني وسكون واو م جندبيدستر تميق الياء التحتاني قسطرى بضم اول وسكون ثاني وكسر طاء
مهمله وضم مو وسكون حاء مهمله وكسر راء مهمله م پهكربول قسطناثا بشين معجمه والف وكسر ميم
قسط هنيكا بكسر وسكون نون وكسر دال مهمله م قسط تميق الشين المعجمه و
تميق الموحده قشر الجوز الصلب بكسر اول وسكون شين معجمه وضم زاء مهمله وسكون
لام وفتح جيم وسكون واو وكسر زاء معجمه وضم صاد مهمله مشدده وسكون لام ثاني ف پوست گردكان
سنگ تميق الجيم قشر الاترج بسكون لام وضم همزه وسكون تا وضم راء مهمله ف پوست ترنج ط ح
ى ا تميق الراء المهمله قشر الجوز الاخضر بسكون لام ثاني وفتح همزه وسكون خاء معجمه وفتح ضاد معجمه
ف پوست سبز گردكان قشعور بفتح اول وسكون ثاني وفتح عين مهمله ف خيار دراز تميق الزاء
المعجمه قشر الارز بسكون لام وضم همزه وراء مهمله ف پوست برنج وان از جمله سموم قتاله است تميق الشين
المعجمه قشمش بكسر اول وسكون ثاني وكسر ميم ف كشمش تميق الضاد المعجمه قشر البيض بسكون لام

بکسر موحده و سکون تحتانی فا پوست تخم مرغ ۴ انڈے کی جہلی طلب ۲ التحتانی قشر القصب
الفارسی ب‌ادن لام و فتح ثانی و صاد مهمله و کسر موحده و سکون لام ثانی با فا والف و را مهمله و کسر میم مهمله
فلوس فارسی طرح یمی تنسیق الصاد المهمله و تمیتو الالف قصب ابو بفتح اول و ثانی
مهمله و کسر موحده و فتح موحده ثانی با واو مشدد والف م قصب الذریره تمیتو الموحدة قصب ع
بفتح اول و صاد مهمله فی طرح یمی کو میند برگ او ب ق ملطف نفخ بیخ او از ورق او مخرج تفنیق الدال المهملة
قصد بفتح اول و کسر ثانی م عوسج تمیتو الراء المهملة قصب السکر ع بفتح اول تا و ضم موحده و سین مهمله
مشدد و کاف مشدد ف نیشکر ۶ کانڈا واو کہ طرح راخ شیران آبدار قصفیر بکسر اول و سکون ثانی و کسر فا و سکون
تحتانی م فلمی تمیتو الماء قصاع عبسه بضم اول با ثانی والف و فتح عین مهمله ف سنگ آبی یعنی قندر ۶ لود و بلاد
قصب الذریره ع بفتح اول و ثانی و ضم موحده و فتح ذال معجمه مشدد و کسر را مهمله و سکون تحتانی و فتح را مهمله تا م چرایتا
طرح یمی ق ملطف نفخ ھندی ش بکدرم و گویند دوا لک اصل عرق السوس ل المغار الطیب
یا عدس تلخ یا سنبل و زعفران قصیصه بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و فتح صاد مهمله تا م تودری تنسیق
الصاد المعجمه و تمیتو الموحدة قضب بفتح اول و سکون ضاد معجمه ف اسپست قضیب ع بفتح اول و کسر ثانی
و سکون تحتانی م ذکر ف کیر تمیتو المیم قصم ع بضم اول و سکون ثانی و میم ف پنبہ کہ تمیتو التحتانی قصاص مصراع
بضم اول و ثانی والف و کسر موحده و میم و سکون حا و مهمله و کسر را مهمله ف کشته تنسیق الطاء المهملة و تمیتو الالف
قطونا بضم اول و طا مهمله و سکون واو و با نون م اسبغول تمیتو الراء المهملة قطر بکسر اول و سکون طا مهمله ف
تانبا طرح یمی تمیتو الفا قطف ع بفتح اول و سکون ثانی ف سرمق ۶ ساگ تھوا تمیتو النون قطران ع
بکسر اول و سکون ثانی با را مهمله والف ف روغنی است که از درخت عرعر گیرند و گویند قیر است طرح یمی گویند ۳۳ ق
مقطع ملطف نفخ ماخوذ از درخت عرعر ص و نفخ بار ل نفط سیاه و یا نیموزن چوب بید یا ورق بید یا جاوشیر
یا زیت درخت قطع ع بضم اول و سکون ثانی ف پنبه طرح رق تخم او ملین نفخ نوسپید ش زرابع و تخم او
دو درم ص رب السوس ل از تخم او ختمی ش بادام تنسیق العین المهمله و تمیتو اللام قعلع
بفتح اول و سکون عین و فتح موحده م نوعی از کماة طرح ر تنسیق الفا و تمیتو الدال المهمله قفر الیهود ع م

۲۱۰

بفتح اول وسکون فا وضم راء مهمله وسکون لام وفتح تحتانی وضم کاف وسکون واو دم موسیقی بالوده طرح ق
محلل نمی نرفیری اصفهانی بن ش نیمدرم ص دردل زنت تمیق الراء المهمله قفر بفتح اول وسکون راء مهمله
ونبات کونت تمیق الطاء المهمله قفلوط بفتح اول وسکون با وضم لام وسکون واو وطاء مهمله نوعی از
کرات نبات تمیق اللام وتمیق الالف قلقو بیاره بضم اول وسکون لام وضم واو وسکون نون یاء تحتانی
والف رنگبار قلیمیا بکسر اول وتا وسکون تحتانی وکسر میم بالعربی م اثلیمیا تمیق الموحده قلب بضم اول وسکون
ن ماش هندبه غذا موشهود گویند بنوا طب راکو بیزح ی قلوبا بضم اول وثانی وسکون واو وفا طرح
⊕ احوزا حیوان کوجک دندان تمیق الفوقانی قلت بکسر اول وسکون تا که الحجره کلهنی طرح ایی ق
مقی مفتت ش دو درم وگویند نیم مثقال ص نر سه دکبرال کما تمیق الدال المهمله قلقند یونانی
بفتح اول وسکون یا وفتح قاف ثانی وسکون نون ودال مهمله نوعی از زاج طرح ی تمیق الراء المهمله
قلقطار یونانی بفتح اول وسکون ی وفتح قاف ثانی وطاء مهمله والف نوعی از زاج ف زاک شتر دندان وزاک زرد
طرح ی ق محرق کادی مفرح ⊕ سبز مجی ص شورباجرب ل هرزاجی که باشد بدل آن زاج دیگر کنند تمیق
السین المهمله قلقدیس بفتح اول وسکون یا وفتح قاف ثانی وکسر دال مهمله وسکون تحتانی نام زاج سفید گرم
طرح ی تمیق اللام قلقل بکسر قافین وسکون لام بین وقلقلات دقلاقل نیز ف درخت حب القلقل تمیق
النون قلسدنار دبفتح اول وسکون یا وفتح سین مهمله وکسر دال النون والف وراء مهمله وکسر دال مهمله وسکون
نام دارشیشعان تمیق التحتانی قلاری بفتح اول وثانی والف وکسر راء مهمله وسکون تحتانی نوعی از انجیر قلیع
بکسر اول وثانی قلیا طرح ی ق محرق مجلی کال ع از اشنان صاحب لوا بال زریح تمیق المیم وتمیق
الحاء المهمله قمح بفتح اول وسکون میم وحاء مهمله ف گندم تمیق اللام قملع بضم اول وثانی مشدد و
لون لام ف سبیتن جون تمیق الهاء قمحه بفتح اول وسکون یا وفتح حاء مهمله قصب الذریره تمیق
النون وتمیق الالف قنطار بکسر اول وسکون نون وطاء مهمله والف درم الاخوین تمیق الموحده
قنب بکسر اول وفتح ثانی مشدد ف بنگ بهانک بادکو بید مانندکه از ریسمان سازند وتخمی از وی بنگ
ای دکویند ب ق تمیز ش یک درم تا دو درم تمیق الذال المعجمه قنفذ بضم اول وسکون ن

دهم و فتح قاف خار پشت [illegible] سطح ی تق از گوشت ی [illegible] حل عسل تمنیق الراء المهمله قنابر ع
بفتح اول و ثانی والف و کسر میم موحده و سکون راء مهمله ف [illegible] فربه بریان کرده قنطار بکسر اول و سکون
ثانی با طاء مهمله والف [illegible] قنفهر بفتح اول و سکون ثانی و فتح فا ثانی و کسر ها [illegible] مانند [illegible]
[illegible] تمنیق السین المهمله قندس بضم اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله و سکون سین مهمله ف [illegible] حیوانی ا
[illegible] جند بیدستر خایه اوست [illegible] قنطس بفتح اول و سکون ثانی و ضم طاء مهمله ف درخت مورد تمنیق
الطاء المهمله قنبیط ع بکسر و فتح اول و سکون ثانی و کسر موحده و سکون یا ف کرنب [illegible] گویند
تی ق مجفف خ تازه زر دل کرنب تمنیق اللام قنبیل ع بفتح اول و سکون ثانی و کسر موحده و سکون یا ثانی
کمیلا طح تی گویند ق مجفف خ سرخ مایل بزردی ش دو درم و گویند [illegible] مثقال [illegible]
انیسول را زیانه یا برگ کابلی [illegible] تمنیق النون قنسان بفتح اول و سکون ثانی و کسر سین مهمله با راء مهمله
والف [illegible] قنطوریون بفتح اول و سکون ثانی و ضم طاء مهمله و سکون واو و کسر راء مهمله و ضم تحتانی و سکون واو و نون طح
تی ق مقطع [illegible] ملطف مسهل بلغم [illegible] دقیق ش از کبیر دو درم و از دقیق [illegible]
[illegible] از کبیر [illegible] باسندان [illegible] از کبیر [illegible] آن [illegible]
[illegible] تمنیق الهاء قنه ع بضم اول و فتح ثانی [illegible] گویند
[illegible] طح تی گویند [illegible] ق محلل [illegible]
[illegible] سکبینج [illegible] ضعف معده [illegible] ریوند چینی گویند
[illegible] تمنیق الیاء قنابری ع بفتح اول و ثانی والف و فتح موحده و کسر راء مهمله [illegible] راق مقطع [illegible]
[illegible] تمنیق الواو و تمنیق الالف قوتیرا ع بضم اول و سکون واو و کسر ثاء مثلثه و سکون تحتانی با راء مهمله والف [illegible]
قوسامایوناتی بضم اول و سکون ثانی [illegible] با سین مهمله والف و میم [illegible] قوسیا یونانی بضم اول
و سکون ثانی و کسر سین مهمله با تحتانی [illegible] قوطوما یونانی بضم اول و سکون ثانی و ضم طاء مهمله و سکون
واو و تا با میم [illegible] قوقنیا یونانی بضم اول و سکون ثانی و کسر نون با تحتانی [illegible] تمنیق الراء المهمله
قوتو بضم اول و سکون ثانی و فتح تا [illegible] درخت [illegible] قود بضم اول و سکون ثانی [illegible] تمنیق السین المهمله قوریون بضم اول

بضم اول و سکون یا و راء مهمله و فتح دال مهمله و ضم تحتانی و سکون واو و کاف کیاهی است که برای زایش خوانند ۹ کاکنج
دشتی قوقالیجی انی بضم اول و سکون یا و قاف تانی با الف و کسر لام مرقوردا نا قوقامیون بضم اول و سکون تا
با لام و الف و کسر میم و ضم تحتانی و سکون واو و نون شجره مریم تمیتق الصاد المهمله قوافنع بفتح اول و ثانی
و کسر نون ف سنگدانهٔ مرغان خ ماخوذ از مرغان تازه فربه تمیتق القاف قوفان بضم اول و سکون یا و نون و الف
فارسی ۳ المهر تمیتق النون قوطولیدن و ثانی بضم اول و ضم طاء مهمله و سکون هر دو واو و کسر لام و سکون یا و دال
مهمله و سکون الف و تا مرنوعی از حی العالم تمیتق التحتانی قوفی بضم اول و کسر فا و سکون یا حیوانی است بحر نسیتق الباء التحتانی
قیلوکلانف قیمولیا بکسر اول و سکون تحتانی و ضم میم و سکون واو و کسر لام با تحتانی طین قیمولیا طین
الطین ارمنی قیناکبر بکسر اول و سکون یا با نون و الف نوعی از نقله الحمقا تمیتق الراء المهمله قبرع بکسر اول و
ثانی ۶ مال قیشور بفتح اول و سکون یا و ضم شین و سکون واو نوعی از کفه رباطوح یا ق مجلی منقی شم
سک سفید زنجبیل در حبه طرز و جنبه تمیتق السین المهمله قیدریس بفتح اول و سکون یا و کسر را و سین مهمله موم
قیلس بفتح اول و سکون یا و کسر طا و سین مهمله ف مورد تمیتق الطاء المهمله قیلوط بفتح اول و سکون یا و ضم لام و
سکون واو ف ورق گندنا روستایی تمیتق اللام قیل بکسر اول و سکون یا مرقر تمیتق المیم قیصوم بفتح اول و
سکون یا و ضم صاد مهمله و سکون واو ف برنجاسف که بسیاری از ضمتین طوح اگویند و اکویند ۳ گویند ۱ گویند ۲ ای اق
مقطع ملطف محلل مدر مفتت شبخ تازه زرد شن بمقدار ۲ دو درم صلح نیتول ابونج یا شیخ ارمنی و در صداع
بارد ابونیا نتین تمیتق النون قیطافون بفتح اول و سکون یا و طای مهمله و الف و ضم قاف و سکون
واو و نون ف زریس قیقهن بفتح اول و سکون یا و ضم قاف و کسر ها تنتر تمیتق التحتانی قیحی بکسر اول و سکون یا
و کسر حای مهمله و سکون تحتانی ثانی ۶ خرد تقیدرو طی ۶ بفتح اول و سکون یا و ضم را مهمله و سکون واو و
کسر طا مهمله ف بمیلک از موم و روغن گل و صندلین و دو رق گلسرخ و اکلیل الملک و زعفران و کافور سازند
قیصی بفتح اول و سکون یا و کسر صاد مهمله ف زرد آلو ترقیم الکاف و تنسیق و تمیتق الالف
کاکنجیا ۹ بکاف زده الف و کاف فارسی و فتح جیم و سکون نون و فتح کاف فارسی و ها و الف
دوایی بهر ۲ مستی کالا ر یا بالمهار یا و ضم رای مهمله با موحده و ز ۲ کیور تمیتق الفوقانی کات

کاشکشت بار آورد هفت سال تا رفته انگار چون که گویند بسد بیمر شتر سوسه درویش کرد مریخ از نوعی و فا بفتح
درخت زم تا بجیم کاج ف تمیق الجیم کشت لاک م معجمه شین سکون و گاف و موحده با و ضم خفا و مهمله سین بفتح
کاسج ف بضم سین مهمله م فارسی کاپشت کانج بفتح کاف و یا و نون ف عروس در پرده و بجو مو طع گویند
گویند سق محذور خ حب بزرگ که بسی سرخ رسیده ش دو درم و گویند دانه ص معجون کل لعل الثعلب باب القفا
یا بنج سفید کالوج ف بضم لام و سکون مداوم کوتر تمیق الخاء المعجمة کالوخ ف بضم لام و واو
و خاء معجمه م گندنا تمیق الراء المهمله کاسر الجبر ۶ بکسر سین مهمله و ضم راء مهمله و سکون لام و فتح حای
مهمله و میم م بزر القلت ۳ کلتی کافور بضم فا و سکون واو عطر لسیت رطب ۳ ق مبرد و مسکر
مقوی و مفرح دل جابر خون خ قیصور سفیدی که بزردی زند ش یک قرص اطر ص نفته و نیلوفر یا زعفران
یا مشک معجون کل و عنبر ل دو وزن طباشیر و یک وزن صندل سفید و گویند که با تمیق الزای المعجمه
کافور بفتح تا ۳ کاکرویدا کاناز ف با نون و ثانی م بن خورش حربا تمیق الزاء القاف کازر ف
درخت کاج ۶ صنوبر تمیق السین المهمله کاسن بسین مهمله ف جوکن کانس ۳ بفتح نون
که کلش در آخر برث مثل انبه سفید برابد تمیق الشین المعجمه کاوش ف بضم کاف و یا و سکون
واو و م نفته تمیق الغین المعجمه کاغ ف آتش تمیق الکاف کاروانک ف بسکون راء
با واو و الف و فتح نون م طائر بست که بر کنار آب نشیند کاسجو ف بسکون سین مهمله و ضم جیم
مجهول و م فارسی پشت کاگ ۳ بکاف فارسی ف زاغ و بکاف ع بی تا بی م کبک کالک ف بفتح لام
و گویند خربزه نارسیده کاوک ف بسکون واو و فتح راء مهمله م خیار کبیر و ثمر کبر کاوجنک ف بفتح واو
و نون و فتح جیم م خیار بادرنگ سبز و تازه تمیق اللام کاکل ف بضم کاف و سکون لام ۶ منظر
کال ف بعنی از کل و گویند کندنا کاپنپه ل م بکسر تحتانی و خفاء نون و فتح موحده فارسی و اظهار ها ۲ م کراث شامی
تمیق المیم کاشم بکسر شین معجمه م انجدان رومی طرح بیخ زرد و بزرگ رق ص تخم ازاینه
ل در ادرار تخم انجره یا تخم کنر تمیق النون کازتف ف بسکون راء مهمله و فتح فوقانی ع عنکبوت
کاکبان ف بسکون کاف و یای موحده و ثانی م بابا قرطم تمیق الواو کاندیو ف بکسر نون و سکون

٢١٤

٢١٥

کنا وضم را او مهمله مرد زیر بوین کا قفو بضم ها مرتبه جنس طب راق مولادم رقیق سکن چندان و کاسه توت معروف فتح

شده رجل منوم را ع اور ام طبن جس بود بینه وکرفس و مربی هلیله و زیره ش از تخم او دو درم ل ام الاخوین و

نزد بعضی هندبا تمنق الها کا پسینه بکسر موحده فارسی و سکون تحتانی و فتح سین مهمله هر کل معصفر کا جانی بکسر جیم فارسی

و سکون تحتانی ع معصفر کا رتنه بضم را مهمله و سکون فوقانی و فتح نون ع حلبه تینع و بسکون را مهمله و فتح نون کا ع ملکوت

کا تبره بکسر تا فارسی و سکون تحتانی و فتح را مهمله ع معصفر کا ساذج بیخ مهمله در زمانی و فتح نون ع برگ سبز رنگ

زرد و اخو در شاب بیا رسیوی کا سکینه بسکون سین مهمله و کسر کاف فارسی و سکون تحتانی و فتح نون هیز ع شیرکه بتری ستعمل

کا شته بفتح شین معجمه ع کا غالد و کا غلة بفتح غین معجمه ثانی و فتح لام در رتبه اول و سکون غین معجمه و فتح دوم

هر کل معصفر کا غنه بسکون غین معجمه و فتح نون کرم سک بیربهوتی و گویند جانور کیست زهردار که بر پشتش نقطها

سیاه باشد تشبیه بالنیر ما بیدا شود و آنرا تیاه سا زرد ع زرد ع و گویند خر زهره کا فو جه دانه

بضم فا و سکون واو و کسر را مهمله و فتح جیم و سکون واو و تا و دال مهمله و الف و فتح نون هم نوعی از کافور کا فنیشه

بکسر فا و سکون تحتانی و فتح شین معجمه هر کل معصفر کا کره بکسر کاف و فتح را مهمله ع عاقرقرحا کا لجه بکسر لام و سکون نون و فتح جیم

هر فاختنه ع صلصل کا لوکا بفتح لام و واو عاقرقرحا کا لة بفتح لام هم کدو یا خربوزه نارسیده کا مه بفتح میم

مرجا نلک کا نجیه هم بمعنا ز لون و فتح جیم نا کرده اظهار ربا ف آبگینه کا و نه بسکون واو و فتح نون هم کا غنه و گویند کرم شب تاب

تمیم الخنا کا ذی ع بکسر دال مهمله گویند بوا دهم کل کیوره طرح یا نی محلل شد خوشبو و معطر کل ل روغن نا

کا مس میا هم بسکون سین مهمله و فتح میم و کسر را مهمله درخت هندیست کنهار کا سنی بفتح سین مهمله و کسر نون ع هندبا

کا فو نتی بضم فا و سکون واو و کسر را مهمله ع الحوان کا دما بسکون کاف و تا با میم و الف یا نی و کسر جیم ع عنب الثعلب

کا کو فی بضم کاف و سکون واو و کسر نون و قاف هم سعتر کا نکی ع بمعنا نون و ضم کاف فارسی کرشن ثانی از زن

تمیق الباء الموحدة و تمیق الالف کبد بفتح اول و موحده و دال مهمله و را هم کفشیر ع لحام

کو بیرد گویند شم و در عربی بمعنی جگر تمیق الموحدة کبد الذیب بفتح اول و کسر با و ضم دال مهمله و کسر

ذال معجمه شده و سکون تحتانی ف جگر گرگ ل نمو زن ربو هم و نمو زن دار فلفل تمیق الفوقانیه کبیت

بکسر اول و سکون تا ه زنبور عسل کبریت ع بکسر اول و سکون با و کسر را مهمله و سکون تحتانی ف گوگرد هم گندک

طح یی ق ملطف حاذ بخ زرد ناکش یکدرم تا دو درم ص بلغم هندی ل زر نیخ حبته آتش افروختن کبیست
بفتح اول و ثانی و سکون سین مهمله ع حنظل ۶ اندراین تمیق الجیم کبیج بکسر بای بعد اول و کسر تا و سکون تحتانی و فتح
ثانی هر نوعی انکر قس بجز کشیر ادخکس ویران ۶ کوانج طح یی ق محلل خ نوحی و عنکل ل الجره تمیق الدال
المهمله کبدجم ۶ بفتح اول و کسر ثانی و سکون دال مهمله ف جگر ۶ کلیمی بطح زق معده خ از مرغ یا مرغابی جوان فربه کبسیت
بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی کبد تمیق الراء المهمله کبتر بفتح اول و سکون ثانی و فتح فوقانی و سکون مهمله کبوتر کبرم
بفتح اول و کسر ثانی مشهور است اهیمن نام طح یی ق مقطع ملطف محلل خ بتنامتی از یخ او نیم مثقال حس اسطوخ و دوس گویند سرگه
زحیار ل حب و ح رق آن یا زرد او ند کبود فتح اول و ضم ثانی و سکون واو و فتح دال مهمله م کرمکی که آنرا اما هپا گوکنند
تمیق النون کبودن بضم اول و ثانی واو مجهول دال مهمله و الف م سیاه دانه تمیق الواو کبستو بضم اول و ثانی و سکون
سین مهمله و ضم فوقانی و سکون واو ع حنظل تمیق الهاء کبابه بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و فتح دال مهمله م قحوه
طح یی گویند حق معنی مدر محلل قالبض خ جینی خوشبو که زبان اگر نده شد و دانگ تا نیم درم ص صندل و کلاب معلیکه کبتم کا
با کانه ل بل یا واو و ارجینی یا اسارون کبسته بفتح اول و ثانی و سکون سین مهمله و فتح فوقانی م حنظل کبسیر بفتح اول
کسر و سکون تحتانی و فتح دال مهمله کبستم ۶ دیبخ زعفران ۶ ساتو تنسیق الموحده فارسی تمیق السین المهمله
کباس ۶ بفتح اول موحده فارسی و الف م بابونه تمیق الکاف کبوک بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و کاف ع جانوری
که با جنس خود جفتی کند و اگر اجیا نا بر جا بر خود کبوک جانور دیگر به جیند در زبان ماده شود و بان زجفت گردد تمیق الحاء
کبیت بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی میمون تنسیق و تمیق التاء الفوقانی کپت بکسر اول و سکون فوقانی ع جنت تمیق
الخاء المعجمه کبخ بفتح اول و ثانی م تروت و حاشی فارس تمیق الراء المهمله کبسوبهر ۶ بفتح اول و ضم ثانی
و سکون واو و نون و فتح موحده و اظهار ها و سکون راء مهمله قسمی از ابحره دشتی تمیق الغین المعجمه کبغ ف بفتح اول
کرفوت و حاشی فارس تمیق الکاف کنک بفتح اول و ثانی م سیب کربز بزبان هند حبه البیت که چون سایه وی آکل
باشمه بر بزند از را حا کنند تمیق اللام کتله پادل بفتح اول و ثانی هندی و اظهار ها با موحده فارسیه و الف و فتح دال مهمله
و سکون لام م قسمی از پادل کنهل ۶ بفتح اول و سکون ها هندی و فتح ثانی م میوه که مشهور هند است ۶ شکنه تمیق المیم کمرع
بفتح اول و ثانی و سکون میم هرد و سمر یعنی ورق نیل تمیق النون کتان ع بفتح اول و ثانی و الف م ازطب کتان فتح

٢١٦

بفتح اول و کسر ثانی با رای مهمله و الف ع قطران تمیق الی او کتوف بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو مرغ طایر سنگخوار

و بضم اول ع ... تمیق التحتانی کاشی ع بفتح اول و ثانی و الف و کسر همزه و دو یای ... هندیست که گل آن در ...

گل انار گویند کنکی ع بضم اول و سکون ثانی و کاف ... مرغ ... اسود تنسیق الثاء المثلثه و تمیق

الالف کثیرا ع بفتح اول و کسر مثلثه و سکون تحتانی با رای مهمله و الف ... کهیر ... معروف ... سکنجبین

... من انیسون ... منع عربی ... و تمیق العین المهمله

کثیر الاضلاع ع بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و ضم رای مهمله و سکون لام و فتح همزه و سکون ضاد معجمه با لام و الف

... تمیق اللام کثیر الارجل ع بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و ضم رای مهمله و سکون لام و فتح همزه و

سکون رای مهمله ... تمیق الهاء کناه بفتح اول و ثانی و الف و اظهار ها ... تنسیق و تمیق

کجف بفتح اول و سکون جیم ... تمیق الکاف کجک بفتح اول و ثانی و سکون کاف ...

... تمیق الهاء کجله ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح لام ... تنسیق و تمیق الجیم

الفاکجی ف بضم اول و سکون جیم ... تمیق الراء المهمله کچنار ... بفتح اول و سکون

ثانی فارسی با نون الف ... درخت هندیست ... اردو ... کچور ... بفتح اول

و ضم ثانی فارسی و سکون واو ... تمیق النون کچلون ... بفتح اول و سکون ثانی فارسی و ضم لام و واو مجهول ع

... تنسیق الحاء المهمله و تمیق الالف کحلا و کحیلا بفتح اول و سکون حای

مهمله با لام و الف در لغت اول و کسر حای مهمله و سکون تحتانی در لغت ثانی ... تمیق

السین المهمله کحل فارسی بضم اول و سکون ثانی و کسر لام با فا و الف و رای مهمله و سکون سین مهمله ...

تمیق اللام کحل ع بضم اول و سکون ثانی ... تمیق النون کحل جولان ع بفتح حای مهمله و واو و الف

... کحل السودان ع بفتح سین مهمله و سکون واو و دال مهمله و الف ... تنسیق

الخاء المعجمه و تمیق الجیم کخج ف بضم اول و سکون خای معجمه و جیم ... تمیق الفاء

کخف بضم اول و سکون خای معجمه ... تنسیق الدال المهمله و تمیق الخاء المعجمه کدخ

فا بفتح اول و ضم دال مهمله و واو مجهول ... تمیق الراء المهمله بفتح اول ...

٢١٧

وسکون ثانی و ضم کاف و یای مجهول کبوتر از ادب بیاق سکن شرح مثقال من مثال شربت گوارا و صندل تیغوا

کندم بضم اول و سکون ثانی و ضم دال نام بیماری است که اکثر در بیخ ناخن باشد کدم بفتح اول

بنیت گلستان زبردستی نانکار ببر کوی خورد قتبق النون کدو دی شیرین بفتح اول

بحیو ضمیا مجهول کرشتن معروف ساکن بانی کرباسه سکون ثانی آلتی قمع تیغوا الهاکر

دسکون ثانی و فتح شون معروف است بیخ تنبیه الراء المهملة تیغوا الالف کرام بضم اول

ف اختلاف العلما گلزار گاه بفتح اول و بها و الف نام نوعی سلوی کرا کر

دان و فتح و ثانی پاکیزه و زنی که زاید را بستان او سحر نامی موضع فارسی که سنک زاد

بفتح اول سکون ثانی و فتح سکین ابن ما و محمد و نامه خاکر جمله

وسکون ثانی بعد الرا ضم جهت کتاب نعم کوه دسکون جیم مرد نام کوم کرب الهاء

الثانی الفتح ثانی بضم حیثه سکون الراء فعد غیره کرد و آرام کبیر اول سکون

هلمانی وفتح بیک نامی فتح و سکون معتمد و بیت دال مهمله میوه هندو

اول و سکون ثانی بمعنی التنبیه الاول بنجح لی کرند و قال البعض

بن عمر من حرب و سبحه بعض لغته مخبط و بیوت خیبر الزایا

جیم و بعد بیار ضمن غین مه نام فرح ای اندروح جیم نفع خمیا کرکر

تیغوا التلقی کرانه بضم کوه و فتح دوم زن منافع یعنی ملخ

بین یکی لبیب بیخ نیز سیر و ختمه سکن جیم بابی که تعر و اول

مصر و نوح فتی سمت سر ان سکلت که کرم نفع بر دعا و سکون

الت قیل التلقی که تسمی تیم سکون ثانی و ضم موضع فارال تیغوا الیاء

ف فتح حوال سکون ثانی به محنت کرده و سکون جیم مهمله در لغت اول و فتح

کرفسی بفتح اول و ثانی سکون حا و جیم نطاح ای قی فتح مر منشی مجمع انیان

بمجوع کل و معصر کی کرند با غنین قطر اسالیون و در فارسی

ف بفتح اول و سکون ثانی با کاف تازی و الف هم گیاه دو سر که در زراعت جو و گندم بروید تمنیق التسان العجم

کرنش ع بضم اول و سکون ثانی و کاف شکسته اوجهه ب خ با جو و از جوی بیش یا مرغ فربه تمنیق الکاف کرشف

بضم اول و سکون ثانی و ضم شین معجمه پنبه تمنیق الکاف کراك وکرک ف بفتح اول و سکون ثانی با الف و کاف تازی در لغت اول

و فتح کاف ثانی و راء مهمله در لغت ثانی هم جانور بود نه کرکس ف بفتح اول و ثانی نام کراک و بسکون ثانی نام ماکیان و کبک و مرغ

بضم اول و سکون ثانی هم پشم نرمی که از زیر موی بز بروید و آن را باز تافته آورده بریسند و شال و امثال آن ببافند

کرنیك ف بکسر اول و ثانی و تحتانی مجهول و فتح شین معجمه هم جوزه هر مرغ تمنیق الکاف الفارسی کراك ف بفتح اول و

سکون ثانی و کاف فارسی هم گرگدن هم گیند تمنیق اللام کریل ع بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و لام نام درختیست

خار دار بی برگ بمرا و بار در هند ثلثیت گویند بکسر نون و کاف هندی و تحتانی و خفای نون و نون و کاف هندی ثانی و از و

اچار سازند تمنیق المیم کرکم ف بضم اول و سکون ثانی و ضم کاف ثانی هم زعفران کرمع بفتح اول و سکون ثانی

ف رز و درخت انگور و طرح ری و قالبض و بستان عن کبرا و جمع عربی با شکر و بفتح ثانی ف کلم

کرومن الغلنع بضم اول و ثانی و سکون را و ضم شین معجمه و سکون لام و فتح غین معجمه و نون هم فرعون

تمنیق النون کردیلن بفتح اول و سکون ثانی و کسر دال مهمله و سکون تحتانی و کسر لام هم نوعی از سیاه پوش

کرکوهن بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف ثانی و ضم راء مهمله و واو مجهول و نون نام سنگ الملک و کبریت طبعی

کرکهن ب حبشی بفتح هر دو کاف و سکون ره و راء مهمله و فتح ها نام عاقر قرحا کریون ره بفتح اول و سکون ثانی

و ضم تحتانی و سکون واو و قنطوریون تمنیق الواو کرباسو وکرهسو ف بفتح اول و سکون ثانی با موحده

و الف و ضم سین مهمله و سکون واو بعد در لغت اول و فتح موحده و ضم سین مهمله در لغت دوم هم جانور چلپاسه

کرجفو بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم و ضم فا هم طایر بود نه کرنفه ف بفتح اول و ضم ثانی هم پرده سفید عنکبوت

که در آن بیضه نهد کرکهو بفتح هر دو کاف و سکون ره و راء مهمله و ضم کاف هم عاقر قرحا تمنیق الها

کرباسه وکربسه بفتح اول و سکون ثانی با موحده و الف و فتح سین مهمله در لغت اول و فتح موحده در لغت ثانی

هم کرتینه بفتح اول و سکون ثانی و کسر فوقانی و سکون تحتانی و فتح نون هم پرده سفید عنکبوت که در آن بیضه نهد

کرسنه ع بفتح اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله و نون ف کنکره مثمر و کبرا و کلاو طرح الگوید هی

قابجلی مفتوح خ دشتی یا مصر سفید بش دو دم صد شاه بلوط ل دو وزن ان لوبیا کمکیبه بفتح اول
وسکون یا و فتح کاف و کسر میم و سکون تحتانی و فتح میم مهمله م کلیست خوشبو که بیشتر در کوه الوند شود کمپانه
بکسر اول و سکون ثانی و میم با دال مهمله و الف و فتح نون م نوعی از تنباکو کوچک تحفه ۲ سیاه و بزرگ شود و دو
صحیح و کسر ال سعد و فلفل کرمه شاینکه بفتح اول و سکون ثانی و فتح میم و همزه علینه با شین معجمه والف و کسر تحتانی و کاف
مر قناع کزنه بفتح اول و سکون ثانی و فتح نون و فتح ی کرویکه فارسیه وشامیه وجبلیه بضم اول و ثانی
و سکون واو و باء تحتانی والف و کسر همزه با فاء والف در ساء مهمله و کسر سین مهمله و فتح تحتانی مشدد تا و خفا و با شین معجمه
والف و کسر میم و فتح تحتانی مشدد لیشه و فتح جیم و موحده و کسر لام و فتح تحتانی مشدد در رابع م قرد مانا کره بفتح اول و ثانی
سکه و پرده سفید عنکبوت که در بن بیضه نشود تمیو التحتانی کاتجلی بضم اول با تا مشدد و والف و کسر
و فتح جیم و موحده و کسر لام م فرا سیو کرکی بضم اول و سکون ثانی و کسر کاف فلنک کوع خ سپید کرده با کر
بجدا کتن از جند روز سبزی کرده با زبر کرم کنگانی بفتح اول و ثانی و سکون نون با کاف فارسی
والف و کسر نون ثانی م نوعی از انگور تنسیق الزاء المعجمة تمیو الالف کزبا بفتح اول و سکون زاء معجمه
با موحده و واو م نوعی از ریواس تمیو الموحدة کزنبع بضم اول و سکون زاء معجمه خرده و کنجاره م
کهل تمیو الراء المهملة کذیرة البنوع بضم اول و سکون ثانی و کسر موحده و فتح راء مهمله و ضم نون کاو و سکون لام
و کسر موحده تا و سکون کاف بر سیاوشان تمیو الغین المعجمة کزاغ و کزغ بضم اول و
فتح تا والف و غین معجمه در لغت اول و سکون زاء معجمه در لغت ثانی اشق تمیو الفا کزف بفتح اول ثانی
مرقرقی ال تمیو النون کزدان بکسر اول و سکون ثانی دو واو والف ماد در شبویه تمیو الها کزنه
بضم اول و سکون ثانی و کسر موحده و فتح راء مهمله ف کشنیز هر اده نیاطر تر او ب و خشک ا و ب
ق تر او ر اد ع و خشک او تقوی دل و حا بس شعور نرم لینه با تازه فربه مثل ان حنک ع نموده صل
عل تنسیق الزاء الفارسی و تمیو الالف کزغا و کژغا بفتح اول و سکون زاء فارسی
با غین معجمه والف در لغت اول و کاف فارسی در لغت ثانی غرغا و تمیو الراء المهملة کژفود بفتح اول
و ضم تا فا و سکون واو ع زر نبا و تمیو الزاء الفارسی کژ فتح اول ... کره ست از ابریشم ...

٢٣٠

تتمیق المیم کرفت بضم اول و سکون ثانی فارسی ع شجره الیق تتمیق النون کرتن خون و بفتح اول و سکون ثانی فارسی و فتح فوقانی و سکون را مهمله و ضم خای معجمه و سکون واو ع عاقر قرحا تتمیق الواو کرغاوو کرکاوف بفتح اول و سکون ثانی با غین معجمه و الف و واو مجهول در لغت اول بکاف فارسی در لغت ثانی ع کرکدن تتمیق الها کرا آنه بفتح و ثانی فارسی و الف و فتح فوقانی ع پیله ابریشم کردم خوارهٔ بفتح اول و سکون ثانی فارسی و ضم دال مهمله و سکون میم و ضم خای معجمه با واو معدوله و الف و فتح رای مهمله ع جانوریست در یا خورستان که چون مرا و رود دم خود بر زمین کشد و بر هر که زند هلاک سازد تنسیق السین المهمله و تتمیق الالف کسیلاف بفتح اول و کسر سین مهمله و تحتانی مجهول با لام و الف و فارسی ع استر کسای طرح ای کونیستج دق نخراخ اریک پل التحرش شده و کویند نیم مثقال صوف یا کم از فرس مالک تنسیق الموحده کسبع بضم اول و سکون ثانی و صوف بخار تتمیق الجیم کسیج ف بفتح اول و سکون ثانی و کسر میم فارسی و را مهمله مروارید تتمیق الراء المهمله کسنن بضم اول و سکون ثانی و ضم تحتانی درخت خشک تتمیق الکاف کسک بفتح اول و ثانی ع طائر کسنک بضم اول و سکون ثانی و فتح نون ع زرست تتمیق المیم کسبره الحمام بضم اول و سکون ثانی و کسر موحده و فتح را مهمله و ضم فوقانی و کسر لام و فتح حای مهمله با میم و الف و میم ع نوعی از شاهتره تتمیق النون کسیقون بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی و ضم قاف و سکون واو ع نوعی از سوسن که در البوث تتمیق الواو کسیو بفتح اول و کسر ثانی و تحتانی مجهول و ضم رای مهمله ع رستنی است که در آبها مثل نیلوفر روید طب تتمیق الها کسبره بضم اول و سکون ثانی و فتح موحده و را مهمله ف کشنیز کستبه بضم اول و سکون ثانی و فتح موحده هر کنی و کسیمه بفتح اول و سکون ثانی و کسر فوقانی و سکون تحتانی و فتح میم ع هر ستر خار کستبه بضم اول و ثانی و حا و زن و فتح موحده و اظهار ها ع مصغر تتمیق الیا کستوریج بفتح اول و سکون ثانی و ضم فوقانی و سکون واو و کسر رای مهمله ف رشک کستنی بکسر اول و سکون ثانی و کسر نون ع حلتیت ایک تنسیق الشین المعجمه و تتمیق الالف کشوثا بضم اول و شین معجمه و سکون واو و با مثلثه ع مرسل ج ابجی و مفتح منقی مسهل سودا و مقوی کبد انجه بر خار سجیده باشد و در حمص بلوط ل تحمکاسی و افسنتین تتمیق الموحده کشکاب ف بفتح اول و سکون ثانی با کاف و الف ع آش جو تتمیق المثلثه کشوث بضم اول و ثانی و سکون واو و مرکشوثا

مردود و ناپسند است **گکرلیجی** بفتح اول و سکون ثانی و کسر رای [illegible] خیار دراز و بضم اول ف [illegible]

تتبع اللام و تمیق الالف **کلاف** بفتح اول و لام و الف مرغی بود عوک **کلیا** بکسر اول و سکون

ثانی با بجا و شخار [illegible] **کلیندا** بفتح اول و کسر ثانی و بجا و ضاد نون بدال مهمله ف تریز

تمیق الجیم **کلیواج** بکسر اول و ثانی و تحتانی مجهول و واو و [illegible] تمیق الحاء المهمله **کلح** بکسر اول

و سکون ثانی ف بیرزد **کلموح** بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم و سکون واو [illegible] تمیق

الدال المهمله **کلوخ آمرود** بضم اول و ثانی و سکون واو و خاء معجمه و فتح همزه و سکون میم و ضم راء

مهمله و واو مجهول نام نوعی از امرود تمیق الراء المهمله **کلادر** بفتح اول و ثانی و الف و فتح دال و

سکون راء مهمله و در ع **کلهادر** بفتح اول و ثانی و تشدید و اظهار ها و الف [illegible] **کل کیزل** تمیق الزاء

المعجمه **کلوز** بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو [illegible] شکفته **کلیزف** بفتح اول و کسر ثانی و سکون [illegible]

تمیق الزاء الفارسی **کلوژ** بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم و سکون واو [illegible] تمیق السین المهمله

کلسع بکسر اول و سکون ثانی آهک و نوره و جونه تمیق الشین المعجمه **کلاش** ف

بفتح اول و ثانی با الف عنکبوت و [illegible] آنرا کلاشچانه گویند **کلاکموش** بفتح اول و لام و الف و سکون

کاف فارسی و ضم میم و سکون واو موش دشتی تمیق الغین المعجمه **کلاغ** بفتح اول و سکون ثانی

مرغ زاغ و [illegible] و کاک کوتر **کلموغ** بفتح اول و ثانی و ضم میم و سکون راء مهمله نوعی از کرکس [illegible]

تمیق الفاء **کلناف** بفتح اول و سکون ثانی با نون و الف [illegible] تمیق الکاف **کلنک** بکسر اول و [illegible]

ثانی و فتح کاف [illegible] و سکون نون [illegible] **کلاک** ف بفتح اول و ثانی [illegible] کوف و بوم [illegible]

دکاوش [illegible] و بضم اول و سکون ثانی نام پشم نرمی که از بن موی [illegible] برویند و آنرا [illegible] آورده [illegible]

و امثال آن [illegible] و بکسر کاف [illegible] قلم [illegible]

بفتح اول و ثانی و خفای نون و فتح [illegible] **کلیک** بفتح اول و کسر ثانی و

سکون [illegible] تمیق اللام **کلکل** بفتح هر دو کاف و سکون هر دو لام [illegible] **کلاف** بفتح اول

[illegible] و دکاوش [illegible] تمیق المیم **کلمف** بفتح اول و ثانی [illegible] تمیق النون **کلیجن** بضم اول [illegible]

اکسر را و سکون نون تحتانی و فتح جیم هر طولنجان که بفتح برگ تنبول باشد کلیکان بالفتح اول و ثانی و سکون تحتانی و فتح کاف ثانی
بالف و هر خون کلیکلون سرمایی در وکسر اول و ثانی و سکون تحتانی و فتح کاف ثانی و سکون لام ثانی
و ضم بای مهمله و سکون واو هر جبیره تحقیق الواو کلاجو و کلاژو بفتح اول و ثانی و الف و ضم جیم و
سکون واو در لغت اول و ضم زا و فارسی در لغت ثانی مار کلاغ بفتح اول و ثانی و الف و فتح کلاغه هو بفتح اول و ثانی
و الف و ضم ها هر نوعی از آهوی بی شاخ کلباسو و کلپسو بفتح اول و سکون ثانی با موحده و الف و ضم سین مهمله
لغت اول و فتح موحده در لغت دوم هر چلپاسه تحقیق الها کلاژه زاف بفتح اول و ثانی و الف و فتح زاء فارسی
هم مار مگه کلوژه زاف بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و فتح زاء معجمه هر غوره پنبه ناشکفته کلوف
بفتح اول و سکون ثانی و فتح واو و سکون نون و فتح دال مهمله هر نوعی از خیار باریک الکلیه بضم اول
و سکون ثانی و فتح تحتانی گرده [illegible] گویندی [illegible] تحقیق التحتانی کلهه بضم اول و
سکون ثانی و کسر ثانی و اظهار ها هر غله [illegible] کار الحجر کلنجیاف بفتح اول و کسر ثانی و سکون نون
و فتح جیم و کسر را مهمله هر نوعی از انگور سیاه رنگ که در ولایت لاهری شود کلیانی روی بکسر اول و سکون ثانی
با تحتانی و الف و کسر نون [illegible] کالی کاف بضم اول و کسر ثانی [illegible] از ماهی ریزه [illegible] تنسیق
المیم و تحقیق الالف کما بضم اول با میم و الف هم کمات و بکسر اول [illegible] تحقیق الفوقانیه کماه
بفتح اول و ثانی و الف و فوقانی [illegible] قردی الفراخ محلل [illegible] تحقیق الدال المهمله
[illegible] بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و کسر نون و فتح همزه و سکون سین مهمله و فتح واو ثانی
[illegible] تحقیق الراء المهمله کماسیر بفتح اول و ثانی و الف و کسر سین [illegible]
[illegible] غریب [illegible]
[illegible] تحقیق الزاء المعجمه کمیزف بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی [illegible]
[illegible] تحقیق السین المهمله کمادریوس [illegible] بفتح اول و ثانی و الف و فتح دال
و سکون را مهمله و ضم تحتانی و سکون واو [illegible]
تازه [illegible]

۲۲۵

یا نجم حماض بری یا بجم شلغم بری کما فیطوس یونانی بفتح اول و ثانی والف وکسر فا و سکون تحتانی و ضم طای مهمله
و سکون واو و فارسی ا بعد طرح ۲ ای ق بفتح مجلی ۲ ابستانی ش کمتقال من افسنتین یا زعرور وسلا نمون زن
سیا کبیر و دانک یمنع سلان السلیخه یا ک دربوش حده تمیق الکاف کمر ک ۴ بفتح اول و سکون ثانی و فتح
را مهمله و کدن کامانی ام بیوند نیست تمیق المیم کمکام ف بفتح اول و سکون ثانی با کاف تازی و الف
ع افواه الطیب کویند صمغ درخت بطم کمرکف بضم اول و سکون ثانی و ضم کاف تازی زعفران تمیق النون کمالین
بیه بفتح اول و ثانی والف و کسر لام و ضم تحتانی و سکون واو و نوعی از مازریون سیاه کمون ع بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو
انواع است کرمانی و فارسی و شامی و نبطی ۵ زیرا طرح بجای کویند ۲ ق محلل ملطف منشی مفتح مانع جریان ملح کرمانی
دو درم صمغ کبیرا دکویند خل ال نا نخواه یا ارکرمانی بکمون نبطی و از فارسی بکمون کرمانی یا بجم کرنب تمیق الهاء
کمون حلو بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و کسر نون بضم حا مهمله و سکون لام ، انیسون تمیق الیاء کمینه ف بفتح اول و
کسر ثانی و سکون تحتانی و فتح جیم فارسی هر کرم شب تاب تمیق الجیم کمتری ع بضم اول و ثانی مشدده و سکون ثانی
درا مهمله والف مقصوره ف امرود طرح کویند ب کویند ب ای ق تالفن بعضی و مقوی دل تخم شاه
شانی شراب او بکویند ص ما ، العسل سفرجل کمون آدمی بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و کسر نون و فتح
همزه و سکون را مهمله و فتح میم و کسر نون ثانی و مرکز یا کمن بری بفتح و ضم ثانی مشدده و کسر را مهمله مشدده و ...
کمون حبشی بفتح حای مهمله و موحده و کسر شین معجمه و سکون بر نسیق النون و تمیق الالف کنبلاه
بفتح اول و سکون نون و کسر موحده و سکون تحتانی با لام و الف قنبیل تمیق الموحدة کنف بفتح اول
و ثانی و سکون موحده ، نوعی بهانک و بجای دکویند درختی است که از پوست نبات کتان بافند و بضم اول
نوعی از خیار تمیق الجیم کنج ف بفتح اول و سکون ثانی و جیم قزوت تمیق الدال المهمله کندر بفتح اول
و سکون ثانی و دال مهمله شکر که معرب آن قندست و بزبان هندی بیخ از چیز کنکر ز دبفتح اول و سکون ثانی و
فتح کاف تازی و سکون را مهمله و زا معجمه از الکنکری نیز کویند و ان صمغ کنکرست طرح را کویند ب
مثی تمیق الراء المهمله کنار ف بضم اول با ثانی و الف ع سدر ۴ بیر کنجار ف بضم اول و سکون ثانی
والف ها کسی کمند ع بضم اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله مصطلح و کویند لو طرح ۲ ای کویند ۳ ق مثل ...

۲۲۷

فهد قابض مفتح معدی دماغ و معده دماليس خون ناخ سفید گرد حب منقی رم حس ازرباعناب ل

مسد کے یاسمین کنگر ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف فارسی حرشف که اکثر در کوه با یتجا بر وید و کنار ریالیش

خار دارد بود و ازان بیشتر باشد تجویزه بضم اول کاف فارسی حجا لو زیوم کنیو ف بفتح اول و سکون ثانی کاف خربزه تحقیق

الزاء المعجمة کناز و کنز ف بفتح اول نانی والف و زا معجمه در لغت بحذف الف در لغت نام بن خو خره تحقیق

الشین المعجمة کندش ف بضم اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله چوب کرشنا طرح بی قی معطش مفرح مقوی

جگر نافع ذی تیر و الکے فیم من کثیر ال بوزن اوجوز الفی دلت یجوزان فلعل تحقیق الغین المعجمة کناغ ف

بضم اول ثانی والف در کرم پیله قیا دا بریشم تحقیق الکاف کچکی ف بضم اول و سکون ثانی و کسر جیم و فتح دال مهمله

و سکون کاف ای نوع از رو کنجاک ف بفتح اول و سکون ثانی و فتح جیم شجرة البق کنکنک ف بضم اول و فتح ثانی نام گردکانی که

زمین بر شود آبرابید تحقیق الکاف الفارسی کنگدک ف بضم اول و سکون ثانی و کاف فارسی نام خرفه تحقیق اللام

کنجال ف بضم اول و سکون ثانی با جیم و الف و لام و نخاله کنجد کهل کنکول ف بفتح اول و سکون ثانی و ضم کاف ثانی و واو

مجهول ف مرد وار هند تحقیق الواو کندرو ف بضم اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله و را مهمله مصطکی کنشق ف

بفتح اول و ثانی و سکون سین مهمله و ضم قوقانی نبات است کنشق و کنشو ف بفتح اول و ثانی و سکون شین معجمه

و ضم قوقانی در لغت اول و سکون شین معجمه و واو در لغت ثانی غوره انگور کنوف ف بفتح اول و ضم ثانی در نبک بحبا تحقیق

الهاء کسبن ف بضم اول و سکون ثانی و کسر موحده و سکون حاء مجهول و فتح زای معجمه و خا و رام نوعی از خیار که بنکام خامی شیرین

از ه بود و در پختگی نتوان خورد کنباره و کنجاله ف بضم اول و سکون ثانی با جیم و الف و فتح رای مهمله در لغت اول و فتح لام

در لغت ثانی و نخاله کنجد کنجبیله ف بضم اول و سکون ثانی و کسر جیم و فتح دال مهمله صمغی از درخت کنبیده ف بضم اول و

کسر جیم و فتح دال مهمله کنجاره کنجد کنوشه ف بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و فتح زای معجمه بنه نرم تحقیق

الیاء کنکندی ف بفتح اول و سکون ثانی و کسر دال مهمله و سکون جیم کادی کیوڑا تحقیق الواو

و تحقیق الالف کوتانا یا کوتنه با ف بضم اول و واو مجهول با فوقانی و الف و اظهار ها با موحده فارسی

و الف ثانی در لغت اول و فتح فوقانی و اظهار ها در لغت ثانی جانوریست مانند گوزن که بها نظر و خال ابرش تحقیق

سینه ای شبیه بر گوزن شاخ شاخ شود ده یا دهی تحقیق الفوقانی کوست ف بضم اول و ثانی و سکون سین مهمله

و فوقانی ع حنظل تمیق الجیم کو جخ بفتح اول ثانی و جیم ع جمع تمیق الجیم الفارسی کو چ بضم
اول و ثانی مجهول و جیم فارسی هر جانور لوم تمیق الدال المهمله کو دھ بضم اول و ثانی مجهول و فتح
زا و فارسی هر کمیده وان جمع درخت خارست کہ بعربی آنرا شابکہ خوانند ع سفید مائل بزردی کو بتدا
بفتح اول و سکون یا شین معجمه زم حنظیا تمیق الراء المهمله کو ارد بضم با و واو الف مرکندنا کو بدارع بضم اول
سکون تا و کسر شده دال مهمله زم قسمی از گیاه است کو بج بفتح اول و سکون با و فتح معجمه هر فلفل کو تسر بفتح اول
و سکون تا و فتح خوشا کبوتر کو بتنع بفتح اول و تا هر کرازان اچار سازند کو کوه بضم اول و ثانی مجهول و را مهمله هر نام
ثانی و واو مجهول تا هر علیواج کو کنار بضم اول و تا مجهول و سکون تا ثانی با نون زدم خشخاش ع بوستے سرا
تمیق الزاء المعجمه کو ریز بفتح اول و تا و سکون را مهمله و زاء معجمه هر میوه مکبر کو جز بضم اول و تا مجهول مقل تمیق الزاء
الفارسی کو تز بکسر اول و تا هر میوه ایست سرخ رنگ نباتش از زمین شوره روید دم از دو تمیق السین
المعجمه کو دموش بضم اول و تا مجهول و سکون دال مهمله و ضم میم و سکون واو و شین معجمه ع جوزندر تمیق الضاد
المعجمه کو کب الارض بفتح اول و سکون تا و فتح کاف و ضم مرخته و سکون لام و فتح همزه و سکون را و
ضاد معجمه ع ملق تمیق العین المهمله کو دع ع بفتح اول و تا با الف و کسر را مهمله ف و طلیه
تمیق الفا کو الف بفتح اول و تا و الف و کسر را مهمله و سکون قاف با دآورد کو ف بضم اول
و سکون با هر حنظ تمیق الکاف کو خنک بفتح اول و تا و سکون خاء معجمه هر خوشه انگور کو ک
ف بضم اول و ثانی مجهول هر تره کا ع خس کو کلک ف بضم اول و تا مجهول و کسر کاف ثانی و فتح لام
هر غوره پنبه شگفته تمیق اللام کو پل بضم اول و تا مجهول و فتح موحده فارسی و سکون لام
هر شکوفه کو ف بضم اول و تا مجهول هر جانور لوم و بفتح اول و تا هر زبان هندی ام نیلوفر
تمیق المیم کو کم بفتح اول و سکون تا و فتح لام هر فلفل کو هم بضم اول و تا مجهول و فتح تا و
گیاهی که در زمین سدیار روید و بیخ آن شبیه بریخ نی باشد تمیق النون کو ن ف بضم اول و ثانی
مجهول و فتح کاف تا هر چغندر و غلط نیم رس کو ھین بضم اول و تا مجهول و کسر تا و سکون نحاس کو ہم
تمیق الواو کو دو بضم اول و تا مجهول و ضم دال مهمله هر غلاب است کو کو ف بضم اول و تا مجهول

مجهول بضم کاف تازی مرخابکینه تتمیق الها کوارت ف بفتح اول و تای و الف و فتح رای مهمله مرغانیه زنبور
کواغچه بکسر اول تای و الف و خفا نون و فتح جیم فارسی اظهار رای ما دوا بیست کوبله ف بضم اول
و تای مجهول و فتح موحده تای و لام مرشکوفه کوتاه پاچه و کوتیپاچه بضم اول و تای مجهول با فوقانی و الف
و اظهار تای با موحده فارسی و الف تای و فتح جیم تازی در لغت اول و فتح فوقانی و اظهار تای در لغت تای مرکوتاه پا کوتگ
بضم اول و سکون تای و فتح فوقانی هندی و اظهار رای مرقسط کودرة ف بفتح اول و تای و سکون رای مهمله و فتح
جیم مرمیوه کبر کوتخه بضم اول و تای مجهول و فتح زای و فا و دال مهمله مرکبره کودرة ف بضم اول و سکون
تای و فتح زای و فا مرخر سفید رنگ ع اقمر کوکله ف بضم اول و تای مجهول و فتح کاف تازی مرهدهد کوکه
ف بضم اول و تای مجهول و فتح کاف تازی مرجغد کوکبره بضم اول و تای مجهول و اظهار تای و فتح موحده
و سکون رای مهمله و ضم کاف ثانی و واو مجهول تای عنبر مطلق کوکه ف بضم اول و فتح تای مرخوره پنبه کوکنا
و بلا ابریشم و امثال آن تتمیق الحقا کوتاه پا و کوتیاف مرکوتاه پا کودنی بضم اول و تای
مجهول و کسر رای مهمله علم البیت ما فیه ببینه که خود رو باشد کوبل کرتی بضم اول و تای و خفا نون
و سکون لام و فتح کاف و تای و سکون کاف و کسر رای مهمله مرکف نیلوفر تتمیق الها و تتمیق الالف
کهاپریا بفتح اول و اظهار تای و الف و فتح موحده فارسی و سکون رای مهمله تای تحتانی و الف کاف توتیای
سنگ کهربا بفتح اول و سکون تای و ضم رای مهمله با موحده کهرو طب کوینج ق قالعن
بجف مقوی دل خفقان سرخ اطبن زردی شش نیم مثقال صن نیم وزن ارزیا کوا سه درجل المکا
دو دانگ وزن سندروس و یا دو وزن طین رومی و دود انگ وزن آن سنگی و نیم وزن
بکوپن کرده کهیانا بفتح اول و سکون تای تحتانی و الف و نون مرفا و اینا تتمیق الراء المهمله
کهار بفتح اول و اظهار تای و الف مرنمکیست که بعضی از اشجار را مثل پلاس و تنبال کنند و کوکهرو
و کیله و چچیرا و اگر و غیرهم سوزند و خاکستر آنها قسمی از نمک یابند که بزبان هند کهار گویند کهجور
بفتح اول و اظهار تای و ضم جیم و سکون واو مرخرما کهیرا بفتح اول و اظهار تای و سکون تحتانی
مردرختیست که از چوب او کات سازند و تای و سکون کمام سیب صحرایی ع زعرور تتمیق

و فوقانی حنظل تمبیق الجیم کو جج بفتح اول ثانی و ضم ع صمغ تمبیق الجیم القارسی کو چ بضم
اول و ثانی مجہول و جیم فارسی جانور لوم تمبیق الدال المہملہ کو ڈف بضم اول و ثانی مجہول و فتح
راء فارسی گجندہ و آن صمغ درخت فارسیت کہ بعربی انزروت باکہ خوانند سفید مائل بزردی کو ستا
بفتح اول و سکون ثانی با شین معجمہ نام جنطیانا تمبیق الراء المہملہ کو ارڈ بضم ثانی و الف و گندنا کو بکارہ بضم اول
سکون ثانی و کسر گوشہ دال مہملہ نام قسمی از گیاہ گستر کو بن بفتح اول و سکون ثانی و فتح موحدہ در فلفل کو مرچ بفتح اول
و سکون ثانی و جیم فوقانی گوبر کو لید بکسر اول و ثانی نام کبر کہ از آن اچار سازند کو کند بضم اول و ثانی مجہول و راء مہملہ بضم ثانی
ثانی و واو مجہول ثانی نام غلیواج کو کناڈ بضم اول و ثانی مجہول و سکون ثانی با نون و دال نام خشخاش کا پوست
تمبیق الزاء المعجمہ کو دز بفتح اول و ثانی و سکون ثانی مہملہ و زاء معجمہ درمیوہ مکر کو کز بضم اول و ثانی مجہول مقل تمبیق الراء
القارسی کو ژت بکسر اول و ثانی مسودہ الیست سرخ رنگ کہ نشانی از زمین شورہ روید از ذوق تمبیق الشین
المعجمہ کو رموش بضم اول و ثانی مجہول و سکون راء مہملہ و ضم میم و سکون واو و شین معجمہ موش چوبندر تمبیق الضاد
المعجمہ کو کب الارض بفتح اول و سکون ثانی و فتح کاف و ثانی و ضم موحدہ و سکون لام و فتح ہمزہ و سکون راء
مہملہ و ضاد معجمہ طلق تمبیق العین المہملہ کو ارع بفتح اول و ثانی با الف و کسر راء مہملہ و ثانی
تمبیق الفاء کو الف بفتح اول و ثانی و الف و کسر راء مہملہ و سکون فاف باد آورد کو عف بضم اول
و سکون ثانی مرجند تمبیق الکاف کو خلک بفتح اول و ثانی و سکون خاء معجمہ مرخوش انگور کو کاف
ف بضم اول و ثانی مجہول مرتہ کاموع خس کو کلک ف بضم اول و ثانی مجہول و کسر کاف ثانی و فتح لام
مرکورہ بیز شگفتہ تمبیق اللام کو پل بضم اول و ثانی مجہول و فتح موحدہ فارسی سکون لام
در شگوفہ کو کاف بضم اول و ثانی مجہول ام جانور لوم و بفتح اول و ثانی بزبان ہندی نام نیلوفر
تمبیق المیم کو گم بفتح اول و سکون ثانی و فتح لام در فلفل کو ھم بضم اول و ثانی مجہول و فتح ہاء
گیاہی کہ در زمین سیدبار روید و بیخ آن شبیہ بر بیخ نی باشد تمبیق النون کو کن ف بضم اول و ثانی
مجہول و فتح کاف ثانی درخت و علف نیم رس کو ھین بضم اول و ثانی مجہول و کسر ثانی و سکون نحاس کو ہم
تمبیق الواو کو دو بضم اول و ثانی مجہول و ضم دال مہملہ غلاب سے کو کوف بضم اول و ثانی مجہول

۲۲۸

۲۲۹

مجهول بضم کاف ... در خابکینه تمیق الهاء کوانک ف بفتح اول و ثانی والف و فتح نون و کاف بهلو در خانه زنبور
کانغده و بکسر اول ثانی والف و خا و نون و فتح جیم فارسی و اظهار ها هم دوا و هند است کوبله ف بضم اول
و ثانی مجهول و فتح موحده و کاف و لام در شکوفه کوتاه پاچه و کوته پاچه بضم اول و ثانی مجهول و فتح تا و واو و الف
و اظهار ها با موحده و کاف و الف و فتح جیم ... در لغت اول معنی کوتاه و اظهار ها در لغت ثانی مرکوتاه پای کوتک
و بضم اول و سکون ثانی و فتح فوقانی ... و اظهار ها هم قسطی کو تزه ف بفتح اول و ثانی و سکون را مهمله و فتح
جیم ... کوزده بضم اول و ثانی مجهول و فتح زا و فا و دال مهمله مرکبه کوزه ف بضم اول و سکون
ثانی و فتح زا و فا ... خر سفید رنگ ع احمر کوکله ف بضم اول و ثانی مجهول و فتح کاف ... هند کوه
ف بضم اول و ثانی مجهول و فتح کاف ... کوه بضم اول و ثانی مجهول و اظهار ها و فتح موحده
و سکون را مهمله و ضم کاف ثانی و واو مجهول ... عنبر مطلق کوکه ف بضم اول و فتح ... مخروط ... کوکنار
و بلادابریشم و امثال آن تمیق الحاء کوتاه پاو کوته پا ف مرکوتاه پا کوتنی ف بضم اول و ثانی
مجهول و کسر را مهمله ... عله البیت ... که خود رو باشد کونل کری ف بضم اول و ثانی و کاف و نون
و سکون لام و فتح کاف و ثانی و سکون ... و کسر را مهمله ... نیلوفر تنسیق الهاء و تمیق الکاف
کهاریا ف بفتح اول و اظهار ها و الف و فتح موحده فارسی و سکون را مهمله ... والف کاف تویار
... کهربا بفتح اول و سکون ها و ضم را مهمله با موحده ... کوینج ... قالیقس
... سیخ ... زردی ... مثقال ... نیم وزن ... سار ...
دو دانگ وزن ... رومی ... ودودانگ ... آن ... نیم وزن آن
بکوبه ... کرده کهیانا بفتح اول و سکون ها و تحتانی والف و نون ... تمیق الراء المهمله
کهارم بفتح اول و اظهار ها و الف ... نمکیست که بعضی از اشجار ... مثل ... و ... کنجد و کوکیره
... و ... و ... میشوند و خاکستر آنها ... از نمک ... که بزبان هند کهار گویند کهیچ
بفتح اول و اظهار ها و ضم جیم و سکون واو ... کهیده بفتح اول و اظهار ها و سکون تحتانی
... که ... ... زنده ... و سکون ... صحرائی ع زعرور تمیق

اللام کهزکف بفتح اول و سکون ها و فتح زاء معجمه و سکون لام م جرجیر تمتق المیم کهلم بفتح اول
و سکون ها و فتح لام ف مادر کلان تمتق النون کهادی لین م بفتح اول و اظهار ها و الف کسر دال و سکون
تحتانی و ضم لام و واو مجهول و سکون نون ف نمکسود تمتق الهاء کهوه بفتح اول و سکون ها و فتح واو و خفا ها
ف منوز خوز مهواه کلوندی گهیلی تمتق الیاء کهرهتی م بکسر اول و اظهار ها و فتح راء مهمله و اظهار ها
تانی و کسر فوقانی هندی و سکون تحتانی م نشانی بزرگ کهمیه م بضم اول و اظهار ها و سکون میم و کسر میم
و اظهار ها و یا ء ف ظرف کماه کوچک سفید کهنی بکسر اول و سکون ها و کسر نون م خروس تنسیق
الباء التحتانی و تمتق الالف کیلاه م بکسر اول و تانی مجهول با لام و الف ع موز تمتق الراء المهمله
کیسر م بکسر اول و تانی مجهول و فتح سین مهمله م زعفران تمتق الزاء المعجمه کیزف بکسر اول و سکون یا
م نیز کیکزف بکسر اول و سکون یا و کسر کاف و یا و سکون تحتانی م تر تیز ک تمتق السین المهمله
کیخرس بفتح اول و سکون یا و خاء معجمه و فتح راء مهمله م جاورس کیلاس بکسر اول و تانی مجهول لام
و الف م سیلکی تمتق الشین المعجمه کیشف بکسر اول و یا مجهول م بر و نام جانوری که از پوستش
پوستین سازند کیکیش بکسر اول و یا مجهول و کسر کاف و یا و تحتانی تانی مجهول م تر اتیز ک تمتق الکاف
کیلک بفتح اول و سکون یا ع برغوث م پشو و بکسر اول آدمی و مردمک چشم کیلک بکسر اول و
تانی و لام ع زعرور تمتق اللام کیبل بکسر اول و فتح یا ع زعرور کیمال ف بکسر اول و سکون یا
بالف با میم و او م جانوریست که بیشتر در طرف شیروان ازان پوستین کبود سازند تمتق النون
کیلکان بکسر اول و یا مجهول و فتح لام با کاف و الف م نوعی از کراث تمتق الواو کیسو بکسر
اول و یا مجهول و ضم سین مهمله م جده کیلو بکسر اول و یا مجهول و ضم لام ع زعرور کیف بفتح اول و
ضم ها م کاهو تمتق الهاء کیسکی بکسر اول و یا مجهول و فتح سین مهمله و سکین ها ء مهمله و ضم کاف
ها م مسکین راء و فتح نون م جده کینه بکسر اول و فتح یا م تعلب تمتق الیاء التحتانی
الباب تنسیق الالف فیما التهجی کاوب بجای تازی الف
و سکون راء و واو و همزه م جامه خوک تمتق الجیم کاوزهج بسکون راء و فتح زاء معجمه

٢٣٠

۲۳۱

مجمه و سکون ها و فتح سا و مهملات کاوزهره سنگی که در زهره گاو بهم رسد یا در شریان او تکون گرده زرد کاوان هندوستان مانند یا زهر در لون و خاصیت آنچه در مثانه زهره بهم رسد مثل زرده تخم مرغ آن و نسیم آن را اندرزا خوانند ع حجر البقر تتنیق الدال المهمله کاوه بکسر واو و هم کاو کوهی تتنیق الراء المهمله کاجره بفتح جیم حرف زرد کاو شیش بسکون واو و کسر شین معجمه و سکون تحتانی صمغ درختی کوتاه ساق و برگش به برگ انجیر ماند لیکن گرد تر و کوچکتر و گویند مثل برگ زیتون لیکن برگ زیتون از آن دراز تر و ساق وی چون خیار زه کشیده بود و گلش زرد باشد و تخمش خوشبو و نیز ساق آن بشکافند و صمغ بگیرند ع جاوشیر طرح ی خ زعفرانی رنگ که زود در آب حل شود اول که بیرون آید سفید باشد و چون خشک گردد زرد شود و هر گاه در آب حل کنند مانند شیر نماید تتنیق الزاء المعجمه کازف بسکون زا و فتح معجمه ع علف کهاس تتنیق السین المهمله کاورس بسکون واو و فتح رای مهمله و سکون سین مهمله ع جاورس غله باجره تتنیق الکاف کاوک بفتح واو هم کنه بمعنی الکاف الفارسی کالبنک بسکون لام و فتح موحده و سکون نون هر ینگ گیاهی که در ایام بهار و در زراعت جو و گندم بروید بغوره کنگره دار که مانند غوره لاله و اندرون آن دانه چند سیاه باشد و خوردن آن مستی آرد و بی شعور سازد تتنیق اللام کال ف بضم یا کنگی و نیز بمعنی شغال و عنکبوت و ترتیلا و نخود و بلبه ناشکفته و خروس تتنیق المیم کاوچشم بکسر نون و او و فتح جیم تازی و سکون شین معجمه چم بابونه گاو ع عین البقر از اقحوان گلی که بیرونش سفید و اندرون زرد که طرح ی تتنیق النون کاوزبان ف بسکون واو و ضم زای معجمه با موحده و الف ع لسان الثور گاو زبان ماننا کاوزبان بکسر زا و تحتانی بمعنی لب و فتح زای معجمه زهره کاو تتنیق الها کاوزهره بسکون واو فتح زای معجمه و سکون ها و فتح رای مهمله کاوزهره تتنیق الباء الموحده و تتنیق الراء المهمله کبرف بفتح اول و فارسی و موحده سنگی است که از آن ظروف و او انی مانند دیگ و کاسه و صحن سازند تتنیق الجیم و تتنیق اللام کج بیل بفتح اول کاف فارسی کمچه

وکسر موحدهٔ فارسی و سکون تحتانی و فتح موحدهٔ فارسی ثانی هر تمر چاب تنسیق الراء المهمله
وتمیق الفوقانی گرغست ف بفتح اول و ثانی روسکون بای مهمله و فتح غین معجمه و سکون سین مهمله
هر غنست تمیق الجیم گر دناج ف بفتح اول و ثانی روسکون ثا و دال مهمله با نون و الف هر کراپیزه
کباب که مرغ یا گوشت گوسپند و دیگر حیوانات در آب بجوش نهند و میانش یا دو پاره برگردانیده
کباب سیخ از مرغ فربه گر نجف ف بضم اول و ثانی ر و کسر ثا و سکون نون هر برنج هر چاول
تمیق الجیم الفارسی گر کچ ف بضم اول فارسی سکون ثا و جیم فارسی کلو
تمیق الدال المهمله گر ام کند هر بکسر اول ثا و الف هر سکون میم و فتح کاف و سکون نون
با دال مهمله هر استهول کند گر بهبید ف بضم اول فارسی سکون ثا و فتح موحده و خفای ثا و کسر موحدهٔ ثانی
و تحتانی مجهول هر بیدمشک تمیق الزاء المعجمه گر ازف بضم اول ثا ر ثا و الف هر خوک
تمیق الکاف الفارسی گر کک بضم اول ثا ر و سکون ثا هر بیدیا تمیق اللام گر شال ف
بفتح اول ثا ر و سکون ثا با شین معجمه و الف و لام هر جیوانیکه از خرس و شغال هر دو متولد شود تمیق
النون گر انن ف بضم اول ثا ر با ثانی و الف دسته جو و گندم درو کرده تمیق الواو گر بگو ف بضم
اول ثا ر و سکون ثا و فتح موحده و ضم کاف فارسی ثانی هر بیدمشک تمیق الهاء گر زه ف بفتح اول
فارسی و سکون ثا و فتح زای معجمه هر جنسی از مار بزرگ که زهر او زیاده از ماران دیگر است
و گویند مار نیست لیکن بر خط و خال که هیچ باقی بز هرش متفاوت نکند و گویند کفچه مار
و گویند موش گر نکده ف بضم اول ثا ر و کسر ثا و سکون نون و فتح دال مهمله هر غوک هر غوک
جو کوانچه تمیق الیاء التحتانی گر و جی هر بضم اول ثا ر و ثانی و سکون و او و کسر جیم فارسی و سکون تحتانی
مرکلوی تنسیق الزاء المعجمه و تمیق الراء المهمله گر ذف ف بضم اول ثا ر و ثانی هر جنس
تمیق الزاء المعجمه گر نف ف بفتح اول و ثانی هر اثل هر جهاو تمیق الکاف گر مازک ف بفتح اول فارسی
و سکون ثا با میم و الف و فتح زای معجمه با ثا هر جنس هر مار و درخت گز هر مائین تمیق النون
گر انگبین ف بفتح اول فارسی سکون ثا و فتح همزه و سکون نون و ضم کاف فارسی ثانی و کسر موحده

دکمه و سکون ثانی و نون ثانی طلب ... نیست مانند ... که بروش طرفها میاندند ... گمازون بفتح اول
فارسی و سکون ثانی با میم زده و ضم زاء معجمه ثانی و سکون واو دوم ... تنسیق الزاء الفارسی و تمیق المیم گمرک ف
بضم اول فارسی و سکون را و کاف ... درخت ... شجرة البق تنسیق السین المهمله و تمیق الطاء کستد ف
بفتح اول فارسی و سکون سین مهمله و فتح تا ... سرخ ... تنسیق الشین المعجمه و تمیق الواو کشت برکشت ف
بفتح اول فارسی و سکون شین معجمه و فتح ... و سکون را و مهمله ... و سکون شین معجمه ... ثانی باتریست
برهم ... مانند ریسمان تافته ... پیلی ... ابوزیدان ... خورد در زن
خبر ساده گشتف ف بفتح اول فارسی ... خربوزه تنسیق اللام و تمیق الخاء المعجمه کلسرخ
بضم اول فارسی و سکون لام و ضم سین مهمله و سکون را و مهمله ... کلاب ... تمیق
الراء المهمله کلغرف بضم اول فارسی و سکون لام و فتح غین معجمه و سکون را و مهمله ... پشم نرم که از بن موی
برشانه بر آرند ... شال وغیره بیافند تمیق الزاء المعجمه کلوزف بفتح اول فارسی و ضم ثانی و سکون
واو و زاء معجمه فندق ... جلغوزه ... بادام کوهی ... تمیق الشین المعجمه کلکه
ف بضم اول فارسی و فتح ثانی ... و ضم میم و سکون واو ... تمیق الکاف کلک ف
بضم اول فارسی و فتح ... نوعی از صمغ ... حاصل شود ... تمیق اللام
کلعند اصل بضم اول فارسی و سکون ثانی و فتح فا و سکون نون و کسر دال مهمله و فتح همزه و سکون صاد مهمله و لام
... کلکل ف بفتح هر دو کاف فارسی و سکون هر دو لام ... نوعی از ...
... هر دو کاف فارسی
... تمیق المیم کلکندم ف بکسر اول فارسی و سکون ثانی و فتح کاف فارسی ثانی و سکون نون و ضم دال
و سکون میم ... گندم ... تمیق النون
کلنکبین ف بضم اول فارسی و فتح ثانی و سکون نون و ضم کاف فارسی ثانی و کسر ... و سکون ... و نون
... تمیق الهاء کلاه کوبه ف بضم اول فارسی و فتح ... و سکون واو
و فتح نون ... کلگونه ... کلکونه ... کل کوزه ف بضم اول فارسی و کسر لام و ضم کاف

وسکون واو و فتح رای معجمه گل نسرین گل کنده ف بضم اول و فارسی که سر تا و فتح کاف فارسی و سکون نون
و فتح دال مهمله گیاهی است بغایت سبد بود و گلبکان و گاکله ف بضم اول و کاف ثانی و فتح ثانی غوره بغبه و کمبر اول مو
معنی انگور که از خوشه جدا شده بود تمیق التحتانیه گل یارسی بضم اول و کاف ثانی کرنا با موحده فارسی الف و سکون
راء مهمله و کسر سین مهمله و سکون میم کلی است بغایت سرخ و خوش رنگ و گلنار یار تنسیق المیم و تمیق الفوقانی
کمست ف بفتح اول و کاف ثانی و سکون میم و سین مهمله سنگی است حجم به سنب فرد که کبود و سرخ مایل است و موقوش
که منقطع میکرد در ظرف آسرا نهند مستی نیارد و اگر بار روا زین بدر شراب نهند ازین خاصیت بود و اگر در زیر
بالین نهند خواب نکو بیند تمیق الزاء المعجمه کمیز ف بکسر اول و کاف ثانی و سکون میم و زاء معجمه شاش بول
تنسیق النون تمیق الالف کندیاف بفتح اول و کاف ثانی و سکون نون و دال مهمله و کاف فارسی با نای
دانه حرمله تمیق الدال المهمله کنبد ف بضم اول و کاف ثانی و سکون نون و فتح موحده غنچه کنبد بضم اول و کاف ثانی و سکون
نای ضیه تمیق الراء المهمله کنبهار ف بفتح اول و کاف ثانی و سکون نون و فتح موحده و اظهار ها و الف درخت
کاسه مری کنجاد و کنجد بفتح اول و کاف ثانی و سکون نون و فتح جیم و الف و فتح راء مهمله در لغت اول و فتح جیم و راء مهمله
در لغت ثانی کلگونه تمیق الشین المعجمه کندش ف بفتح اول و کاف ثانی و سکون نون و کسر دال مهمله و سکون سین معجمه
کوکرد تمیق الکاف کنهک ف کوکرد تمیق الهاء کنده ف غنچه کنباره و کنجره کلگونه تمیق
التحتانیه کنجاشی بکسر اول و کاف ثانی که در بیت بجای ... تمیق الواو و تمیق الالف
کوردچناه بضم اول و کاف ثانی و سکون واو و ضم راء مهمله و سکون دال و فتح جیم کاف با نون ... تمیق الموحده
کوداب بضم اول و کاف ثانی و سکون واو و دال مهمله و الف کوناب بضم اول و کاف ثانی کلگونه تمیق الجیم گذشت
آهنج ف بضم اول و کاف ثانی و سکون واو و سکون شین معجمه و فوقانی و فتح همزه و فتح ها و سکون نون ... تمیق
الدال المهمله کوکرد ف کوند ف ... تمیق الراء المهمله کوچهور بضم اول
کاف فارسی و جیم فارسی کوبرد ف فارسی کود بضم اول و کاف ثانی و دال مهمله نوعی از ... گذشت
باشد و کوبساله ... و نوعی از غله خرد که در کشت گندم و جو بهم رسد و بچه گوزن کوزف بضم اول
فارسی و نای مجهول خرد ... کوکاد بضم اول و کاف ثانی با کاف و الف خرد و کوچک ...

خوانند کولوه بضم اول فارسی وفتح لام ف انجیر ادم تمنو الزاء المعجمه کوز آذف بضم اول فارسی وثانی
مجهول بازاء معجمه والف م جانور خوش آواز شبیه بلبل گوزف بفتح اول فارسی وبای نامر کوزن ولسکون ثانی
هرکردکان م اخروت گوش خر بضم اول فارسی وفتح خاء معجمه م کرم هزار پام کنکهجو اتمنو الکاف
کوربابافک بفتح اول فارسی وراء مهمله وموحده با بالف وفتح فاء طایر وصعه م بیاگوش خر ی م کور خر
ف گوک بضم اول فارسی م کوساله کوکرداناک بضم اول فارسی م جانور است کرسیر کین راگلوله کرده بگرداند ع
خفا تمنو الکاف الثانی کوستت آهنک بضم اول فارسی م غلبواج تمنو اللام کوکاف
بضم اول فارسی ع خفا تمنو المیم کونکسلم بفتح اول فارسی م کل کندم تمنو النون کوزن بفتح اول فارسی
رانام باره سیکا کوشان بضم اول م شیره انگور کومان م بضم اول فارسی م دوای هندیست
ذی کرد ان ع خفا تمنو الواو گوکهر م ف خسک تمنو الها کوده بفتح اول فارسی کوده
زدکیاه ع از خرم سورباو کندمیل کوزه لا م صبح سرخی که بوقت صبح دانه حاصل شود کوعنه
غوزه پنبه گونه ف م غوزه پنبه وکوکن ردبیله ابریشم وامثال ان کوزینه ف م حلوایی از
مغز کردکان بپزند کوش پینه م جانور هزار پا کوکه ف م کوساله تمنو الحتانی کوهی بضم اول
فارسی م دوای هندیست گوش ماهی م صدف تمنو الهاء وتمنو الراء المهمله کهیو کاره م بکسر اول
بی اظهار ها وضم تحتانی وواو مجهول وضم کاف با واو وتاء والف ع نبات صبر تمنو النون کهن ف
اول فارسی ر وسکون نام کرمیست که چوب بخورد و چوب را چون نی ره سازد تمنو الحتانی کهنکچی م بضم اول
واظهار ها وسکون نون وضم کاف فارسی ثانی واظهار ها ی ثانی وکسر جیم فارسی ع عیون الدیک ف سرخ
نی کهیا توریئی م بکسر اول فارسی واظهار ها با تحتانی والف وضم فوقانی دو واو مجهول وفتح راء مهمله وکسر همزه م
برک از توریست که با لیده چرب شده بر آرزو بالاش مو از خطوط تمنو الیاء التحتانی وتمنو
الهمله کیده بکسر اول فارسی وسکون تحتانی م غلبواز تمنو الغین المعجمه گیاغ ف بکسر اول فارسی
ع تمنو الها گینه بکسر اول وفتح نون م آبگینه تمنو الحتانی گی ف بفتح اول فارسی وسکون تانی
انور است کسر برش البق است و بر پای او بر تیر نصب کنند م مردم تن قیم اللام وتنسیو وتمنو

بنون والف وراء مهمله و کسر جیم ...

الالف لاکا بلام والف ولام والف نام گیاهی است که از ریاحین مکه معظمه است طرح تمیق الجیم لاج خ بسکون
جیم و سکون دال هاء تمیق الدال المهملة لادم ف خاک عنبر لادن مجموع گل و شکوفه لاکور دع ف لاجورد هم بام او
طرح یکی گویند ای ق مسهل سودا و تقویت دل خ بدخشی شش یک درم و گویند مثقال ص مصطکی ل حجر ارمنی
بالزاق الذهب کانی لامشترف تمیق الفاء بکسر میم و سکون شین معجمه و فتح تا و سکون را مهمله ع شجر التین تمیق السین المهملة
لامس ف حوار یشم فرومایه و سکون هاء و هاء ده بر وزن حیوان لالبودیقی بضم تحتانی و سکون واو و کسر دال مهمله و سکون
تحتانی ثانی و ضم دال مهمله و سکون واو او نام حب یا بمروارید و شجره مشوق نیز تمیق الکاف لاکسکو ف بکاف لاکشت
شبیهی است که بسبب عفونت هوا بر شاخ درخت کنار و بعضی درختهای دیگر که مخصوص ملک هند اند منجمد گردد و از ان
کوفته سبز زنده رنگی حاصل کنند که سرخ تر از آن باشد و بنجاره و صیقل ان خنجر و شمشیر بکار برد و امثال ان
دسته محکم کنند و شکر بان هم نمایند ه لاکهره لاوکه ف بفتح واو و صرمان تنگ که از الوان شیر خواهند تمیق اللام
لالاه بلام تا [illegible] الست که از ان لعل گویند تمیق النون لاادن بضم دال مهمله ف قسمی است از عنبر زبون طرح آن
ق لطف منضج محلل نخ حرخور شبیه مایل بزردی با ریل بی صیقل که در روغن حل شود و شق یک درم ص صندل
کلاب لبنی تمیق الهاء لاادنه ف بکسر دال مهمله و فتح نون نام گیاهی است که از پوست ساق آن رسنها سازند ع سن
لاحشیه بکسر خاء معجمه و فتح شین معجمه ف تماج ه سیبو لاغیه بکسر غین معجمه و فتح کاف نوعی از سبوی که کلش
زرد باشد مانند گل شبت و در قش نیز زردی زنند و در دامن کوهسار روید طرح یکی گویند هم ق مقرح [illegible] مسهل
شیرا رش دو دانگ ص صمغ و کتیرا ل یتوع لاکهه ه بفتح کاف و اظهار ها ف کک لاک طیب
تمیق الجیم الفارسی لاچیچی ف بجیم فارسی ع قاقله لالادختری ف بفتح لام ها و همزه علیحده و ضم دال مهمله
و سکون خاء معجمه و فتح تاء فوقانی و کسر راء مهمله م اذرگون ع شقایق النعمان تمیق الباء الموحدة و تمیق
الالف لبلاج بکسر اول با موحده ف زنگ ه بویسی طرب تمیق الموحدة لبلاب بفتح اول و سکون ثانی
بلام والف و موحده ثانی نام عشق پیچه طرح یکی گویند ق محلل و مسهل صفرا خ سبز ش اثار آن از نیم رطل
تا دو ثلث رطل و گویند سی درم ص قند با [illegible] ل ورق خطمی یا خبازی یا شاهتره تمیق الحاء
المهملة لبلاب القمح ع بضم اول و تای و الف و ضم موحده ثانی و سکون لام تا و فتح کاف و سکون میم

تمیق الزاء المعجمه لبن المعزع بفتح اول و ثانی و ضم نون و سکون لام و فتح میم و سکون عین مهمله شیر بز است
و تمیق الشین المعجمه لبن الخشخاش ع بسکون لام با و فتح خاء معجمه و سکون شین معجمه با خاء معجمه
و الف و شین معجمه بلغت انفیون تمیق الضاد المعجمه لبن حامض ع بکسر نون با حاء مهمله و الف و کسر میم ترش است
و هی حدیث بیخ انجه مسکه وی بسیار برد و تمیق الکاف الفارسی لبن سک بفتح اول و ثانی و سکون نون و ...
تمیق اللام لبن الخلیع بسکون لام با و فتح خاء معجمه و سکون تحتانی شیر است ... تمیق المیم لبن القرطم
ع بسکون لام با و ضم و ضم قاف و سکون راء مهمله و ضم طاء مهمله ... لباب الفوم ع بسکون لام با
و ضم فاء و سکون واو ... تمیق النون لبان ع بضم اول با تاء شدد و الف و نون ... لبنا
بفتح اول و ثانی با سین مهمله ... لبن الاتان ع بسکون لام با و ضم همزه با فوقانی و الف شیر خر
لبن لبن الاعز یا لبن المعز لبن الضان بضم نون با ضاد معجمه ... شیر میش ... و ...
لبن بفتح اول و ثانی ... شیر ... موافق
باشد ... تمیق الفتا لبنی ... بفتح اول و ثانی و کسر نون و سکون تحتانی ...
تنسیق و تمیق الجیم الجاورس ع بفتح اول و سکون جیم با میم الف ... باصطلاح ...
تمیق الواو الجاورس بفتح اول ... تنسیق الحیم الثار و تمیق الالف المرهماناه
بفتح اول و سکون جیم ... و فتح میم ... تنسیق الحاء المهمله و تمیق الموحده
الحمام الذهب ع بکسر اول با حاء مهمله و الف و ضم میم و فتح ذال معجمه ... الخ
... تمیق القاف الحمام الصناع بکسر صاد مهمله مشدد با نون و الف و فتح عین مهمله ... الشق
تمیق الجیم لحم النعاج ع بفتح اول و سکون حاء مهمله و ضم میم و نون مشدد با عین مهمله و الف کو
... کرمی ... گوشت بره تمیق الراء المهمله لحم البقر ع بسکون لام با و فتح
قاف گوشت گاو ... از گاو جوان لحم الجنزوا ع بضم جیم و زاء معجمه و سکون ... گوشت ...
لحم الخنزیر ع بسکون لام با و کسر خاء معجمه و سکون نون و کسر زاء معجمه و سکون تحتانی
... لحم الحیة الحادع بکسر اول و سکون ... و سکون لام با و کسر حاء مهمله

آنی با میم و الف ف پرسیاوش تمیق السین المهمله لحیة التیس ع بفتح فوقانی و سکون تحتانی
درخت سرسطر ب ای ق قابض خ تر و تازه ش یکمثقال تا دو درم ص رازیانه یا کبیر ل تخم کل
علن ریاطراثیث یا نمو زن عصاره ان یا بلم تمیق المیم لحم ع ف گوشت مانس سکوتی در اطح
کونیعی ف متوذخ میانه فربهی و الاغر و عضله و لحم خصی تمیق النون لحم الحملان ع بفتح حاء مهمله و سکون میم
بلام الف ف گوشت بره طح گوشت یعنی یکسا تمیق الحاء الحیس الاکلیله بفتح اول و کسر ثانی و سکون تحتانی
و کسر نون و ضم سین مهمله و سکون لام و کسر همزه و سکون کاف و کسر لام ثالث و سکون تحتانی و فتح لام رابع و خفاء تا
نوعی از خبیص که آن را خراسانی نامند ف ارده تنسیق الخاء المعجمه تمیق الجیم القاف لحی ف بفتح
اول و سکون با قبین م زاک سیاه تمیق الخاء المعجمه لحی ف بضم اول ع بردی تمیق المهمله لخنته
بفتح اول و سکون تا و فتح جیم تا کار در لغت اول و فتح شین معجمه در لغت ثانی م انگر لحلیته سلیمانیه بضم اول و سکون
و فتح لام تا و خاء معجمه تا و همزه طینیا و ضم سین مهمله و فتح لام ثالث و سکون تحتانی میم و الف و کسر نون و فتح تحتانی شدده تا ف
گل رومی زعفران تنسیق الزاء المعجمه و تمیق الموحدة لذات الذهب ع بفتح اول و زاء معجمه شدده و الف
و ضم حاء و فتح ذال معجمه شدده تا و سکون موحده م اشق تمیق الهالوبه بفتح اول و سکون تا و فتح موحده حو
تنسیق السین المهمله و تمیق الموحدة لسان الکلب ع کرل العراس بسین مهمله و الف و ضم و سکون لام ثانی
و فتح کاف و سکون لام تا لب ر ان الحل و نیز حماض تمیق الراء المهمله لسان البحر ع بفتح موحده و سکون حاء
مهمله م سپیا لسان الثور ع بفتح مثلثه مشدده و سکون واو ف گاوزبان م گاوزبان تشبیه مانند طح زاق مفرح خ سیاه نر اسهال
غلیظ و رق کرم بردی نقطها بود ش دو درم ص صندل سرخ یا پیله مریا سماق ل بوزن آن ابریشم خسته و دیگر
وزن آن پوست اترج یا بوزن او دو دو بهمن ان و ابریشم لسان العصافیر ع بفتح عین مهمله و صاد مهمله و الف و کسر
و سکون تحتانی ف تخم اهره از رجوطح ا ا ق ملین خ مسطر منی نیم مثقال ص کرو بی ل تحریک باه منوم د ر
تودری سرخ یا نیموز ن بهمن سرخ تمیق اللام لسان الحمل ع بفتح حاء مهمله و میم ف درق بارتنگ طح تا نی بفتح
رابع حابس خون مدر ش از تخم او یکمثقال ص مصطکی و سلیخه بیخ ل و رق آن و ورق حماض لسان
الشین المعجمه تمیق الکاف لشک بفتح اول و سکون ثانی و تاء مثلثه شیم تمیق الهاء لشکله م ... تمیق الصاد

الضاد المهملة تمیق الضا لصف بفتح اول و ما دمهمله مرکب تمیق الضاد لطیف مرنوعی از زنان الحل کومک
تنسیق العین المهمله وهو الوحل لعاب آب بی هو تهوکت تمیق الها العبت مطالفه بضم اول
وسکون تا و فتح موحده و کسر قاف و ضم میم و سکون طاء مهمله و فتح لام و قاف مربع بیرون تمنو البختا العب بریس
بضم اول و سکون تا و فتح موحده و کسر قاف و فتح موحده تا و سکون حاء مهمله و فتح موحده تشدید و کسر یاء مهمله تا مسور نجان ال
جوز مغز با تو دری زرد یا مرو یا نیموزن نقل تنسیق الفاء و تنبو العفو و الفت بکسر اول و سکون قاف
شلغم تمیق الحاء المهمله لفاح ع بضم اول تا کشد و دو الوف ساسرح و آن ثمر بیروح آطب کو
ح یکی ق نخند سوم ثمر بزرگ تیز لوبی زرد رسیده شی نمیدم ص عسل ل جوز ماثل یا نیموزن بذر البنج
دروالمک وزن ان خشخاش یا جوز القی ربوزن ان بذر البنج بیروح تنسیق القاف و تمیق الحاء المهمله
لفاح بضم اول و قاف والوف شتر آبستنی و بکسر اول شتران دو رسیده تنسیق الکاف و تمیق الالف
لکاف بضم اول الکالک و ام لکه بقم تمیق الکاف لک بضم اول لاک طح یی کوبند و مفتح ثم
منول شی بکدرم تا یکمثقال ص مصطکی بدانکه مغسول بود دل نیموزن ریوند چینی و نیموزن
اسارون کوبیند سر عمی النون لکین بضم اول و کسر تا و سکون کما مر تمیق الها لکامد و لکاند ف
نعلع تاء الوفی میم ورلت اول مسلع لون لنت تا مرد و ده کو سینه که بکوشت جگر مرکرده تا اوالت ناسل را
بیکر کوبند تمیق الیا الکهمنا الکهمنی بفتح اول تا و سکون ها و فتح میم و نون و الف فتح لام تا و کاف تا و سکو
ها و میم تا و کسر نون و سکون کها اسم بیروح العنبر تنسیق المدر و تمیق الالف لما بفتح اول و میم و الف
ع لب السلب تنسیق الواو و تمیق الالف لوا بفتح اول و واو و الف علیوار لو بیاء بضم اول مرغلا
ح ایم و یی ق عد رتقی میبچ ثم سرخ ل نخود سیاه لوفا بضم اول و سکون تا و فا هر نوعی از جی الوالم الوها
بضم اول ف آهن تمیق الجیم الفاد لوانج بفتح اول و سکون تا والف و فتح نون مرام حلوای ایست
تمیق الخاء المعجمه لوخ بضم اول و سکون تا نی ع بردی تمیق الراء المهمله لوز بضم اول و تا
مجهول هر نوعی از شیر لوز حلوو مربع بفتح اول و سکون تا و کسر زاء معجمه و ضم حاء مهمله و سکون لام و واو
مجهول و فتح میم ف بادام شیرین و قطع شیرین مربع ب آق شیرین مربع و قطع او مفتح

سفت تخم بزرگ به روغن دارد مثل ده درم حص شکر از تلخ مجلب بمعنی السین المهملة لوف
بضم اول وسکون واو نام گیاهی است که بکافور مخلوط سازند لوطوس بضم اول وسکون واو وضم طاء مهمله و
سکون واو و تاء فوقانی نام چند قوی و بسین معجمه نوعی از نیلوفر است بمعنی الشین المعجمه لواش بفتح اول و الف
نان تنک بمعنی الثانی لوش بضم اول وسکون واو فیلگوش طرح بی ق مقطع مفتح سپید و چون
طعم تر نفل دهد و چون با مصطکی بخایند بوی خوش دهد و گویند عربی است با ریک تخم خوش بکدرم حص کا
اصل کبر بمعنی الکاف لوک بضم اول و واو مجهول نوعی از شتر بمعنی الکاف الفارسی لونک بفتح قرنفل
فرنگ بمعنی النون لونام بضم اول و واو مجهول و موحده بالف مم کندر و کرلوقابین بضم اول و واو مجهول
باکاف و الف و کسر موحده و سکون کاف اسبند لونیان ت کبر نون با بحا و الغوف خرفه لوان
بفتح اول و سکون واو نوعی از خرما و بضم اول لونمک بمعنی الواو لولوع بضم هر دو لام و هر دو واو مجهول
فروارید موطب و ملطف قوی دل خ سفید یا کن نمک شیرین ش درد اکثر ص البند معجون
کل الکمون و مشکی صندل بنجر جیا باخطی سفید بنفشه لوهو بضم اول و فتح ورم فم ن طح تنفیس الها
لوبرا بضم اول و واو مجهول و فتح موحده و راء مهمله میش دشتی لوده بفتح دال مهمله و اظهار ها
دوای هندیست لونا البریع بفتح موحده و کسر راء مهمله مشدده و فتح کاف مشدده باد امکوهی
مر مجرب لوله بفتح کام ارد است لولا جانور است شبیه بمعنی الیاء لونک جنگلی
بکاف و تا و جیم و سکون نون وضم کاف زای تازی و کسر لام بمعنی الهاء بمعنی الا الجسوا
بفتح اول و سکون واو و ضم سین مهمله دو واو مجهول با باء مهمله سپستان بمعنی الجیم لهنج بفتح اول و
سکون نون سنگ بمعنی النون لهسن بضم سین مهمله سیر بمعنی الحاء المهملة لهلع اول
المهار شرب بخار درخت جوز بضم اول و طاء بمعنی الیاء المثناة و بمعنی الجیم لیلنج
درنج بفتح اول و سکون حاء و فتح لام و سکون نیل لینج بکسر اول و سکون یا و فتح نون فانی
است که در جزیره بمعنی الراء المهملة لیلوتر و لیلوفر بکسر اول و سکون
دو واو مجهول و فتح موحده و ضم نون دو واو مجهول نیلوفر گلی که میان آب روید

۲۴۰

[illegible]

دکوه در سرخ و سفید رنگ شود و اطراف رویش زرد باشد و چون آفتاب طلوع کند بشکفد تمیم الکاف التازیه

لیلنگ بفتح اول و سکون تحتانی و فتح لام و سکون نون ... لیلنج لیلهنگ بکسر اول ... مجهول و واو مجهول

و ضم لام و سکون ... برف مع اللام لیکول بکسر اول و ضم لام و واو مجهول و فتح ... فارسی

و سکون ... تمیم الواو لیوه بکسر اول و سکون تحتانی و ضم میم و سکون واو و با و دال مهمله و الف و ضم را ...

... که در ... از میان ... برآید ... لیف بکسر اول و سکون تحتانی و ضم میم ...

... تمیم الهاء لیکو ... بکسر اول و سکون

... و ضم نون و واو مجهول و فتح فا و کسر را مهمله و ها و سکون نون و کسر دال مهمله و سکون ... اسفند ترقیم

المیم و تنسیق و تمیم الالف ماح بفتح میم و الف ... جل ... و با دست ... ب مرطوب

... آید ... شمال ... و سکون ... و چون ...

... رود گرم گردد و چون ... شود ... و سکون را مهمله و کسر کاف فارسی ... رجوع ...

سامل ... که در ... ماهیتا بکسر میم و سکون ...

... تمیم الواو ماست بسکون سین مهمله ...

ماد ماهی بفتح میم و الف و سکون دال مهمله ... و کسر ... و سکون ... کاف ... ماهی ...

... سمک ماهی ...

... مسهل ... مثقال ... دو درم ...

... دو دانگ ... ل ... دو دانگ ... آن ... گویند

... تمیم الحاء المهمله ملح بضم میم و سکون لام و کسر میم ... و سکون لام ...

... تمیم الدال المهمله ... بفتح حاء مهمله و کسر دال مهمله و سکون ...

... تمیم الواو ... و سکون را مهمله ... کل ...

... بفتح میم و الف و سکون نون و فتح کاف ... تمیم الراء المهمله

... بسکون ... و ضم ... معجمه و واو ... و الف ... که ...

[illegible]

۴۴۱

ماء التسعاریج بفتح سین مهمله مشدد و کسر عین مهمله ف جواب ... ط ب ش صدودرم ماء الکاقوری ف

الکافوریح ... مرد عرق ... همانند ... السین المهمله ما ربلاس ف بسکون رای مهمله وفتح موحده ... کرم حلیا ...

سیکای ماس ف الماس ... طب ... کویند ... زبان ... ریک ... الشین المعجمه ماشرع

ف ... موی ... طب کویند ... سبز بزرک ... سکواند ل ... قلا

متغیر ... العین المهمله ماء القرع ع بفتح قاف وسکون را مهمله ف آب ... ق ... العین

المعجمه ماغ بغین معجمه نوعی از مرغابی ... وبترکی ... خواهی ... کوشت ... آیدو ... و نوعی

از کبوتر که بر ... بال ... سینه ... کردن ... سبز ... سرخ ... شود ... الکاف مانوک بضم نون وسکون واو وفتح ... مهمله

وسکون ... الکاف القاف ... ما زنک ... بفتح ... ورا مهمله ... ما ذنک ... مهمله ورای ...

ف ترنج ... اللام ماء العسل ع ف آب شهد ط ح ق ... المیم ماء اللحم ع بفتح لام وشد

ف آب کوشت ط ح ... ازبره ... الیون ماء ... کیر ... ماه بروین بفتح

موحده ... وسکون را مهمله و کسر ... ماذریون بفتح زای معجمه وسکون ... مهمله ...

ف ... کیاه ... زنان ... است ط ح ... مجلاً ... مسهل صفرا و ... بسیار

... ماطوبنق ... بضم ... وسکون واو ... وکسر

... ف درخت ... ماء الجبن ع بضم جیم وفتح موحده ف آب پنیر وآن مرکبست السیوطین

بسکون لام ... مهمله وسکون واو وفتح ... ولام ... ماء القراطین ... فا ... مهمله

والف ... مهمله ... که ... کویند ... از ... عسل ... کرم

سازند ... ماء العسل ... ماموس بضم میم ... وسکون واو ... حاشا ما ... مهمله

ثانی وسکون ... وکسر ... ماهیزهره ... ماهیران ع بکسر میم ... بعض

... کویند ... عسل ... عروق الصفر

... ماء الرازیانج ... عروق الصفر ماء النون ع بضم نون وسکون واو ... ماهی فی قلین

باظهار ... وفتح فا وسکون رای مهمله ... ماهی ... وسکون ... وفتح رای معجمه

۲۴۴

زار بجیم و کسر رای مهمله مشدد و سکون تحتانی ثانی م نوعی از ماهی ریگی که در زیر ریگ ده گز یا نزده گز بدر بود
و در نواحی بغداد و ... تریاق است و عوض ماهی سقنقور بکار برند تمیق الواو ماهوبدان و بضم زای معجمه عفص
ماهوبهان تمیق الهاء ماء الجبه بضم جیم و فتح میم ف الجامد ... ماء حیوة به سکون راء مهمله
و ضم جیم فارسی و سکون واو و ... ماهودانه ف ... ماسنجه بضم سین مهمله و سکون
واو و فتح جیم فارسی ... ماکهه بفتح کاف و اظهار ها ف ماش سیاه
... و هربی مالکانه ف بسکون لام ... و فتح نون م مالکا و قصب ماهودانه بضم
۲۴۳ و سکون واو و دال مهمله ... و فتح نون م حب الملوک ... و مسهل بلغم ... از ...
... که یا نزده ... و کثیرا ... حب المزروع ... حب النیل ... تمیق
الهاء ... بکسر ... و سکون نون و کسر دال مهمله و سکون تحتانی م قلب ... گویند
... مال کنکی بسکون ثا و فتح کاف و سکون نون و ضم کاف فارسی و کسر نون ... دوای ... الفقع
... مبارک تنسیق الباء الموحدة و بمعنی الراء المهمله مبارک بفتح اول ... موحد و الف ...
... که ... تنسیق التاء الفوقانیه و بمعنی الراء المهمله ... بفتح اول
... تمیق الکاف متک بفتح اول و سکون ... تنسیق و تمیق الثاء المثلثه مثلث
بضم اول و فتح ... لام مشدد ف آب انگور است که ... بگیرند ...
... مقام ... تمیق الکاف متک بفتح اول و سکون کاف ... تمیق النون مثنان
بفتح اول و سکون ثا ف درخت کرم دانه و آن نوعی از مازریون است که کرم دانه ... تنسیق و تمیق
الجیم ... بضم اول ... مجنجج بضم اول و سکون ... و فتح نون ف خورش ... گویند
تمیق الهاء المجیبه ... بفتح اول و کسر ثانی و سکون ... و اظهار ... تنسیق الجیم
الفارسیه و بمعنی الدال المهمله مچکند بضم اول و سکون جیم فارسی و فتح کاف و سکون نون م دوای هندیست
بمعنی الکاف مجلک بفتح اول ... بادام کوهی ف ... تمیق الهاء ... بفتح اول و کسر ... و اظهار ها
و کسر جیم فارسی ... و اظهار ... دوای ... تنسیق الحاء المهمله و بمعنی الموحده مجلب

بفتح و کسر اول و سکون ثانی و فتح دوم ... تمیق القاف مسلسل الادام ...

سفید کرده تمیق المثلثه ... بفتح اول و سکون ... الکوزه ... سفید

ش ... من عماره زر ... تمیق الحاء المهمله ... بضم اول ... تمیق المیم محاجم

بفتح اول ... بالف و کسر جیم ... مخلصه ... بفتح اول و سکون ... و ضم میم و سکون ... بفتح اول ...

... تمیق الیاء المعجمه و تمیق الجیم الثالث ... بفتح اول و سکون ... و فتح ... در کتاب ...

تمیق الیاء المعجمه ... بضم اول ... رسالة ... ایل ... کاو

... درخت خرما و کرمی ...

... تمیق الضاد المعجمه ... بفتح اول و کسر ثانی و سکون الکاف ...

... تمیق المهمله ... بضم اول ... والف بفتح ... بضم اول و فتح ثانی و کسر ...

... و فتح صاد مهمله ... زبان ... تریاق زهر ... است ...

... تمیق الدال المهمله ... بکسر اول و دال مهمله و الف ...

... سکون ... سیاه ... شرب العسل تمیق النون

... بفتح اول و سکون ثانی و ضم ... تمیق الراء المهمله تمیق الالف

... بکسر اول و راء مهمله و الف ... و فتح صاد مهمله ... و سکون ...

... بضم اول و سکون ثانی و فتح غین ... الف ...

بفتح اول و سکون ثانی و ضم دال مهمله ... فارسی ...

بفتح اول و سکون ثانی و فتح ... و کسر شین معجمه و سکون ...

... بر ... و ... سوان ...

... بفتح اول و سکون ... تمیق الفاء

... بکسر اول ... و الف و راء مهمله ... خرما ...

... زبان ... کنند ...

من مع ل و سنج الاذن بمعنی الجیم مرد اسنج بضم اول و سکون ثانی و دال مهمله و الف و فتح
سین مهمله و سکون نون ف مرد از سنگ طبلی مع ح ب تحفة الکال خ اسفهانی برای سخرها مس سیر تازه
دو شیشه النیلیا بمعنی الجیم الفارسی مع ح بکسر اول و سکون یا و جیم فارسی فلفل رو تقیق الدال المهمله
مرو مع بفتح اول و سکون یا و فتح فام تحویز ماکل کو بیدا نیلو مرد بضم اول و ثانی و واو مجهول مرد
تقیق الراء المهمله مرد بفتح اول و یا و الف و راء مهمله نام نوعی از کلا هی و باد اورد مع
بضم اول و بول طرح ق معنی منفج خ نایل نخبر زرین حماالسبیار تلخ شن تخم عسل یاکافور
واس ل سبر مع زیرک ساد بضم اول و سکون یا و کسر شین معجمه و زاء معجمه و سکون کاف ناسین مهمله
و الف در سار و مر مع بعید میم و سکون ها و دورا و مهمله سنگبست خ ازمعدن جرع تقیق الزاء
المعجمه من بضم اول و سکون یا و زاء معجمه موش مع شب آو تزف بضم اول و سکون یا و کسر
غین معجمه و فتح شین معجمه و سکون معده و هره و کسر راو و یای مجهول مرغی که همه شب خود را باز
شاخ درخت آویزد و حق حق گوید تا زمانی که قطره خون از گلویش بچکد مرد حو بضم اول و سکون
ثانی با میم و الف و ضم خاء مهمله و سکون واو مر نوعی از مرد که نگار گر و خوشی گوید طرح ق ملطف
محلل خ لسان سبز مثل دو درم صع ل مرزنجوش و اکرا زجهت سکر بود که در شراب بکر جوشیده بود آن
ان گشته و دوا یکی زعفران و گویند ریحان تقیق السین المهمله مرد قوس یوی ایعنی اول و سکون
ثانی و دال مهمله و ضم فاء و سکون واو و سین مهمله و معجمه نیز مع اذان الفار دو نام دو من
بفتح اول و سکون یا و ضم دال مهمله و سکون واو م کسر با نام تقیق الشین المعجمه مرزنجوش
و من بدنکوش مع اذان الفار دو و طاح ی گویند ق ملطف مفتح مدر محلل خ لسان تیز بوی
تازه مثل نیم درم تا یک درم تخم خرفه و جگوه پر کرده با نیلوفر با ورد ل المنتین روی باد و روغن
مرباجوز با ورق یاسمین با نیموزن فلفل و مرزنجوش و مرباخورد و تخم شقرم و بادرنجبویه و
زنجشک همه تمام مقام یکدیگر اند در ابدال مرک موش مع سم الفار تقیق الغین المعجمه
مرغ بفتح اول و سکون یا و غین معجمه مرکیاه فرز دوب تقیق الفاء مروع بفتح اول

۲۲۵

و نانی ف شوربا مر تیف بفتح اول و کسر یا و سکون تحتانی ع عصفر بمعنی الکاف مرتک بضم
اول و سکون را و فتح تا و قاف فی درسنگ مرجاک بفتح اول و سکون تا و ضم جیم و فتح میم مرطله عدس ع
زبانک بضم اول و سکون تا و غین معجمه و ضم زای معجمه با موحده و الف و فتح نون ع ان العصا فیر
بفتح اول و سکون تا و فتح واو و را و مهمله یا و سکون شین معجمه مر وق منفتح مرزنانک ف بفتح
اول و کسر تا و حای مجهول و فتح زای معجمه با موحده و الف و فتح نون ه خوب گلان بمعنی المیم مرداسفرم
بفتح اول و سکون تا و دال مهمله و کسر همزه و سکون سین مهمله و فتح فا و رای مهمله یا و آس بری بمعنی النون مرجان
ع بفتح اول و سکون تا و جیم و الف ه تو بلا طعا بی ق مجفف خ احمر ش نیدرم ص صمغ و کبرا ل
کهربا مرزغان و مرزغن بفتح اول و سکون تا و فتح زای معجمه و غین معجمه و الف در لغت اول و غین
معجمه در لغت ثانی مرآتش مرسین بفتح اول و سکون تا و کسر سین مهمله و سکون کاف مورد بمعنی الواو
مرکوف بضم اول و کاف مرکنجک مرو بفتح اول و سکون تا مرو در شک ران انواع ست که
در مراتب مذکور شت بمعنی الهاء مرآنیه بفتح اول و تا و الف و کسر نون و فتح کاف فی زیحی تا مند
درخت یاسمین نوع خوشبوی و برا مرما حوز خوانند و آنچه بو بیش کمتر است شمو سا خوانند کران که و رنگ
و نوع دیگر و برا ما و دار مک خوانند و وی مرو سفت و گویند آن الشورست و نوع دیگر او را اردو
وارد شیران نیز گویند وان مرو ملخ ست مردم گیاه و مردم گیا مرسکه بفتح اول و سکون تا و فتح
زای معجمه نوعی از سعتر بستانی دراز ورق خ شطریه مر قنیه بفتح اول و ضم تا و واو مجهول و کسر زای
معجمه و ضم کاف نوعی از گیاه که بکم و گویند نوعی از گیاه و تمیو الیقطین مری ع بضم اول و کسر ثانی
ف آبکامه ه کامخ ی ق مجفف ش نیدرم ص روغن ما هیانه تنسیق
الزاء المعجمه بمعنی الجیم من ج بضم و فتح اول و سکون زای معجمه و جیم فی درخت بادام تلخ
بمعنی الراء المهمله مزر بفتح اول و سکون تا نبیذ است که از گندم و جو و جاورس سازند و آن را
بوزه نیز گویند بمعنی الیاء مزمار الراعی ع بکسر اول و سکون تا معنی الراعی تنسیق و تفنق
الزاء المعجمه الفارسی مژ مژ بکسر دو میم و سکون هر دو زای فارسی گیاهی سبز رنگ که چون

بچون بر گوشت پاشند گنده کند و کرم پیدا نماید و خر ملس و تیز باشد گویند گیلان کو بند تتبع السین
المهملة وتعلق الالف مستحق ساتر آن بفتح اول و سکون تا و فتح حا مهمله و ضم قاف و سکون واو و کسر قاف
با کتا و الف و فتح اگینه * کاچ لون ل ابگینه سفید تیلی گا ذران تتبع الفوقانی مست نیم اول
و سکون سین و تاء سو ده * موتها تتبع الدال المهملة مسواك القرد بکسر اول و سکون سین و واو
و الف و ضم کاف و سکون لام و ضم قاف و را مهمله و سکون دال و شش تا و دال مهمله ارشنه تتبع الراء المهملة
مستاد بفتح اول و سکون سین و تا و الف و فتح مروا مسطارع بکسر اول و سکون سین و طا مهمله
ف ابدین افشرده نرو دست کننده مستقود بربر بفتح اول و سکون سین و فتح میم و ضم قاف و سکون واو و
زراوند طویل مسود * بفتح اول و ضم سین عدس مورسنج تتبع السین المهملة مش بکسر اول
نی شش تا با تتبع الکاف مسك بکسر اول و سکون سین و کاف * کستوری طرح ی و ملفوف
مقود ماغ خم بتبی مش بقیر الدص کافور سل مرزنجوش تتبع اللام مستعجل * ه و زیران بعنو
مسفاطون رومی بکسر اول و سکون سین و فتح الف و ضم طا مهمله و سکون واو و نون عود بید * اکر
ا بکسر اول و فتح کاف سنگی است که کار دو شمشیر را تیز کنند * سان طباق نجلی خ سبز جوز بابونه
ل طین قیمولیا تتبع الواو مستودون بفتح اول و سکون سین و ضم فا و ضم را مهمله و سکون واو و ادم لونو نرم
نازر بیون که اثر شست برگ خاما الا نیز خوانند تتبع الهاء مسنة بضم اول و سکون سین و فتح
نون فاع سعد * موتها تتبع الخاء المعجمة مسواك الراعي بکسر اول و سکون سین و واو و الف و ضم کاف
و را مهمله مشدد و الف کسر عین مهمله فشیطیح و گویند نرو فرامسی * بفتح اول و کسر تا شده *
کاکن چهنکی بکسر اول و سکون نون دندان تتبع السین المعجمة و تتبع الفوقانی مشت بفتح
اول و سکون شین معجمه ع سعد * موتها تتبع الجیم مشتج بضم اول و فتح تا و سکون نون م
نام علایت * کمرا و گلادو بکسر اول و سکون شین و کسر نون مرزنجوش تتبع الشین المعجمة
مشمش بکسر هر دو میم و سکون هر دو شین معجمه زرد الو خوبانی اد ساق قاموس
الومنی زرد بزرگ رسیده شش یکی صل سکنجبین ل خوخ تتبع العین المهملة

متکلطرا مشبع لویا بکسر اول و سکون تا و کسر کاف و فتح ضم طاء مهمله با راء مهمله و الف و فتح میم و سکون تا و کسر
شین معجمه و سکون ثانی نام دوایی بود به برف ترکی طرح سی گویند ق منقح ملطف مدر مقوی معده فتح تو رسیده
شش شدیم و ضم سرکه با صمغ لت قحر هما نا و دو بار در رئیس مرد و زن باکلیل الملک با شقاق و گویند بود نه
تقیق الکاف مشکنک بضم اول و سکون ثانی و فتح کاف و سکون نون و کاف ع سود مشکنک بضم اول و
سکون ثانی و فتح کاف و نون م جانوری کوچک شبیه بکبک که بیشتر در کنار آب نشیند مشکینک
بضم اول و سکون ثانی و کسر کاف و سکون تحتانی و فتح نون م نام حلوایی است مشنک بضم اول و فتح ثانی و
سکون نون و کاف فارسی م شبنم مشنک بضم اول م شبنم تقیق المیم مشکدم بضم اول و سکون ثانی
و کاف و ضم دال مهمله قرماتو سیاه رنگ است خوش آواز تقیق النون مشک الرماح بکسر اول و سکون ثانی
شو ناگیر مشک زمین بضم اول و سکون ثانی و کسر کاف و فتح نون با راء معجمه و کسر میم و سکون تحتانی ع سود تقیق
الواو مشنو بضم اول و سکون ثانی م گلی است سرخ رنگ تقیق الها مشفنه بضم اول و فتح ثانی و سکون فا و
معجمه و فتح نون م نوعی از حلوا مشکدانه بضم اول و سکون ثانی و کاف و دال مهمله الف و فتح نون م دانه ۲۴۸
خوشبوی که آنرا سوراخ کرده در تار کشند و در هندوستان از جانب مکن بود که مدفن حضرت شاه بدیع الدین مدار
قدس سره است بسیار آرند تقیق الیا مشکنی بضم اول و سکون ثانی و کسر کاف و نا و سکون نون و کسر
دال مهمله م سود تنسیق الصاد المهمله و تقیق الراء المهمله مصبر بضم اول و فتح صاد مهمله
و بین مهمله تیر موحده مشدده و سکون راء مهمله ع ایلوا تقیق العین المعجمه مصغ بضم اول و سکون ثانی
مرمر عوبنیح تقیق المیم مصباح الروم ع بکسر اول و سکون ثانی و کاف کهربا تقیق الیا مصطکی بفتح
اول و سکون ثانی و کاف کندر رومی طرح سی گویند ارق ملطف قابض محلل مقوی کبد و معده و معالج تحول
(خ) رومی شش شدیم و صمغ کبیر ... فتح سافته باکثر استعمال نمودن و گویند در دل کنم و زن کنند از
یا است که بهتر باشند و در تقویت معده از خر تنسیق الضاد المعجمه و تقیق الها مضیره ع بفتح
اول و کسر ضاد معجمه و سکون تحتانی و فتح راء مهمله و نقفا و تا ... طعامیست که از جهرا ... ساز ذرق فتح اول
و دو ... تنسیق الطاء المهمله و تقیق الالف مطحنا ابنا بفتح اول و سکون طاء مهمله و فتح حاء مهمله

بثلثه والف جو مرکبی است که اورا الوق لوز گویند تمیق الجیم مطنجج ع بضم اول و فتح ثانی و کسر نون مشدد
و سکون جیم پخته سوختار که در مرتبه سوم نمو رسیده باشد تمیق الخاء المعجمه مطبوخ ع ف دو خواب
و در جوش پخته شده باشد با آتش تمیق الطاء المهمله مط بفتح اول و طا تنسیق العین المهمله و
تمیق الالف معاع بکسر اول ف روده و اشتری طبی ق از جملی گوسفند تمیق الدال
المهمله معد بفتح اول و سکون ثانی در خصی الثعلب تمیق الراء المهمله معصفر ع بفتح اول
معفار بکسر اول و سکون ثانی صمغ اجاص تمیق القاف معشوق ع بفتح اول و سکون ثانی از اجا نام حرم
دار تمیق النون معین ع بضم اول و کسر ثانی مازریون تمیق الهاء معده ع بکسر اول
شکم تنسیق الغین المعجمه و تمیق الثلثه مغاث ع بضم اول
مجوف درخت حب القلقل
هندی تمیق الدال المهمله مغد بفتح اول
و سکون ثانی ف بادنجان گویند مغدد ع بفتح اول و سکون ثانی
ثانی و ضم دال مهمله تمیق النون مغیلان ع بضم اول و کسر ثانی درخت کیکر تمیق الفا
مغفور ع بضم اول و کسر ثانی و فتح رای مهمله
تمیق الشین مغشی مغموم بفتح اول و سکون ثانی و ضم میم و سکون نون و فتح میم ثالث
ف تنسیق الفاء و تمیق الحاء المهمله مفرح ع بضم اول و فتح فا و کسر رای مهمله مشدد
تمیق الدال المهمله مفرد ع بفتح اول نوعی از کلات تمیق النون مفروح
ریحان تنسیق القاف و تمیق الالف مقلیا ثانیا بفتح اول ف
تمیق الراء المهمله مقر بفتح اول و سکون ثانی تمیق السین المهمله
مقدونس مغناطیس ع بکسر اول ف سنگ آهن ربا
سیاه زود ربا آهن
در تسهیل ولادت تمیق اللام مقل ع بضم اول و سکون ثانی گویند صمغ درخت

٢٢٩

ما زوست ۞ کوکل ما حی یا ق مخلل ملین خ تلخ قفای بار زوجت شکننده خوشبو نمش بدام می
زعفران یا شیرال بودن ان کندر فارو و نیموزان کنند درد تنسیق الکاف وسمو الراء المهملہ
مکنسۃ الانف غطیم اول و فتح کاف و نون مشدد و سین مہملہ و ضم فوقانی و سکون لام و تنوین
و سکون نون ما و فتح دال مہملہ ۞ سیکران الموت ف ما بیزه بمو الها مکنسه قرشیه بفتح
قاف و سکون راء مہملہ مکسر شین معجمہ و فتح کاف شدید و دوم مخلصہ سسو الکاف القاف و سمو الراء المہملہ
مکس گیرف ع عنکبوت تنسیق اللام و تمنیق الالف ملوخیا بضم اول و لام و سکون
واو و کسر خاء معجمہ یا تحتانی ف نوعی از خطمی کوچک با اکو مند و طین خ سبز تا زه
سمو الموحدة ملح الغریب بسکون لام تا و فتح غین معجمہ ف نمک رخت غریب تمنیق الفوقانی
ملح دباغ عنب ف شوره بارود ۞ باجی و جمعیا کہار ملح الصناع عنبر بکسر صاد مہملہ مشدد
تمنیق الجیم القادسی ملح ف بفتح اول و تا و سکون فاء معجمہ کی ایک ہی جوان حیوان مجورد
شود تمنیق الحاء المہملہ ملح ع نمک برا ف نمک لون طرح کی ق مجلی
سفید معبر زرد حی عسل نمو زان نوشا دربا نیمو زان بورق تمنیق الخاء المعجمہ ملح بفتح اول
ثانی و سکون خاء معجمہ ع جراده ۞ ٹیڈی تمنیق الدال المہملہ ملح طبرزد ع ف نمک
سپید الون تمنیق الطاء المہملہ ملح محیط ع ف کفدربا ۞ سمندر
ملا ف بضم اول ام امرود و بربان ف باده ۞ مده مکسر اول لی موی سمو النون
ف نمک سانبر تمنیق الهاء ملح بوتیه بضم موشه و سکون واو و کسر فوقانی و فتح تحتانی مشدد
ملو کیه ع نمک کاف و فتح تحتانی مشدد م طحی تمنیق الکاف ملح اندرانی ع بفتح دال مہملہ ف نمک
ملح سنجی ع بفتح سین مہملہ و سکون نون ف نمک ملح نفطی ع ف نمک سیاه ۞ با دالی
تنسیق المیم و تمنیق الحاء المہملہ ممسک الارواح ع بضم اول ام اسطوخودوس تمنیق
النون میران بفتح اول ام ما میران تنسیق النون و تمنیق الالف مندوا ۞ م
منگی بلاد بفتح اول و نغار تا ف قسمی از زیره و کو مند سیاه دانه تمنیق الجیم منج

اول و سکون ثانی م ریوند و گویند بذر البنج و بضم اول نیز عسل و م گیاهی است که اندر ریشها سازند
بمعنی الخاء المعجمه منخر بضم اول و سکون ثانی و فتح خاء ف مرکبی است که او را بر رود کاغوری گویند تفنیق
الراء المهمله منشور بفتح اول ف خیری و نوعی از خشخاش منار ع درختی که بمعنی الکاف
الفارسی منک بفتح اول و سکون ثانی م درخت بذر البنج و گیاه و بضم اول نام غله مونک منکث بفتح اول
نام گیاه چارسو بمعنی اللام منتسل بفتح اول و سین مهمله ف زرنیخ سرخ بمعنی النون منج زرا وشان
بضم اول و سکون ثانی ف تخم خیری منغ بفتح اول و کاف ف هرطلی یعنی شیشه که بر درخت یا سنگ
افتد مانند ترنجبین و گز انگبین و شیرخشت و بید خشت طرح امیع بماد ف ملین ناون سشت
رودرم حن ل شکر و یا نی مخفف پارسی بمعنی الواو منتوف بفتح اول و ضم نون قاف نوعی از
گیاهی کوچک تمنیق الها منتبجی شده رومی بضم اول و فتح نون و شین معجمه سنبل رومی یعنی ناردین
منداعوک رومی بضم اول و فتح دال مهمله و ضم عین مهمله و فتح راء مهمله سیر منداله بفتح اول
و عود خام بمعنی الیاء منیافاف بفتح اول ف عود هندی تنسیق الواو بمعنی الالف موقا
بضم اول ع سعد موگیا ف م سنبل مونگا ه بگفتار مرجان بمعنی الجیم موبج
موبست بیرون سرکنده که در هندا زور ریشها سازند بمعنی الدال المهمله موکرد بضم اول م اس
گویند که عصای موسی علیه السلام از چوب مورد بود بمعنی الراء المهمله موش خوار و موش گیر
ف بضم اول و سکون ثانی م قسمی از غلیواژ بمعنی الزاء المعجمه موز ع کیله طرح را گویند و طین
نخ بزرگ شیرین رسیده مصلحی ل مسکه و عسل بمعنی السین المهمله موحرس م
مرمنج درخت سنبل بمعنی الکاف موده لک م باظهار دوالی هند موکه
بیخ بمعنی الکاف الفارسی مونک م مرزنجوش بمعنی اللام مول ع بضم اول و سکون
عنکبوت ف بیخ نباتات بمعنی المیم مومد اسفر بضم اول و ثانی و سکون راء مهمله و دال
مهمله و کسر همزه و سکون سین مهمله و فتح فا و سکون راء مهمله و بیم ف مورد بری طرح رومی
موفر بضم اول ع شمع بمعنی النون موم بضم اول م اشقاقل موم

۲۶۱

بضم اول و ثانی مجهول و سکون میم ثانی و مد همزه و کسر موحده و سکون تحتانی ؛ مومیائی گویند که امین نام دیهی است که از
غاران مومیا حاصل شود تمنیق الواو ؛ مو بضم اول و سکون واو مشهور است بهمین نام گویند حشیشی است ساق و شاخ و ورق
وی مانند شبت بود و طرح یای ق ملطف مدر ش نیم مثقال مع عسل و کلاب گویند بخم کرفس ل نیمونان جوز الطیب
دیمونان سنبل الطیب سیاه یا اسارون و سلیخه تمنیق الها ؛ موخه ؛ بضم اول و ثانی مجهول و فتح نون و ها هندی ای اطهار
در علاج ایست تمنیق الطاح ؛ موسه بضم اول و سکون ثانی و فتح سین مهمله ؛ زنبور ؛ موسیچه بکسر سین مهمله و سکون تحتانی
و فتح جیم فارسی جانوری است بیافته ؛ مولنجه بفتح لام و سکون نون و فتح جیم و هم کرمیست که غله را تباه سازد ؛ مومینه
بکسر همزه و سکون تحتانی و فتح نون ؛ پوستین تمنیق الیحتانی ؛ موبی بهر ف ؛ مدار ربیع لولو ؛ موتر ؛ در هندی ف
بضم اول و سکون ثانی و کسر شین معجمه و فتح دال مهمله و سکون را مهمله و فتح موحده و سکون نون و کسر دال مهمله ثانی ؛
بوشش و بند ؛ مولی ؛ انواع حرمل و بزبان هندی ترب ؛ مومیات بضم اول و ثانی مجهول و سکون میم و یای تحتانی
و الف مشهور است بهمین نام موم یعنی شمع و یای نام دیهی است که در آن موضع منبع اوست و آن کانیست چرب و چربی
طرح ؛ ای ق ملطف محلل مجبر مبهی ؛ خ کانی ش ربع درم ل قنطریون ؛ موندیا بضم اول و سکون ثانی و فتح
نون و کسر دال مهمله ؛ بکرم دوا هندیست عظیم النفع هندیست که گلش گرمه آسا در بالا بهار رسد و طرح تنسیق الها
و تمنیق الالف ؛ مها بفتح اول و ثانی و الف و هی نیز آمده ف سنگ بلور ؛ مها میده ؛ بفتح اول و ثانی
و الف و هم دوای هندیست ؛ مهرکیات بکسر اول و کاف فارسی ؛ مهره شترنگ ؛ مهوا ؛ بفتح اول و واو
درخت کلچکان تمنیق الراء المهمله ؛ مهاور ؛ بفتح اول ف رنگی که از لاک بسازند تمنیق الکاف
محک بفتح اول و ثانی ؛ ملبهی تمنیق اللام ؛ مهانل ؛ مهانول بکسر نون در لغت اول بضم نون در لغت
در انسیون فالس تمنیق المیم ؛ مهدم ؛ بفتح اول و ضم دال مهمله هر جانوریست ذی مخلب که دم المنی
دارد و از آن بر تیر سازند تمنیق الواو ؛ مهره ؛ جاندار و بضم اول و هم مار مهره که از تریاقست ؛
سایت کامن مهره ؛ کاو ف ؛ کاو زهر ؛ دکر دهن تمنیق الها ؛ مهکمه بفتح اول و دال مهمله و میم
فانی از حبوب ارشنان ؛ مهرگیاه ؛ بکسر اول و کاف فارسی هر گیاه ؛ مهیاوه و مهیوه بفتح اول
هر مانخور نیست که از مردم لار از ماهی ریزه ترتیب دهند تمنیق الیحتانی ؛ ملتی بضم اول و هم جیم تمنیق

فصل الباء الفارسی و تحتانی مع الالف میبا بکسر اول و سکون تحتانی و دال مهمله و الف دوای هندی مشهور است
میشا بکسر اول و یای مجهول با شین معجمه گیاهی ست ع حی العالم مینا با نون و الف معرب آبگینه الوان که شبیه
باشد بزمرد و دیگر جواهر بسیار زند و در طلا و نقره بکار برند و بمعنی کیمیا نیز آمده میوه سگباه بفتح اول وضم تای
و فتح سین مهمله و واو شهور هندیست از آن فصل الجیم میفخج بفتح اول و سکون تا و ضم موحده فارسی
و سکون خای معجمه و جیم فوقانی ف بخورش ... میوه پنج بضم اول یای مجهول و کسر طای و سکون ثانی و فتح
زای معجمه ع زبیب جبلی ف مویز کوهی ... فصل الخاء المعجمه میخ ... سیاه رسیده مثل ... کبیرا
له ما قرفرخا فصل الراء المهمله میشمار بکسر اول یای مجهول شین معجمه و فتح و ضم الف میم اقران
فصل الزاء المعجمه میز بکسر اول یای مجهول میمیز بکسر دو میم و سکون هر دو تحتانی مویز فصل الکاف مینجک
ف بکسر اول و فتح خای معجمه ... میوک ف بکسر اول وضم یای مهمله ... فصل الکاف الفارسی میک
ف بفتح اول و سکون یا و کاف فارسی ... فصل اللام میمل بفتح اول و سکون یا و فتح مومحده فارسی و الطهار ...
ع جوز القی فصل النون میسوسن بفتح اول و سکون یا وضم سین مهمله و واو مجهول و فتح سین ...
... سوسن میهن بفتح اول و سکون یا و فتح ها ... فصل الواو مینو بکسر اول وضم نون ...
میو بکسر اول و یای مجهول ... موی فصل الها میعه ع بکسر اول و فتح عین مهمله ... البنی ...
... سیلان ... میوه ... سایل خوشبو سفید مایل بزردی
... اتقال ... بالادن فصل الیاء میان ... بکسر اول ... با الف و سکون نون و فتح سین مهمله و الف ... نوعی از انگور
ع حلبه مینا هاسینگی بکسر اول ... مجهول ... نون و فتح دال مهمله ... الف و کسر سین مهمله و سکون
... و سکون کاف ... قسمی از ... کرده ... فا بفتح اول ع خمره ... کلاب ... کنند
تم فصل النون و تسبق فصل الالف نانخواه نانخن بویا بضم خای معجمه و کسر نون وضم موحده
... الطیب ع ... نارگیل بکسر ... و کاف فارسی ... و سکون ... مهمله ... سیاه
... لام ... کاف فارسی ... و لام ... فصل الموحده ناب الکلب ع بضم موحده و سکون

253

وفتح کاف و سکون لام نام داروی ... مداد ... سنگ ... گلی ... که تمیز الحاء مارنج بفتح را مهمله و سکون کاف
رنگ اندکی از نارنگی ... درشت ... ترتره ... تمر ... و بفتح ... ادی ... ملعق
دال ... منقال ... عسل ... حنظل ... نافه بضم فا و سکون ... نوعی از سوسن ... گویند
عمل الدال المهمله نارد بفتح را مهمله و سکون دال مهمله هر کرم کنده ... و گویند ... تمیز الراء المهمله مارک بکسر را
بسکون کاف فارسی ... سیر مهمله ... درمک تمیز الراء المعجمه الفارسیه نارف ... درخت
کاج تمیز السین المهمله ناعیس ... بکسر عین معجمه و سکون کاف ... نارسک تمیز الشین المعجمه نا
خوش ... بضم خا معجمه ... و واو معدوله ... اظفار الطیب تمیز الغین المعجمه ناغ ... کلاغ بکسر نون ... و کاف
ولام ... درشتی ... کار زمین ... تمیز الفاء ... کرم ... تمیز الکاف نارمشک بسکون
مهمله و کسر میم ... طرح ... که گویند ... مقوی دل ... شیر ... آن
سنبل و ... پوست بیرون ... زنجبیل ... قسط ... عنبر و مشک ... که خوش
... ازامرود ... اوست ... جانور ... نهنگ تمیز الکاف الفارسی نارنگ
بفتح نا ... تمیز اللام نارجیل بسکون را مهمله و کسر جیم ... نارگیل ... و کبرا
... نارپیل بفتح ... ناسپال بسکون سین مهمله ف
... ناخن بزبان ... بکسر نون و فتح ... بسکون را مهمله ... و الف و نون آن
ع اظفار الطیب ناردین ... بسکون را مهمله و کسر دال مهمله ... سنبل ... کوه ...
ح ... سنبل ... نارقان ... نارزردک بسکون را مهمله با واو و الف
... نازک بضم زا معجمه ...
... ناگن ... بسکون کاف ... دال مهمله ... تمیز الواو ناجو بضم جیم و سکون واو
درخت صنوبر ... بکسر دال مهمله ... نارخو بسکون را مهمله ... نارو بضم را مهمله ...
خورش ... نازد بضم زا ... درخت ... تمیز الهاء نارده بسکون را مهمله و فتح دال مهمله
... نازوک بفتح واو ... ناخواه بسکون ... و ضم خا معجمه با واو ... زبان

۲۵۴

٢٥٥

انجام این طرح یکی گویند و ق صفحه ملطف معنی ... زرین تازه خوشبو ... آل زیره تمیق الجیم
مالت یق ع بسکون کاف فارسی و ضم واو معروف فارسی گرفتن و سکون جیم ... الی الوناوی ع بکسر اول و میم تاء تنسیق تمیق
الباء الموحدة نبات العلادی ع بضم طبع قابلیه طبع نخ سفید شفاف ... ص رو تربتی الی شکر
تمیق الدال المهملة نبات الرعلاع بفتح را و سکون عین مهمله ... تمیق الذال المعجمة نبیذ ع بفتح اول و کسر
نان شراب از پیلان ... تمیق السین المهملة نبوت ... با یاء ع بکسر اول و سکون یاء و کسر قاف و فتح راء مهمله
و سکون لام مهمله و موحده ... و الفوکه ... تاف کنار زرد و خشک ... تر او ب را گویند یعنی خشک او
... تاف ... بفتح ... بزرگ شبدش ... عسل ... تنسیق الجیم و تمیق الموحدة نجب
بفتح اول و سکون کاف ... بدین نام جو انزا المحرر ... تمیق الراء المهملة نجار ع بفتح اول
و سکون تمیق الزای نجوان ... زعفران تنسیق الحاء المهملة و تمیق السین المهملة
نحاس ع بضم اول ... رقیق المس ... از هر دو طرف زرد
گداخته شود ... کثیر ال... نحاس مکلس ع بضم میم و فتح کاف و فتح لام مشدد
کرده تمیق القاف نحاس محرق ع بضم میم و سکون حاء مهمله و فتح راء مهمله ... تمیق اللام
نخل ع بفتح و سکون ... تمیق المیم نخام ع بضم اول ... مرغابی تنسیق الخاء المعجمة
تمیق الجیم الفارسی نخچ ف بفتح اول و سکون خاء معجمه ... سازند تمیق الدال
المهملة نخجد و نخچند ف بفتح اول و سکون ... و فتح جیم فارسی و دال مهمله در لغت اول و فتح جیم ... و سکون نون
در لغت دوم ... تمیق الراء المهملة نخجیر ف بفتح اول ... تمیق العین المهملة نخاع ع
بکسر اول ... حرام ... تمیق اللام نخل ع بفتح اول ... درخت خرما ... بفتح ... تازه
... تمیق ... نخاله ع بضم اول ... سبوس ...
... نخکله ف بفتح اول و سکون ... و فتح کاف و لام گرد ... شکسته نشود
... تنسیق ... الدال المهملة ند ع بفتح اول عطر ... از عنبر و مشک و ... ترکیب کنند
تمیق العین المهملة ندع ع بفتح اول و سکون دال و عین مهمله ... تمیق الکاف ندک ع بفتح اول و سکون ...

ف ادرک تنسیق الراء المهمله و تمیق الدال المهمله نرد بفتح اول و سکون راء مهمله [illegible]
سرخ و کل [illegible] و اقاقیا و حضض و اسفیداج و مردار سنگ عنبر بان [illegible] درخت تمیق الراء المهمله
[illegible] بفتح اول و سکون کاف و ضم میم و سکون واو [illegible] دکان تمیق السین المهمله نرجس بفتح اول و کسر جیم
[illegible] تمیق الکاف نرسک
بفتح اول و [illegible] و سکون سین مهمله [illegible] تمیق الحاء [illegible] بکسر اول و سکون [illegible] و ضم کاف فارسی
و کسر دال مهمله [illegible] تنسیق السین المهمله و تمیق الالف نسا [illegible] بفتح اول و سکون سین مهمله
و کاف [illegible] عدس تمیق القاف [illegible] العنکبوت بفتح اول [illegible] نسق بکسر اول
سین مهمله [illegible] تمیق الراء المهمله نسترن بفتح اول [illegible] بفتح اول
[illegible] تمیق الکاف نسک بفتح اول [illegible] عدس تمیق النون نسرین بفتح اول و سکون
[illegible] بفتح اول [illegible] گویند [illegible]
[illegible] تنسیق الشین المعجمه و تمیق الالف نشا بکسر اول [illegible] گویند
[illegible] سفید [illegible] گرد آسیا [illegible] تمیق الکاف
نشک بفتح اول و سکون [illegible] درخت [illegible] تمیق [illegible] نشاستج بضم اول [illegible]
بکسر اول [illegible] نشیمه بکسر اول [illegible] تنسیق الضاد المعجمه و تمیق الراء المهمله
نضار بفتح اول و ضاد معجمه درخت [illegible] گویند تنسیق الطاء المهمله و تمیق النون
نطرون بفتح اول [illegible]
تنسیق و تمیق العین المهمله نعنع بفتح هر دو نون و سکون عین مهمله [illegible] گویند
[illegible] تازه [illegible] در سایه خشک [illegible]
[illegible] تمیق المیم نعام بضم اول [illegible]
[illegible] تنسیق الغین المعجمه و تمیق الکاف نغرک بفتح اول
[illegible]

رادی برافروزد و سمن و طیبین و دافع صفرا و مقوی دل بود مع مع النون نفخوا کلان و نفغ اول
و سکون تا و مع نون تا و ضاد معجمه با و بجو معدود الف و لام و الف با و لون با و نا خواه مع الواو نفخوا ق
ف بفتح اول و سکون با و مع نون و ضاد معجمه با و الف و واو مجهول ام نا خواه تنسیق القاف و تحتیق
الجیم القاف نفج ف بفتح اول و سکون جیم کاغذ مع الدال المهمله نفس باد بفتح اول و سکون بار مهمله
و هم هزه هر شش مع الطاء المهمله نفطع بفتح اول و سکون تا ف لغت رودکی که زرد لاشتر و این
بهم سیاه سفید طح یکی و ظطفی محل نرم شود در مص لعاب سنبول از سیاه قطران تنسیق القاف
تحتیق الدال المهمله نفد بفتح اول و سکون تا هر عصر تنسیق الکاف و تحتیق الموحده نکاب بفتح اول
و کاهرا که تعنی لها نکه هم بفتح اول و تا و اظهار ها المفار الطیب تنسیق اللام و تحتیق الکاف
نلک بفتح اول و سکون لام هر شجر زعرور عکبر اول هرد انه سنبلیت تنسیق المیم و تحتیق الراء
المهمله نمرغ بفتح اول و کسر میم ف عنگ به اوجی تحتیق السین المهمله نمس بضم اول و تا
هدر سو مع الکاف نمسک بفتح اول و ضم تا و سکون نون هر زعفر نموسک بفتح اول و ضم تا و
سکون واو و فتح سین مهمله جانور تیهو مع اللام نملغ بفتح اول و سکون تا ف عدد دو هر جیوکا
طح یاق معفن نم طیار رشی اعدود ص و نحن مورد تحتیق المیم نمام بفتح اول و تا ف ندف
سبز سبز حنکلی بو دنه طح بی کو بنده ق مفتح محلل ملطف مقوی دل تخ سبز تیز بویی شن دو درم
من نمش ل ا درعی بانرع مع الواو نمیستن بضم اول و فتح یا و سکون تحتانیه و فتح سین مهمله و کسر تا
هر کرسنه تحتیق نلک شیشه بفتح اول و ضم کاح لون تنسیق النون فی تحتیق الالف تحتانی بفتح
اول و ضم تا تنسیق الواو و مع الالف نوترکیا بضم اول و واو مجهول ام مخلصه تحتیق
الجیم نوج بضم اول هر درخت کاج مع الجیم الفارسی نوچ بضم اول و کسر تا هر عشقه
تحتیق الحاء المهمله نوح بضم هر کبلا مع الدال المهمله نوندف بفتح اول و سکون تا ف آسند
مع الراء المهمله نوشادر بفتح اول هر معدنیست و عملی قریب کوه لوا سمرقند و در میدان که از نواحی
کرمان است بخار مخیز دو منجمد میشود ان معدنیست بجز از آتش بر خیزد و کلخن حمام حاصل

۲۵۷

شود طرح یی و مذہب ملطف خرا سا صاب طور مانند لشکر کہ اندر آیا قلی نوعی التمیز بفتح اول و کاف
نوشتی نسند دیکو تمیم ف نخر و دستموان ضخام کعبو کی گٹھلے طرح یی تمیز الزاء المعجمہ الفارسی
نوتف بضم اول درحقیقت تمیز الشین المعجمہ نوشتی ف بضم اول مریئہ زبرو تریاک
تمیز القاف نوع بضم اول رخ تمیز النون نونی ف بضم اول و فتح ثانی و فارسی درخت کانچ نونی ف
بضم اول ہرنہ درخت ع ہلی و مرکب بسیار دوا تمیز الواو نوشدارو ف بضم اول تریاق و پازہر
تمیز الہا نواستہ ف بضم اول درخت نودہ ف کرفس الحطب یی قسم سعید
ابدیعہ وی و عکلہ لذریح نوشابہ ف مرابحا نونکہ ف مراسپند تمیز الیاء التحتانی نوازی
بکسر اول نام گل ہر سبب تمیز الہاء تمیز الراء المہملہ نہار ع ف بچہ حرچال و بچہ سلکو ار
تمیز الشین المعجمہ نہ خوش ف مر ای دشتی و سیاہ دار و ع کرنہ البیض تمیز القاف
نہق بفتح اول و تمام جرجیر الما و کویند جرجیر البر تمیز الکاف الفارسی نہنگ بفتح اول و ثانی
مگر محیح تمساح تمیز اللام نہشل مر شقاقل تمیز الیاء التحتانی و تمیز الالف تمیفا
ردی بکسر اول مر نیلوفر نیلا تھوتھا ف توتیا سبز نیلیاف بکسر اول مریا نخواہ ٢٥٨
الجواین تمیز الموحدہ نیلب بکسر اول ہم آزاد درخت تمیز الجیم نیلج بکسر اول ع عصارہ نیل
ف نیلی از سبزہ درت نایل بکسر اول ما میشا و آرد جو تمیز الدال المہملہ نیلوفر کبود بکسر اول
ہونہال ساکہ سینہ تمیز الراء المہملہ نیل چہ نیل ج و نیلوبرو نیلوفر بکسر اول مریاحی
مر نیلوفر بکسر نیلا و بیونا تمیق و جمع مراجب العروس کویند کنول طلب آکویندی و منفعہ
مسکن بخور دل تخم بند دار اسمان کونی تازہ حشبو بفک مثل جبرز مربال خطمی سعید ہا منفذ و کویند
نیلگون دو ہار رہ ان بر چوب درخت محیط یا و رود و آدمی تمیز القاف نیشق ف بفتح اول و اف
تمیز اللام نیپال بفتح اول تیج انجیر اتیا نیل ف مر اول خشنہ سبب کرعصارہ و بر انبیج کو
و بہر بید اعظلم و از ان نک سار ند و صباغان نکا برند طرح آی کو یند باکو یند مع دی ق ابعض
بعض نخ ہند کر ند و حل شود من الکل صندل سرخ و مقل ازرق تمیز النون نیان مرض بکسر اول ادم

الف یا توت کبود تمتیق الواو یلیو ع ف لیمو نیمو ف بکسر اول ... درخت قلیم الوا دو
تنسیق و تمتیق الالف واف برادر اوف مراش تمتیق الجیم واج ف بسکون نون ع عدس
تمتیق الدال المهمله واجد یعنی یکجسیم مرملا والان خود ع شبت تمتیق الفا واف
مرمل تمتیق الکاف والکف جانوریست کبود رنگ که اکثر در کنار رود ها باشد و اق تمتیق الکاف القاف
والان بند که سوف تمتیق اللام وال مرنوعی از ماهی غلو تمتیق النون وادمان
دریا تنسیق و تمتیق الموحدة و بر الاز نباع بفتح اول و موحده و ضم راء مهمله ف پشم مرگوش
ح یاق مخفف تمتیق الحاء المهمله و بر اللقاح ع بضم لام با قاف شده ف پشم شتر تمتیق الراء
المهمله و برع بفتح اول و کاف پشم اون و بکسر کاف جانوریست شبیه گربه و دم ندارد و از
پوستش پوستین سازند تنسیق و تمتیق الجیم وج ع ف مرکی بیخ طح ی گویند سوق الطفح
فرسیطبر خوشبوی گره ش ... ص ... زبانه ل ... ن ... و زنا و زیبا
تیره بکوزن در پیوند بکوزن باقسط تنسیق الخاء المعجمه و تمتیق القاف وخشبدان بفتح اول و سکون
خاء معجمه و کسر شین معجمه و سکون ... و فتح زاء معروف در شهر خراسان ... تنسیق الدال المهمله
و تمتیق الحاء المهمله و دج بفتح اول و ... تمتیق العین المهمله و دع بفتح اول ... ف یک
بزرگش را سفید مهره و کوچک را گوش ماهی گویند ... ل صد تنسیق الراء المهمله
و تمتیق الالف ورد بفتح اول و سکون راء مهمله و کسر دال مهمله اول و فتح دال مهمله ثانی و سکون
فابارا مهمله الف ع شقایق النعمان ف گل لاله ورد بفتح اول و سکون ... در پیوند یعنی تمتیق
الموحدة ورد الحب بفتح اول و سکون ... و ضم دال مهمله و سکون لام و سکون موحده ... تمتیق الفوقانی ورد الزنگی ع بکسر زاء معجمه و سکون ... و فتح نون ع گل خطمی
تمتیق الجیم ورتاج یا تاف با نون ... الف ... ع ... ف بفتح اول و سکون ... و کسر
... و سکون ... کسر دال مهمله ... ع سلوی تمتیق الدال المهمله
ددع بفتح اول و سکون ... ف گل ... کلاب ... گویند ... مسهل صفرا و مقوی ... و دل
٢٥٩

تازه فارسی تمام شگفته تری بوی کاسرخ شی تازه اوده درم ده مجلس السبال کنتغش قیبا غسل
ل جبهة دفع زکام بوئیدن کافور بانغشه تعبق الراء المهمله ورد الحمار ع بفتح اول گلیست زرد و تلخ
سرخ و میرش نشست زرد آف گل محمدی ورد المحمدی ع بضم میم حاء مهمله و فتح میم و نوعی از عود صلیب
تعبق السین المهمله قرص ع بفتح اول و سکون را و کاف گیاهیست زرد که [illegible] بشیر سود و گویند
رنگیست که از مصر آورند طرح یکی قابض ملطف خ تازه سرخ که بزردی مصفر زنند و بجلی با یوشاند
نیمدرم حلی ل قبیل تعبق القاف وفق ع بفتح اول و کاف برگش با تخ از طرفا تازه و از
[illegible] تعبق الکاف ورکا ف بفتح اول و سکون را و میم مرده خوار و رکه ف بفتح اول و یای
فارسیست آنکه آنجا تیز باشد و او بایمان در تعوید مسعودند و گویند کرلب تعبق اللام ورد اللعو
اول [illegible] از سقنقور که جهای خنفوز است و گویند که در [illegible] و دم [illegible] ریا نهاد [illegible]
و از سقنقور را برنگ [illegible] سپید و رنگ [illegible] زرد سرخ مایل و پوستش درشت و خشن و رنگ سقنقور [illegible]
سبز [illegible] سیاه و سفید و پوستش املس [illegible] قابض ملطف تعبق المیم ورد [illegible] بفتح اول و
سکون [illegible] و فتح زاء معجمه [illegible] تعبق النون ورد منتن ع بضم میم و سکون نون و کسر [illegible] فوقانی ف
گل خیری [illegible] البقون خوانند طرح یی ورشان ع ف مرغ آبی و گویند [illegible]
تعبق الحاء ورد حبشی [illegible] گل نسرین ورد دفلی ع بفتح اول [illegible] و سکون [illegible]
[illegible] ورد الزوانی بفتح زاء معجمه مشدده و الف [illegible] گل [illegible] تنسیق الراء
المعجمه تعبق الکاف [illegible] بفتح اول و زاء معجمه درخت [illegible] ع غرب وزغه بفتح اول و ثانی
و غین معجمه [illegible] نوعی از [illegible] و گویند [illegible] تنسیق الزاء القاف
و تعبق الکاف وذنک [illegible] بضم اول و فتح [illegible] و سکون نون [illegible] رنگ [illegible]
قدرف بضم اول [illegible] تنسیق السین المهمله و تعبق الجیم
[illegible] بضم اول [illegible] تعبق الخاء المعجمه سیسبخ ع بفتح اول و ثانی و سکون تحتانی
ف [illegible] تعبق النون [illegible]

٢٦٠

ع بفتح اول و سکون ثانی ف حرکت کردن طرح ی ق تحلل طین تثلیث الها و سوز الکوارع ع بسکون لام
وفتح کاف با واو و الف وفتح را و مهمله مرحرکت خانه زنبور عسل طرح ی ق طین گل رو شکل لی سع ع بفتح میم
ارتی یلطح ای تنسیق الشین المعجمه فی تثلیث القاف وشق بفتح اول و کاف و سکون طرح ی
تثلیث المیم و شرف بضم اول و لام جانوری بود ع سلوی تثلیث الها و شکله ف بفتح اول و سکون
الم و فتح کاف و لام هر دو انار اکبر تنسیق الغین المعجمه فی تثلیث الدال المهمله و غدد بفتح اول و غین معجمه
ف با دنجان تنسیق القاف و تثلیث اللام و قل بضم اول و سکون ثانی و ام مقل خشک تنسیق تثلیث
الکاف و لح بفتح اول ع ضفدع تنسیق الکاف الفارسی و تثلیث اللام و گال ف بکسر اول
مرغان تنسیق اللام فی تثلیث الجیم و لج ف بفتح اول و لام و بسکون لام سبز چانوری بود و نه
تثلیث العین المهمله و لیع بفتح اول و کسر لام ف غوره خرما که آنرا خلال گویند تثلیث اللام و لن
بکسر اول ام شکوفه انار تنسیق النون فی تثلیث الکاف و نجنک بفتح اول و سکون نون و جیم و فتح
نون کام ریحان و نبک بفتح اول و کاف نوعی از کرب کبود ابی دم هر دو بر تثلیث النون و نک بفتح اول
ابن تثلیث الها و نده بفتح اول و سکون نون و فتح دال مهمله مرتره تیزک تنسیق الها فی تثلیث اللام
و هل بضم اول و سکون ها مر درخت کاج ع صنوبر تنسیق الیاء التحتانی فی تثلیث الکاف
و یدانک بکسر اول و تحتانی مجهول و سکون نون با دال مهمله و الف و فتح نون تا مزاده خشک تثلیث
النون و ین بکسر اول و سکون تحتانی انگور سیاه تثلیث الها و یتره بفتح اول و سکون تحتانی و فتح فوقانی و را و بها ف کرفس کوهی
ف کوجا المعب و بیجه بفتح اول و سکون ف نهال خربوزه و تره بفتح اول و سکون تا مر سانی در عرف قلیم
الها و تنسیق الالف و تثلیث الراء المهمله هادر بضم دال مهمله مر اشنه
تثلیث الکاف هاک ع زمرخ من ع تثلیث اللام هاکول بضم کاف ف سنبلک ها تنسیق
الباء الموحده فی تثلیث الدال المهمله هبید بفتح اول و کسر موحده ف تخم حنظل تنسیق
الموحده القاف فی تثلیث النون هبیون بفتح اول مرافیون تنسیق الفوقانی
و تثلیث الها هتسته بفتح اول و سکون فوقانی مرورش معجمه نخ تنسیق الجیم فی تثلیث

۲۶۱

الدال المهمله هجند ف بفتح اول وجیم و سکون نون هر بهشت تنسیق و تتمیق
الدال المهمله هدهد ع بضم هر دو ها و سکون هر دو دال فی مرغ سلیمان
سمی للام هدیل بفتح اول و سکون یا ف آواز کبوتر تتمیق الهاهدیه بفتح اول و سکون یا فی
معجده هر کرمی است کوچک و کلان سرخ و سیاه بسیار پا دارد و در بهشت بجا با زنمناک بهم رسد نیکی
تتمیق الفتحا هدکی دنکی بفتح اول و سکون یا و کسر لام و فتح ناء معجمه و سکون نون و کسر کاف فارسی هر نست تنسیق
تتمیق الراء المهمله هر ف بفتح اول و سکون راء مهمله دانه معرکه در کشت زار کندم روید و از میان کشت دور کنند
و بهار و کسر اول ع کریه تتمیق السین المهمله هراس ف بفتح اول مردحشی را بسیار خار هر قلوس بضم اول و سکون
ثانی و ضم لام و او در لغت یهود نوعی از کاسنی تتمیق الشین المعجمه هراش ف هر اش بفتح اول و ثانی
و الف و فتح راء مهمله و سکون شین معجمه در لغت اول و راء مهمله و الف در لغت ثانی هر شکوفه تتمیق اللام هر تال بفتح اول
و سکون تا ف زرنیخ زرد تتمیق المیم هر توم و هر فوم بفتح اول و سکون ثانی و ضم فوقانی و واو مجهول و کسر لام و الف
و ضم راء مهمله و واو مجهول در لغت ثانی تخم اسبغول تتمیق النون هر نولیک رومی بضم اول و سکون ثانی و ضم فا و سکون
واو و کسر لام و ضم کاف و سکون واو ثانی فی کام تتمیق الها هر شه بفتح هر سلاب هر لوه بفتح اول فی میوه درخت عود
طمع کویند ح دهر وه بفتح اول و فتح را و هر کالیک تنسیق الراء المعجمه تتمیق الدال المهمله هز ابفتح
اول و ثانی ع جیر مل هز د بفتح اول و زاء معجمه هر سک را کویند او دیلا و دیر کی فند هر دکند بفتح اول و سکون
دال مهمله و ضم کاف فارسی در شهید بیستر و بتر کی فند ستر تتمیق الراء المهمله هزار بفتح اول و ثانی مرغ بلبل تتمیق النون
هزار داستان و هزار دستان بفتح اول و ثانی و الف مرغ بلبل هزار رخشاف بفتح اول و ثانی و الف
سکون حاء مهمله و فتح راء مهمله و سکون خاء معجمه با شین معجمه و الف گیاهی است که میوه آن چون خوشه انگور باشد و بوستان
و گنده در دباغت بکار آید یعنی نیز از کرم هر خا شر ل دروغ اعیار را گویند ان البستان تتمیق الها هر اها بفتح
هر شغب تنسیق السین المهمله و تتمیق الراء المهمله هسر و هسیر بفتح اول مرغ تنسیق الشین
المعجمه تتمیق الجیم هشت بهشت بسرج بفتح اول مر را زریون تتمیق اللام هشغیفل بفتح اول و کسر فا و دال
و ضم فا و ثاء شقاقل تتمیق النون هشت دهان بفتح اول آنکه کویند گیاهی است که گویند گل زرد دارد گویند خوردن نیکند

تسیق القاف مع الکاف القاف هفت برک مرا از زبون تمیق الهاء هفت ترده بفتح زاء معجمه و زاء مکسور

عنبر معروف تنسیق اللام و تمیق الالف هلفیفا بفتح اول و کسر فا دوم هندبا تمیق الموحده هلاب

بضم اول و الف سوخته و جوز بوا تمیق الفوقانی هلوت بفتح اول و ضم میم و حلیوم سلق حیلیا هو الجلبان

هلیلج بفتح اول و کسر ثانی و لام مجهول و فتح لام نام ثمر المبارک معروف تمیق الدال المهمله هلادم

بفتح اول و ثانی زرد چوبه تمیق الزاء المعجمه هلند و زمرکی بی دوائی تمیق الکاف هلناک

مرف تمیق اللام هلاهل و هلیل زهری که آن هیچ تریاق مقاومت نتواند نمود

بکسر اول تا و فصار تمیق النون هلیون بکسر اول رخ یه گاه کدون طح دکوینده گرکویند

قالیه و سیمی شیر بستانی تازه شو ار تخم او دو درم صمغ الوسف و بفتح و کسر اول خربزه تمیق الواو

هلی بضم اول و شغفا لو روی تمیق الهاء هلیانه بضم اول ترشه تنسیق المیم و تمیق السین المهمله

هماسع بضم اول میم مشدد و آن شیر بنده تنسیق النون و تمیق الالف هنداع بکسر اول

ملکه کویند و الکویندی قالبفع مادیع شیر ستانی شو از لعاب شصت درم ص سپیدار کرنس که

یا شاهتره تمیق الفوقانی هنکوت بکسر اول مردار هند نست تمیق الکاف القاف هنک فکسر اول و سکون

نون ع حلتیت که صمغ انشرغار است تنسیق الواو و تمیق الالف هوطا بضم اول و ثانی تمیق الراء

المهمله هوالابیون فتح اول و سکون ثانی مرافیه رانهاع مراهل تمیق السین المهمله هوفسطیداس یونانی

بضم اول و سکون ثانی و فتح فا و سکون سین مهمله و کسر طاء مهمله و سکون تحتانی دال مهمله و الف و سین مهمله عنب الثعلب

التیسل و ستر خرد مصطکی یا آقاقیا هوفیلوس بضم اول و سکون ثانی و کسر فا و کسر تحتانی و ضم لام

شنکا هوم المجوس بضم اول و ثانی مجهول و ضم میم و سکون لام و فتح میم ثانی و ضم جیم و سکون واو ثانی

درختی که در جوانی با سیر و پره شبیه درخت گز و گره های آن نزدیک بهم باشد و برکش مانند برک یاسمن و چوب

و بوقت ریز مرد و در دست گیرند دل حر حل تمیق الشین المعجمه هوش فارسی بضم اول مرز نیز تمیق

الکاف هوکیک بضم اول و ثانی مجهول و ضم کاف و فتح تحتانی مرخ مزه نارسیده تمیق النون هوطون بضم اول

و سکون ثانی و ضم طاء مهمله و سکون واو ثانی و ام زنجبیل هوفا ریقون مرادی حب نی و المقفح کوسی

تازه خوشبو مثل مشمومات از کیمشتقال نا ودرم مس بود نه ل بجکیر بریع از خزنا یحم ستت و خوشبوی کوید
حاشا و کوبند بمون اصل نا نیز بادام هو فوبیاک بفتح فا و سکون را مهمله و ضم کاف و سکون کاف نام فرقه تمنق الهاء
هو بره بضم اول و فتح ثانی مجهول و فتح موحده و را مهمله نام جانوری است هو جو که بفتح اول و ثانی و ضم جیم و فتح واو نام شکار
تنسیق الیاء التحتانی تمنق الالف هیرام بکسر اول و الف الماس و بمانی مجهول گوشت هیزاد بکسر اول
سکون ثانی و زای معجمه با الف و سکون را مهمله نام نوعی هیکل بفتح اول هر شکار هیل بکسر اول و
سکون ثانی و کسر لام و فتح موحده و او شدید نام صنف تمنق الراء المهمله هیر بکسر اول نام آتش هیشیر
بفتح اول و سکون ثانی و فتح شین معجمه بیت نام کسر اول مرکز بری تمنق الکاف الفارسی هینک بکسر اول و سکون
ثانی و فتح نون کاف انکوزه تمنق المیم هیوم بفتح اول و ضم نام طبقه ای است تمنق النون هیون
بکسر اول تعصب هیفمان بکسر اول و سکون ثانی و ضاد معجمه ایلم و الف ترکی هیون ف
بفتح اول و ضم نام شتر تمنق الحاء هیرا دو کهی بکسر اول و سکون با و را مهمله و الف و ضم دال مهمله و واو
مجهول و کاف و فتح دم الاخوین فتر قیم الیاء التحتانی و تنسیق الالف و تمنق الیاء الفوقانی
یاقوت بجای تا و الف و ضم قاف جواهر معروف نام که بدم رالدحت و بخفف معقود لیخ سرخ رمانی
منکبه گیرلا ل دو برابر او طلا تمنق الیاء المهمله یا کند بفتح کاف و سکون نون ع یاقوت تمنق السین المهمله
یاس ف ریشین مهمله یاسمن تمنق النون یاسمن یاسمین ویاسمون مرکب خوشبو که زرد و کبود شود و
چنبیلی طرح ی قی لطف معقود ماغ خوشبو و جل کافور بل نرجس شرین یا زنبق یاسوس تمنق الجام
بالد بفتح لام مرشان کاو یاند بفتح نون هر نمک و ازو روغن گیرند هم اسی تنسیق الیاء الموحده و تمنق
الفوقانی یبست بفتح اول و موحده و سکون سین مهمله مرکیای رانند اسفناخ تمنق الحاء المهمله
یبروح بفتح اول و سکون ثانی مرنح لفاح و یبروح الصنم و بیخ سک کن و مردم گیاه نام دارد و کوها
کلیمند تجای ق تحدنخ فرمش نمودرحق عسل بدار مینی ل بذر البنج لفاح فارسی و تنسیق التاء
الفوقانی و تمنق العین المهمله یتوع بفتح اول و ضم فوقانی ف مرنبا تیکه شیر دارد و محرق و بود مین نام
خوانده بی کرق سطلع مطرم مشیر سبخ لجشم مرگراو مش یکدانق مر اسفیداج ار دیعکل

٢٦٥

و رشکل شه جراحت ل نبوزان بکینج و نیزان ایرسا تنسیق الخا المعجمه و تمنیق الصا المهمله
بفتح اول و سکون با و کسر صاد مهمله و الف نوعی از گوشت بزرگ که از او شیر خوانند تمنیق
الجا بفتح اول و سکون با و فتح جیم فارسی گوگرد و نزار اولا تنسیق الذال المعجمه و تمنیق الها
بفتح اول ذال المعجمه و فا مرغ خانه را گویند تنسیق الراء المهمله و تمنیق الالف بیرزا
بفتح اول و الف خانه بند تمنیق العین المهمله یراع بفتح اول و با و فا و یا میع بفتح اول و او
و کسر میم مرلیتوی یوع بفتح اول و ضم موحده ف موش دشتی دو جنگلی جوها تنسیق الزاء المعجمه و
تمنیق الخا نوردادی بفتح اول و کسر دال مهمله و قلیه قیمه که به زیر تخم مرغ ریخته باشند تنسیق الشین
المعجمه و تمنیق الموحده یشب بفتح اول و سکون شین معجمه موحده سنگ یشم تمنیق القافشت
بفتح اول و سکون حا مرشیم تنسیق العین المهمله و تمنیق الموحده یعقوب بفتح اول و ضم قاف
و کبک نر تمنیق الدال المهمله یقصید بفتح اول و کسر صاد مهمله کاسنی بکر تنسیق الغین المعجمه و
تمنیق الالف یغمیصا بفتح اول و کسر میم درپاس تمنیق الجیم یغتج و یختنج
بفتح اول و سکون با و فتح فوقانی درلو اول و فتح فوقانی و سکون نون در لغت ماری زرد رنگ که در
آب و سبزه زار بسر برد اگرچه بگزد اما زهر ندارد تنسیق الفا و تمنیق الخاء المعجمه یفتخ بفتح
اول و سکون فا و فتح فوقانی مار زرد که در کربا بها باشد تنسیق الفا و تمنیق النون یقطین بفتح
اول و کسر طا مهمله ف کدو و هر نباتی که ویرا ساق افراشته نبود مانند کدو و خربوزه و خیار و
امثال آن را بدین نام خوانند تنسیق و تمنیق الکاف یکدک بفتح اول و سکون کاف و فتح دال
سلاف آب شیر گرم تنسیق اللام و تمنیق الجیم یلنجوج بفتح اول و لام و سکون نون و ضم جیم
و واو و جیم عود هندی تنسیق و تمنیق المیم یمامه بفتح اول مرغ کبوتر تمنیق الها یمروه
بفتح اول و سکون میم و ضم راء مهمله و سکون واو و ها مردم گیا تنسیق النون و تمنیق الموحده ینبوت
بفتح اول و سکون نون و ضم موحده و سکون واو درخت خرنوب نبطی ملح یحیی ابن حفص خرنوب تمنیق القاف
ینبوق اندلسی بفتح اول و سکون فا تمنیق النون ینشون بفتح اول و سکون یا و ضم شین معجمه

انثی تنسیق الواو و تمیق الجیم یوح ف بضم اول و جانوریست چرنده تمیق الراء المعجمه یوک بضم اول هم جانوریست کرشبیه بسگ تولد تمیق الکاف توزک ف بضم اول و سکون کاف و فتح زای معجمه در سگ تولد تمیق النون یون بضم اول هم نغمه تمیق الهاء یوزه ف بضم اول و سکون یای و فتح زای معجمه سگ تولد

خاتمه در بیان ادویه کثیر المنفعه که در کتب متداوله کمتر ذکر آنها شده چون پادزهر و مومیا و چوب چینی و چای و قهوه و تنباکو و چکوکی استعمال آنها

در سبب بهم رسیدن پادزهر در کتب معتبره حکما منقول است که در ایام حکومت خرم زاد که از اجداد بهمن بن اسفندیار بود اخنوش نام مردی که بصلاح حال و سبق مقال اشتهار داشت و وجه معیشتش از صید نخچیران و ادویه از صحرا و شناختن آن میگذشت و هر روز بصحرا آمده یا در کوهها آنولایت رفته و ادویه و عقاقیر جمع میکرد و لبشهر آورده بعطاران میفروخت روزی در اثنای سیر و سیاحت و تفحص ادویه نظرش بر گوزنی کوهی افتاد که بر قله ایستاده فریاد میکرد و گاهی دو گام بدم خود بر زمین میزد و حرکات عجیبه و احوال غریبه از رفتار او مشاهده مینمود و گاه در جستن و خیز گاه بجانب آسمان میکرد و از روی نشاط و خوشحالی آواز با غم مکرر از و سر میزد چون اخنوش این حالات از آن گوزن دید ضربه تیری بر آن زد در کمین او شد و نزدیک او رسیده چنان ضربه بر و آمد که یک ضربه از قله پائین افتاد اخنوش در حال او را ذبح کرد و در آن حال ذبح نظرش افتاد که در دهن او سرخی بزرگ است و دید که نیم خائیده و در دهنش مانده اخنوش را از مشاهده این تعجب زیاده شد نزد الماس کیم او بستد و از و وده که بزبان فارسی آنرا مهره از خانه گویند سنگ الطمس بمعنی یا اخنوش سنگ مذکور را بر چوب تختی نهاده بخدمت ملک خرم زاد آورد و در حقیقت گوزن تمام آنچه مشاهده کرده بود مذکور ساخت ملک خرم زاد حکیم ارسطاسیوس که از اجداد حکیم بقراط و از تلامذه حکیم اقلیدس صاحب تحریر و برادرزاده او بود و در مملکت فارس منصب وزارت ملک خرم زاد داشت طلبیده آنچه از اخنوش شنیده بود باو تقریر کرد حکیم ارسطاسیوس بعد از تامل بسیار از اخنوش پرسید که در دهن آن گوزن کیفیت داشت یا نه او گفت دهن گوزن بسیار بر کف بود در آن حکیم از اخنوش سوال کرد که در دم او زخمی یا او جراحتی هم بود یا نه جواب داد که در جای دم او کومی مانند زن و جای مرئی میشد که او سنگ از المنضع کنده اند ارسطاسیوس بملک گفت که خوراک این گوزن همیشه افعی بود چنانچه از خلاف معلوم و در ورده های این کوه مشهور که یکی از آنها تریاق زهر است و دیگری خاصیت زهر مار دارد

٢٦٦

ملک تبسم نموده فرمود که این را محک تجربه امتحان باید نمود حسب الحکم ملک هشت نفر را از بندیخانه حاضر
ساختند ملک با ایشان خطاب نمود که آیا شما واجب القتل هستید یا نیستید جواب دادند که بمقتضای شرع قتل ما واجب است
ایشان ملک فرمود که نزد ما سنگی است که مشتبه است در میان زهر و تریاق پیش شما میدهیم اگر زهر بود بجزای خود رسیده
و از عقوبت آخرت خلاص شدید و اگر چنانچه از قبیل تریاق باشد شما را منافع بسیار حاصل خواهد شد و بعد از آن
آزاد خواهید شد ایشان با یکدیگر اندیشیده قبول کردند حکیم ارسطاطالیس سنگ مذکور را که وزنش چهار درم بود بر
هشت نفر تقسیم نموده تقسیم کرده به هشت نفر خورانید و جاسوسی بر ایشان گماشت که مخبر و حفظ احوال ایشان نماید تا
حقیقت حال روشن گردد اتفاقاً وقتیکه از مجلس ملک بیرون میرفتند یکی از ایشان نارنجی از دست شخصی گرفته
تمامه بمکید و منفعت نفع دیگر یا آن چیزی نخوردند بعد از هفت روز ملک حکم فرمود و ایشان را طلبیده امر نموده
که تحقیق حال ایشان نماید حکیم هر کدام را طلبیده حقیقت احوال پرسش نمود یکی از ایشان گفت که یکسال شده
است که مرا اعضای بهم رسیده و نهایت شده است که من بهلاک خود عزم جزم کرده بودم الکنون بمجرد خوردن
این سنگ آن بالکلیه برطرف شد دوم گفت که مرا درد سر کهن بود و دمی از آن آرام نداشتم از تناول
این سنگ گشت آن درد من از من زایل شد و هیچ اثر آن درد در خود نیافتم سیوم گفت که چشم
بسیار ضعیف بود الکنون بخوردن این سنگ در باصره من قوت عظیم پیدا آمد که در جوانی آن حالت نداشتم
چهارم گفت که مرا درد پهلوی قدیم بود الکنون بمجرد خوردن این سنگ آن مرض بالکلیه بصحت مبدل شد
پنجم گفت که مدتی از درد زانو متألم بودم الکنون آن درد مطلقاً از من زایل شد ششم گفت که مرا بواسیر
مولم بود الحال آن الم بالکلیه از من زایل شد هفتم گفت که مدتی مدید است که بر ساقین من قروح خبیثه
بود که همیشه صدید متعفن از آن جاری بودی الکنون همه آن پاک شده روی جلد تازه مندمل شده
و رنگ اصلی بر آن ظاهر میشود هشتم گفت که مدت دو ماه است که مرا دردی عظیم حادث شده بود
الکنون بعد از خوردن این سنگ آن بیشتر شد حکیم پرسید که بعد از خوردن آن چه چیز خوردی گفت که یک
نارنج بتمامه بمکیده بودم حکیم گفت این شد که رد فعل آن نارنج بوده فعل سنگ چرا که ترشی نارنج با زهر
باکسرات و برودت مستلزم جمیع تبعیت است چنانکه ... تمساک حفظ ... این سنگ دو صفت ...

267

چون به بیننده ها ... باید

از رفتن حرارت این حجر و ظهور اثر آن و بهذا حکما بعد از آن از ترشیها بالکلیه منع فرموده اند و نیز در تصریح کرده

بخاصیت نسل پادزهر و تریاق معیّران تجویز هیچ ترشی نکرده اند و وجه تسمیه سنگ پادزهر باعتقاد حکیم مذکور انکه

چون شخص مشتمل بر رنج مذکور که بود بحالی خود در رفت در دوا او بسیار رفتند و بهم رسانیدند در رنگ خرم زار آلوده نزد وی

براورد که او را با دزهر بحد هنر چون آن را از او کوش ملک سید فرمود که نام این سنگ پادزهر قرار دهند چه باد بدل معنی

زبان پس [illegible] نسبت با دو چنانکه پاد و بوا در آن معنی هست زبان فارسی بکثرت استعمال الیه نیابی زهر

اشتهار یافته و معرب آن فادزهر است و در اصطلاح ابدیکی بحجر التیس فادزهر است و آنرا تریاق حیس گفته اند بهبانت

ملوط آن و دراز و گرد و بین سنگ سبز قیسا ابر یکدیگر طبقها دارد و در میان چیز کسبت گویا مغز آن است و آن چوب [illegible] یاد و دبیست

صاحب مفردات آورده که از خراسان آورند و این بصحت نپیوسته انچه مشهور است بحیز از شبانکاره در هیچ موضع دیگر حاصل

نمیشود و حالا در هندوستان در بعضی محلها بهم رسیده چنانچه مذکور خواهد شد و چون غذای این گوسفندان مار باشد گفته

در بسبب این سنگ در شکم وی بسته گردد بدین سبب او را تریاقی گویند و گفته اند که در زهره وی باد اکثر تحقیق

انست که از شیران او رسانید و بغایت عزیز بود و با قدر آرزو گویند چون بیند سنگیست در رنگ زرد در رنگ آب این نکتها

بسبون معلوم شود و بقول ارسطاطالیس الوان حجر فادزهر است و بعضی از آن زرد و بعضی اغبر و بعضی برنگ خاک

و بعضی مشکین بعضی بسفیدی مایل و بهترین این زرد و آن بعد از آن اغبر و بقول رازی حجر پادزهر سنگ زردیست از معدن عظیم

النفع او فایده در زهرها را او برادر [illegible] ضرر بیش و با قوت و تاثیر عظیم و ابن جمیع نقل کرده که حیوان را در از

دیه آمل با هند و از بهره احشا سهر است ارانی بمرتبه که اثر و از نیکنند صحیح دهند و باز سمی از سموم قتاله باو دهند از آن

تضرر و خانه با و زبد و حرارتی نه انگیزد و خلطی بر هم نزند بخلاف مثرودیطوس و غیر آن جهت انکه بخاصیت

تاثیر میکند صاحب جامع آورده که فادزهر آمد بمعنی اطلاق میکنند یکی بر هر چیزی که مقاومت در چیزی کند و دفع مضرت

آن نماید و از وسط خاصیتی که در آن چیزها و دیگر بر سنگی معلوم که بالخاصیت دفع سموم حاره و بارده کند شربا و تعلیقا

و حکیم عماد الدین محمود در رساله [illegible] میگوید ان سنگی که من دیدم مایل بزردی و خاکستری بود با وجود این ریشه ریشه مانند ریشهای

شبت بود و در بعضی بیشتر هیچ حجر پادزهر دواهای مفرده در مرتبه بقوا دیده ایم و نیز از معالجات بقراطی نقل نموده که از دیار

فارس حجری آرند که انرا حجر التیس میخوانند و میگویند که در نواحی جبله متولد میشود و صورت ان صورت حیوانیست

جلو بیست و رخشونت دلایل است چون آنرا بشکنند پوست بر پوست و تو بر تو باشد مانند پوست پیاز و در اندرون
پوستهای آن نقطهای سیاه بود که آن سنبها و طبقها گویا بر گرد آن پیچیده اند و از افادهٔ بعضی ... مانند چون آنرا از آب
ساز باشند ... در موضع ... طلا ... عشر ... نقل میکنند که در هندوستان در
کوکنده از ... ملکانه در چند موضع ... خصوص ... حوالی آن چنانچه ... تبوه و ...
بسیار دیده اند و همچنین ... در ... مینا ... کوسفند ... بشکند ...
... آید ... چنانچه فرنگیان بسیار از آنجا خریده بجای ... ولایت ... دو در جانب
... باشد که ... چهار ... داده اند که یکی از آن ... که ... از اینجا ...
هزار ... خریده ... کار با دشاهان ... عمر ... اند و ... ملکانه
... چنانچه ... و ... سنگ بسته میشود و این کوسفند ان از قسم
... چنانچه ... حاصل میشود و اکنون ... متداول و متعارف است
... احوال اصطهنانات ... میگویند که من ... مخصوصی ... بود و موضع
... بسیار ... کتاب ... الموضع ... سپید در حال ... جود
... تحقیق ... ثابت ... زرد ... بود و در ... بود ... از افاده
... سائیده ... باشد ... آمد ... چون ... آمد
... امتحان ... چون ... سبز ... سرخ ... گردد
... سبز ... چون ... یابد ... بود ... دیگر ...
... سرخ گردد ... با خون ... و سیاه ... از افادهٔ
... بر آید ... سوزن ... و دیگر ... بر آید ... نشا و چشم
... در کون ... و بعد ... بر آرند اگر ... است ... نباشد
و این از عجایبات ... دیگر ... امتحان را بر موضع ... بماند
تا زمانیکه ... جدا ... دو ... میباشند ... مثقال ...

۲۶۹

و اما پادزهر کانی بهتر است یا آنکه از حیوانی بهترین او بزرگ ساق حقیقت است بعد از آن زرد و سفید
و امتحان آن بعضی نوشته‌اند که چون لب بند و بر شیر زنند به بندد و دیگر آنکه چون عقرب نکش زرد و اگر
از آن کنند و دیگر چون مقدار جو سوده در حلق شخص ریزند و آن بروز کار زند که او را اگر در خواجه
و اگر پادزهر کانی سفید باشد و بعضی گویند استعداد تمام شده باطلاً کنند از آن الم و منع ... نمایند چون پادزهر خورده را
پادزهر بطریق ... آن ... در هر جوهری ... الجمله نرمی دارد با فراط و در لمس آن محسوس میشود و آن را ... با رنگ باشد
هم ... و ... آن مفرد ... فایده دهد جمیع سموم حیوانی ... نباتیه و لسع هوام را ... دوازده جو از آن
بسایند یا کوفته ببیزند و بخورند سم او را از بدن ... دفع ... کند و از موت رهائی دهد و اگر او را در قلاده ... دیگر
در ... بندند در حین ... از آن ... اگر آن خاتم را بر موضع لسع عقرب و هوام و حیات و طیارات
و زنبور و سموم مالند ... نفع ... شود و اگر ... بر موضع لسع هوام ... معین لسع ...
سم کند و ... اخراج نماید و اگر قبل از آنکه ... موضع لسع متعفن شود ... از این ...
... دفع سم میکند و اگر ... عقرب ... سمیت ... زایل شود و اگر ...
... ساخته در ... ریزند و ... کند ... دیگر نوعی از مجربات ... از سموم ...
... و بعینه ... مذکور ... محسوس ... نازه ... بر موضع لسع هوام
گذارند ... و طریق استعمال آن ...
... اگر کسی ... باشد ...
... سموم ...
...
...
...
...
... مداومت نمایند ...

قوت باه است عزیزی این شأن بغیر اینه ... تمام یابند و از سموم ضرری چندان نباشد و امراض بلغمی و سوداوی را
نهایت نفع بود نقل است که حکیم عماد الدین محمود شیرازی چون حکمای ما تقدم در خوردن پادزهر اشاره کامل نفرموده اند
بر کسی معلوم است که از خود اجتهاد کرده بود و اکثر مردم از خوردن او آثار یافتند این ترکیب خاطر خواه تغیر شد که
بسیار مردم از این ترکیب منافع بسیار یافتند بلکه جوانی از سر گرفتند و مطلقاً ضرری نکردند نکهت صفوان پادزهر دو مثقال
عنبر اشهب نیم مثقال مشک طبوع سنبل الطیب نیم مثقال در بلی قرنفل ... مجموع را ... بخورند و از شیر دو مثقال
دستنبوی ... ... دغدغه بخورند ... بره کرده دارچینی و قرنفل ... بخورند و از ... باد ... تندی
در ... گلاب و عرق بید مشک تمام نمایند ... از خوردن ترکیب ... شود که مبادا ... تولد شود ... ترکیب
... کرده که در ... سازند که از آن ... تمام حاصل شود نوع دیگر ... المثقال
... ... سفید ... سفید ... ورق طلا ... ورق
نقره ... مصطکی ... سنبل ... مشک و عنبر ... مجموع این از یک مثقال زیاده ... هر کدام ... کنند
... کرده ترکیب ... ... از آن ... و گلاب ... عرق بید مشک ... بخورند
... مرغ فربه ... بخورند ... عرق بید مشک ... قبل از خوردن احتراز کنند
از ... و بقول ... و مغموم و مهموم و اگر ... احتیاط ... اول روز ... مذکور
بخورند و ... دو دانگ و نیم مثقال بود نوع دیگر پادزهر نیم مثقال یاقوت ... لعل ...
... ورق طلا ... ورق نقره ... و همین قدر عنبر ... مصطکی
... گلاب ... سازند هر روز ... فرو برند و بعد از آن ...
... مرغ فربه ... بخورند ... عرق بید مشک ...
... مصطکی ... کنند ... از آن ...
... از ترشی ... روغن ... و نیز از مباشرت اجتناب کنند که فایده
تمام ... نوع دیگر ... حکما ... مرتب ... پادزهر ... و دانگ یاقوت ...
... عنبر اشهب مصطکی ... پادزهر ...

۲۸۱

برشکسان برشته جیبا ساختن بعیه کنند و هر روز که یکبار شربت از قند و گلاب صبح و گاوزبان و تخم بالنگو باشا نیند و از
میوه‌ها تر و لیمو و حمو ضات پرهیز کنند یکهفته قبل از و یکهفته بعد از و نیز از مباشرت دو هفته احتراز نمایند
والله اعلم بالصواب در نسبت تسمیهٔ مومیا منقول است که بعضی از ملوک زادگان روزگار افریدون
فریدون را بشهر وغارس که نام موضعی است بشکار بر آمدند ناگاه بزبزرگی را به تیر زدند وان بز تیر خورده از نظر
انها غایب شد چنانکه جستند نیافتند و پس از یک هفته دیگر سپاهان بسر زمین رسید جستجوی بز مذکور مینمودند اتفاقا
بغاری رسیدند که چشمهٔ در و دست و آب آن کمی بر آمده وان همه تیر خورده ما برای حل آن چشمه یافتند تیر یکه بوی
او رسیده بود دیدند که بجانب پوست او باز گشته و با خونی آلوده و جراحات اندرون تن مطلق مندمل شده
از ینحال تعجب بسیار نمودند و کیفیت پیش ملک فریدون فرستاده از حقیقت حال خبر دادند ملک حکما را که
علوم طبیعی ماهر بودند در آنجا به استفسار این واقعه تعین فرمودند انجماعه بحکم ملک بالموضع رسیده
تفحص آن نمودند هرچه بر روی آن آب بکنارهای آن بود از الموضع خوشنید همه جمع کردند و بر
جراحتها و کوفتها و اعضا و کسر استخوانها باز نمودند بنهایت سریع النفع یافتند و ازین
حقیقت ملک افریدون را آگاه ساختند ملک شکر حکیم علی الاطلاق بجا آورده که چنین
ترنجی بدین نیکوئی و بسیار منافع در عهد من بروی کار آمد فرمود که بران غار رودی بنا نهند
و حوضی اساس کردند و در پیش او از آهن باریک شکل غربالی ساخته نصب ساختند تا آب
صاف در بگذرد ان سوراخها مندرس و مومیائی بجا زناید و محافظت بر وقت راکه حفاظ و حکام
باشند مامور گردانیده در ان موضع رفته ریگ بیرون دیوان در نهادند تا سال دیگر مستحفظان وعصابا
همه خود با الموضع میرفتند و در حضور انها گشاده میشود در حوض مومیا حاصل شده با حضور ایشان
بر سا نیده و بار مهر انجماعه مختوم ساخته بحضور ملک میبرند و اکنون نیز همین ضوابط محفوظ و معمول
و سالی بود که صد درم حاصل میشود و سالی بود که کمتر ازین وجه تسمیهٔ مومیائی این چشمه بر کنار دهی است
که بیا موسوم است اما موم یعنی شمع و بیا نام ان ده باین وجه تسمیه مومیا خوانند و چون مومیا زیاد در برتر
بزرگ است و در و منافع بسیار ملوک ان ریاست بر ملوک دیگر بدین چیز فخر میکنند اول بپادشاه و دیگر نموده

دس باصطلاح هندیان هر روغن را که سیاب یا رپر دران باشند گویند ۱۲

۲۸۳

موميائی دوائی مفرد است که قائم مقام مرکب چون تریاق میشود و گاه مرکبی را که بسیار کنند قوت او زیاده
زیاده میشود و آن چهار نوع است معدنی در کوه فارس در اصطخر میرسد بر شکل زبان گاو و آنجا [illegible]
ملک [illegible] و بود از رشحه اندرون غار میریزد و میگیرند و باز در [illegible] منقل میسازند و حوالی آن غار جاهای بسیار است
که موميائی [illegible] بعضی زفت و حجری از ولایت روم می آرند از جبال شهرزور و جبال اکراد و این قوی
از دیگر ضعیف [illegible] با بوی از سنگ [illegible] است از جهت [illegible] اورام [illegible] عضو
[illegible] خصوصاً [illegible] ازو دواز [illegible] شده [illegible] و سقطه چون
[illegible] که مشهور است که چون پادشاهان قدیم میمردند موميائی [illegible] صبر [illegible] بر تمام
اعضا [illegible] اثر [illegible] در زمین [illegible] چون
[illegible] سال زیاده برین گذشت این میت [illegible] موميائی میشد ازین جهت او را [illegible] و اگر در زمین مصر
[illegible] و [illegible] این [illegible] عضوی [illegible] عضوها [illegible] آرند [illegible] این
[illegible] مستعمل و معمول [illegible] میسازند که بعد از مردن [illegible] قیروهم
[illegible] و در [illegible] عسل [illegible] و پس از صد سال آن [illegible] موميائی میشود [illegible] نوع تمام
[illegible] موميائی [illegible] و نیکوترین موميائی معدنی [illegible]
[illegible] فارسی [illegible] گرم [illegible] و [illegible] بنابر قول دیسقوریدوس و بقول شیخ
[illegible] گرم [illegible] در درجه دوم و خشک [illegible] در اول [illegible] موميائی [illegible] بر آتش
[illegible] باشد و [illegible] حجری که [illegible] میشود و [illegible]
[illegible] قول [illegible] و [illegible] موميائی [illegible]
[illegible] گوسفند [illegible] موميائی [illegible] گوشت [illegible]
[illegible] موميائی [illegible] شکسته [illegible]

خاصیت و منافع موميائی [illegible] آنست [illegible] موميائی هم از ادویه تریاقیست و هم [illegible]
[illegible] جمیع [illegible] نفع کند [illegible] و شربت و استخوان شکسته را به پیوندد و بقول

[illegible]

شیخ الرئیس بو علی سینا اگر حبه مومیائی در [illegible] گوش حل کرده در بینی چکانند درد شقیقه و درد سر
کهن را ببرد و صرع گرفتن را نیز سودمند بود و همین قدر اگر در روغن یاسمین حل کنند و در گوش تقطیر سازند
سودمند بود و اگر ریم از گوش برآید [illegible] در روغن گل و انجره حل کرده و فتیله بدو آلوده در گوش نهند
ریم گوش را درست سازد و [illegible] آرد و مثل آن چند [illegible] در روغن حب البان حل کرده در بینی چکانند درد سر
کهن را زایل کند و چون [illegible] با شیر خر دهند خونی که در مرض سل برآید باز دارد و [illegible] ازو و جوان [illegible]
[illegible] و گرد یا بدهند خفقان معده [illegible] رطوبتی را که در فم معده جمع شده باشد [illegible] و هر سقطه که بر معده
و سینه و جگر افتاده باشد نافع آید و [illegible] با کشک [illegible] و بیخ سوسن [illegible] باشند حل کرده [illegible]
ناشتا بدهند همه انواع سرفه را ببرد و [illegible] با سکنجبین غرغره کنند خناق بگشاید و [illegible] آلوده
و [illegible] چون [illegible] باشد غرغره [illegible] همه انواع درد حلق را سودمند باشد و [illegible] ازو با دود [illegible]
ارمنی و [illegible] زعفران با [illegible] انگور یا با [illegible] دهند درد [illegible] سود کند و [illegible] چون با شیر و شکر
[illegible] همه انواع درد [illegible] مثانه و احلیل بود زایل کند و اگر کسی گمان برد که چیزی با زهر آلوده خورده است
[illegible] و [illegible] مومیا در آن حل کرده بدهند دفع شر آن کند و حبه [illegible]
و [illegible] با [illegible] روغن [illegible] بدهند دفع مضرت آن کند و اگر [illegible] بزرگ بود و پوست [illegible]
[illegible] مومیا در آن حل کرده بدهند دفع مضرت آن کند و [illegible] را [illegible]
بحال خود آرد و درد دندان ببرد و با [illegible] را [illegible] تسوی [illegible] روغنها بدهند باد [illegible] و چون [illegible]
بگیرد و [illegible] مومیا در آن حل کرده بدهند ادرار بول نماید و در ابتدای [illegible]
و جذام و داء الفیل هر روز [illegible] آبکه در [illegible] چون [illegible] باشند [illegible] بدهند از آن
علتها ایمن یابد و حبه [illegible] آبکه در [illegible] چون [illegible] باشد و بدهند [illegible]
و اختناق رحم را [illegible] مومیا با آبکه [illegible] چون [illegible] باشند بدهند [illegible] یابد و [illegible]
[illegible] با [illegible] و چون [illegible] باشند [illegible] بدهند [illegible] را دفع سازد و حبه از آن فواق را زایل سازد
[illegible] مانند و حبه [illegible] بیا [illegible] سازد و [illegible] موضع [illegible] آبکه [illegible] چون [illegible] باشند

[illegible]

و برین ابها آلوده می اید هر

باشند و ملکنند و برای سستی طلا نمایند تا نفع آید و برای بواسیر نیز رسیده طلا کنند بسیار نیکو گردانند دل را طاق
نمود و بقول ارسطاطالیس پیه خوک که … کرده باشند با مومیائی آمیخته در گوش اصم چکانند نیکو کند
اگرچه اصم مادرزاد باشد و محمد ذکریا در … باب نقل کرده که اگر کسی را منی خرج شده باشد و خواهد که عالی …
از شود در آخر حرکت دو حبه یا دو نخود مومیائی در سفیده مرغ نیم برشت یا عسل سفید حل کرده بخورد و اگر محرور باشد
ترنجبین با شکر … بسیار مجرب در شکار و این از اسرار است حب مفرح مجرب … مفرح النفس که نقل
کرده که بعد از تجربه نمودم که کسی که بعد از جماع … مطلقا مدرک نشود و نیز این حب سقطه
را … نافع و همچنین … و من خلو صفات مومیائی کانی … و صمغ عربی بگیرند و نیم برابر …
بکلاب … حب بندند و نیم مثقال ازین حب … و اگر با … باشد … انفع خواهد بود
یا با ماء العسل نیز والله اعلم بالصواب در سبب … چوب چینی و استعمال و فواید و مضار و مصلح
آن … آنرا بیخ چینی و بیخ حیات نیز نامند غالبا در زمان قدیم نبوده و یا آنکه بوده لیکن بعمل در نیامده
… یافته و لهذا اطبای … ذکر خاصیت آن در کتب خود نیاورده لیکن در سنه ۹۴۰ نهصد و چهل …
… بلاد هند و … این بیخ را بهم رسانیدند و از آن زمان تا امروز که … روز بروز
در میان عالم شهرت پیدا کرد و … که استعمال این در میان مردم شایع شده و بهم رسیدن این دوا
روایت … گویند که در دیار چین قحطی عظیم بهم رسید و مردم بصحرا آمده بخوردن نباتات و بیخها مشغول
شدند و چون این بیخ خالی از طعم و عذوبتی نبود و طعم و رایحه که با تنفر طبیعت باشد نداشت بیشتر
رغبت مینمودند و میخوردند و هر کدام که امراض مزمنه سوداویه و قروح عفنه و بواسیر و آبله فرنگ
و جذام و برص و داء الثعلب و داء الفیل و … و مانند اینها داشتند
در خوردن این دوا شفا یافتند از آن تجربه ها بظهور آمد و نفع آن بیشتر شد و مشهور گردید
… اکثر مرضها را بدین علاج مینمایند و فرقه … اگر … مینمایند که
وقتی جمعی کشتی را … بندر … میراندند اتفاقا کشتی ایشان تباهی … مخالف …
رانشیده بجزیره … مردم کشتی در آن جزیره فرود می آیند یکی از آن مردم که … جراحات عفنه بود

۲۷۵

اہل کشتی از بوی بد و تعفن جراحات او تنگ آمده از صحبت او متنفر بودند ان بیمار رنجیده از زندگانی دل کنده خود را از کشتی جدا ساز و دران جزیره قرار و سکونت میداد اہل کشتی قدری از نان باو داده
نیز بودند او از گرسنگی عاجز شده بعد از انکه توشه او در رسید بہ بیخہای نباتی بہ شروع در خوردن کرد و مداومت مینماید
از اتفاقات حسنه بسبب بیخ کیاه این بیخ چینی افتاده بود پس از کندن تخش خوش طعم و گوارا ترا ز بیخہای دیگر
بدو فتنش کرد میگرید پیوسته در خوردن ان مبادرت و مداومت مینمایند از دهان انکشش بعد از روزی چند
جراحہای او بالکلیه صحی بافته بالمره بهم رسید رو در خود غریب عزیمت نموده میکند همچنین در ان جزیره مدتی
جزیره بسر برد ناگاه بعد از چندی کشتی با کشتیهای دیگر در ان جا گذر میرسد و اہل کشتی که او را
میشناختند ببینند که توانا و فربه شده از و تفتیش این معنی مینمایند او از ابتدا تا انتها احوال
مداومت اکل این بیخ گیاه مذکور بیان میکند انجماعه از ین بیخ مذکور بسیار میگیرند و بالطراف و جوانب
می برند و بدان سود بسیار برده از انمیان باز در میان جہانیان شهرت گرفته بر تقدیر وقوع
روایت چون دران عصر اتشک بهم رسیده و اکل این بیخ جہت جمیع جابجا می برند بی تکلف سیاده
لیکن بعد خوردن او شرطی چند است که بجای خود گفته خواهد شد در طبیعت بیخ مذکور حکمای
متاخرین چون حکیم علی گیلانی و حکیم دوانی کیفیت اکثر نباتات گرم و خشک است و اکثری از حکما
متاخرین این عصر برانند که گرم و ترست و دلیل میگویند که این بیخ چون دافع سودا و ازالۀ آن باز در
پیدا است ببیش تر غرض بسند میباشد و چون حرارت بیش ندارد پس در درجه اول خواهد بود و چون
تلطیف و تذویب و تسهیل میکند می باید که تر باشد و این امر چون ظاهرتر است پس رطوبت در درجه
باشد لیکن جمهور برانند که خشک است و اینکه دافع سودا با لخاصیت شده بالطبع این بیخ را خواص
بسیار است از انکه آثار خوب بسیار مشاهده کرده اند گفته اند که گویا این از اکسیرات و ترشیات چون اکثر
بعد از تنقیه بدن متابکار میبرند و بر پرهیز خوب از نمک و لبنیات و حموضات و ترشیها و غذاهای ثقیله ازین قسم
می باشد و این را خواص بسیار زحمت او نبود دگر هنوز بتجربه نرسیده و اعتقاد حکیم عماد الدین محمود انست که حرارت
او در اول مرتبه درجه اول و در رطوبت او تعیین نکرده و جمیع دیگر را در جه دوم کرده اند و اکتفا

اعتقاد است و اعتقاد بعضی از متاخرین عکس این است که حرارت او در آخر مرتبه دوم و برودت او در اول است و [illegible]
او در ترقیق خون و منجمد او و ابتلاع غلیظ در شعر اند که نیک خوانده اند که حرارت او در مرتبه اول و درجه اول آن بجهت بکار بردن
و دیگر بودن این نیز خود نظر است لبعالجت رنج و صرف و تکرار افعال و تاثیر حرارت بسبب آنکه حرارت او از اول و درجه در جهت اول
نجات نمود او اینکه حرارت او از اول مرتبه دوم منحا در دلیلیست که از تکرار رنگ آن نمودن سبب منقطع نمیشود و نیز اینکه حرارت او
در درجه دوم آنرا بود که اطبا تکرار رنگ را و بالمعتبر از اما از کلوان اکثر با آنها بر او و در امراض بنمود و دیوان آنها به عصلا بات سعید
در آنها بر شاهده او که اجزای او زیر صفیه و بیشتر از اجزای ما است مشتمل بود و در فی الجمله بسوی سمتی
باد و باد نیز حکیم عماد الدین محمود گوید چنانکه دربوست قلیل باد و بواسطه مقتضای اسبار نمیشود او منکسر شود و بر خود مایل
گرد و در صبو انداز و در جهت بعین رطوبت او تامل تمام بانجمله حرارت که با وجود انکسار او برودت آن بالکلیه منتفی
نشود و اعتقاد بعضی از متاخرین بر آنجمله نسبت گرم و سرد او در درجه دوم نیز در انکه در مزاج او بر رد جهت و بعضی
آنها که رشید ساخته تر است آنی صید در امتحان جمیع و مختار آن بهترین جوهر انست که سرخ و سنگین
و بی سنگ نیز منساو و ایکن صنعتها کرده اما گوهرانیت بر جبا و نار سیکی دارد و از آن که در ۲ با
[illegible] بیکه مانند آن کنیکی چه در این زمان رطوبت فضلیه او موجب التهاب حرارت غریزی گردد کم میشود و حرارت
طبیعی الملحم [illegible] حکیم عماد الدین محمود نیز به همین تصریح نموده و سنگین و کم گره و سطح ظاهر برابر باید چنانچه
بر خلاف این باشد در زمین کم رطوبت کمیاب یافته و خشکی برو غالب شده و با نجمال آنشود شدید و انچه را انچه غالب بر
حسوس شد و در معادن منیر آشنا نبایا نوز جنده آب دریا که بر آتش و غیره با در هوای پر کال که نم زود رباید و دلیل ابنها
کی است از و نسبت با وجود سرخی و سنگینی زن کرده و لیس باد و سنگ نیا و ملاحظه که در زیر زمین نزد مکثر است
بعضی از و باید که او با و علی الفصوص از دریا گذشته بار سعید با شر و طا د مگر نیز آنجا بفوت آن الحاد و نوع قسم اول
لفع [illegible] بعضی سیم چینی که منها و سرخ و خیر رنگ تشایب سرخ و تیره زرد و سیاه و بهترین او از انگلیس بهترین و دیگر نسبت
زرد و بعضی که دشت و شیر را نبیدرا خند و آن ۲ قطعه انکاشته میباید و از آنجا بسیم و بخار ای او رند و نوعی از آن را رجای
رینه را بیاید که سید بر پر و بر او و از آنجا بوق و از اسنان و در روم نیز او بر اما بجوی جانشی نیست و بعضی سفید را بهتر
میدانند و نزد حکمای فرنگ سرخ بهتر از وی نیستی خود رسیده او را آنچه سیاه رنگ او دریا و دیرا متغیر میباشد

۲۷۷

دارد هیست و چون این بیخ رطوبت فضلیه بسیار است و رطوبت فضلیه رطوبتی است که در جوهر او و از منافع جمیع اجزاء او
نباشد بنابرین بجهت بقای قوت او و در جائیکه از رطوبت هوا و نم خالی باشد فی الجمله رطوبت هوائی و برودت باشد
مثل کوه یا بیابان بواسطه آنکه حرارت و یبوست هوا مانع رطوبت فضلیه است و او را از تنقیب [illegible] مواضع که [illegible]
محفوظ در سنه [illegible] باید که [illegible] سال بر او نگذشته باشد در بعضی [illegible] مقدمه کافی [illegible]
کرده و او را از تغییر رایحه و طعم و خاکی و عفونت نموده باشد دانا استعمال آن بجهت اسباب و فصول از زجاجه چون
مزاج اینجا حار [illegible] استقصای فواید و منافع این بیخ کسانی که در اخراس بیاد و اول که اصول آن بیشتر مبتلا حضور [illegible] مزاج
جبلی اینان بر [illegible] بحسب اصل مزاج و چه بحسب انتفاع اینها از وی اتم و ابلغ است و مشایخ را [illegible]
استعمال این دوا انجوز است که مزاج ایشان از رطوبت غریزیه که لازم این سن است فی الجمله تخفیف داشته باشد و یبوست
باشد و قوت شیخوخت منقصور است و از اینجا معلوم که بجهت مرض دق و شیخوخت فایده بسیار ازین مترتب است و الا با وجود
رطوبت غریزی گرم رطوبی بوده با ممنوع است و در مزاج صفرا وی چون اصلاح سوء آن میکند و حرارت را در استعمال وقت
و مشورت فرو نشاند و هر با عتدال نمی آورد و نیز از دوا انفع بسیار است و اطفال را از استعمال این دوا جز اندک
فایده نیست بلکه ضرر دارد چه حرارت غریزی ایشان مغمور رطوبت غریزیست و شک در رطوبت این هم نیست علاوه بر آن محتمل است
حرارت بحیثیتی مشغول شود که تدارک آن متعسر باشد و امراض منجاده شوند و طبیعت اطفال نیز فعالی از ضرر نیست
ضرر در اینها بسیار است خصوصا در فصل برطوبت باشند چه حرارت ضعیفه این بیخ در مزاج اینها تاثیر نمی نماید و از جهت
قدر بسیار [illegible] و در صوم اینجا اگر در جای حیث ... که با این بجهت استعمال نمودن آن جایز است از خطر ضرر نیست
الا هر گاه مزاج اینها از اعتدال منحرف شده باشد در عود نمودن بحال او [illegible] و معتدل بود بهترین اوقات
بحسب فصول اوسط بهار و اوایل خریف و طرفین بارد و وسط تابستان و میان خریف و انتهای [illegible]
خوب است در [illegible] آنچه از مشایخ اطبا و متاخرین مطلوبات استعمال نموده اند در کتب ایشان [illegible]
جه بعضی مصنف مثقال در هر روز چوب [illegible] میخورانند که هر روز مثقال [illegible] و بعضی حکیم مستعد [illegible]
بکار میبرند که هر روز بیست مثقال [illegible] میانند و آنچه بالفعل اشتهار دارد صد و شصت مثقال است [illegible]
که هر روز [illegible] مثقال [illegible] و چه صورت طبخ پیدا میکند و چون تعسر [illegible] کرده در [illegible]

٢٧٨

ازان قبیل که صد و هشتاد مثقال سنگ چون بشایند که بخورد بیرون برود و در حصه هم بلند و از آنچه مانده بعد از شکستن آن در مثقال
باشد بجای آرند و در پیاله قهوه خور کرده از آن بخورند و بیا از او شستن و طهارت و غیره استعمال نمایند علی سبیل التجربه
نیز معلوم باید که قدر شربت صبح چینی نیم مثقال تا دو درم بر حسب اختلاف مزاج باشد و مقصود به استعمال صمغ است که عبارت از چینی
جهانگیری اگر که کمتر از این میزان نفعی از روی طبائع بخشد و بعضی به تجربه یافته مثقال را اکثر معتدل تر بیاشامند و بعضی از آن
مردم در روز خوراک را اکثر میسازند و البته تقویت منافع آن چینه مثل المسک و تقدید ادرار الجنیه و ...
رعشه و سرطانات و بهق و برص سیاه و تشنج و القوه بالجمله امراضیکه تولد از سودا باشد نظیر ندارد و در
مقعدان احیانا اگر بعید از جمیع مرض تنها دلتنگی حرارت رحم باز دید کند و از استعمال آن خفقان پیدا شود و صفرا غالب میگردد
واز المر احتمال است که ... در وقت شقیقه و کرب عظیم و دوی بسیار هر دو ... آن بخون بهم نرسد و معده را ضعیف
میکند و روده را نرم میکند و البته که احتمال است بهم رسیده در مصلح آن چون زر و بعضی یا غیر متقضیین سینه
گشته ترکیب گرم و سرد و هرگز چهار و ترکیب مضعف معده آمد حرارت حرارت غریزی برد و موجب استرخای الیاف و ضعف معده
اثبات با انقباض حرارت معده کمی شهوت در بیتی لوازم حرارت که آنه تسبیح قویست ابتدا انصباب مواد و مجوب
نسبت احساس تمام و آن مع میشود و اگرچه حار و رطب موجب تقویت قوت ها ضمه است اما چون از سبب احتباس الیاف حرارت که در کل
معده را کم میگرداند و با لاخره ضعف در ان نیز اثر میکند تا مبتنی دفع این اذیت میکند قرص گل مفرده و
ازین صندل مفرده میتواند بود و در اواخر آن نیز مجمل است و غیر چون بحسب تجربه معلوم کرده چینی در
بیران و مرطوبی مزاجان احداث حبس بول میکند و تقطیر آن چه مواد غلیظه که در عروق این تحتبس است
و این مواد بجهت قوت دافعه تندویر آن ماده مینماید و میخواهد که بعروق دفع کند تو بواسطه ضعف قوت خود یا
بجهت کثرت مواد تمام آن بعروق دفع نمیشود و بجای گرده و مثانه میآید و درین مثانه با اخلاط غلیظه مختلط میگردد
و بواسطه کثرت غلظت از دفع آن عاجز میشود و حبس بول حادث میگردد و یا بواسطه رطوبت تریکه با این مواد
و نیز رطوبت بسیار دیگر از اعمال این جهت از دریاها که موجب انسداد بول است مشروع و تقطیر بول پیدا میشود پس تریاق
مصلح آن عرق بادیان و تخم کرفس و امثال آن خواه بود خواه ممزوج نموده بخورند خواه بعد از آن شربت نبات بنوشند و این
شربتها در تسکین شهادت مسام و التهاب حرارت بجهت قوت او را از این محا کم الحمراء بسیار زند و موجب ... مضرتها نمیشود فرقته

۲۷۹

[illegible]

رائحه ممزوج بحلاوت عرق بید مسک معطر ان میدانند که ناشتا تنها و لنمایند و غذاهای لطیف مخور انند
دار مجرب او مرکبات اصحاب جایز میدانند و اصل السوس را نیز مصلح میدانند که باین طریق سفوف ناشتا تناول نمایند
صفت آن چوب چینی نیم سیر اصل السوس مجرد درم کتیرا یکدرم صندل سفید الاچی زعفران از هر یک یکدرم تخم
خیار مقشر دو درم مسک یکدانگ همه را کوفته و بیخته سفوف سازند و هر روز ناشتا یکمثقال با شربت معتدل
مناسب بیاشامند و بدین طریق تا ده روز عمل نمایند و اگر احتیاج باشد دو هفته روز دیگر تناول نمایند که نهایت
مفید است و بدل آن بعضی از متاخرین متجربین بر آن رفته اند که قالبیت بدل این بیخ اغلب اسکنه و ریشه‌ها
که بهمرسیت بهم کاکنج و در طعم و صورت من حیث الجمله مناسبت دارد و در فواید صحیحت چوب چینی بخشد
منفعت در درد مفاصل و رعشه و لقوه و فالج را بسیار سود دهد و چهل چوب چینی چندان پرهیز نمی‌طلبد و جمیع
بحسب کیال جبل این اسرار الکوری معتدل القوام والطعم والرایحه والزمان بهم رسانید چه در بعضی از امزجه
سوداویه مثل جنون و مالیخولیا و جرب و جذام و مفاصل سوداوی نیز طلبکه بقواعد و آداب آن استعمال کرده آید
اسرار الکوری بعض مذکوره چه تنقیح بحار و ازاله سده و توسیع و تکثیر و تصفیه و تلطیف روح و خون
حرارت غریزی سبب بهم قوت نفسانی در حرارت لطیفه کثرت ماده روح و احداث الشر و نبسط النفس و ازاله فکرها
و تحسین لحم و خلق و التعود به من سبب تعدیل مزاج سوداویه تولید خون رقیق که ماده روح کثرت و قمع
مادۀ سوداویه و تعدیل مزاج آن بدیهی نظیر است و در فواید اسرار مسطور است که منافع اسرار الکی است
و بدنی نفسی مثل فرح و نشاط و سرور و ازاله غم و بخل و امثال آن ممکن و مقدور نیست حصول این
منافع از آن تواند شد اما منفعت بدنی مثل ادارت و اشراق و نکوئی رنگ چهره و تفتیح مجاری
و غیر آنچه اگر این میتواند بود که از معاجین و مرکبات این آثار مستفاد شود اما پیدا کردن دواها
و شناختن آن خالی از مشقتی نیست بل بنا برین که اسرار الکوری در قمع مادۀ سوداو تولید خون رقیق
لطیف و روح و کثیر و نورانیت و اشراق موجب این فواید است در ازاله امراض سوداویه بدل مع صحی مشهور
و در ازاله آنکه متقیح و متعفن شده باشد و جرب بسیار از آن آید در عوض بدل چوب چینی بعد از تنقیه روغن
را الوقت صفت آن چیز از جبها عاقرقرحا کند مصطکی سورنجان قسط ناخنا زاوند مدحرج و

۲۸۰

[illegible]

[illegible]

الحویه و ... مرهم مثقل سکبینج چهار و شیر زرنبا و انزروت دو مثقال صابون نیم مثقال برگ حنا مثقال [illegible]

زرنیخ چهار مثقال روغن بابونه روغن گل خیری روغن سوسن روغن زیت روغن گل سرخ موم زرد [illegible] کرده [illegible]

مثقال [illegible] را با موم یکجا [illegible] را با کلاه [illegible] ضمغها را [illegible] حل کنند و زرنیخ را [illegible] بیزند و مجموع ترکیب

[illegible] طریق استعمال آن [illegible] در دفع مرضیکه مناسب آن [illegible] صندل [illegible] خصیه الثعلب حلوایه

کرده [illegible] و کلاب بقدر [illegible] زعفران [illegible] اکر [illegible] عنبر اضافه کنند [illegible] خوب

[illegible] اکر مزاج [illegible] خصیه الثعلب [illegible] مناسب [illegible]

[illegible] نوع دیکر [illegible] صینی کوفته [illegible] شیر [illegible] کلاب بقوام

آورده [illegible] عنبر [illegible] بعد از آنکه [illegible] شیر فی الجمله کم شود [illegible]

آرد [illegible] کرده

[illegible] نوع دیکر [illegible] صینی [illegible]

[illegible] نوع دیکر [illegible] منقول از حکما [illegible] مثقال [illegible]

[illegible] بخورند نوع دیکر با عسل [illegible] بخورند نوع دیکر [illegible] بخورند [illegible]

[illegible] نوع دیکر

[illegible] نوع دیکر [illegible] بخورند نوع دیکر [illegible] شیره

[illegible] آورده [illegible] عنبر [illegible] بعد از آن [illegible] الجمله کم شده باشد [illegible]

[illegible] کرده [illegible]

نوع دیکر حلوائی [illegible] زنجبیل [illegible]

[illegible] کندم [illegible] روغن [illegible] عسل [illegible]

[illegible] بخورند [illegible]

[illegible] عنبر [illegible]

[illegible] مقدار [illegible]

۳۸۱

که نهایت سودمندست و بیخه و فربهی ورد و نافع است کسانیکه زردی روی از غلبه سودا دارند و تولید خون
صالح میکند و دم کی خوشبوی زرد و بخورانید نوعی دیگر بشیره او دو آمار چوبچینی را بالکک و فلفل ریزه ریزه
کرده داخل بشیره بادام نماید و در ظرف [illegible] مقدار این بشیره بخورد و در شربت ان روز بشیره تا چهار بشیره نوعی دیگر بیخ
شیر گرده در دیگ [illegible] بار یک بسته [illegible] بالقدر نیم فلوس قطعه قطعه کرده فلوس بر بالای [illegible]
کوفته بر بالاش سبز پوشیده بپوشد و تمام شب همچنین ان دیگ را آتش بگذارند تا بجا دود و ان چوبچینی مذکور
برسند علی الصباح چوبچینی مذکور در سایه خشک سازند و دق و رق ساخته شب در گلابی که دران زعفران و قاقله
و مشک و عنبر ریخته باشند تر کرده در سایه بالقدر یکتوله با نبات قرص [illegible] میل نمایند و بعد از گذشتن یکپاس بلکه بیشتر غذا
تناول نمایند به عنوان [illegible] و زرد و نمایند و اگر بیشتر از [illegible] نمیر سازند اگر میزان
جماع [illegible] کنند [illegible] بود و کوشش [illegible] گرم [illegible] مطلوب نیست نوعی دیگر شیرا و قوت
دماغ و دل و جگر [illegible] فالج و درد مفاصل و ربو و ضیق النفس که از غلبه بلغم باشد نماید و هر که اکثر
باشد نوشیدن این عرق [illegible] اصلا [illegible] و اگر [illegible] احتیاج [illegible] دیگر
نتواند کرد و اشتها [illegible] الف و نقرس و رعشه و خدر [illegible]
[illegible] سیر [illegible] سنبل الطیب و چوبچینی از هر کدام ربع سیر [illegible]
از هر یکی [illegible] قطعه قطعه کرده قسط شیرین [illegible]
ثمن سیر ادویه را [illegible] در ظرف چینی انداخته بالقدر آب گرم [illegible] کرده
باشند [illegible] الکل [illegible] در زبل اسپ دفن کنند تا مدت هفت روز بعد از آن [illegible]
[illegible] اعلی و ربع سیر [illegible]
[illegible] سازند [illegible] نمایند [illegible] ادویه را [illegible]
[illegible] باتش نرم عرق چکانند و قدری مشک و عنبر [illegible] کرده [illegible]
در [illegible] بگذارد [illegible] در ظرف [illegible] یا نقره نگاه دارد [illegible] آب ندارد [illegible]
و [illegible] روز [illegible] و بعد از طعام [illegible]

٢٨٢

بلا فی صلیه او نماید اگر زیر شی و نمک و جماع اجتناب نماید اولی است نوع دیگر معجونیست که با دویه مرکب
ترکیب میکنند معجون کم از مختر عات حکماء متاخرین مجربست که اجزاء او فلاسفه افزوده و بالبعضی ادویه مفرحه
قلبیه ترکیب کرده و استعمال نموده بسیار مفید آمده شربت آن از دو مثقال تا چهار مثقال است صفت آن چوب چینی ده
مثقال مصطکی عود زعفران سنبل الطیب قاقله بهمن سرخ و سفید دارچینی فلفل دار فلفل قرنفل زنجبیل کبابه
مثقال فاقله جوز بوا سعد کوفی افرنبویه زرنباد فرنجمشک بهمنین صندلین درونج انیسون بادرنجبویه
هفته الشعلب عود اسپرالقمن حب الغار و ج اسطوخودوس خولنجان ریوند چینی از هر یکی دو مثقال عنبر
نیم مثقال لعل از هر کدام یکمثقال قند سفید کوفته بوزن ادویه بطریق متعارف معجون سازند معجون
چینی از مخترعات حکیم عماد الدین محمود شیرازی زرنباد صعد زرا وند مدحرج خولنجان ماهیزهره
ریوند چینی افتیمون هلیله سیاه شملیت معقل تربد سفید مقشر عود دارچینی سنبل مصطکی جوزبوا زعفران
قرنفل هیل از هر یکی دو مثقال چوب چینی پانزده مثقال کوفته بیخته با سه چند آن عسل سرشته شربتی
مثقال نسخه دیگر چوب چینی شش درم هلیله سیاه درم فلفل هفت درم قرنفل هفت درم زنجبیل صمغ عربی زعفران
یک درم مسک ورقی کوفته بیخته با سه چندان عسل معجون کنند نسخه دیگر چوب چینی یک اوقیه فلفل دار فلفل
کرد زنجبیل عاقرقرحا بزر جوزبوا قرنفل سیاه دانه نانخواه از هر یک بیست مثقال عسل مصفی
سه چند ادویه کوفته بیخته در عسل معجون سازند شربتی موافق برد اطباع نسخه دیگر هلیله کابلی
هلیله زرد هلیله املج محمود نیقی از دانه هلیله زنگی دارچینی بزر بار سنبل اسارون قرفه زعفران سورنجان
خولنجان سعد کندر دار فلفل زنجبیل بادیان رومی نانخواه تخم زردک تخم شلغم جوزبوا
... قاقله قلی عود هندی اجزا برابر چوب چینی بقدر مجموع دارو با عسل مصفی قوام آورده معجون کنند
در ظرف چینی نگاهدارند شربت دو نیم مثقال از برای دفع درد استخوان اشتها و هضم طعام بغایت
مفیدست و فواید دیگر بسیار بخشد نسخه دیگر از مخترعات بعضی که از معجون سورنجان زیاده کرده چوب چینی
هشتاد مثقال سورنجان شش درم ماهی زهره بوزیدان پوست بلیله شیطرج از هر یک دو درم هلیله زرد
درم تخم کرفس تخم رازیانه فلفل سعد از هر یک سه درم ملح هندی یکدرم دارچینی انیسون کمافیطوس زنجبیل قاقله

قرنفل از هر یک سه درم زرنباد موصوف مصطکی روغن بادام از هر یک دو درم زعفران یک درم عسل [illegible]
شربتی سه مثقال جهت وجع مفاصل سود بسیار بخشد دیگر از صدر الشریعه گیلانی جهت [illegible]
درد پهلو و مفاصل و قوت باه و قوت احتباس نواله و تناسل نافع و مجرب است صفت آن چوب چینی [illegible]
مثقال سلیخه کبابه چینی بهمنین ارجعفی سنبل اسارون عود هندی مصطکی قرنفل جاوشیر از هر یک [illegible]
مشک عنبر اشهب از هر کدام یکمثقال زنجبیل زعفران از هر یک دو مثقال عسل به وزن ادویه [illegible]
و هر روز دو مثقال ناشتا بخورند نسخه دیگر از یوحنا بن سرابیون که نافع ضیق النفس را
صفت آن عنصل [illegible] ایرسا [illegible] سورنجان [illegible] اصل السوس [illegible] از هر یک دو مثقال
[illegible] چهار مثقال [illegible] از هر یک مثقال [illegible]
از هر یک چهار مثقال [illegible] بیست مثقال و بعضی [illegible] مثقال [illegible]
[illegible] و با روغن بادام [illegible] مثقال [illegible]
تا رطل [illegible] مثقال [illegible] ده با [illegible] عسل [illegible] معجون [illegible]
عنصل [illegible] بوده باشند [illegible] عسل [illegible]
[illegible] آمیخته در آن [illegible]
[illegible] گرده [illegible]
[illegible] در میان [illegible] باشد [illegible]
[illegible] کرسی [illegible]
[illegible] بر کناره [illegible]
[illegible] بخاران [illegible] رسد [illegible]
[illegible] بهترین [illegible]
[illegible] بخاران [illegible] منفعت بسیار دارد و در این زمان [illegible]
[illegible]

۲۸۴

بالطريق قهوه را بسيار مضر است لكن معجون وغيره كه روش اهل هند است در حلوا و فالوده وغيره اقسام خورد دل بد
ابتدا ان خوب نيست چه تاثير تریخ چینی ترقیق و افزون است با مواد است و نفوذ این در مجاری عروق صفیه نیز بکار
رنج معجون بطریقی که در مزاج آن مذکور شد خالی از اجزای ارضیه نیست که همین اجزا در عروق صفیه محتبس
شود و موجب سده گردد و حال آنکه منفعت او رفع سده است و این علاج حضور او را کاه کردن او را با مسکنات مثل افیون
همراه کرده بخورند در این حال هم سده را ... چه این تو نفاذ در عروق صفیه نفوذ میکند و هرگاه این سبب ورود آن با و بشوند
احتمال سده از عروق صفیه زایل شده والله اعلم بالصواب ذکر برگ چای خطائی و آن را در بعضی از کتب قدیم بعنوان
چای ... بعد الالف ... و آن گرم و خشک است در درجه دوم و محلل و مسخن و مدر و ... مقوی و مفرح ...
... ریاح ... تریاق بطن را نرم میکند و قوت دل و دماغ و معده و جگر میدهد و اشتهای طعام می آورد و هضم
میکند و ... نفع ... تنگی نفس ... و سل ... و نفث الدم ... نفع بالخاصیت شیره
چای خطائی ... با ... شیره ... بیکند و ازاله ... میکند طریق طبخ چای
... آن ... با آتش نرم بجوشانند و هرگاه ... دیگر بریزند تا نیم ... چنین بجوشانند بعد
از آن ... چای خطائی ... و بادیان ... ... دو ... دیگر ... ... نیز ... شیر قرنفل
دارچینی ... مشک و عنبر ... کرده چند جوشی دیگر داده ... بکار برند و گرم گرم ... بنوشند ... و آن بقول ...
... در درجه سیوم ... در درجه دوم و قابض است ... سودا ... میکند و مورث
... آن جمیع امراض سوداوی ... میدهد و جلد را خشک و درشت ... زرد ... سل و سرفه
و تنگی نفس ... رنگ را تباه ... زرد ... بی اندازه ... سبب ... میشود و برای
سوداوی مزاجان بسیار ... است ... بلغمیان و مرطوبان ... بیخوابی می آرد و طبیعت را ... میدارد
... که از حرارت و رطوبت ... نفع میکند و قاطع شهوت و مانع نوم است ... که
قهوه بسیار میخورند ... بکثرت جماع مشهورند بواسطه آنست که عمده غذای ایشان خرما است ... ماده
تولد منی و ... نفع ... از این جهة قهوه ضرر نمیرسانند و الا قهوه قاطع شهوت است منقول از حکیم ... والد ...
شیر از بسیار ... طبع قهوه ... نسبت ... دیابس است ... چون ... ظاهر است ... ضرر ... نمیرساند ... درجه

ثانیه باشد اما آنکه دو کیفیت یا وشدیا کی غالب است موقوفست بتامل آن ثمره الست … رحب النجاد و پاره از
مغز او در رنگ غلافست و سیاه رنگ و پوستش سنگ تر از پوست بسیار و غلیظتر از پوست حب النیل و در پوست و مغز او هیچکدام تلخی و تیزی
نیست مگر اندک تلخی با قبض و لطافت محسوس میشود و در مغز آن شیرینی و صلابتی هست و آنکه پوست او را میجوشانند و آب میخورند
و در مکه معظمه چنین معمول است و در بسیار مواضع مغز او را برشته میکنند چنانچه نزدیک باحتراق میشود و آنرا با پوست مخلوط
میجوشانند و در مکه معظمه مغز او را برشته میکنند و نیم سوخته چنانچه طعم آن بتلخی و سوختگی گراید و چون جوشیده شود بو
سوختگی این مغز بر بنا کرده نقل نمایند چه مقصود ایشان از اینها همه بسیار غیر مضر طبیع او یعنی جوشانده او در تسکین اوجاع
و افادت نشاط و دفع تمام دارد و سناد جهه قیام لیل … این را اغتیا شند و تسکین بستو آن یعنی حرکت و غلیان خون
میکند و حدت صفرا و لذع آن زایل … نشد و احتراق سوداء غلیظ … میکند لهذا احتیاط در مورد صفرا و یرقی
… درانقیه است و در یرقان نیز نافع است و اکثر انواع صداع را سود مند است و اقامه و خشکیه سبب آن احتراق باشد
و آنچه بسبب غلظ اخلاط باشد و انجماد خون و تصفیه و ترقیق و تب ربع را نافع تمام است و پندارم که مجذوم را نیز
سودمند خواهد بود و دفع گرسنگی و تشنگی میکند … کریچ مثقال یا ده مثقال یا در هشتاد مثقال بجوشانند
تا سی مثقال بماند صاف سازند و گرما گرم بیاشامند … مضر عظیم است و مضر کلی … افضل است
اصلاح آن بعطر المسک … و گلاب و امثال آن کنند با زعفران … افضل لطبع او کنند و قبل ازانکه … سود را در اثناء
سازند با اثقال … و را دبکنند و نقل … در میان آن بکذارند و بسیار بجوشانند و طبیع او که بطبع بسیار لطیف
شده تا معتبر … خوردن آن خوب نیست و هر روز … فیه اکتفا باید کرد و شرب آن … نمی کرده و …
… خوردن … برشته با … نیز خوردند کر … آن اندیشه در … دیگر چیز
نخورند والله اعلم بالصواب ذکر سبب تسمیه تنباکو که بزبان هندی بجیر … بکسر نون … و جیم و سکون
را و مهمله و فتح موحده … و سکون نون … کاف … در این چند زمان … و آغاز ظهورش در ابتدای
سلطنت … جلال الدین محمد اکبر پادشاه است و ابتدای … جنت مکانی نور الدین محمد جهانگیر پادشاه است که
سال هزار و چهارده هجری باشد و … فرنگ … آمده و اکنون از جمیع اماکن هندوستان کشت کاری او میشود
… شعار … مشغوف … کرده … حکیم علی گیلانی … ارباب …

۲۸۶

سموم قتاله است و دود آن سبب شدت حرارت آن تحریک کند و تحلیل [illegible] اعضاء و ضعف و باعث [illegible]

مزاج مرطوب که رطوبت آن افزون [illegible] که رطوبات بسیار [illegible] تحلیل آن نماید [illegible] هضم میکند و ضعف [illegible] که جهت اجتماع رطوبات

بخارات [illegible] کنند و [illegible] سبب کثرت و غلظت بلغم [illegible] یا بسبب اجتماع بخارات [illegible] در مزاج مرطوبه

زیاده از قدر حاجت [illegible] اگر بخار [illegible] زیاده از مقدار ضرورت باشد تحلیل آن میکند و حرارت

می افزاید و اگر از مقدار ضرورت کمتر باشد [illegible] تمام دارد [illegible] تحلیل [illegible] خشک میکند [illegible]

قوت حافظه کم میشود [illegible] خشکی [illegible] میشود و امراض چند

پیدا میکند که علاج آن [illegible] آید [illegible]

مردم [illegible] لازم که تنباکو [illegible] استعمال [illegible] چون [illegible]

تنباکو [illegible] تنباکو [illegible] ضعیف [illegible]

[illegible] دماغ [illegible] اعضاء [illegible] اعضاء [illegible]

ضرر تنباکو محفوظ میماند [illegible] نقل میکرد که شخصی [illegible] ضعیف [illegible]

قبول نمیکرد [illegible] استعمال میشود مقدار [illegible] دود [illegible]

برگ تنباکو [illegible] نفع عظیم [illegible] شیخ الرئیس [illegible] قانون [illegible] سعال [illegible]

یک مثقال [illegible] مثقال [illegible] ترکیب کرده [illegible] خمیر کرده [illegible] تجربه [illegible]

[illegible] نقل میکند که شخصی [illegible] چنانچه مطلق [illegible]

[illegible] برگ تنباکو [illegible] برگ [illegible]

[illegible] تنباکو [illegible] تنباکو

[illegible] تنباکو [illegible] تجربه [illegible]

[illegible] استعمال میکنند [illegible]

[illegible] دخان [illegible]

[illegible] ای آفریدگار [illegible] آفریده [illegible] نصیب

۲۸۷

تاریخ آغاز طبع

چو طبع مفردات طب الصحت بدل بود دست مطلوب اطبا

بگفتم سال تاریخ شروعش زروی جهد مرغوب اطبا ۱۲۶۴

تاریخ اختتام

کلدستۂ مفردات طبی

۱۲۶۵

باہتمام منشی سید اشرف علی وسطی در مطبع العلوم دہلی حلیہ طبع پوشید

فقط